UCHWAŁA NR XI/91/19
RADY GMINY BUCZKOWICE

z dnia 30 października 2019 r.

w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Buczkowice

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 3 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zm.), w związku z uchwałą Nr XL/292/18 Rady Gminy Buczkowice z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Buczkowice dla obszaru drogi obwodowej, po rozpatrzeniu uwag, uchwala się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr III/19/15 Rady Gminy Buczkowice z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Buczkowice wprowadza się następujące zmiany:

1) zmienia się załącznik nr 2 do studium „Wykaz wydanych decyzji w trybie ustaw specjalnych" wymieniony w „Części I – Uwarunkowania rozwoju". Zmianę wyróżniono kolorem czerwonym w tekście, stanowiącym załącznik nr 1a do niniejszej uchwały;

2) zmienia się załącznik nr 10 do studium „Bilans terenu wg rysunku Kierunków w skali 1:10 000" wymieniony w „Części II – Kierunki". Zmianę wyróżniono kolorem czerwonym w tekście, stanowiącym załącznik nr 3a do niniejszej uchwały;

3) zmienia się załącznik nr 11 do studium „Zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe" wymieniony w „Części II – Kierunki". Zmianę wyróżniono kolorem czerwonym w tekście, stanowiącym załącznik nr 3b do niniejszej uchwały;

4) zmienia się rysunek w skali 1:10 000 „Kierunki"- w części powierzchni gminy Buczkowice w obszarze drogi obwodowej. Zmianę wyróżniono granicą oznaczoną na rysunku stanowiącym załącznik nr 4a do niniejszej uchwały;

5) dodaje się załącznik nr 5a „Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Buczkowice".

§ 2. Załącznikami do niniejszej uchwały jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Buczkowice ujednolicone po zmianie:

1) Załącznik nr 1 – tekst „Część I – Uwarunkowania Rozwoju";

2) Załącznik nr 2 – rysunek w skali 1:10 000 „Uwarunkowania";

3) Załącznik nr 3 – tekst „Część II – Kierunki, Część III – Uzasadnienie i Synteza";

4) Załącznik nr 4 – rysunek w skali 1:10 000 „Kierunki";

5) Załącznik nr 5 – „Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Buczkowice".

6) Załącznik nr 5a – „Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Buczkowice".

7) Załącznik nr 6 - załączniki uzupełniające do studium:

   a) załącznik nr 1 „Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego",

   b) załącznik nr 2 „Wykaz wydanych decyzji w trybie ustaw specjalnych",

   c) załącznik nr 3 „Podstawowe dane statystyczne",

   d) załącznik nr 4 „Struktura użytkowania gruntów",

   e) załącznik nr 5 „Inwentaryzacja urbanistyczna",

   f) załącznik nr 6 „Rejestr zabytków",

g) załącznik nr 7 „Gminna ewidencja zabytków”,

h) załącznik nr 8 „Wykaz udokumentowanych stanowisk archeologicznych”,

i) załącznik nr 9 „Wykaz obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych”,

j) załącznik nr 10 „Bilans terenu”,

k) załącznik nr 11 „Zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Buczkowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jerzy Foltyniak

ZAŁĄCZNIK NR 2

załącznik nr 1a
do uchwały nr XI/91/19
Rady Gminy Buczkowice
z dnia 30 października 2019 r.

WYKAZ WYDANYCH DECYZJI W TRYBIE USTAW SPECJALNYCH

	obszar decyzją i jej treść	organ wydający i nr decyzji	data decyzji
1.	**Rybarzowice** budowa drogi ekspresowej S-69	Wojewoda Śląski nr 6/2009 znak IF/III/5340/24/09	30.12.2009 r.
2.	**Buczkowice, Rybarzowice** budowa obwodnicy Buczkowic	Wojewoda Śląski nr 11/2017 znak IFXIII.7820.46.2017	21.09.2017 r.

ZAŁĄCZNIK NR 10

załącznik nr 3a do uchwały nr XI/91/19 Rady Gminy Buczkowice z dnia 30 października 2019 r.

BILANS TERENU wg rysunku KIERUNKÓW w skali 1:10 000

tab. A. Ustalony w studium kierunek zagospodarowania – OBSZARY KONT. ZABUDOWY I PRZEST. CHRONIONEJ

	BUCZKOWICE		RYBARZOWICE		GODZISZKA		KALNA		GMINA	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
M	272,7520	42	240,3985	29	159,4967	51	80,2702	60	752,9174	**39**
U	28,0710	4	31,7942	4	8,9515	3	1,9519	1	70,7686	**4**
P	2,3748	0	62,6713	8	0,7894	0	0,4194	0	66,2549	**4**
T	0,3021	0	1,0969	0	0,4813	0	0,0225	0	1,9028	**0**
G	0,0000	0	3,3557	0	0,0000	0	0,0000	0	3,3557	**0**
W	7,4020	1	12,0726	1	0,0000	0	0,0000	0	19,4746	**1**
R	63,3496	10	280,7913	34	11,5507	4	0,0000	0	355,6916	**18**
Z	88,9465	14	87,5373	11	25,5257	8	11,7392	9	213,7487	**11**
L	61,3559	10	35,3161	4	6,5566	2	0,0000	0	103,2286	**5**
C	1,8958	0	2,2628	0	1,2561	0	0,0000	0	5,4147	**0**
place	0,6824	0	0,3457	0	0,4018	0	0,0561	0	1,4860	**0**
drogi	21,9339	3	53,4673	6	11,3368	4	4,8059	4	91,5439	**5**
razem	**549,0660**	**84**	**811,1097**	**97**	**226,3466**	**72**	**99,2652**	**74**	**1685,7875**	**87**

tab. B. Ustalony w studium kierunek zagospodarowania – OBSZARY ROZWOJU ZABUDOWY

	BUCZKOWICE		RYBARZOWICE		GODZISZKA		KALNA		GMINA	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
(m)	90,7028	14	0,3198	0	89,0824	28	35,5569	26	215,6619	**11**
(u)	12,7813	2	0,5938	0	0,0000	0	0,4531	0	13,8282	**1**
(p)	0,0000	0	25,7033	3	0,0000	0	0,0000	0	25,7033	**1**
razem	**103,4841**	**16**	**26,6169**	**3**	**89,0824**	**28**	**36,0100**	**26**	**255,1934**	**13**
suma	**652,5501**		**837,7266**		**315,4290**		**135,2752**		**1940,9809**	

oznaczenia:

- **M** teren zabudowy mieszkaniowej
- **U** teren zabudowy usługowej
- **P** teren zabudowy aktywności gospodarczej
- **T** teren infrastruktury technicznej
- **G** teren zabudowy zagrodowej
- **W** teren wód
- **R** teren produkcji rolniczej
- **Z** teren zieleni
- **L** teren lasów
- **C** teren cmentarzy

- **(m)** teren rozwoju zabudowy mieszkan.
- **(u)** teren rozwoju zabudowy usług.
- **(p)** teren rozwoju zabudowy prod.-usł.

ZAŁĄCZNIK NR 11

załącznik nr 3b do uchwały
nr XI/91/19 Rady Gminy Buczkowice
z dnia 30 października 2019 r.

ZAPOTRZEBOWANIE NA TERENY MIESZKANIOWE

Prognoza demograficzna

Populacja gminy Buczkowice osiągnęła w swoim cyklu rozwoju demograficznego fazę stabilizacji, wyrażoną niewielkimi wahaniami liczebności, stopnia przyrostu naturalnego i salda migracji. Wobec braku prognozy opracowanej przez GUS przyjęto, że wzrost populacji w gminie nie będzie większy, niż w okresie 2000r.-2010r. (z 9.600os. do 10.900os.) t.j. o 1.300 os./10 lat (o 13%). Jako próg czasowy rozwoju przyjmuje się perspektywę 15 lat od roku 2015, t.j. **rok 2030**.

W celu ustalenia kierunków rozwoju gminy prognozuje się ustabilizowaną wielkość populacji w 2030r. jako **13.600,-** mieszkańców, w rozmieszczeniu:

Buczkowice: 5440,- (ok. 40%),
Rybarzowice: 4080,- (ok. 30%),
Godziszka: 2720,- (ok. 20%),
Kalna: 1360,- (ok. 10%).

Rozmieszczenie wzrostu ustalono proporcjonalnie do rozmieszczenia obecnej stabilnej populacji.

Popyt na mieszkania

Mieszkalnictwo stanowi najbardziej terenochłonną funkcję osadniczą, dlatego największe rezerwy terenowe będą wyznaczone pod przyszłą zabudowę mieszkaniową. Popyt na mieszkania może być *potencjalny* lub *rzeczywisty*. Potencjalny popyt wynika z czynników demograficznych i socjologicznych (liczba ludności i pożądany model konsumpcji). Rzeczywisty popyt uwzględnia dodatkowo zamożność i siłę nabywczą ludności.

Przyjęto, że:

1 mieszkanie (1 dom) = 1 gospodarstwo domowe

przeciętna liczebność gospodarstwa domowego = 2,5 osoby

(obecnie: na polskiej wsi: 3,44, w gminie Buczkowice: 3,0. Prognozuje się spadek tego wskaźnika, który zależy głównie od zamożności społeczeństwa i np. w polskim miescie wynosi 2,6 a w Europie zachodniej wynosi poniżej 2,0 osób).

wskaźnik intensywności zabudowy mieszkaniowej brutto (i) = 0,1

standard powierzchni użytkowej 1 mieszkania: 120 m^2

(obecnie średnia powierzchnia istniejących mieszkań w gminie Buczkowice: 90 m^2, ale średnia powierzchnia mieszkań oddawanych współcześnie na polskiej wsi: ponad 130$m^{2,}$ dlatego przyjęto wartość uśrednioną)

średnia powierzchnia terenu brutto / 1 dom = 13 arów = 0,13 ha

średnia powierzchnia terenu netto (działki budowlanej) / 1 dom = ok. 0,10 ha

docelowa (całkowita) liczba mieszkań 13.600 : 2,5 = 5.440
istniejąca liczba mieszkań w gminie Buczkowice = 3.600
wzrost liczby mieszkań 5.440-3.600=1.840
wzrost powierzchni użytkowej mieszkań (pu) 1.840 x 120 m^2 = 220.800 m^2
wzrost powierzchni ogólnej mieszkań (po=pu x *1,3*) = 287.040 m^2

Wzrost powierzchni mieszkalnictwa

wzrost powierzchni terenu zabudowy mieszkaniowej brutto (tb=po/i) 287.040:0,1=2.870.400 m^2 = **287 ha** w całej gminie (w 2030r.), w rozmieszczeniu:

Buczkowice: 114,8 ha (40%),
Rybarzowice: 86,1 ha (30%),
Godziszka: 57,4 ha (20%),
Kalna: 28,7 ha (10%).

Całkowita powierzchnia mieszkalnictwa (Zapotrzebowanie na zabudowę)

całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań (pu) 5.440 x 120 m^2 = 652.800 m^2

całkowita powierzchnia ogólna mieszkań (po=pu x *1,3*) = 848.640 m^2
całkowita powierzchnia terenu zabudowy mieszkaniowej brutto (tb=po/i) (**zapotrzebowanie potencjalne w 2030r.)** 848.640:0,1=8.486.400 m^2 = **849 ha** w całej gminie, w rozmieszczeniu:

Buczkowice: 339,6 ha (40%),
Rybarzowice: 254,7 ha (30%),
Godziszka: 169,8 ha (20%),
Kalna: 84,9 ha (10%).

Bilans powierzchni mieszkalnictwa (Chłonność zabudowy)

ustalona w niniejszym studium powierzchnia obszarów zabudowy mieszkaniowej M (istniejącej i ustalonej w obowiązujących planach miejscowych): **753 ha**, w rozłożeniu:

Buczkowice: 272,8 ha (36%),
Rybarzowice: 240,4 ha (32%),
Godziszka: 159,5 ha (21%),
Kalna: 80,2 ha (11%).

Zgodnie z powyższym, największy wzrost terenów zabudowy mieszkaniowej t.j. obszaru rozwoju zabudowy (m), powinien nastąpić w Buczkowicach. W pozostałych wsiach: Rybarzowice, Godziszka i Kalna, obszar kontynuacji zabudowy (istniejącej i ustalonej w obowiązujących planach miejscowych) spełnia potencjalne zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe do roku 2030.

Rzeczywiste zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe w 2030r. może różnić się od potencjalnego, ponieważ uwzględnia realną zmianę populacji, zmianę stylu życia, zamożność i siłę nabywczą ludności. Popyt uzależniony jest nie tylko od wskaźników gospodarczych, ale również od systemu prawnego gospodarki gruntami. W kraju podaż działek budowlanych (przeznaczonych pod zabudowę) jest ograniczona z powodu braku narzędzi prawnych przynaglających właścicieli do zabudowy działek lub ich zbycia. Z tego powodu znaczna powierzchnia terenów przeznaczonych w planie miejscowym do zabudowy pozostaje niewykorzystana i wymaga powiększenia o pewną rezerwę.

Potrzeby rozwoju gminy określają również wnioski i uwagi złożone do niniejszego studium przez lokalną społeczność. Wnioski i uwagi stanowią jedno z uwarunkowań rozwoju. Wpłynęło 530 wniosków, a następnie 110 uwag. Niemal wszystkie wnioski dotyczyły zmiany przeznaczenia działek na budowlane, w tym najwięcej pod zabudowę mieszkalną. Najwięcej wniosków złożono w Buczkowicach w rejonie ul. Jama, w Godziszce i Kalnej.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Biorąc powyższe pod uwagę, rzeczywiste zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe może być wyższe od potencjalnego, dlatego niniejsze studium ustala dodatkowe obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej (m) o powierzchni ok. **216 ha** w całej gminie, w rozłożeniu:

Buczkowice: 90,7 ha (m), łącznie z M: 363,5 ha
Rybarzowice: 0,3 ha (m), łącznie z M: 240,7 ha
Godziszka: 89,0 ha (m), łącznie z M: 248,5 ha
Kalna: 35,5 ha (m), łącznie z M: 115,7 ha

dodatkowo w Buczkowicach ustalono znaczny obszar rozwoju zabudowy usługowej (u): 12,8 ha, a w Rybarzowicach znaczny obszar zabudowy aktywności gospodarczej (P): 62,7 ha oraz rozwoju tej zabudowy (p): 25,7 ha.

Ustalone w studium gminy Buczkowice obszary zabudowy mieszkaniowej (M) oraz rozwoju zabudowy mieszkaniowej (m) o łącznej powierzchni 753+216=**969 ha**, powinny sprostać zapotrzebowaniu zarówno potencjalnemu (849 ha) jak i rzeczywistemu, z odpowiednią rezerwą.

Ustalona w studium Gminy Buczkowice powierzchnia obszarów zabudowy mieszkaniowej (969 ha) przewyższa prognozowane zapotrzebowanie (849 ha) o 120 ha, co stanowi **14%** zapotrzebowania. Ustalona powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej, z uwagi na niepewność procesów rozwojowych, została zwiększona w stosunku do wyników analiz zapotrzebowania w stopniu mniejszym od dopuszczonego ustawowo (max. 30%).

GMINA BUCZKOWICE

LEGENDA:

- granica Gminy Buczkowice
- granice sołectw (obrębów geodezyjnych)
- granice obszarów o odmiennym kierunku zagospodarowania

OBSZARY URBANIZACJI - kontynuacji zabudowy

M	obszary zabudowy mieszkaniowej
U	obszary zabudowy usługowej
P	obszary zabudowy aktywności gospodarczej
G	obszary zabudowy zagrodowej
C	obszary cmentarzy
T	obszary infrastruktury technicznej

OBSZARY URBANIZACJI - rozwoju zabudowy

(m)	obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej
(u)	obszaru rozwoju zabudowy usługowej
(p)	obszary rozwoju zabudowy aktywności gospodarczej

OBSZARY PRZESTRZENI CHRONIONEJ

R	obszary produkcji rolniczej
Z	obszary zieleni
L	obszary lasów
W	obszary wód (potok Żylica)

OCHRONA ZABYTKÓW

- obiekty w rejestrze zabytków
- obiekty w gminnej ewidencji zabytków
- strefa "A" ścisłej ochrony konserwatorskiej
- strefy "B" częściowej ochrony konserwatorskiej
- stanowiska archeologiczne ze strefą ochrony "OW"

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- granica obszaru NATURA 2000
- granice parków krajobrazowych
- granice otulin parków krajobrazowych
- proponowane stanowisko dokumentacyjne
- pomniki przyrody istniejące i proponowane
- proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy
- ważniejsze korytarze ekologiczne

OBSZARY ZAGROŻEŃ NATURALNYCH

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
- osuwiska (nieaktywne)
- obszary potencjalnie zagrożone osuwaniem

OBSZARY ZASOBÓW NATURALNYCH

- granica Głównego Zbiornika Wód Podziemnych
- złoża surowców ilastych ceramiki

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA:

- jezdnie drogi ekspresowej S69 z węzłem
- KDS droga publiczna klasy "S" (ekspresowa)
- KDGP droga publiczna klasy "GP" (główna ruchu przyspieszonego)
- KDZ drogi publiczne klasy "Z" (zbiorcze)
- KDL drogi publiczne klasy "L" (lokalne)
- drogi gminne klasy "D" (dojazdowe),publiczne ciągi pieszo-jezdne
- ważniejsze drogi wewnętrzne
- (kdgp) planowana droga obwodowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 942
- ważniejsze place publiczne
- strefy sanitarne cmentarzy 50m
- sieci energetyczne wysokiego napięcia 110 kV ze strefą techniczną
- sieć gazowa wysokiego ciśnienia DN300 ze strefą techniczną
- projektowana sieć gazowa wysokiego ciśnienia DN200 ze strefą techniczną
- ważniejsze cieki wodne

skala 1:10 000

0 0,5 km

0 100 200 300 400 500 m

studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

załącznik nr 4a do uchwały
Rady Gminy Buczkowice
nr XI/91/19
z dnia 30 października 2019 r.

KIERUNKI

RYSUNEK Z WYRÓŻNIONĄ ZMIANĄ

granica obszaru objętego zmianą studium dla obszaru drogi obwodowej

STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINA BUCZKOWICE

Część I - UWARUNKOWANIA ROZWOJU

załącznik nr 1 do uchwały
Rady Gminy Buczkowice
Nr XI/91/19
z dnia 10 października 2019 r.

2014

WSTĘP 3
TOM I: UWARUNKOWANIA ROZWOJU 5
1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU.....5
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY 7
3. STAN ŚRODOWISKA, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego 10
3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna 12
3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna 13
3.3. Zasoby wodne 14
3.3.1. Zasoby wód powierzchniowych 15
3.3.2. Zasoby wód podziemnych 16
3.4 Wymogi ochrony środowiska 17
3.4.1. Poprawa czystości wód 17
3.4.2. Ochrona powierzchni ziemi 20
3.4.3. Ochrona powietrza 20
3.5. Wymogi ochrony przyrody 21
3.6. Wymogi ochrony krajobrazu 30
3.7. Wymogi ochrony dziedzictwa kulturowego 31
4. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, w tym ochrona ich zdrowia 37
4.1. Demografia 37
4.2. Bezrobocie i sytuacja ekonomiczna ludności 42
4.3. Warunki zamieszkania, usługi z zakresu rekreacji, sportu i wypoczynku oraz kultury 48
4.4. Ochrona zdrowia mieszkańców 56
5. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA 57
6. STAN PRAWNY GRUNTÓW 59
7. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 59
8. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH 60
9. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, TERENÓW GÓRNICZYCH ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH 63
9.1. Udokumentowane złoża kopalin 63
9.2. Tereny górnicze 63
9.3. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych 63
10. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami 64
10.1. Stan komunikacji 64
10.2. Stan systemów infrastruktury technicznej 67
10.2.1. Zaopatrzenie w wodę 67
10.2.2. Gospodarka ściekowa 67
10.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną 68
10.2.4. Zaopatrzenie w gaz 69
10.2.5. Gospodarka odpadami 69
10.2.6. Energia cieplna 69
10.2.7. Łączność publiczna (telekomunikacja) 69
10.2.8. Cmentarze 70
11. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH 71
12. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI LOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH 72
13. STAN PRZESTRZENI PUBLICZNYCH 73
14. OBSZARY PROBLEMOWE 75
15. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY 76
16. PODSUMOWANIE 78

WSTĘP

Rys.1. Położenie gminy Buczkowice w Polsce

Gmina Buczkowice położona jest w południowej części Polski, w województwie śląskim, w powiecie bielskim. Sąsiaduje z gminami: Lipowa, Łodygowice, Szczyrk i Wilkowice.

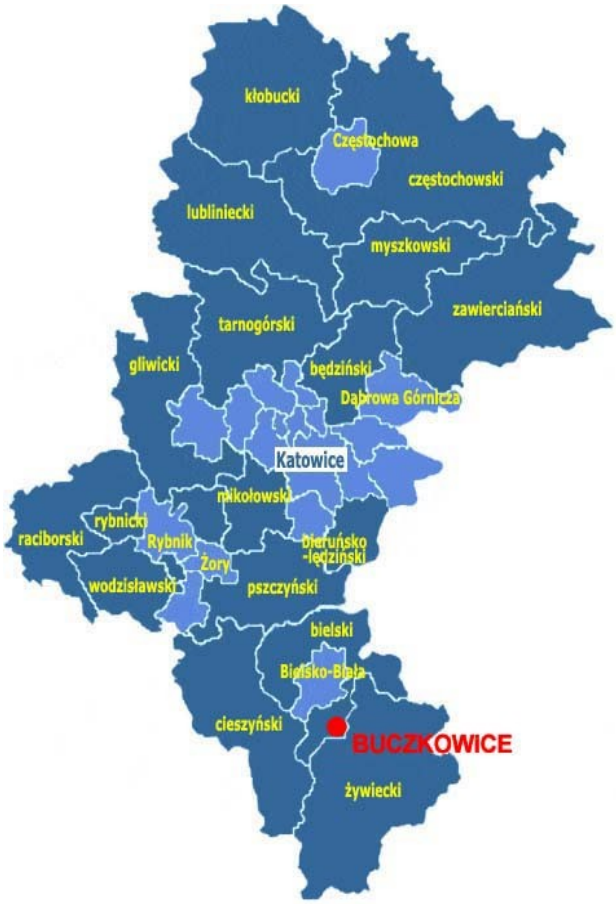

Rys.2. gmina Buczkowice w województwie śląskim

Rys.3. gmina Buczkowice w powiecie bielskim

Rys.4. gmina Buczkowice w regionie Podbeskidzia [www.google.map.com]

Rys.5. Rzeźba terenu. Gmina Buczkoiwce w Kotlinie Żywieckiej [www.google.map.com]

Część I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Fot.1. Gmina Buczkowice. Widok z satelity [www.google.map.com]

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Powierzchnia gminy Buczkowice wynosi 1.946 ha t.j. 19,46 km^2. Liczba ludności gminy wynosi 10.960 (GUS 2011r). Składa się z następujących sołectw (obrębów geodezyjnych):

- Buczkowice
- Godziszka
- Kalna
- Rybarzowice

Przed sporządzeniem niniejszego dokumentu w obszarze gminy Buczkowice obowiązywało Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego z elementami Strategii Rozwoju Gminy" przyjęte Uchwałą Rady Gminy nr XV/106/2000 z dnia 31.03.2000r. Powyższe studium zostało zmienione uchwałą Rady Gminy Buczkowice Nr XII/61/11 z dnia 26 października 2011r. w obszarze sołectwa Rybarzowice.

W styczniu 2014r. w obszarze gminy Buczkowice obowiązywało 11 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pokrycie obszaru gminy obowiązującymi planami miejscowymi wynosiło 100%.

➔ WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 1** do niniejszego studium. Wykaz ten może być zmieniany zgodnie z aktualnym stanem faktycznym i prawnym.

W obszarze gminy Buczkowice wydano decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych lub innych w trybie ustaw specjalnych.

➔ WYKAZ WYDANYCH DECYZJI W TRYBIE USTAW SPECJALNYCH stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 2** do niniejszego studium. Wykaz ten może być zmieniany zgodnie z aktualnym stanem faktycznym i prawnym.

Dane statystyczne

PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE dla gminy Buczkowice w odniesieniu do poszczególnych sołectw (obrębów ewidencyjnych) stanowią **ZAŁĄCZNIK NR 3** do niniejszego studium.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Fot.2. Krajobraz zachodniej części gminy Buczkowice.

Zespół osadniczy gminy Buczkowice składa się zasadniczo z następujących części:

- główne pasmo osadnicze Buczkowic i Rybarzowic po północnej stronie potoku Żylica (z zabytkowym młynem i kościołem w Rybarzowicach)
- główne pasmo osadnicze Buczkowic i Rybarzowic po południowej stronie potoku Żylica (z urzędem gminy i kościołem w Buczkowicach)
- pasmo osadnicze Buczkowic Pod Godziszką (wzdłuż drogi powiatowej)
- pasmo osadnicze Jama i Bór w Buczkowicach
- strefa produkcyjno-usługowa przy drodze krajowej w Rybarzowicach
- główne pasmo osadnicze Godziszki Nowej wzdłuż ul. Beskidzkiej i ul Łodygowskiej (z kościołem) oraz Godziszki Wilkowskiej i Górki wzdłuż ul. Górskiej
- pasmo osadnicze Godziszki Starej wzdłuż ul. Myśliwskiej
- pasmo osadnicze Kalnej wzdłuż ul. Widokowej (z kościołem)
- pasmo osadnicze Kalnej wzdłuż ul. Spacerowej

Zespoły osadnicze oddzielone są następującymi działami:

- potok Żylica z zielenią
- kompleks gruntów rolnych z zielenią w rejonie potoku Biała i potoku Bruśnik
- kompleks gruntów rolnych z zielenią w rejonie potoku Godziszczanka
- kompleks gruntów rolnych pomiędzy Godziszką i Kalną

Od strony zachodniej gmina sąsiaduje z zalesionymi stokami gór Skalite (wys. 863 m.n.p.m.) i Magura (wys. 1109 m.n.p.m.) w paśmie Beskidu Śląskiego oraz z ujściem doliny potoku Żylica (m. Szczyrk).

Od strony południowej gmina sąsiaduje ze wsią Słotwina (gm. Lipowa).

Od strony północnej gmina sąsiaduje ze wsią Meszna i wsią Wilkowice (gm. Wilkowice).

Od strony wschodniej gmina sąsiaduje ze wsią Łodygowice (gm. Łodygowice).

Cechy ładu przestrzennego

Cechami ładu przestrzennego gminy Buczkowice są: rozdrobnienie podziałów (własności) gruntów oraz rozproszenie zabudowy. Cechy te należy uznać za niekorzystne dla gospodarki przestrzennej, w szczególności kosztów uzbrojenia terenów. Cechy te wyróżniają jednak większość gmin południowej części historycznej Małopolski, w tym Żywiecczyzny, dlatego nie stanowią cech indywidualnych gminy Buczkowice.

Rozdrobnienie gruntów

Rozdrobnienie wynika z tradycji historycznej i związane jest z typem osadniczym wsi, jakie zlokalizowano w gminie Buczkowice. Zarówno wsie Buczkowice, Rybarzowice oraz Godziszka stanowią tzw. łańcuchówki (wsie leśno-łanowe)[1]. Wsie powstały jako zarębne, czyli w miejscu wyrębywanych i karczowanych polan śródleśnych. Zagrody we wsiach leśno-łanowych znajdowały się po jednej lub obu stronach głównej drogi, która przebiegała dnem doliny. Każda zagroda zbudowana była na własnym łanie wykarczowanego pola (tzw. zrębie), który odchodził od drogi. Dalej przechodził w należący do tego samego gospodarza płat lasu, który biegł aż do działu wód (wzniesienia) stanowiącego granicę wsi. Łan stanowił dawną jednostkę podziału pól. Jednostka ta służyła pomiarom powierzchni i długości ziemi przeznaczonej pod zasiewy, zgodnie z przywilejem nadanym osadnikowi przez feudała. Obszar 1 łana odpowiadał powierzchni średniej wielkości 1 gospodarstwa. Łan dzielił się na morgi, morgi dzieliły się na zagony. W Małopolsce 1 łan wynosił 48 morgów, t.j. ok. 24,2 ha. Szerokość łanu pierwotnie wynosiła ok. 50m, ale na skutek wtórnych podziałów, powstawały działki o szerokości zaledwie 9-16m.

Obecnie widać znaczne różnice w zagospodarowaniu regionów np. polskiego i czeskiego Podbeskidzia, ponieważ średnia wielkość działki rolnej w Czechach wynosi ok. 100 ha a w Polsce zaledwie 0,5 ha. Rozdrobnienie spowodowane było w przeszłości brakiem w Małopolsce przepisów ograniczających rozdrobnienie, następnie reformą rolną, a współcześnie spowodowane jest brakiem scaleń i wymiany gruntów.

Rozproszenie zabudowy

Rozproszenie zabudowy spowodowane jest częściowo czynnikami historycznymi oraz obecnym prawodawstwem. Od czasów historycznych południowa Małopolska należała do terenów gęsto zaludnionych o liberalnej polityce osiedleńczej. Tradycją było

1) Szulc. H: Morfogeneza Osiedli Wiejskich w Polsce, Prace Geograficzne nr 163 Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Wyd. Continuo Wrocław 1995.

osiedlanie się ludności w miejscu o którym decydowało jedynie prawo własności, a nie przepisy urbanistyczne. Tradycyjna wolność zabudowy, obecnie stanowi o mentalnym prymacie interesu osobistego nad interesem wspólnym, oraz wpływa na obniżenie stanu ładu przestrzennego oraz zwiększa społeczne koszty utrzymania zabudowy.

Historyczny układ działek rolnych (pól) nie odpowiada współczesnym wymaganiom, jakie powinny spełniać działki budowlane. Drogi dojazdowe i działki są zbyt wąskie. Wiele działek umożliwia zabudowę wyłącznie ścianą w linii granicy itd. Udział działek nie nadających się do zabudowy jest znaczący. Częste są sytuacje, gdy dwóch właścicieli ziemi wytycza wspólna drogę po połowie na każdej działce. Równocześnie, ludność preferuje model zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej (wolnostojącej na dużych działkach powyżej 1500 m^2), co nawiązuje do tradycji zagrody rolniczej. Gmina i podmioty społeczne zmuszone są natomiast pokrywać zwiększone koszty uzbrojenia terenu (dróg i infrastruktury technicznej). Panujący obecnie model osadnictwa jest najdroższy i nie odpowiada poziomowi zamożności społeczeństwa.

Dobrze zagospodarowane polskie osiedle domków wolnostojących generuje koszty uzbrojenia 16 razy większe od np. angielskiego osiedla zabudowy szeregowej i bliźniaczej. Rozproszona zabudowa ekstensywna generuje koszty nawet 200 razy większe od osiedla angielskiego. Nie dziwi więc, że w realiach angielskich własny domek jest znacznie bardziej dostępny dla przeciętnej rodziny.

Ekonomia społeczna wymaga, aby przy odcinku istniejącej uzbrojonej drogi zlokalizować jak najwięcej budynków. W prawidłowym układzie działek budowlanych (po scaleniu) koszty uzbrojenia można zmniejszyć o 50%. W skali pojedynczej działki o pow. 1000m^2, oszczędność może wynieść nawet 100 tys. zł. W skali gminy o pow. 14 km^2 oszczędność może wynieść wiele mln zł [2].

Walory ładu przestrzennego

Cennym walorem przestrzeni jest malowniczy krajobraz na styku doliny potoku Żylica (fragment Kotliny Żywieckiej) ze zboczami góry Skalite i góry Magura, gdzie płaski teren podstokowy kontrastuje ze stromym zalesionym wzniesieniem. Z tego powodu za najbardziej atrakcyjne dla mieszkalnictwa postrzegane są rejony Jamy i zachodnich Buczkowic, oraz zachodniej Godziszki (Starej i Górki).

Walorem całej przestrzeni gminy Buczkowice są oddalone, ale widoczne zalesione pasma górskie Beskidu Małego, Żywieckiego i Śląskiego, które otaczają Kotlinę Żywiecką.

Walorem przestrzeni gminy Buczkowice jest niska intensywność zabudowy (mała wysokość i wielkość powierzchni zabudowy). Dominuje tradycyjna zabudowa o charakterze wiejskim. Brak jest np. bloków wielorodzinnych. Poszczególne pasma osadnicze oddzielone są otwartymi kompleksami gruntów rolnych lub zielenią wzdłuż potoków.

2) J. Koziński: Społeczne koszty obecnego modelu urbanizacji ponoszone przez inne grupy poza samorządami. Finansowe skutki zaniechania konsolidacji gruntów. Rentowność procesów urbanizacyjnych. materiał z konferencji „Finansowe skutki polskiego systemu gospodarowania przestrzenią", Warszawa 2011r.

Ocena ładu przestrzennego

Stan ładu przestrzennego należy uznać za przeciętnie dobry w porównaniu do innych gmin Kotliny Żywieckiej. Rozproszenie zabudowy nie stanowi cechy wyróżniającej. Elementami dysharmonijnym (naruszającymi ład przestrzenny) są napowietrzne linie energetyczne WN oraz wielkoprzestrzenne hale przemysłu i magazynów, które również nie stanowią wyróżnika a pozostają konieczne dla rozwoju ekonomicznego. Natomiast cechą pozytywnie wyróżniającą jest krajobraz na “krawędzi” styku kotliny z górami, oraz zachowane przestrzenie otwarte pól i zieleni.

3. STAN ŚRODOWISKA, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Fot.3. potok Żylica

Powierzchnia administracyjna Polski wynosi 31,3 mln ha. W 2008r. ponad 60% tego obszaru stanowiły użytki rolne, około 30% lasy i zadrzewienia, a niecałe 10% pozostałe tereny w tym wody, grunty zabudowane i zurbanizowane, użytki ekologiczne, nieużytki oraz tereny różne.

Powierzchnia Gminy Buczkowice wynosi 1946 ha (4 miejscowości, 4 sołectwa). Dla porównania sąsiednie gminy mają powierzchnię: Łodygowice: 3586 ha (4 miejscowości, 4 sołectwa), Wilkowice: 3440 ha (7 miejscowości, 3 sołectwa).

W ogólnej powierzchni kraju, miasta zajmowały 6,8%, a na 1 mieszkańca przypadało tam zaledwie 0,1 ha. Pozostałe 93,2% obszaru kraju stanowiły tereny wiejskie, gdzie na 1 osobę przypadały 2,0 ha gruntu. Analizując proporcje terenów miejskich do wiejskich w układzie terytorialnym, można zauważyć, że znacznie się one różniły w

poszczególnych województwach. Najbardziej zurbanizowanym województwem było śląskie, w którym miasta zajmowały aż 30,7%.

W Gminie Buczkowice na 1 mieszkańca w 2011r. przypadało 0,18 ha powierzchni terenu. Dla porównania w Powiecie bielskim wskaźnik ten wynosił: 0,28 ha, w sąsiednich gminach Łodygowice i Wilkowice: 0,26 ha. Gmina Buczkowice z gęstością zaludnienia na poziomie 560 os./1 km^2 była w 2010r. najgęściej zaludnioną gminą wiejską w Polsce (!). Taka gęstość zaludnienia charakteryzuje gminy miejsko-wiejskie i miejskie.

O ile w ciągu 5 lat dynamika ogólnej powierzchni użytków rolnych, jak i większości rodzajów gruntów zaliczanych do użytków rolnych, nie wykazywała większych różnic w Polsce, to jednak na przestrzeni tych lat można zaobserwować dość dynamiczną zmianę w odniesieniu do powierzchni gruntów pod stawami, która zwiększyła się prawie dwukrotnie.

W porównaniu do 2003r, o 4,0% zwiększyła się w Polsce powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, która w 2008r. wynosiła 1,5 mln ha (4,8% powierzchni kraju), jednocześnie stanowiąc trzecią co do wielkości grupę gruntów w Polsce. Ich największy udział wystąpił w województwie śląskim, gdzie wynosił 10,9% powierzchni województwa.

W strukturze gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w Polsce: 58,7% stanowiły tereny komunikacyjne, 17,0% tereny mieszkaniowe, 7,2% tereny przemysłowe, 4,3% tereny przeznaczone do rekreacji i wypoczynku, 3,5% tereny zurbanizowane niezabudowane, 2,0% użytki kopalne, a 7,4% inne zabudowane. W omawianych latach we wszystkich województwach zanotowano wzrost powierzchni gruntów przemysłowych i innych zabudowanych [3].

- ➔ STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW w gminie Buczkowice stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 4** do niniejszego studium. Zestawienie oparto o ewidencję gruntów prowadzoną przez Starostę bielskiego wg danych z grudnia 2013r.

Inwentaryzacja urbanistyczna

Stan zagospodarowania przestrzennego gminy Buczkowice obrazuje RYSUNEK UWARUNKOWAŃ w skali 1:10 000, stanowiący część graficzną niniejszego studium. Inwentaryzację oparto o ewidencję gruntów i budynków, ortofotomapę, mapę topograficzną, mapę zasadniczą, rysunki obowiązujących planów miejscowych, inne zasoby danych przestrzennych, dokumenty i oraz wizje w terenie. Rysunek uwzględnia stan w grudniu 2013r.

- ➔ INWENTARYZACJA URBANISTYCZNA gminy Buczkowice stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 5** do niniejszego studium. Zestawienie tabelaryczne uwzględnia stan w grudniu 2013r.

3) Charakterytyka obszarów wiejskich w latach 2004-2008, GUS 2010

3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Użytkowanie gruntów rolnych

W 2008r. w gospodarstwach rolnych w Polsce znajdowało się 18,5 mln ha. W odniesieniu do 2003 r. powierzchnia ogółem gruntów w gospodarstwach rolnych zmniejszyła się o 0,2% W układzie terytorialnym w 2008r. w porównaniu do 2003r. największy spadek powierzchni gruntów gospodarstw rolnych odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim i śląskim (po 11,3%).

W strukturze gruntów w gospodarstwach rolnych w 2008r. użytki rolne stanowiły w Polsce 87,4% (w 2003r. – 87,3%), lasy i grunty leśne – 6,5% (2003r. – 6,4%), natomiast pozostałe grunty – 6,1% i w stosunku do 2003r. ich udział zmniejszył się o 0,2 pp.

W analizowanym przedziale czasowym udział gruntów ornych w strukturze użytków rolnych zmniejszył się o 3,4 pp., a odsetek trwałych użytków zielonych zmniejszył się o 0,5 pp. Wzrosła natomiast o 3,9 pp. powierzchnia plantacji wieloletnich i gruntów pozostałych.

➔ STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW rolnych w gminie Buczkowice stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 4** do niniejszego studium. Zestawienie oparto o ewidencję gruntów prowadzoną przez Starostę bielskiego wg danych z grudnia 2013r.

Gospodarstwa rolne

W 2008r. ogólna liczba gospodarstw rolnych w Polsce wynosiła blisko 2,6 mln i była mniejsza w stosunku do 2003r. o około 10%. Najliczniejszą grupę stanowiły gospodarstwa rolne o powierzchni 1-5 ha. W strukturze gospodarstw rolnych w odniesieniu do 2003r. odnotowano spadek udziału gospodarstw o najmniejszej powierzchni użytków rolnych (do 1 ha) o 5,4 pp.

Największym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych charakteryzowały się województwa małopolskie i śląskie, gdzie w strukturze obszarowej gospodarstwa rolne o powierzchni nie przekraczającej 5 ha w 2008 r. stanowiły odpowiednio 90,5% i 90,0% ogółu gospodarstw. Najmniejsze powierzchniowo gospodarstwa, nie przekraczające 3 ha, odnotowano w województwach małopolskim i śląskim (po 2,9 ha).

W Gminie Buczkowice średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosiła w 2013r. 1,35 ha. Ilość gospodarstw rolnych: 491. Powierzchnia wszystkich gospodarstw ogółem: 661,65 ha.

Gospodarstwa ekologiczne

W 2008r. w porównaniu do 2003 r. liczba gospodarstw ekologicznych w Polsce ogółem wzrosła 6,5-krotnie (z 2,3 tys. do 14,9 tys.). W 2008r. 58,3% gospodarstw ekologicznych posiadało certyfikat, a pozostałe znajdowały się w trakcie przestawiania.

Brak było w 2013r. informacji, aby w gminie Buczkowice funkcjonowało gospodarstwo z certyfikatem ekologicznym.

Cechy produkcyjne rolnictwa

Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów rolnych w latach 2004-2008 ulegała w Polsce zmianom, przy czym wyraźne tendencje wzrostowe odnotowano w przypadku powierzchni zasiewów zbóż oraz rzepaku i rzepiku (wzrost w stosunku do 2003r. odpowiednio o 5,7% i 80,9%). Zmalała natomiast powierzchnia uprawy ziemniaka (o 28,3%).

Pogłowie bydła w 2008r. wynosiło w Polsce 5,8 mln szt., w tym krowy stanowiły 48,8%. W stosunku do 2003r. pogłowie bydła ogółem wzrosło o 4,9%, przy czym pogłowie krów zmalało o 3,1%. Pogłowie trzody chlewnej w 2008r. wynosiło 15,4 mln szt. i było ono niższe o 17,1% w porównaniu z 2003r. W analizowanych latach odnotowano znaczny spadek pogłowia drobiu kurzego (o 18,9%). Największą obsadę drobiu kurzego odnotowano w województwach śląskim i wielkopolskim [4].

Objęcie polskiego rolnictwa od 2004r. mechanizmami przyjętymi w Unii Europejskiej miało istotny wpływ na zmiany w rolnictwie, jakie nastąpiły w latach 2002-2010. Wiele gospodarstw rolnych dostosowując się do standardów Unii Europejskiej przeszło proces specjalizacji i modernizacji. Jednocześnie duża liczba gospodarstw najmniejszych i najsłabszych ekonomicznie musiała zakończyć swoją działalność lub ją zmienić na działalność pozarolniczą. W 2010r. w porównaniu do 2002r. ogólna liczba gospodarstw rolnych zmniejszyła się w Polsce o ponad 20% (z 2,6 mln do 2,0 mln). Najniższy udział gospodarstw z ciągnikami (produkcyjnych) w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą odnotowano w województwie śląskim. [5] Gospodarstwa rolne w województwie śląskim często pełnią rolę wyłącznie socjalno-bytową, pozwalając na uzyskiwanie świadczeń i dopłat, na ukrycie bezrobocia i na zaspokojenie własnych potrzeb żywnościowych.

Trudne warunki klimatyczne oraz glebowe tradycyjnie ograniczają działalność rolniczą w gminie Buczkowice, co przekłada się na malejącą powierzchnię upraw polowych, łąk i pastwisk. Innymi przyczynami ograniczania produkcji rolnej jest niekorzystna struktura gospodarstw (ich rozdrobnienie). Karłowate gospodarstwa socjalne mają niską efektywność ekonomiczną. Stan ten pogłębia system dopłat bezpośrednich do areału, zamiast do produkcji oraz słaby system obsługi rolnictwa.

Jednocześnie wzrost gruntów nie użytkowanych rolniczo umożliwia rozwój obszarów leśnych, które dzięki odpowiednim formom wsparcia mogą zwiększać swój procentowy udział w całkowitej powierzchni użytków obszaru gminy Buczkowice.

4) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008, GUS 2010

5) Powszechny Spis Rolny 2010, GUS 2013

3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

W gminie Buczkowice udział lasów w powierzchni ogólnej w 2011r. wynosił 5,3%. Dla porównania lesistość w sąsiednich gminach wynosiła: Łodygowice; 22,8%, Wilkowice: 50,1%.

W gminie Buczkowice brak jest lasów państwowych w zarządzie Reginalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Nadzór nad lasami niepaństwowymi sprawuje Starosta bielski, w imieniu którego działa Nadleśnictwo Bielsko.

W obszarze gminy Buczkowice występują następujące typy siedliskowe lasu:

- Las wyżynny (buk, dąb, jodła, lipa i inne: olcha, brzoza)
- Las mieszany wyżynny

Stan zdrowotny i sanitarny lasów jest zadowalający. Przeważają drzewostany o prawodłowym wzroście i rozwoju, bez zewnętrznych oznak chorobowych. Nie zaobserwowano przelegujących złomów i wywrotów oraz pozostałości pozrębowych i potrzebieżowych.

Wyraźny spadek wskaźnika zadrzewienia w poprzednich latach spowodowany jest nadmiernym użytkowaniem, stąd znaczna powierzchnia drzewostanów do przebudowy, pławizn i halizn (ok. 30% powierzchni leśnej).

Lasy gminy Buczkowice znajdują się w II strefie – średnich zagrożeń przemysłowych.

Lasy gminy Buczkowice zaliczone są do II kategorii – średniego zagrożenia pożarowego.

Do zalesiania terenów porolnych zaleca się stosować następujące gatunki: świerk, modrzew, brzoza, olcha, jesion, jawor [6].

6) Uproszczony plan urządzania lasu, wsie Buczkowice i Godziszka, wieś Rybarzowice, Busola, Kraków 2009

3.3. Zasoby wodne

Fot.4. Potok Żylica w Rybarzowicach

3.3.1. Zasoby wód powierzchniowych

Obszar gminy Buczkowice charakteryzuje się występowaniem znacznej liczby cieków powierzchniowych (obszar zlewni Wisły), stanowiących swoistą sieć hydrograficzną określającą zasoby wód powierzchniowych tego terenu.

Głównym ciekiem wodnym, na terenie gminy Buczkowice, jest potok Żylica (dopływ rzeki Soły), który przepływa uregulowanym korytem przez sołectwa Buczkowice i Rybarzowice, z kierunku zachodniego na wschód. Administratorem potoku, jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie. Żylica o całkowitej długości 23,0 km i powierzchni zlewni 90,5 km^{2,} ma swoje źródło w Szczyrku Salmopolu, z ujściem do Jeziora Żywieckiego, nieco na północ od stacji kolejowej w Pietrzykowicach. Jest to potok kapryśny i niebezpieczny, co udowadniał podczas licznych wezbrań, w trakcie, których dochodziło do licznych zniszczeń, zarówno na terenie miasta Szczyrk, jak i gminy Buczkowice.

Głównym prawobrzeżnym dopływem potoku Żylica jest potok Godziszczanka (Potok Graniczny), który płynie przez Szczyrk, Godziszkę i Rybarzowice, gdzie ma ujście do Żylicy. Na terenie gminy Buczkowice Godziszczanka płynie w sąsiedztwie terenów zabudowanych (Godziszka) jak i niezabudowanych (Godziszka, Rybarzowice), przeznaczonych pod uprawy, czy też stanowiących użytki zielone.

Kolejnym potokiem przepływającym przez sołectwa Buczkowice i Rybarzowice jest potok Bruśnik, będący lewobrzeżnym dopływem potoku Żylica, mający swoje źródło na stokach Bieniatki, a ujście w Łodygowicach. Bruśnik przepływa głównie przez tereny zabudowane, przez co w okresie wezbraniowym stanowi zagrożenie dla zabudowy mieszkaniowej.

W Kalnej, przy samej granicy z gminą Lipowa, łączą się dwa cieki wodne tj. potok Malinowy oraz potok Kalonka, które stanowią dopływ potoku Żylica poza granicami gminy.

Potoku Biały, stanowi dopływ rzeki Białej w Wilkowicach. Potok zlokalizowany w części północnej gminy, na terenie sołectw Buczkowice i Rybarzowice, przepływa wyłącznie przez obszary gruntów rolnych, a towarzyszą mu zadrzewienia nadbrzeżne, przez miejscowych nazywane „Lęgowcem".

Oprócz w/w potoków na terenie gminy Buczkowice zlokalizowane są inne mniejsze cieki wodne „Bez nazwy" oraz rowy melioracyjne, które tworzą istotną sieć wodną na tym terenie, wpływającą na jego warunki hydrologiczne.

3.3.2. Zasoby wód podziemnych

Zachodnie krańce gminy leżą w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 348 „Godula - Beskid Śląski". Jest to zbiornik o charakterze szczelinowo-porowym ukształtowany w utworach kredy, o wodach wodorowęglanowo – siarczanowo – wapniowych.

Pierwszy poziom wodonośny na terenie Gminy Buczkowice, występuje w utworach czwartorzędowych. Zwierciadło wód podziemnych, ujmowanych studniami gospodarskimi lub drenowanych powierzchniową siecią hydrograficzną, zalega na różnej głębokości i podlega wahaniom.

Fot.5. Potok Żylica Buczkowicach

3.4. Wymogi ochrony środowiska

Naczelną zasadą korzystania z zasobów środowiska jest zasada zrównoważonego rozwoju. Oznacza ona między innymi dążenie do:

- zachowania możliwości odtwarzania zasobów naturalnych,
- racjonalnego użytkowania zasobów nieodnawialnych i zastępowania ich substytutami,
- ograniczania uciążliwości dla środowiska i nie przekraczania granic wyznaczonych jego odpornością.

3.4.1. Poprawa czystości wód

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków stanowi z punktu widzenia potrzeb ochrony środowiska pierwszoplanowy problem gminy. Biorąc pod uwagę konsekwencje wynikające z objęcia tego typu infrastrukturą jedynie części gospodarstw domowych i innych obiektów, rzutuje to w znacznym stopniu na ochronę wód powierzchniowych i podziemnych, także w skali ponadgminnej (zanieczyszczenie Jeziora Żywieckiego, rzeki Soły i rzeki Białej). Nisko rozwinięte, ekstensywne rolnictwo nie powoduje poważnych problemów związanych z nieodpowiednią gospodarką odpadami rolnymi (obornik, gnojówka, gnojowica) oraz nawożeniem i środkami ochrony roślin. Problemem jest znaczna ilość zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy i w sąsiednim mieście Szczyrk, generująca dużą ilość ścieków komunalnych.

Spośród wszystkich cieków wodnych przepływających w obrębie Gminy Buczkowice monitoringiem wód powierzchniowych w 2012r. objęte były wyłącznie dwa potoki, tj. potok Żylica i potok Kalonka. Badania jakości wód tych potoków prowadzone były w punktach monitoringu operacyjnego jakości wód powierzchniowych, które są wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia, znajdujących się w obszarze działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach.

Wody potoku Żylica ma wlocie do Jeziora Żywieckiego zaliczone zostały do II klasy pod względem elementów hydromorfologicznych (stan dobry), I klasy pod względem elementów fizykochemicznych (stan bardzo dobry) oraz III klasy pod względem elementów biologicznych (stan umiarkowany). Potencjał ekologiczny wód oceniony został jako słaby, natomiast stan chemiczny poniżej stanu dobrego (z uwagi na przekroczenia średnioroczne). Ogólnie stan wód oceniono jako zły.

Mając na uwadze powyższe, można przyjąć, iż jakość wody, jaką prowadzi potok Żylica na terenie gminy Buczkowice, również nie jest dobra. Pozostałe cieki przepływające przez ten teren, mają podobnie wody złej jakości, przy czym niewątpliwie najbardziej zanieczyszczone są te cieki, które przepływają przez tereny zurbanizowane, gdzie zanieczyszczane są nieczystościami ciekłymi pochodzącymi z nieszczelnych osadników na posesjach niewłączonych dotychczas do kanalizacji sanitarnej, oraz zanieczyszczeniami spływającymi z terenów utwardzonych (place, parkingi), czy też ciągów komunikacyjnych, wzdłuż których nie ma kanalizacji deszczowej (np. potoki Bruśnik i Godziszczanka).

W nieco innym zakresie zanieczyszczane są wody cieków przepływających przez tereny gruntów rolnych, gdzie w przypadku niewłaściwie prowadzonej gospodarki rolnej, w tym niewłaściwie stosowanych dawek nawozów mineralnych, może dochodzić poprzez spływ powierzchniowy do ich zanieczyszczania, konsekwencją czego jest między innymi nadmierna eutrofizacja wód.

Fot.6. Potok Godziszczanka w Godziszcze

Z przeprowadzonych w roku 2012 przez Państwowy Instytut Geologiczny badań jakości wód podziemnych w wybranych punktach pomiarowych wynika, iż w punkcie pomiarowym Szyndzielnia wody oceniono jako dobrej jakości – II klasa, natomiast w punkcie pomiarowym Bielsko-Biała wody oceniono jako złej jakości – V klasa .

Poprawa stanu jakości wody jest możliwa poprzez:

- skanalizowanie w całości pasm osadniczych (obszaru urbanizacji)
- skanalizowanie w części obszarów rozwoju osadnictwa
- wyposażanie rozproszonej zabudowy w przydomowe oczyszczalnie ścieków,

Powyższym celom służą w skali kraju, województwa i gminy następujące działania:

- realizacja zlewniowych programów budowy i modernizacji systemu oczyszczalnia ścieków,
- ograniczenie ilości nieoczyszczanych ścieków komunalnych i przemysłowych kierowanych do wód, a także zwiększenie udziału wysokoefektywnych metod oczyszczania ścieków,

- zapewnienie wody o odpowiednich parametrach sanitarnych dla celów konsumpcyjnych i produkcyjnych.

3.4.2. Ochrona powierzchni ziemi

Prowadzone w latach ubiegłych na terenie gminy Buczkowice badania gleb pod kątem ich kwasowości, wskazują, iż na omawianym obszarze większość gleb to gleby lekko lub średnio zakwaszone, o pH od 4,6 do 7,1, wymagające wapnowania, natomiast prowadzone badania gleb pod kątem zawartości w nich metali ciężkich, wskazują, iż występują tu gleby o 0 stopniu zanieczyszczenia (gleby niezanieczyszczone) lub o I stopniu zanieczyszczenia (gleby posiadające tylko podwyższoną, ponad poziom naturalny, zawartość metali.

Ochronę powierzchni ziemi prowadzi się poprzez:

- ograniczenie zakresu zagospodarowania gleb w sposób, który nie odpowiada w pełni ich przyrodniczym walorom,
- zmniejszenie oddziaływania na grunty i gleby procesów degradacji wywołanych emisją zanieczyszczeń, a także erozją oraz niewłaściwą agrotechniką,
- dostosowanie do naturalnego, biologicznego potencjału gleb, formy ich zagospodarowania rolniczego lub leśnego,
- zorganizowaną i kompleksową gospodarkę odpadami (zwłaszcza niebezpiecznymi, w tym azbestem).

3.4.3. Ochrona powietrza

Gmina Buczkowice położona jest w województwie śląskim, które od wielu lat należy do regionów Polski o największej emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na stan powietrza atmosferycznego tego terenu mają wpływ następujące czynniki:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja;
- emisja ze środków transportu;
- emisja spoza terenu sołectwa;
- emisja niezorganizowana.

Gmina Buczkowice należy do śląskiej strefy oceny jakości powietrza. Z uwagi na brak w obrębie gminy stacji monitoringu jakości powietrza, należy przyjmować wyniki otrzymane na stacjach pomiarowych zlokalizowanych w przedmiotowej strefie. W 2012 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził „Jedenastą roczną ocenę jakości powietrza w województwie śląskim”. Z przeprowadzonej oceny jakości powietrza wynika, iż w strefie śląskiej dochodzi do przekroczeń standardów stężeń dla pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, benzo(α)pirenu, dwutlenku siarki i ozonu.

Metodą poprawy stanu powietrza powinno być modernizowanie istniejących kotłowni połączone z docieplenieniem budynków. Promowane powinny być nieuciążliwe źródła energii, zwłaszcza odnawialne.

3.5. Wymogi ochrony przyrody

Programy ochrony przyrody obejmują m.in. działania prawne i organizacyjne, mające na celu:

- ochronę najcenniejszych ekosystemów,
- zapewnienie trwałości lasów,
- ochronę gleb i racjonalizację ich wykorzystania

Jak wykazują wieloletnie doświadczenia nie wystarczy ochrona pojedynczego gatunku, czy obiektu. Konieczna jest ochrona kompleksowa siedlisk i krajobrazów, szczególnie tych zawierających elementy naturalnych ekosystemów. Cel ten realizowany będzie m.in. poprzez tworzenie spójnej sieci ekologicznej. Sieć składa się z dwóch podstawowych elementów: obszarów węzłowych i korytarzy ekologicznych. Obszar węzłowy to jednostka ponadlokalna, wyróżniająca się z otoczenia bogactwem ekosystemów o charakterze zbliżonym do naturalnego, półnaturalnych i antropogenicznych, ekstensywnie użytkowanych, bogatych w gatunki specyficzne dla tradycyjnych biocenoz rolnych. Korytarze ekologiczne są to struktury przestrzenne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami do nich przylegającymi (przepływ informacji, materii i energii biologicznej).

Dolina potoku Żylica wraz z licznymi dopływami odgrywa najistotniejszą rolę w utrzymaniu na terenie gminy Buczkowice ciągłości obszarów cennych z punktu przyrodniczego, położonych po stronie zachodniej sołectwa (Beskid Śląski) i po stronie wschodniej (Beskid Mały). Korytarze umożliwiają migrację gatunków, stanowiąc naturalne korytarze ekologiczne, które odgrywają również znaczącą rolę w przypadku zasilania uboższego gatunkowo środowiska, w obszarach gęściej zaludnionych, bardziej zurbanizowanych, na terenie Kotliny Żywieckiej. Korytarze umożliwiają migrację, rozprzestrzenianie i wymianę puli genetycznej gatunków.

Przez gminę Buczkowice przebiega międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Beskid Śląski – Beskid Mały” oraz ponadregionalny korytarz migracji ptaków „Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego”. Dodatkowo zlokalizowany jest na terenie gminy (przy granicy zachodniej) obszar węzłowy korytarzy migracyjnych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych „Beskid Śląski” [7].

7) Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A (red), Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I, 2007 CDPGŚ, Katowice

Ukształtowanie terenu i budowa geologiczna

Teren gminy Buczkowice położony jest w obrębie jednej regionalnej jednostki tektonicznej tj. Karpat Zewnętrznych zbudowanej z fliszu, a przy uwzględnieniu podziału na mniejsze jednostki strukturalne znajduje się w obrębie płaszczowiny śląskiej.

Cechą krajobrazu gminy jest położenie na wysoczyźnie o przebiegu na ogół równoleżnikowym. Teren gminy jest silnie pofałdowany z dużymi przewyższeniami i obniżeniami terenu – falisty, pagórkowaty. Teren ten leży w znacznym spadku w kierunku wschodnim.

Ze względu na tektonikę i litostratygrafię w omawianym obszarze wyróżnia się utwory serii śląskiej od górnej kredy (senon) po paleogen (oligocen). Na utwory senonu składają się warstwy godulskie dolne i górne, budujące wyniesienia Beskidu Śląskiego. Blok Beskidu Śląskiego od wschodu odcięty jest dyslokacją, co znajduje swoje odzwierciedlenie w rzeźbie terenu. Trzeba jednak zauważyć, że wyniesienia beskidzkie mają tutaj bardzo ograniczony zasięg, gdyż nawet grzbiety G. Skalite i Magury położne są zasadniczo poza granicami administracyjnymi gminy Buczkowice.

Utwory paleocenu są reprezentowane przez łupki i cienkoławicowe piaskowce warstw istebniańskich górnych, które rozciągają się u podnóży Skalitego przy zachodniej granicy gminy.

Warstwy istebniańskie górne (łupki dolne, cienkoławicowe piaskowce i łupki pstre, piaskowce gruboławicowe i zlepieńce) oraz łupki górne z wkładkami cienkoławicowych piaskowców i łupków pstrych, reprezentujące paleocen – eocen, występują u podnóży G. Magura w północno-zachodniej części gminy.

Warstwy krośnieńskie (łupki z wkładkami piaskowców) występują na obszarze Kotliny Żywieckiej tj. na terenie pomiędzy rzekami Żylicą i Kalonką. Natomiast zasięg piaskowców gruboławicowych i łupków warstw krośnieńskich zaznacza się u zbiegu Bruśnika i Żylicy przy wschodnim krańcu gminy na terenie sołectwa Rybarzowice.

Utwory fliszowe na obszarze gminy są przykryte osadami plejstocenu i holocenu o różnicowym rozprzestrzenieniu i miąższości. Gliny oraz gliny z gruzem skalnym deluwialno-soliflukcyjnym są najbardziej rozprzestrzenione w części beskidzkiej, gdzie występują w dolnych częściach stoków i wkraczają na spłaszczenia tarasów z ostatniego zlodowacenia.

Utwory koluwialne osuwisk występują przede wszystkim w zachodniej części gminy. Natomiast obszar Kotliny Żywieckiej pokryty jest utworami plejstocenu, wykształconymi jako osady aluwialne (żwiry, głazy, piaski i gliny), tworzące często tarasy. Ze zlodowaceniem północnopolskim wiąże się stopień terasy plejstoceńskiej występującej wzdłuż dolin Żylicy, Białej i Kalnej, a także innych małych dolin [8].

8) Mrozek T., Wójcik A., Mapa Osuwisk i Terenów Zagrożonych Ruchami Masowymi, Gmina Buczkowice, PIG-PIB, Warszawa 2010

Klimat

Klimat obszaru gminy Buczkowice kształtowany jest pod wpływem niżów i wyżów barycznych wędrujących najczęściej z zachodu, przynoszących powietrze polarno-morskie i zmienność pogody (odwilże w zimie, zachmurzenie i opady w lecie).
Oprócz zjawisk cyrkulacyjnych na stosunki klimatyczne (szczególnie klimat lokalny) mają wpływ wysokości bezwzględne i deniwelacje oraz orografia i urzeźbienie terenu. Wynikiem tego jest zróżnicowanie elementów klimatycznych zmieniających się w miarę wzrostu nad poziom morza i nad poziomy lokalnych dolin.

Obszar gminy znajduje się w górnej partii piętra klimatycznego „umiarkowanie ciepłego", zawartego w przedziale od 420 do 725 m n.p.m.

Średnia temperatura na tym terenie wynosi 6 – 8^0 C (ogólna liczba dni z temperaturą poniżej 0^oC wynosi 80 – 100 dni w roku), średnie roczne opady wynoszą około 800mm. Dominują wiatry zachodnie, modyfikowane, wzmacniane przez ukształtowanie terenu o średniej prędkości 2,5 – 5 m/s. Charakterystyczną cechą klimatyczną obszaru jest występowanie wiatru halnego – najczęściej w miesiącach jesiennych i zimowych, który wieje z kierunków południowych i zachodnich, jest suchy i ciepły, o znacznych prędkościach i niekorzystnych warunkach bioklimatycznych (pulsacje ciśnienia, suchość powietrza).

Gleby

Ze względu na warunki fizjograficzne, na terenie gminy Buczkowice występują wyłącznie gleby charakterystyczne dla terenów górzystych i podgórskich, a ich typy ściśle związane są z podłożem geologicznym, warunkami klimatycznymi i stosunkami wodnymi:

- Gleby bielicowe i pseudobielicowe wytworzone z glin średnich lub ciężkich. Gleby te dominują na całym obszarze.
- Gleby brunatne wyługowane wytworzone podobnie jak gleby bielicowe z glin średnich. Gleby te występują na płaskich terenach i zboczach o ekspozycjach południowych.
- Mady brunatne wytworzone z osadów aluwialnych. Gleby te występują w dnach większych dolin (dolina potoku Żylica).
- Gleby brunatne namyte oraz gleby glejowe wykształcone na wskutek nadmiernego zawilgocenia. Gleby te występują w nieckowatych i płaskodennych dolinkach bocznych i obniżeniach terenowych.

W bonitacji gleb gruntów ornych przeważają klasy IVa i IVb, a w użytkach zielonych: klasy IV i V.

Siedliska przyrodnicze i zbiorowiska roślinne

Na terenie gminy Buczkowice występują następujące klasy siedlisk: grunty orne, lasy mieszane, tereny rolnicze z elementami naturalnymi, łąki, pastwiska oraz tereny nadwodne, w obrębie, których stwierdza się liczne gatunki roślin naczyniowych.

Na podstawie przeprowadzonej waloryzacji przyrodniczej, za najcenniejsze obszary na analizowanym terenie można uznać:

- górny odcinek Żylicy wraz z usytuowaną na jej prawym brzegu nadrzeczną olszyna górską;
- fragment doliny „Żylicy" w Rybarzowicach, pomiędzy ulicą Mostową i granicą sołectwa z Gminą Łodygowice – z uwzględnieniem naturalnych rozlewisk;
- skalisty odcinek potoku Żylica pomiędzy progiem przy ul. Wodnej i granicą Gminy Buczkowice z Gminą Łodygowice;
- doliny potoków Godziszczanka, Bruśnik, Kalonka, Malinowy i Biały wraz z towarzyszącą im roślinnością nadbrzeżną;
- dolnoreglowy bór jodłowo-świerkowy z płatami torfowiska przejściowego w piętrze pogórza i regla dolnego Beskidu Śląskiego.

W obrębie powyższych obszarów spotykamy przede wszystkim interesujące zbiorowiska roślinne, tj:

- wilgotne łąki użytkowane ekstensywnie *Cirsietum rivularis;*
- niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatheretum medioeuropaeum, Gladiolo-Agrostietum;*
- torfowiska przejściowe i niskie *Caricion nigrae, Caricion davallianae;*
- dolnoreglowy bór mieszany *Abieti-Piceetum montanum.*
- Dodatkowo w obrębie terenów rolniczych, łąk oraz cieków wodnych stosunkowo licznie są reprezentowane inne charakterystyczne zbiorowiska nieleśne:
- zespół ostrożenia warzywnego (*Angelico-Cirsietum oleracei*) – punktowo w dolinach potoków;
- łąka ostrożeniowa (*Cirsietum rivularis*) – punktowo w dolinach potoku.

Fot. 7. Parzydło leśne wśród zarośli brzegowych potoku Żylica w Rybarzowicach.

Flora

Największe bogactwo szaty roślinnej na terenie gminy występuje w dolinie potoku Żylica, w obrębie, której przeprowadzone badania przyrodnicze wykazywały występowanie ok. 300 gatunków roślin kwiatowych, z czego ok. 2 % stanowią rośliny chronione. Na dzień dzisiejszy na terenie gminy Buczkowice występuje ok. 10 gatunków roślin objętych ochroną ścisłą i częściową, są to między innymi: Wawrzynek wilczełyko, Kukułka szerokolistna, Kukułka Fuchsa, Podkolan biały, Parzydło leśne, Bluszcz pospolity, Listeria jajowata, Kruszczyk szerokolistny, Pióropusznik strusi, Kalina koralowa, Kopytnik pospolity i Kruszyna pospolita. Dodatkowo spotykamy na tym terenie kilka gatunków rzadkich i zagrożonych w skali Górnego Śląska, takich jak: Oset łopianowaty, Czartwa drobna, Przytulinka krzyżowa, Żywiec gruczołowaty, Tojeść gajowa, Przetacznik górski i Lepiężnik biały. Większość gatunków chronionych, jak i uznanych za rzadkie, występuje w nadrzecznej Olszynie górskiej oraz zaroślach z Leszczyną i Czeremchą zwyczajną, w dolinie Żylicy w Buczkowicach i Rybarzowicach, jak również w płatach torfowiska przejściowego i młak na stokach Groniczka w Buczkowicach.

Najczęściej spotykanymi gatunkami drzew liściastych na terenach leśnych, jak i terenach zadrzewień śródpolnych, nadbrzeżnych i przydrożnych są: Olsza czarna i szara,

Wierzba, Brzoza, Czeremcha zwyczajna, Jesion, Klon, Jawor, Topola, Lipa oraz Buk. Z gatunków iglastych dominują tu Świerki, choć i napotykamy tu również Jodły, Sosny i Modrzewie.

Istotne jest, iż na całym terenie gminy Buczkowice nie stwierdza się żadnego gatunku z tzw. Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, co mogłoby stanowić podstawę do wyznaczenia potencjalnej Ostoi Siedliskowej NATURA 2000.

Występujące na badanym terenie płaty naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych charakteryzują się ogólnie znacznym zubożeniem gatunkowym, a podstawowy problem stanowi ekspansja gatunków synantropijnych w zbiorowiskach roślinności leśnej i nieleśnej, co szczególnie widoczne jest w dolinie potoku Żylica, na skraju koryta, wzdłuż pozostałości zbiorowisk łęgowych, gdzie coraz częściej można spotkać choćby szczególnie uciążliwy Barszcz Sosnowskiego.

Fauna

Obecnie w potoku Żylica i jego dopływach można spotkać: Pstrąga potokowego, Głowacza pręgopłetwego, Kiełba, Jeleca, Karasia srebrzystego.

Najczęściej na terenie Gminy Buczkowice udaje się zauważyć takie ptaki, jak: Bażant, Kuropatwa, Dzięcioł duży, Bocian biały, Kos, Zimorodek, Pluszcz zwyczajny, Pliszka górska, Sikora bogatka, Kopciuszek, Sójka, Sroka, Szpak, Wrona siwa, Gawron, Wróbel domowy, Trznadel, Kapturka, Gil, Szczygieł, Dzwoniec, Cyranka, Cyraneczka, Krzyżówka, Głowienka, Łyska, Łabędź niemy i Mewa śmieszka. Z ptaków drapieżnych występują na tym terenie: Myszołów, Jastrząb i Krogulec.

Na analizowanym terenie występują takie gatunki płazów jak: Ropucha szara, Ropucha zielona, Żaba moczarowa, Żaba trawna, Żaba wodna, Żaba jeziorkowa, Rzekotka drzewna, Salamandra plamista oraz Traszka zwyczajna.

Spośród gadów możemy natknąć się na następujące gatunki: Padalec zwyczajny, Jaszczurka zwinka, Jaszczurka żyworodna, Zaskroniec zwyczajny oraz Żmija zygzakowata.

Z uwagi na rozległość obszarów upraw polowych jak i obecność terenów leśnych oraz zaroślowych występują tu też gatunki zwierzyny łownej, takiej jak: Sarna, Jeleń, Dzik, rzadziej Zając i Borsuk oraz drobne ssaki drapieżne, takie jak: Lis, Kuna leśna i domowa, Tchórz, Łasica oraz sporadycznie Jenot.

Gryzonie najliczniej reprezentowane są przez Myszy polne i domowe, Szczury wędrowne oraz w mniejszej ilości Wiewiórki pospolite.

Spośród przedstawicieli bezkręgowców, do najbardziej interesujących należą owady, głównie chrząszcze i motyle oraz pajęczaki, związane ze zbiorowiskami nieleśnymi. Ostatnio zauważono powrót do cieków wodnych Pijawki lekarskiej, która objęta jest ochroną gatunkową.

Fot. 8. Salamandra plamista w wysychającym okresowo korycie potoku w Buczkowicach.

Przyroda nieożywiona

Wartościowym elementem jest skalisty odcinek potoku Żylica przy wschodniej granicy sołewctwa Rybarzowice z odsłonięciem stromo ustawionych ławic piaskowców przypominających grzebienie.

Fot. 9. Skalisty brzeg potoku Żylica w Rybarzowicach – Grzebienie Żylicy.

NATURA 2000

Gmina Buczkowice zlokalizowana jest poza obszarami Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. W części południowo-zachodniej, na terenie sołectwa Godziszka, gmina graniczy na krótkim odcinku ze Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Śląski" (kod obszaru PLH240005), natomiast Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały" (kod obszaru PLH240023), leży na wschód od gminy, w odległości około 3,5 km.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Buczkowice ustanowiono jedynie 2 pomniki przyrody:

- Dąb szypułkowy „Gruby Dąb" o obwodzie pnia 635 cm, rosnący w pasie drogowym drogi powiatowej nr 1401 S Buczkowice – Rybarzowice w sołectwie Rybarzowice;
- Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 300 cm, rosnący na prywatnej posesji nr 475 w sołectwie Rybarzowice.

Inne formy ochrony przyrody

Spośród form ochrony przyrody przewidzianych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220 ze zmianami), kilkanaście gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową ścisłą i czynną.

Program Ochrony Przyrody

Zgodnie z przyjętą przez Radę Gminy Buczkowice aktualizacją „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Buczkowice na lata 2009-2016", postuluje się wprowadzenie następujących form ochrony przyrody na terenie gminy Buczkowice:

- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Żylica-Buczkowice" w Buczkowicach, którego celem ochrony byłby fragment dobrze zachowanej nadrzecznej olszyny górskiej z udziałem chronionych gatunków roślin.
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Groniczek" w Buczkowicach, którego celem ochrony byłby fragment dolnoreglowego boru jodłowo-świerkowego z licznymi chronionymi gatunkami roślin.
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Żylica-Rybarzowice" w Rybarzowicach, którego celem ochrony byłby fragment potoku „Żylica", z przylegającymi do niego żwirowiskami, stawami, dobrze zachowanymi fragmentami lasów łęgowych, zaroślami oraz łąkami.
- Stanowisko dokumentacyjne „Grzebienie Żylicy" w Rybarzowicach, którego celem ochrony byłby skalisty odcinek potoku Żylica z odsłonięciem stromo ustawionych ławic piaskowców przypominających grzebienie.
- Pomnik przyrody – drzewo gatunku Daglezja zielona o obwodzie pnia 210cm, rosnące w Buczkowicach obok budynku Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Grunwaldzkiej.

- Pomnik przyrody – drzewo gatunku Lipa drobnolistna o obwodzie pnia 379cm, rosnące w Buczkowicach obok bramy wjazdowej na teren Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Grunwaldzkiej.

Inne tereny istotne dla ochrony środowiska

Przez gminę Buczkowice przebiega międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Beskid Śląski – Beskid Mały" oraz ponadregionalny korytarz migracji ptaków „Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego". Dodatkowo zlokalizowany jest na terenie gminy (przy granicy zachodniej) obszar węzłowy korytarzy migracyjnych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych „Beskid Śląski [9].

Na terenie gminy Buczkowice tereny, których użytkowanie i zagospodarowanie powinno być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej, to:

- doliny potoków: Bruśnik, Godziszczanka, Kalonka, Malinowy oraz Biały, stanowiących naturalne lokalne korytarze ekologiczne;
- tereny leśne;
- tereny zadrzewień śródpolnych
- tereny upraw polowych.

Fot. 10. Pomnik przyrody „Gruby Dąb" w Rybarzowicach.

9) Korytarze ekologiczne w województwie śląskim, Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red) CDPGŚ, Katowice 2007

3.6. Wymogi ochrony krajobrazu

Część zachodnia obszaru gminy Buczkowice (sołectwa Buczkowice i Godziszka) położona jest w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny, natomiast część wschodnia sołectwa Rybarzowice położona jest w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Brak jest w obszarze gminy innych obszarów chronionych, ustanowionych w ramach ustawy o ochronie przyrody.

Krajobraz gminy Buczkowice reprezentuje duża mozaikowatość rożnych form ukształtowania terenu, co w połączeniu z otaczającymi gminę pasmami górskimi: Beskidu Śląskiego, Beskidu Małego oraz Beskidu Żywieckiego, czyni ten teren atrakcyjny krajobrazowo.

Spośród form krajobrazu na omawianym terenie przeważają otwarte tereny upraw polowych, z rozdrobnioną zabudową zagrodową. Szczególną rolę w kształtowaniu krajobrazu pełni potok Żylica, którego malowniczo położone koryto oraz tereny przybrzeżne podnoszą atrakcyjność.

Dość duży udział w kreowaniu walorów krajobrazowych mają również zadrzewiania. W zachodniej części gminy zlokalizowane są obszary leśne, których drzewostany zbliżone są swoim składem gatunkowym do dolnoreglowych borów jodłowo – świerkowych. Dodatkowo rozproszone zadrzewienia skupiają się na zboczach jarów i głęboko wciętych dolin lokalnych cieków wodnych.

Ochronę powyższych walorów krajobrazowych proponuje się prowadzić w szczególności poprzez ustanowienie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych „Żylica” i „Groniczek”.

3.7. Wymogi ochrony dziedzictwa kulturowego

Fot. 11. pocztówka z Buczkowic lata 20-te XXw.

Historia Gminy Buczkowice

Gmina Buczkowice samodzielnie funkcjonuje od 1 kwietnia 1990r. Obecnie gmina składa się z czterech wsi: Buczkowice, Rybarzowice, Godziszka i Kalna. Obecnie Gmina administracyjnie przynależy do powiatu bielskiego w województwie śląskim.

Historia gminy związana jest z historią majątku ziemskiego (tzw. Państwo Łodygowskie), w skład którego wchodziła przez kilkaset lat. Majątek łodygowski politycznie związany był z Małopolską, jako część obrębu administracyjnego tzw. cyrkuły z siedzibą w Myślenicach, a następnie (od 1919r. w Wadowicach). Łodygowice stanowiły tzw. dominium, czyli siedzibę jednostki administracyjnej Austro-Węgier, których na Żywiecczyźnie było 10. Dominium łodygowskie dzieliło się na gminy (gromady) włościańskie, czyli wsie.

Pierwsze potwierdzone informacje o majątku łodygowskim pochodzą z pocz. XIIIw., gdy władali nim książęta z rodu Piastów Śląskich. Do końca XIII w. Łodygowice (daw. Abtsdorf, Abbatisvilla, Ludovici Villa, Ludwigsdorf) i Pietrzykowice pozostawały wsiami książęcymi. Na pocz. XIV w. wieś Łodygowice wraz z okolicznymi terenami została ofiarowana cystersom przez księcia opolskiego Władysława. Dopiero po tym czasie powstała wieś Wilkowice.

W 1518r. król Zygmunt I Stary rozstrzygnął spór cystersów z Piotrem Komorowskim, potwierdzając przynależność Łodygowic do właściciela Żywiecczyzny. Prawdopodobnie wówczas powstały niewielkie przysiółki Buczkowice, Bystra, Godziszka, Mikuszowice, Rybarzowice i Szczyrk.

Pierwszy udokumentowany ślad istnienia wsi z terenu gminy Buczkowice dotyczy Rybarzowic i pochodzi ze spisów skarbowych w 1581r. Wg innych źródeł, najstarszy dokument pochodzi z 1580r. i dotyczy Buczkowic (wypis z rejestru studentów Akademii Krakowskiej). Komorowscy w 1574r. wydali zarządzenie, „*aby poddani nasi Wałaszy wszyscy, którzy by kol wiek mieli na przedaj ser albo bryndzę, aby ich nie śmieli nigdzie wozić i przedawać jeno w miasteczku naszym Żywcu*”. Osadnictwo wałaskie przyczyniło się do rozwoju miejscowości w Państwie Łodygowiskim.

W 1618r. Mikołaj Komorowski oddał Państwo Łodygowskie Krzysztofowi Rorowskiemu, jako spłatę długu, a ten wymienił te ziemie z Jerzym Zbarskim. Jerzy Zbarski był krajczym i podczaszym koronnym oraz kasztelanem krakowskim – mężem stanu i patriotą. Wybudował w latach 1629-1631 dwór obronny w Łodygowicach. Państwo Łodygowskie liczyło wtedy 207 domów. W 1630 r. spis ludności wykazał, że majątek ziemski składał się z 10 wsi, w których mieszkało 1859 kmieci: w Łodygowicach 373, w Wilkowicach 318, w Rybarzowicach 252, w Buczkowicach 233, w Bystrej 155, w Szczyrku 152, w Godziszce 102, w Mikuszowicach 90. Pozostałe wymienione wsie to: Bierna, Huciska i Glemieniec. Godziszka już wówczas dzieliła się na Starą i Nową Godziszkę.

Po śmierci kasztelana Zbarskiego w 1631r. Państwo Łodygowskie zostało własnością Stanisława Warszyckiego, również kasztelana krakowskiego i senatora. Warszycki ufundował rozbudowę kościoła w Łodygowicach. Na wezwanie kasztelana, okoliczna ludność, w tym chłopi, brała udział w wojnach szwedzkich, w tym w zwycięskiej bitwie pod Mikuszowicami w 1656r. Warszycki rozbudował dwór w Łodygowicach w 1673r. w fort otoczony murem i wałem ziemnym w formie kwadratu z basztami w narożnikach. Fosy zasilane były wodą z potoku Żylica (daw. Żylcza dlatego, *„że jakoby żyłami zbierając się do niej insze rzeki”*).

Po śmierci Stanisława Warszyckiego w toku rodzinnych sporów, majątek zajął Jerzy Warszycki. W 1722r. Warszycki odsprzedał panu żywieckiemu wsie Łodygowice, Bierną, Godziszkę, Szczyrk, Huciska. Wsie Wilkowice i Bystra pozostały własnością Warszyckiego, jak również Rybarzowice i Buczkowice, które były dzierżawione przez Rutkowskiego. Następnie majątek łodygowski zmieniał licznych właścicieli. Z 1804r. pochodzą pieczęcie wsi Buczkowic, Godziszki, Kalnej i Rybarzowic, które zostały odwzorowane w obecnym herbie gminy. W latach 1818-1820 w granicach majątku wybudowano odcinek II Głównej Cesarskiej Szosy Handlowej, łączącej Białą z Nowym Sączem (obecna droga krajowa nr 69).

Następnym władcą majątku łodygowskiego do roku 1841 był książę pszczyński Ludwik Anhalt von Cothen. W jego czasach prowadzono rabunkową gospodarkę leśną w lasach Szczyrku. W celu spławiania drewna uregulowano potok Żylica od Salmopola do Buczkowic. Wybudowano system tzw. jaśli i kanałów, które służyły do zatrzymywania spławianych bali. W Buczkowicach drewno ładowano na wozy i wywożono lub przerabiano w tartakach na miejscu.

W 1848r. tereny dzisiejszej gminy Buczkowice objęła decyzja cesarza Austrii o uwłaszczeniu chłopów. Ówczesna właścicielka majątku hrabina Charlotta de Stolberg Wernigerode otrzymała za to rządową rekompensatę. Następnie majątek łodygowski zmieniał licznych właścicieli. W latach 70-ych XIX w. rodzina Klobusów przebudowała dwór w Łodygowicach. Zniwelowano wówczas wały obronne. Fosę częściowo zasypano i przebudowano na stawy.

W 1878r. w obrębie majątku łodygowskiego wybudowano linię kolejową na skraju dzisiejszej gminy Buczkowice. Linia stanowiła przedłużenie linii z Dziedzic do Bielska i prowadziła pierwotnie tylko do Żywca. Pierwotnie pociągi osobowo-towarowe nie zatrzymywały się w Łodygowicach. Pierwszy przystanek kolejowy powstał tu w 1881r.

W roku 1855 Buczkowice weszły w skład nowego obrębu administracyjnego - powiatu bielskiego, wraz z 29 innymi gromadami (Rybarzowice, Godziszka Stara, Godziszka Nowa, Godziszka Wilkowska, Szczyrk, Salmopol, Łodygowice, Wilkowice i inne). Kalna nie stanowiła wówczas odrębnej wsi. Od roku 1867 gmina Buczkowice przynależała do powiatu bialskiego z siedzibą w Białej.

W roku 1918 po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, teren obecnej gminy Buczkowice wszedł w skład województwa krakowskiego, powiatu bialskiego.

W 1935r. dokonano kolejnej reformy administracyjnej, powołując gminy zbiorowe i gromady wiejskie. Buczkowice, Meszna, Godziszka i Szczyrk weszły w skład gminy zbiorowej Wilkowice-Bystra z siedzibą w Wilkowicach. Kalna nie stanowiła wówczas odrębnej gromady.

Ostatnim właścicielem majątku łodygowskiego był baron Otto von Klobus, który pomimo niemieckiego pochodzenia, był społecznie zaangażowanym polskim patriotą. Wspierał lokalne inicjatywy i działania publiczne, w tym budowy: kościoła, Domu Towarzystwa Szkoły Ludowej i Sali Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół" w Buczkowicach, oraz Sanatorium Kolejowego w Wilkowicach. W 1910r. na terenie majątku obchodzono uroczyście 500-lecie bitwy pod Grunwaldem. Z tej okazji ufundowano sygnaturkę poświęconą królowej Jadwidze w kaplicy w Kalnej oraz Kopiec Grunwaldzki przed kościołem w Buczkowicach. W 1940r. baron odmówił podpisania niemieckiej listy narodowościowej tzw. Volkslisty. W związku z tym, majątek łodygowski został objęty niemieckim zarządem przymusowym. Ostatni dziedzic zmarł w 1943r. i został pochowany na cmentarzu w Łodygowicach w obecności tłumów miejscowej ludności.

W 1946r. z gminy zbiorowej Wilkowice-Bystra został wyłączony Szczyrk, jako samodzielna gmina. W 1951r. gmina Wilkowice-Bystra weszła w skład powiatu bielskiego w województwie katowickim. Składała się wówczas z 7 gromad: Buczkowic, Bystrej Krakowskiej, Godziszki, Kalnej, Mesznej, Rybarzowic i Wilkowic

W 1955r. kolejna reforma administracyjna zniosła gminy, dzieląc je na gromady. Na terenie obecnej gminy Buczkowice utworzono 3 gromady: Buczkowice, Godziszka i Rybarzowice.

W 1972r. Rada Państwa nadała gromadzie Buczkowice Krzyż Partyzancki za czynny udział w walkach partyzanckich z hitlerowskim okupantem.

W dniu 06.12.1972r. uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej nr XX/99/72 utworzono gminę samorządową Buczkowice z siedzibą w Buczkowicach. W jej skład weszły gromady: Buczkowice, Godziszka i Rybarzowice.

W 1975r. powołano województwo bielskie, oraz zlikwidowano powiat bielski. W dniu 01.10.1976r. utworzono Miasto i Gminę Szczyrk, w skład której weszła gmina Buczkowice. Kilkunastoletnie współdziałanie samorządów nie charakteryzowało się harmonijnym rozwojem obydwu wspólnot. Po konsultacji społecznej, gdy tylko pojawiła się prawna możliwość, zadecydowano o podziale.

W dniu 28.02.1990r. uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej nr XII/78/90 utworzono odrębne organa władzy i administracji dla Miasta i Gminy Szczyrk. W dniu 24.03.1990r. uchwałą Rady Ministrów nr 40 powołano w obecnym kształcie gminę Buczkowice z siedzibą w Buczkowicach. W skład gminy weszły 4 miejscowości (sołectwa): Buczkowice, Godziszka, Kalna i Rybarzowice [10].

Historia gminnej władzy samorządowej

Pierwotnie w czasach dominium feudalnego, bezpośrednią władzę sprawował właściciel majątku za pomocą swych przedstawicieli. Na czele gromady stał wójt z tzw. przysiężnymi. Wójt zajmował się głównie nadzorem nad wypełnianiem przez chłopów obowiązków pańszczyźnianych oraz rekrutacją wojskową. Dokumenty pisane wśród wójtów na Buczkowicach i Rybarzowicach wspominają np: Sebastiana Dadaka (1771r.) i Wojciecha Tarnawę (1799r.). Organ przysiężnych ma swoją wielowiekową tradycję sięgającą do czasów pasterskich gromad wałaskich. Nazwa przysiężnych pochodzi od składanej przysięgi o sumiennym wykonywaniu obowiązków. Przedstawicielami władzy byli również: pisarz i dziesiętnicy. Pierwszy był urzędnikiem, a drudzy poborcami czynszów pieniężnych i danin rzeczowych (w naturze). W Buczkowicach do niedawna żywa pozostawała tradycja ustna nazywania spadkobierców niektórych rodzin „dziesiętnikami". Wójt i przysiężni, jako przedstawiciele władzy, byli wskazywani przez właściciela majątku, ale jako członkowie miejscowej ludności zazwyczaj posiadali również jej zaufanie i szacunek. Taka organizacja, choć jeszcze nie samorządowa, stanowiła zaczątek obecnej władzy gminnej.

W 1848r. cesarz Austrii uwłaszczył chłopów w Galicji. Włościanie stali się właścicielami gruntów, które wcześniej użytkowali i ustała nad nimi władza feudała. Gminne jednostki administracyjne mogły stać się samorządne, czyli wybierać swych zarządców w wyborach. Wyborów dokonywała cała gromada, którą wójt zwoływał obchodząc wszystkie domy. Gromada wybierała wójta i przysiężnych, oraz starszyznę (tzw. pełnomocników gromadzkich). Głosowanie odbywało się bez liczenia głosów, tylko poprzez głośne okrzyki „Zgoda. Zgoda!". Starszyzna stanowi pierwowzór obecnej rady gminy.

W roku 1866 zmieniono strukturę organizacyjną gminy poprzez podział na władzę wykonawczą i uchwałodawczą. Tę pierwszą reprezentował naczelnik gminy, który zarządzał bieżącymi sprawami i był zwierzchnikiem pracowników urzędu gminy. Władzę uchwałodawczą sprawowała rada gminna, której obradom przewodniczył wójt. W gminie powołano również tzw. zwierzchność gminną. W jej skład wchodzili: naczelnik gminy, wójt i dwóch przysiężnych tzw. asesorów. W roku 1867 powstały rady powiatowe i starostwa.

10) A. Artemska: Historia Gminy Buczkowice, Gmina Buczkowice. Wczoraj i dziś, Buczkowice 2010, źródła: tamże

Dokonano też rozdziału władzy sądowniczej i administracyjnej, powołując odrębne okręgi sądownicze.

Spośród naczelników gminy Buczkowice, źródła wymieniają: Michała Migdała (1889r.), Józefa Gluzę, Walentego Kubicę (1902r.), dr Franciszka Miodońskiego (1906-1912r.), Jakuba Kubicę (1918r.), Jana Gluzę (1922-1929r.). W 1972r. utworzono Gminę Buczkowice, której naczelnikiem został Michał Wrona. W 1990r. ponownie utworzono odrębną Gminę Buczkowice w obecnym kształcie, której wójtem został Józef Caputa [11].

Długa i dobrze zakorzeniona tradycja lokalnej władzy w gminie Buczkowice wpływa obecnie na jej stabilność i skuteczność.

Fot.12. Młyn w Rybarzowicach ujęty w rejestrze zabytków

Obiekty zabytkowe w obszarze Gminy Buczkowice

➔ REJESTR ZABYTKÓW stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 6** do niniejszego studium. Rejestr wg stanu w grudniu 2013r. może być zmieniany na podstawie aktualnego stanu faktycznego i prawnego.

➔ GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 7** do niniejszego studium. Ewidencja wg stanu w grudniu 2013r. może być zmieniana na podstawie aktualnego stanu faktycznego i prawnego.

11) A. Artemska: Historia Gminy Buczkowice, Gmina Buczkowice. Wczoraj i dziś, Buczkowice 2010, źródła: tamże

➔ WYKAZ UDOKUMENTOWANYCH STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 8** do niniejszego studium. Wykaz wg stanu w grudniu 2013r. może być zmieniany na podstawie aktualnego stanu faktycznego i prawnego.

Strefy ochrony konserwatorskiej w obszarze Gminy Buczkowice

Strefa „A" – ścisłej ochrony konserwatorskiej o bardzo dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej. W strefie tej zakłada się priorytet wymagań konserwatorskich. Podstawowymi działaniami w granicach strefy jest konserwacja tzn. utrzymanie historycznej struktury przestrzennej w niezmienionym kształcie oraz rewaloryzacja tzn. przywrócenie i utrwalenie historycznie ukształtowanych walorów zespołu przestrzennego oraz jego funkcjonalnej i kompozycyjnej integracji z całością układu.

- w obszarze gminy Buczkowice strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej "A" proponuje się objąć teren zabytkowego budynku mieszkalnego z młynem wodnym w Rybarzowicach.

Strefa„B" - częściowej ochrony konserwatorskiej obejmuje układy przestrzenne o tradycyjnej i historycznej postaci.

W obszarze gminy Buczkowice strefą częściowej ochrony konserwatorskiej „B" proponuje się objąć następujące zespoły:

- otoczenie kościoła, cmentarza parafialnego i młyna w Rybarzowicach
- otoczenie kościoła i cmentarz parafialny w Buczkowicach
- otoczenie kościoła i cmentarz parafialny w Godziszce
- starsza część cmentarza komunalnego w Godziszce

Strefa „OW" – ochrony zabytków archeologicznych jako potencjalny obszary badań w miejscu udokumentowanych stanowisk. Obejmuje otoczenie stanowisk archeologicznych wykazanych w załączniku nr 8.

4. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, w tym ochrona ich zdrowia

4.1. Demografia

Fot.13. Widok Buczkowic w rejonie kościoła

Potencjał demograficzny obecnie

Liczba ludności wiejskiej w Polsce w 2008r. wynosiła 14,8 mln i była wyższa o 170,5 tys. w porównaniu do 2003r. A zatem, pomimo ogólnego spadku liczby ludności w kraju (z 38,2 mln w 2003 r. do 38,1 mln w 2008 r.), liczba ludności wiejskiej wzrosła. Zwiększył się także jej udział w ogólnej liczbie ludności, który w 2003r. wynosił 38,4%, a w 2008r. – 38,9%.

Liczba ludności gminy Buczkowice wynosiła w 2011r. 10,960 tys. i była wyższa o 0,5 tys w porównaniu do 2000r. Dla porównania liczba ludności w 2011r. w sąsiednich gminach: Wilkowice: 13,004 tys, Łodygowice: 13,736 tys. W poprzednim studium gminy Buczkowice z 2000r. prognozowano na podstawie danych GUS, że liczba ludności w 2010r. przekroczy 11 tys, co dotąd nie nastąpiło.

W 2003r. średnia gęstość zaludnienia na obszarach wiejskich kształtowała się na poziomie 50 osób/km^2, a w 2008r. - 51 (w miastach odpowiednio 1109 i 1090 osób/km^2). Najwięcej osób na 1 km^2 w 2008r. na obszarach wiejskich przypadało w województwach małopolskim (123 osoby/km^2) i śląskim (118 osób/km^2).

Gęstość zaludnienia w gminie Buczkowice wyniosła w 2011r. 563 osoby/km^2. Dla porównania gęstość zaludnienia w 2011r. w sąsiednich gminach: Wilkowice: 378, Łodygowice: 388, w powiecie bielskim: 345 osób/km^2.

W 2008 r. na obszarach wiejskich istniało 54,1 tys. miejscowości (wsi, kolonii, przysiółków), a przeciętna liczba ludności przypadająca na 1 miejscowość wiejską nie przekraczała 274 osób. W 2003 r. liczba miejscowości wiejskich była wyższa o 2,4 tys., ale na każdą miejscowość wiejską średnio przypadało mniej osób (260). W 2008 r. największe miejscowości wiejskie pod względem liczby ludności znajdowały się w województwach: małopolskim (838 osób) i śląskim (763 osób). Analizując gminy z liczbą ludności wiejskiej powyżej 10 tys. stwierdzono, iż największy ich udział w 2008 r. cechował województwa małopolskie (36,9%) i śląskie (35,6%).

Piramida płci i wieku skonstruowana dla ludności wiejskiej w 2008r. przedstawia typowe dla Polski struktury, które są następstwem wyżu po II wojnie światowej. Liczebna przewaga mężczyzn zaznaczała się wśród roczników od 1. do 58. roku życia, a zwłaszcza od 18.do 55. roku życia. Liczebna przewaga kobiet zaznaczała się zaś od 59. roku życia i wzrastała wraz z wiekiem. Takie tendencje oznaczają, iż na obszarach wiejskich mężczyźni przeważali liczebnie w 2008r. w grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym i prawie w całym wieku produkcyjnym, zaś liczebna przewaga kobiet odnosiła się głównie do ludności w wieku poprodukcyjnym.

W gminie Buczkowice udział ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w 2011r. 57,7. Dla porównania w 2011r. w sąsiednich gminach: Wilkowice: 57,0, Łodygowice: 55,4, w powiecie bielskim: 55,9 , w województwie śląskim: 54,3. W gminie Buczkowice 2011r. liczba ludności wynosiła wg wieku: w przedprodukcyjnym 2159, produkcyjnym 6952, poprodukcyjnym 1849 osób.

W 2008 r. na obszarach wiejskich na 100 mężczyzn przypadało 101,1 kobiet, podczas gdy w miastach – 111,1. Porównując w czasie wartości wskaźnika feminizacji można zauważyć, iż w kolejnych latach jego wartość wzrastała zarówno na obszarach wiejskich, jak i w miastach. W 2011 r. najwyższe wartości wskaźnika feminizacji na obszarach wiejskich zarejestrowano w województwie śląskim (107 kobiet). W gminie Buczkowice na 100 mężczyzn przypadały w 2011r. 103 kobiety. Dla porównania w 2011r. w sąsiednich gminach: Wilkowice: 108, Łodygowice: 105, w powiecie bielskim: 105.

W 2008r. w porównaniu do 2003 r. udział ludności w wieku 0-14 lat na obszarach wiejskich zmniejszył się i wynosił odpowiednio 20,2% ogółu ludności w 2003r. i 17,5% w 2008r. Podobne tendencje obserwowane były także w miastach, gdzie w 2003r. udział ten wynosił 15,4%, a w 2008r. – 13,9%. W układzie przestrzennym na obszarach wiejskich w 2008r. najniższy udział ludności w wieku poniżej 15. roku życia wystąpił w województwie pomorskim (20,4%), opolskim (14,5%) i śląskim (15,7%).

W miastach, w analizowanych latach wzrastał udział ludności w wieku powyżej 64 lat. Na tym tle tendencje na obszarach wiejskich kształtowały się odmiennie. O ile w latach 2003-2004 odsetek ludności powyżej 64. roku życia na obszarach wiejskich zwiększył się (z 13,5% w 2003r. do 13,6% w 2004 r.), to już w kolejnych latach obserwowany był spadek jej udziału (w 2008r. do 13,2%).

W 2008r. na obszarach wiejskich zawarto 102,8 tys. związków małżeńskich, co w przeliczeniu na 1000 ludności dawało wartość ogólnego współczynnika zawartych

małżeństw – 6,9. W miastach wartość współczynnika była zbliżona. Od 2004r. liczba zawieranych małżeństw stopniowo wzrastała, co wynikało przede wszystkim z podjęcia decyzji o zawarciu związków małżeńskich osób z roczników wyżu demograficznego z lat 80. XX wieku.

W 2008 r. na obszarach wiejskich rozwiodło się 13,1 tys. par, co oznacza, że na 1000 ludności przypadł niespełna 1 rozwód, dla porównania w miastach – 2,2. Wartość współczynnika rozwodów na obszarach wiejskich w kolejnych latach wzrastała. Jego sukcesywny wzrost odnotowano także w miastach.

Z 414,5 tys. urodzeń żywych w 2008 r., 173,2 tys. miało miejsce na wsi (41,8%). W przeliczeniu na 1000 ludności, liczba urodzeń żywych na obszarach wiejskich była wyższa (o 1,2) niż w miastach. W 2008r. na obszarach wiejskich liczba zgonów wynosiła 150,7 tys., co w przeliczeniu na 1000 ludności dało wartość współczynnika zgonów 10,1. Wartość tego współczynnika w miastach była zbliżona.

W gminie Buczkowice odnotowano w 2011r. 117 urodzeń żywych i 120 zgonów.

Najczęstszą przyczyną zgonów w Polsce w 2007r. były choroby układu krążenia, które spowodowały co drugi zgon na obszarach wiejskich (48,6% wszystkich zgonów), jak i w miastach (43,3%). Co czwarty zgon w analizowanym roku na wsi i w miastach był następstwem nowotworu złośliwego. Ponadto 7,2% zgonów na obszarach wiejskich było spowodowanych przyczynami zewnętrznymi, 5,4% chorobami układu oddechowego, 1,6% cukrzycą, a 0,5% chorobami zakaźnymi i pasożytniczymi.

Na obszarach wiejskich, jak i w miastach od 2003 do 2008r. współczynnik zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych spadł z poziomu 6,8 do 5,6. Porównując 2003 i 2008r. należy zauważyć, iż spadek współczynnika zgonów niemowląt na obszarach wiejskich zanotowano w 11 spośród 16 województw.

Na obszarach wiejskich w latach 2004-2008 współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności przyjmował dodatnie wartości, które sukcesywnie wzrastały (w 2003r. wynosił 0,2, zaś w 2008r. – 1,5). Dla porównania wskaźnik ten w miastach wynosił odpowiednio minus 0,7 i 0,5. Przyrost naturalny na 1000 ludności na obszarach wiejskich w 2008r. wykazywał duże zróżnicowanie przestrzenne. W 11 województwach przyjmował wartości dodatnie.

W gminie Buczkowice w 2011r. przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł –0,3. Dla porównania przyrost naturalny w 2011r. w sąsiednich gminach: Łodygowice: 0, Wilkowice: -0,9, w powiacie bielskim: 1,7, w województwie śląskim: -0,6.

W 2003r. miejsce zameldowania zmieniły 11,3 osoby na 1000 ludności, a w 2006r. – 12,4. W 2008 r. ruchliwość przestrzenna spadła i miejsce zameldowania zmieniło już tylko 10,6 osób na 1000 ludności. Od 2003 do 2006 r. wzrastała skala napływu ludności na obszary wiejskie. W 2003r. na obszarach wiejskich zameldowały się na pobyt stały 13,3 osoby na 1000 ludności, a w 2006r. – 14,7. W 2008r. natężenie napływu ludności na obszary wiejskie w ruchu wewnętrznym spadło i wyniosło 13,0 osób. W każdym badanym roku skala napływu ludności do miast była niższa niż na obszary wiejskie, a jej zmiany przebiegały falowo. W 2008r. w porównaniu do 2006r. zaznaczył się spadek odpływu ludności z obszarów wiejskich.

W analizowanych latach wzrastał napływ ludności z zagranicy do Polski, przy czym na obszarach wiejskich skala napływu była mniejsza niż w miastach. W 2008r. na

obszarach wiejskich zameldowały się 3 osoby z zagranicy na 10 tys. ludności wiejskiej, a w miastach – 5 osób. Ogólne saldo migracji zagranicznych we wszystkich analizowanych latach charakteryzowało się wartościami ujemnymi. W 2008r. saldo migracji zagranicznych na obszarach wiejskich na 1000 ludności wynosiło minus 0,3, podczas gdy w miastach minus 0,4. Ujemne saldo migracji zagranicznych na obszarach wiejskich niwelowane było dużym napływem ludności w ruchu wewnętrznym, co spowodowało, iż ogólne saldo migracji na wsi było dodatnie. Co więcej, porównując 2003 i 2008r., można zauważyć, że wartość ogólnego salda migracji na 1000 ludności na obszarach wiejskich wzrosła (odpowiednio z poziomu 1,9 w 2003r. do 2,3 w 2008r.) [12].

W gminie Buczkowice ogólne saldo migracji na 1000 ludności w 2011r wyniosło 5,5. Dla porównania saldo migracji w 2011r. w sąsiednich gminach: Łodygowice: 6,5, Wilkowice: 7,3, w powiecie bielskim: 5,2, w województwie śląskim: -1,2 [13].

Dojazdy do pracy w powiecie bielskim i mieście Bielsku-Białej w 2006r. przedstawiały się interesująco. Powiat bielski był na IV miejscu w kraju pod względem liczby dojeżdżających (łącznie wyjeżdżających i przyjeżdżających) do pracy, oraz na V miejscu w kraju pod względem wyjeżdżających do pracy. Miasto Bielsko-Biała była na X miejscu w kraju i na II miejscu w województwie pod względem przyjeżdżających do pracy.

W gminach Buczkowice, Łodygowice i Wilkowice udział wyjeżdżających do pracy w liczbie zatrudnionych w 2006r.wynosił ponad 50,1%, co stanowiło wyróżnik w skali kraju, ale było typowe dla powiatu bielskiego i zurbanizowanej części województwa śląskiego [14].

W 2010r., w porównaniu z 2002r., na obszarach wiejskich przybyło ok. 450 tys. mieszkańców (przy spadku liczby ludności w miastach o ponad 140 tys. osób). Wpływ na to miały dwa czynniki: dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz dodatni przyrost naturalny.

Sytuacja demograficzna i materialna ludności wiejskiej jest w znacznym stopniu zdeterminowana odległością miejsca zamieszkania od dużego ośrodka miejskiego oraz siłą jego oddziaływania. Tereny wiejskie położone blisko dużych miast charakteryzują się większą gęstością zaludnienia, wysokim dodatnim saldem migracji, niższym udziałem osób bezrobotnych w porównaniu do terenów wiejskich od nich oddalonych. Najkorzystniej prezentują się podregiony stanowiące bezpośrednie zaplecze ośrodków metropolitalnych, funkcjonalnie z nimi powiązane [15], w tym Gmina Buczkowice położona w aglomeracji bielskiej.

Prognoza demograficzna

Wg oficjalnych danych GUS w 2012r. populacja Polski wynosiła 38,5 mln. Prognoza demograficzna na rok 2035 przewiduje: spadek populacji o 2,1 mln. osób, w tym 0,1 mln. na wsi, wzrost liczby osób pow. 65 lat o 3,2 mln, wzrost średniego wieku o 10 lat (z 38 do 48 lat), spadek liczby osób w wieku produkcyjnym o 3,8 mln, spadek liczby uczniów i

12) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008. GUS 2010

13) Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS 2012

14) Dojazdy do pracy w Polsce, GUS 2010

15) Powszechny Spis Rolny 2010, GUS 2013

studentów o ponad 1 mln. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ilość osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) może wzrosnąć dwukrotnie z 19 do 38. Wzrost liczby mieszkańców prognozuje się tylko na Mazowszu (stolica). Stabilizacja nastąpi na Pomorzu, w Małopolsce i w Wielkopolsce. W pozostałych województwach, w tym na Śląsku, nastąpi znaczny spadek liczby mieszkańców [16].

Wg szacunków niezależnych demografów w 2013r. rzeczywista liczba ludności Polski wynosiła poniżej 36 mln, co uwzględnia liczbę osób płacących podatki za granicą. Wg obliczeń Eurostatu w 2060r. ludność może wynosić tylko 31 mln. osób.

W 2013r. można spodziewać się aż o 40 tys. więcej zgonów niż urodzeń. Będzie to największa różnica w powojennej historii Polski. Wg obliczeń Eurostatu w 2060r. w Polsce będzie największy w UE odsetek osób powyżej 65 roku życia. Obecnie osoby starsze stanowią 13,5% społeczeństwa, a w 2060r. emerytem będzie nawet 30% społeczeństwa.

W UE jedynymi krajami, które odnotują wzrost liczby mieszkańców będą państwa przyjmujące imigrantów. Z Polski znacznie więcej ludzi wyjeżdża, niż przyjeżdza, a do tego emigracja wzrasta. Sytuacja jest tak poważna, że nawet gdyby w ciągu kilku lat obecny współczynnik dzietności (1,32) wzrósł do poziomu gwarantującego zastępowalność pokoleń (2,1), brak jest szans na zapobieżenie procesowi drastycznego zmniejszenia się liczby osób w wieku produkcyjnym.

Zapaść demograficzna spowoduje mniejsze wpływy z podatków, większe wydatki na emerytury oraz spadek znaczenia politycznego Polski w ramach UE. Brak polityki demograficznej oraz migracyjnej doprowadzić może w okresie 40 lat do poważnych problemów gospodarczych [17].

Demograficzny i gospodarczy aspekt problemów mieszkaniowych

Sytuację mieszkaniową w Polsce należy porównać z Hiszpanią i Irlandią, jako krajami o podobnej przeszłości w ramach Unii Europejskiej. Irlandia wstąpiła do Unii w 1973r. a Hiszpania w 1986r. Od lat 60-tych do 90-tych XX w. produkcja nowych mieszkań była podobna. Średnio w Polsce budowano 91% ilości mieszkań wybudowanych w Irlandii i Hiszpanii. Po 1990r. w Polsce buduje się znacząco mniej. Średnia roczna dla Irlandii z ostatnich 2 dekadach to 444 tys. mieszkań, w Hiszpanii 307 tys. a w Polsce tylko 106 tys. czyli 28% osiągnięć tych państw.

W sytuacji obecnego kryzysu, w Irlandii w ciągu 4 lat produkcja mieszkań spadła o 84%, ale w ciągu ostatnich 2 dekad, Irlandia zbudowała 9 mln (w przeliczeniu na naszą liczbę mieszkańców), a Polska tylko 2 mln mieszkań. Przy obecnych zasobach ok. 13mln mieszkań i przy obecnym tempie, Polska nadrobiłaby dorobek Irlandii dopiero po 60 latach. Jeszcze w latach 70-tych XXw. ludność Polski była liczniejsza niż Hiszpanii. Dziś Hiszpanów jest 45 mln, a posiadają 27 mln mieszkań. W czasie obecnego kryzysu w Hiszpanii buduje się więcej, niż w najlepszym okresie polskiego wzrostu.

W 2010r. w Hiszpanii wybudowano 214 tys. mieszkań, w Irlandii 139 tys, a w Polsce 135 tys., co daje 77% ich średniej. Od 20 lat w Polsce występuje stały i wyraźny kryzys budownictwa mieszkaniowego, którego skala jest większa niż dzisiejsze kryzysy w

16) Porawski A, Wyzwania Demograficzne, Związek Miast Polskich, Poznań 2012.
17) prof. Krystyna Iglicka-Okólska „Emigranci nie wrócą" 10.11.2013r.

Irlandii i Hiszpanii. Pocieszający jest fakt, że w Hiszpanii i w Irlandii okres rozwoju nie nastąpił natychmiast po wejściu do Unii Europejskiej. W obu przypadkach poprzedzony był kilkunastoma latami porządkowania prawodawstwa krajowego. Podobną drogę prawdopodobnie przejdzie Polska.

Z uwagi na potencjał demograficzny i gospodarczy oraz znaczne zaległości w budowie mieszkań, Polska obecnie jest potencjalnie największym w Europie rynkiem rozwoju mieszkalnictwa [18].

Badania CBOS z grudnia 2010r. wykazały, że zdecydowana większość (70,0%) Polaków wyraziła przekonanie, że zła sytuacja mieszkaniowa ma znaczący wpływ na spadek przyrostu naturalnego w naszym kraju, przy czym blisko jedna czwarta (23,8%) stwierdziła, iż jest to wpływ zasadniczy, a 46,2%, że jest on duży. Szczególnie często wyrażają je badani w wieku 25-34 lata, kiedy najczęściej podejmuje się decyzje prokreacyjne. Aż 29,3% z tej grupy wiekowej twierdzi, że wpływ sytuacji mieszkaniowej na spadek przyrostu naturalnego jest zasadniczy, a kolejne 49,7%, że jest on duży.

4.2. Bezrobocie i sytuacja ekonomiczna ludności

Pracujący

Udział ludności w poszczególnych kategoriach wiekowych – w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym – charakteryzują potencjalne zasoby pracy w Polsce. W 2008 r. na obszarach wiejskich odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił 22,1% (w miastach – 17,5%), w wieku produkcyjnym – 62,4% (w miastach – 65,8%), a w wieku poprodukcyjnym – 15,5% (w miastach – 16,7%). Populacja obszarów wiejskich charakteryzowała się korzystniejszą strukturą ludności według ekonomicznych grup wieku, niż populacja miast.

Współczynnik obciążenia demograficznego, określa ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na każde 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2008r. na obszarach wiejskich na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 60 osób w wieku nieprodukcyjnym i było to o 9 osób mniej w porównaniu do 2003r. Także na obszarach miejskich zanotowano spadek jego wartości, jednak był on mniejszy, niż na wsi. Rozpatrując wielkość tego współczynnika na obszarach wiejskich według płci zanotowano, że w 2008r. przyjął on wyższe wartości w populacji kobiet niż mężczyzn.

Wartości wskaźnika zatrudnienia w 2008r. na obszarach wiejskich, jak i w miastach były wyższe w odniesieniu do 2003r. Stopa bezrobocia w analizowanych latach wyraźnie zmalała. W 2008 r. stopa bezrobocia na obszarach wiejskich wynosiła 6,4% i była niższa niż w miastach, gdzie wynosiła 6,9%, przy czym należy zaznaczyć, że w miastach nastąpił większy spadek jej wartości (o 14 pp.).

18) J. Koziński: Społeczne koszty obecnego modelu urbanizacji ponoszone przez inne grupy poza samorządami. Finansowe skutki zaniechania konsolidacji gruntów. Rentowność procesów urbanizacyjnych, materiał z konferencji „Finansowe skutki polskiego systemu gospodarowania przestrzenią", Warszawa 2011r.

Pozytywnym zjawiskiem obserwowanym na obszarach wiejskich był systematyczny wzrost liczby osób pracujących. Wśród osób pracujących na wsi w 2008r. przeważali mężczyźni, których udział wyniósł 54,9%. Na terenach wiejskich w 2008r. w przeliczeniu na 1000 ludności przypadało 233,5 pracujących, podczas gdy w 2003r. – 219,2 osoby.

W gminie Buczkowice ilość pracujących na 1000 ludności w 2011r. wynosiła 129 osób. Dla porównania w gminach sąsiednich wskaźnik ten wynosił: Łodygowice: 91, Wilkowice: 122, w powiecie bielskim: 182, w województwie śląskim: 278.

W Polsce w strukturze pracujących według rodzajów działalności najliczniejszą grupę na obszarach wiejskich wciąż stanowili pracujący w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie (2089,4 tys. osób, tj. 60,3% ogółu pracujących na wsi). Rozpatrując tę grupę pracujących najwięcej osób znalazło pracę w rolnictwie (99,3%). Porównując udział pracujących w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie w ogólnej liczbie pracujących na wsi w poszczególnych województwach odnotowano znaczne dysproporcje, bowiem odsetek ten wahał się od 36,6% w województwie śląskim do 80,4% w województwie podlaskim.

Drugą grupę pod względem liczebności na obszarach wiejskich w Polsce stanowiły osoby pracujące w usługach, odpowiednio w 2003r. – 18,8%, a w 2008r. – 20,5%. Większość tych osób znalazło zatrudnienie w usługach nierynkowych (52,2%). Z kolei osoby pracujące w przemyśle i budownictwie stanowiły odpowiednio w 2003r. – 16,3% i w 2008r. – 19,2%, a ich liczba w 2008r. w porównaniu do 2003r. wzrosła o 27,4% (tj. o 143 tys. osób). W układzie województw najwięcej osób w usługach pracowało w województwie śląskim (29,4% ogółu pracujących na obszarach wiejskich w województwie). Z kolei w przemyśle i budownictwie najwięcej osób pracowało w województwach: dolnośląskim (35,2%) i śląskim (34,0%).

Bezrobocie jest jednym z kluczowych problemów społecznych i ekonomicznych. W analizowanych latach na obszarach wiejskich nastąpił spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy. Zbiorowość bezrobotnych zmniejszyła się z 1325,8 tys. osób do 670,4 tys., tj. o 49,4%. W stosunku do 2003r. liczba bezrobotnych spadła na obszarach wiejskich we wszystkich województwach.

W populacji osób bezrobotnych na obszarach wiejskich w 2003r. przeważali mężczyźni, których odsetek wyniósł 50,1%, a w 2008r. relacje te uległy odwróceniu i ponad 56% ogółu bezrobotnych stanowiły kobiety.

Osoby rejestrujące się w urzędach pracy to przede wszystkim osoby młode. W 2008r. na obszarach wiejskich najliczniejszą grupę zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (192,5 tys.), których odsetek wyniósł 28,7%. W 2008r. na obszarach wiejskich, jak i miejskich, 81,6% bezrobotnych zarejestrowanych nie posiadało prawa do zasiłku, a w porównaniu do 2003r. ich liczba wyraźnie zmniejszyła się[19].

Wartość wskaźnika zatrudnienia dla obszarów wiejskich w 2010r. była trzykrotnie niższa niż w miastach (100 wobec 303). Przeciętny bezrobotny na wsi w 2010r., identycznie jak w 2002r., miał 34 lata, wykształcenie zasadnicze zawodowe lub gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz posiadał staż pracy do 5 lat. W

19) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008, GUS 2010

porównaniu do 2002r., w 2010r. udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych na obszarach wiejskich zmalał prawie o połowę[20].

W gminie Buczkowce stopa bezrobocia (udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym) w 2011r. wynosiła 6,8. Dla porównania w sąsiednich gminach w 2011r. wskaźnik ten wyniósł: Łodygowice: 6,1. Wilkowice: 5,7, powiat bielski: 9,7, województwo śląskie: 10,2.

Stopa bezrobocia wśród kobiet w gminie Buczkowce w 2011r wynosiła 7,8. Dla porównania w sąsiednich gminach w 2011r. wskaźnik ten wyniósł: Łodygowice: 6,8. Wilkowice: 6,4 [21].

Dochody gospodarstw domowych

Wysokość dochodów decyduje głównie o rozmiarach i kierunkach wydatków oraz o poziomie zaspokojenia potrzeb. Przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych na 1 osobę w Polsce zwiększyły się o 33,4% z 648,74 zł w 2003r. do 865,32 zł w 2008r. W 2008r. gospodarstwa domowe na towary i usługi konsumpcyjne wydały na wsi 704,61 zł, a w miastach 965,42 zł. Wśród tych wydatków najwięcej przeznaczono na żywność i napoje bezalkoholowe oraz na użytkowanie mieszkania i nośniki energii. Ich łączna kwota wyniosła na wsi 353,45 zł/osobę, a w miastach 432,15 zł [22].

Analiza sytuacji społeczno-demograficznej wskazuje, że model życia na obszarach wiejskich coraz bardziej zbliża się do obserwowanego w miastach. Świadczy o tym m.in. wzrost liczby rozwodów, późniejszy wiek kobiet decydujących się na urodzenie dziecka oraz wzrost poziomu wykształcenia ludności.

W latach 2006-2010 odnotowano znaczny wzrost dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych na wsi (o 45%), jednakże nadal pozostawał on niższy niż w gospodarstwach domowych w miastach (953 zł wobec 1342 zł). Także wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych na obszarach wiejskich w 2010r. były niższe, niż w miastach (806 zł wobec 1107 zł). Większy odsetek gospodarstw domowych na obszarach wiejskich niż w miastach jest zagrożony ubóstwem (w 2010r. poniżej relatywnej granicy ubóstwa było 25% gospodarstw domowych; w miastach – 12%) [23].

Działalność gospodarcza

Warunki rozwoju przedsiębiorczości wiejskiej są szczególnie trudne z powodu znacznego rozproszenia rynku i klientów, wysokich kosztów zaopatrzenia oraz gorszej promocji. Negatywnie na rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich wpływa także brak odpowiedniej infrastruktury, zarówno społecznej jak i technicznej, gorsze wykształcenie ludności oraz ogólnie trudny dostęp do usług doradczych i informacji.

20) Powszechny Spis Rolny 2010, GUS 2013
21) Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS 2012
22) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008, GUS 2010
23) Powszechny Spis Rolny 2010, GUS 2013

Ważnym kierunkiem rozwoju obszarów wiejskich jest przemieszczanie nadmiaru ludności zaangażowanej w rolnictwie do działalności pozarolniczej, m.in. poprzez podnoszenie kwalifikacji, ułatwianie dostępu do rynku pracy oraz tworzenie pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich.

Według stanu na dzień 31 XII 2008r. działalność gospodarczą na obszarach wiejskich w Polsce prowadziło 928,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, co stanowiło 24,7% ogółu podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w kraju i było to trzykrotnie mniej niż w miastach.

W porównaniu do 2003r. ich liczba na analizowanym obszarze wzrosła o 79,1 tys., tj. o 9,3%, podczas gdy w miastach o 3,5%. Spośród ogółu podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenach wiejskich w 2008r. 96,7% należało do sektora prywatnego, identycznie jak w miastach.

Biorąc pod uwagę dynamikę rozwoju obu sektorów, w porównaniu do 2003r. na obszarach wiejskich odnotowano wzrost liczby podmiotów zarówno w sektorze publicznym (o 0,8 tys.), jak i prywatnym (o 78,3 tys.), przy jednoczesnym spadku udziału podmiotów sektora publicznego (o 2,2 pp.) i wzroście udziału podmiotów sektora prywatnego.

W Gminie Buczkowice ilość podmiotów gospodarczych ogółem wynosiła w 2011r: 1123. Dla porównania w sąsiednich gminach wskaźnik ten wynosił: Wilkowice: 1563, Łodygowice: 1296.

Rozpatrując wielkość wskaźnika przedsiębiorczości liczonego liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców odnotowano, że na obszarach wiejskich kształtował się on na poziomie 62,5 i był znacznie niższy niż w miastach, gdzie wynosił 121,5. Jego wartość wzrosła zarówno na obszarach wiejskich jak i w miastach, przy czym wzrost ten był większy w przypadku terenów miejskich (o 5,3) niż wiejskich (o 4,6).

W Gminie Buczkowice ilość podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2011r. wynosiła 102,5. Dla porównania wskaźnik ten wynosił w Powiecie bielskim: 99,7, sąsiednich gminach Łodygowice: 94,4, Wilkowice:120,2.

Analiza struktury podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na obszarach wiejskich wskazuje, że pod względem klas wielkości w 2008r. najliczniej reprezentowane były podmioty o liczbie pracujących do 9 osób, które stanowiły 95,0%. Z kolei podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób stanowiły 4,5%, a podmioty o liczbie pracujących od 50 do 249 osób – 0,5%. W 2008r. na obszarach wiejskich funkcjonowały jedynie 444 podmioty o liczbie pracujących powyżej 250 osób, co stanowiło 9,3% ogółu tych podmiotów w kraju.

Analizując przestrzenne zróżnicowanie liczby podmiotów gospodarczych na obszarach wiejskich według województw można zauważyć znaczne dysproporcje w skali kraju. Największe nasycenie przedsiębiorczością na 1000 mieszkańców wystąpiło w województwie zachodniopomorskim i śląskim (81,8).

Rozpatrując strukturę podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju prowadzonej działalności zaobserwowano, że w 2008r. na obszarach wiejskich najwięcej jednostek prowadziło działalność usługową 65,4%. Kolejnymi rodzajami działalności pod względem liczebności podmiotów były przemysł i budownictwo 27,5%. Natomiast liczba podmiotów działających w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie wyniosła 66,1 tys., co stanowiło zaledwie 7,1% ogółu podmiotów na obszarach wiejskich. W porównaniu do

2003r. na obszarach wiejskich zanotowano spadek liczby podmiotów zajmujących się działalnością rolniczą, łowiecką, leśniczą i rybacką (o 11,2%), a wzrost liczby podmiotów prowadzących działalność przemysłową i budowlaną (o 18,3%) oraz usługową (o 8,6%).

Kolejnym podziałem podmiotów gospodarki narodowej jest podział według sekcji PKD 2004. Podział ten pozwala na uszczegółowienie powyższego rozbicia podmiotów gospodarki narodowej według rodzajów działalności. W 2008r. 65,5% ogółu podmiotów prowadzących działalność na obszarach wiejskich należało do 4 sekcji: handel i naprawy (29,3%), budownictwo (15,2%), przemysł (12,3%) oraz obsługa nieruchomości i firm (8,6%)[24].

W latach 2002-2010 odnotowano spadek udziału rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa w generowaniu wartości dodanej brutto. Ma to związek z coraz większym znaczeniem działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich wspieranej m.in. przez system wdrażania funduszy unijnych, który kładzie duży nacisk na dywersyfikację działalności i podnoszenie jakości życia na obszarach wiejskich[25].

Budżet samorządu terytorialnego

W Polsce dochody i wydatki budżetów gmin w 2008r. w porównaniu do 2003r. wzrosły. W 2008r. dochody w gminach miejskich osiągnęły poziom 14672,4 mln zł (wzrost o 69,3%), w gminach miejsko-wiejskich – 20609,6 mln zł (wzrost o 76,2%), a w gminach wiejskich – 27035,9 mln zł (wzrost o 72,4%). Z kolei ogólny poziom wydatków w analizowanych latach wzrósł w gminach miejskich o 70,6%, w gminach miejsko-wiejskich o 75,7%, a w gminach wiejskich o 69,7%, wykazując podobną tendencję, jaką zaobserwowano w odniesieniu do dochodów gmin [26].

W Gminie Buczkowice w 2011r. dochody w budżecie na 1 mieszkańca wynosiły: 3.829 zł. Dla porównania w sąsiednich gminach wskaźnik ten wyniósł: Łodygowice: 2.815 zł, Wilkowice: 3.013 zł.

W Gminie Buczkowice w 2011r. wydatki w budżecie na 1 mieszkańca wynosiły: 3.614 zł. Dla porównania w sąsiednich gminach wskaźnik ten wyniósł: Łodygowice: 2.993 zł, Wilkowice: 3.264 zł.

Wzrost nakładów inwestycyjnych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną był możliwy m.in. dzięki wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. W latach 2007-2011 wzrosły także (o 35%) dochody budżetów gmin wiejskich. Należy również zauważyć, że wzrost dochodów budżetów gmin wiejskich był mniejszy niż wzrost ich wydatków, który wyniósł 44%. Wzrosła również liczba gmin wiejskich, które odnotowały ujemny wynik budżetu.

W Gminie Buczkowice w 2011r. wydatki inwestycyjne stanowiły 40,9% wydatków budżetu. Dla porównania w sąsiednich gminach wskaźnik ten wyniósł: Łodygowice: 28,2%, Wilkowice: 39,0%.

24) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008, GUS 2010

25) Powszechny Spis Rolny 2010, GUS 2013

26) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008, GUS 2010

Od momentu uzyskania członkostwa w Unii Europejskiej, polska wieś, oprócz wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, korzysta również z pomocy Europejskiej Polityki Spójności oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa.

W Gminie Buczkowice w 2011r. pozyskano w dochodach budżetu środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w wysokości: 11,6 mln zł. Dla porównania w powiecie bielskim wskaźnik ten wyniósł: 17,5 mln zł, a w sąsiednich gminach: Łodygowice: 1,8 mln zł, Wilkowice: 5,1 mln zł.

W ramach stosowanych w Polsce systemów wsparcia bezpośredniego, w 2011r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaciła producentom rolnym 14,1 mld zł. Od uruchomienia PROW 2007-2013 do końca 2011 r. ze wsparcia w ramach Programu skorzystało 1,1 mln beneficjentów, do których przekazano płatności w kwocie 35,8 mld zł, z czego 76% stanowiły środki z EFRROW. Z kolei wartość całkowita umów o dofinansowanie podpisanych do końca 2011 r. w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 na projekty realizowane na terenie gmin wiejskich wyniosła 69,3 mld zł [27].

W latach 1990-2010 w budżecie gminy Buczkowice pozyskano 84,1 mln zł środków zewnętrznych, w tym 60 mln zł dotacji oraz 24,1 mln pożyczek umarzalnych w 50%. Wg rankingu dziennika „Rzeczpospolita" z dnia 08.03.2010r., wśród gmin wiejskich najlepiej korzystających ze środków Unii Europejskiej, gmina Buczkowice znalazła się na 24 miejscu w kraju, na 3 miejscu w województwie śląskim i 1 miejscu w powiecie bielskim (!).

27) Powszechny Spis Rolny 2010, GUS 2013

4.3. Warunki zamieszkania, usługi z zakresu rekreacji, sportu i wypoczynku oraz kultury

Warunki mieszkaniowe

Liczba mieszkań na obszarach wiejskich w Polsce z każdym rokiem wzrastała, aby w 2008r. osiągnąć wartość 4,3 mln (tj. 32,7% ogółu mieszkań w kraju). W przeliczeniu na 1000 ludności liczba mieszkań na wsi wyniosła 289,8, a w miastach – 379,9. Jednak mieszkania na obszarach wiejskich posiadały więcej izb. W 2008r. mieszkanie na wsi miało średnio 4,12 izb, a w mieście – 3,50. W układzie przestrzennym największą liczbę izb w mieszkaniu na obszarach wiejskich odnotowano w województwach opolskim (4,68) i śląskim (4,42).

W 2008 r. na obszarach wiejskich przypadała większa liczba osób na 1 mieszkanie (3,45) niż w miastach (2,63). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na obszarach wiejskich w 2008r. była większa niż w miastach średnio o 24,5 m^2 i wynosiła 86,7 m^2, podczas gdy w miastach – 62,2 m^2. Większy metraż mieszkań na obszarach wiejskich powoduje, iż w przeliczeniu na 1 mieszkańca przypadała tu większa powierzchnia użytkowa w m^2 niż w miastach. W 2008r. na wsi na 1 mieszkańca przypadało 25,1 m^2 powierzchni użytkowej, a w miastach – 23,6 m^2.

W analizowanych latach wzrosła zarówno na obszarach wiejskich, jak i w miastach powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkanie, jak i na 1 osobę. W 2008r. w układzie przestrzennym największą powierzchnię użytkową w m^2 na 1 mieszkańca na obszarach wiejskich zanotowano w województwie śląskim (28,5 m^2).

Sukcesywnie poprawiało się również wyposażenie mieszkań na obszarach wiejskich. W 2008r. na obszarach wiejskich 88,9% mieszkań wyposażonych było w wodociąg (w miastach – 98,5%), 74,5% posiadało ustęp (w miastach – 94,5%), 75,8% łazienkę (w miastach – 92,2%), 18,4% gaz z sieci (w miastach – 73,6%), a 64,4% centralne ogrzewanie (w miastach – 84,7%). Największy udział mieszkań wyposażonych w ustęp na obszarach wiejskich zanotowano w województwach: pomorskim (85,9%) i śląskim (85,4%). Największy odsetek mieszkań z łazienką wystąpił na obszarach wiejskich w województwie śląskim (86,7%). W centralne ogrzewanie na obszarach wiejskich najwięcej mieszkań wyposażonych było w województwie śląskim.

W 2008r. oddano do użytkowania 55,7 tys. mieszkań na wsi i 109,5 tys. mieszkań w miastach. W porównaniu do 2003r. zmniejszyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania na obszarach wiejskich (o 19,5%), zwiększyła się zaś w miastach (o 17,1%). W przeliczeniu na 1000 ludności liczba oddanych mieszkań na wsi wynosiła 3,8 (w 2003r. 4,7), a w mieście – 4,7 (w 2003r. – 4,0).

W porównaniu do 2003r. spadła liczba oddanych mieszkań na 1000 zawartych małżeństw i to zarówno na obszarach wiejskich, jak i w miastach. W 2008r. na obszarach wiejskich oddano do użytkowania 541-mieszkań na 1000 zawartych małżeństw, w miastach – 707 [28].

28) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008, GUS 2010

W gminie Buczkowice w 2010r oddano do użytkowania 31 mieszkań. Dla porównania w sąsiednich gminach w 2010r. oddano: Łodygowice: 53, Wilkowice: 54, a w całym powiecie bielskim 509 mieszkań.

Średnia powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania na obszarach wiejskich w 2008r. wynosiła 137,7m^2 (w 2003r.-134,1 m^2), a w miastach – 86,9m^2 (w 2003r.-102,3 m^2).

W gminie Buczkowice w 2010r przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 90m^2. Dla porównania w sąsiednich gminach w 2010r. wskaźnik ten wynosił: Łodygowice: 95m^2, Wilkowice: 89,1m^2.

W gminie Buczkowice w 2010r ilość zasobów mieszkaniowych wynosiła 3580 mieszkań. Dla porównania w sąsiednich gminach w 2010r. ilość ta wynosiła: Łodygowice: 4038, Wilkowice: 4784 [29].

Wskaźnik ilości mieszkań na 1 tys. mieszkańców w gminie Buczkowice wyniósł 327 (2010r.). Za dobry uważa się wskaźnik 333, czyli niewiele więcej. Dla spełnienia zalecanego wskaźnika brakowało zaledwie 85 mieszkań. Biorąc pod uwagę roczny wzrost liczby mieszkań, podstawowe potrzeby w zakresie ilości mieszkań, należy uznać za spełnione.

Kultura

W 2008 r. działało w kraju 8,4 tys. bibliotek wraz z filiami oraz 1,6 tys. punktów bibliotecznych, a większość z nich zlokalizowana była na wsi, tj. ponad 65%. Dysponowały one łącznie księgozbiorem w liczbie 135,3 mln woluminów, z czego 40,6% woluminów (54,9 mln) posiadały w swoich zbiorach biblioteki na wsi. W porównaniu do danych z 2003 r., liczba bibliotek i punktów bibliotecznych nieznacznie zmalała o 3,5% w kraju i o 4,7% na wsi. Ponadto na obszarach wiejskich zmalała także liczba czytelników oraz liczba woluminów księgozbioru bibliotek. W porównaniu do 2003 r. w każdym z województw liczba bibliotek na obszarach wiejskich uległa zmniejszeniu.

Wraz ze zmniejszeniem się liczby placówek bibliotecznych na wsi, w okresie 5 lat zmniejszyło się także grono czytelników (o 236 tys., tj. o 12,1%). W 2008r. województwem o największej liczbie czytelników na 1000 osób było województwo śląskie, gdzie wartość tego wskaźnika kształtowała się na poziomie 143, przekraczając tym samym średnią dla obszarów wiejskich o 28 osób.

W 2011r. w gminie Buczkowice funkcjonowały 4 placówki biblioteczne działające w ramach Gminnej Biblioteki Publicznej im. Stanisława Staszica w Buczkowicach dysponujące księgozbiorem w łącznej ilości 48219 woluminów.

W gminie Buczkowice ilość wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika wyniosła w 2011r. 19,5 woluminu. Dla porównania w gminach sąsiednich w 2011r. współczynnik ten wynosił: Łodygowice 28,1, Wilkowice: 24,9. Ilość bibliotek w 2011r.: Buczkowice: 4, Łodygowice: 3, Wilkowice: 3.

Zgodnie ze stanem na 2008r., w Polsce funkcjonowały 483 kina stałe, w tym zaledwie 20 zlokalizowanych było na obszarach wiejskich. Łącznie w kinach było 249,5

29) Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS 2012

tys. miejsc na widowni, w tym 2,3% stanowiły miejsca w kinach wiejskich. Pomimo tego, iż w ciągu analizowanych 5 lat zmalała liczba kin zarówno w skali kraju, jak i obszarów wiejskich, to liczba widzów wzrosła w tym czasie odpowiednio o: 39,4% i 6,7%. Na 1000 osób mieszkających na wsi w 2008r. przypadało 35 widzów, podczas gdy w miastach 1487.

W gminie Buczkowice w 2013r. funkcjonował zmodernizowany wielofunkcyjny obiekt "Sokolnia" w Buczkowicach, który zastąpił dawną salę kinową.

Do końca 2008r. w kraju funkcjonowały 743 muzea, co oznacza, że w ciągu 5 lat przybyło 78 takich obiektów. Również zwiększyła się ich liczba na obszarach wiejskich o 13 kolejnych placówek i w 2008r. było ich 128. Z kolei liczba zwiedzających muzea na wsi zmniejszyła się z 3,2 mln osób w 2003r. do 2,9 mln w 2008r.

W gminie Buczkowice w 2013r. brak było muzeum lub innej stałej ekspozycji.

W 2007r. w kraju funkcjonowało 4,2 tys. instytucji kultury (domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic), w tym ponad 60% z nich swoją działalność prowadziło na wsi. Placówki te mają ogromne znaczenie w rozwijaniu działalności artystycznej i kulturalnej dzieci, młodzieży i dorosłych oferując rozmaite formy aktywnego, a także kreatywnego spędzania czasu. Największą liczbę spośród omawianych instytucji na obszarach wiejskich stanowiły świetlice. Na przestrzeni omawianego przedziału czasu, przybyło 69 domów i ośrodków kultury na wsi (wzrost o 6,3%).

W 2007r. na terenach wiejskich odbyło się 57,6 tys. rozmaitych imprez kulturalnych, tj. prawie trzykrotnie mniej niż w tym samym czasie w miastach. W sumie we wszystkich imprezach kulturalnych, które odbyły się na wsi wzięło udział 7,0 mln osób, tj. 21,0% ogólnej liczby uczestników w kraju.

W 2011r. w gminie Buczkowice główną działalność kulturalną prowadził Gminny Ośrodek Kultury w Buczkowicach, który realizował liczne działania w zakresie: imprez, koncertów, zajęć artystycznych i rekreacyjnych, kursów językowych, konkursów, świetlicy środowiskowej i innych.

W 2011r. w gminie Buczkowice działalność kulturalną prowadziły również:

- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne „Zagroda" w Buczkowicach
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Rybarzowice
- Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Rybarzowice"
- Zespół Pieśni i Tańca „Buczyna"
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Nadzieja" w Buczkowicach
- Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Zdrowia w Gminie Buczkowice
- koła gospodyń wiejskich i inne organizacje

Sport

W 2011r. w gminie Buczkowice działalność sportową prowadziły 4 kluby sportowe:

- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Sokół" w Buczkowicach (65 ćwiczących, 2 trenerów). Dysponuje boiskiem przy ul. Wyzwolenia w Buczkowicach
- Klub Sportowy „Iskra" w Rybarzowicach (46 ćwiczących, 1 trener). Dysponuje boiskiem przy ul. Topolowej w Rybarzowicach
- Ludowy Zespół Sportowy „Beskid" w Godziszce (25 ćwiczących, 1 trener). Dysponuje boiskiem przy ul. Granicznej w Godziszce
- Klub Sportowy „Halny" w Kalnej (40 ćwiczących, 1 trener). Dysponuje boiskiem przy ul. Sportowej na terenie wsi Słotwina w gm. Lipowa
- Drużyna Piłki Siatkowej w ramach Tow. Społ.-Kult. „Zagroda" w Buczkowicach (25 ćwiczących, 1 trener).

Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat i jest pierwszym etapem kształcenia w systemie oświaty. W roku szkolnym 2004/05 po raz pierwszy dzieci w wieku 6 lat zostały objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolu albo w oddziale przedszkolnym przy szkole podstawowej.

W roku szkolnym 2008/09 w Polsce funkcjonowało 17,0 tys. placówek przedszkolnych. Na terenach wiejskich zlokalizowanych było 57,2% (9,8 tys.) omawianych placówek. Na uwagę zasługuje fakt, iż na wsi w tej liczbie 72,6% stanowiły oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, podczas gdy w miastach było to 26,7%. Natomiast najwięcej przedszkoli na terenach wiejskich było w województwach: małopolskim, mazowieckim, i śląskim (łącznie 1,4 tys., tj. 51,9%).

W roku szkolnym 2008/09 w kraju, wychowaniem przedszkolnym zostało objętych 915,0 tys. dzieci, w tym 28,9% (264,0 tys.) uczęszczało do placówek wychowania przedszkolnego zlokalizowanych na obszarach wiejskich. Spośród 651,0 tys. dzieci z placówek przedszkolnych w miastach, 90,0% było w przedszkolach. Natomiast na obszarach wiejskich jedynie 56,3% dzieci objętych edukacją przedszkolną uczęszczało do przedszkoli. Analizując liczbę dzieci w przedszkolach można zauważyć, że w roku szkolnym 2008/09 w porównaniu do sytuacji sprzed 5 lat, prawie we wszystkich województwach, oprócz opolskiego, zwiększyła się liczba dzieci uczęszczających do tych placówek. Na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat w roku szkolnym 2008/09, do przedszkoli uczęszczało 221 dzieci na wsi, a 693 w miastach. Na obszarach wiejskich we wszystkich województwach wartość tego wskaźnika wzrosła w porównaniu do roku szkolnego 2003/04.

W 2011r. w gminie Buczkowice funkcjonowały 4 publiczne placówki przedszkolne o łącznej ilości dzieci: 346.

Na terenie kraju w roku szkolnym 2008/09 było 13,3 tys. szkół podstawowych, wśród których 9,4 tys. zlokalizowanych było na terenach wiejskich. Do szkół podstawowych w kraju uczęszczało 2,3 mln dzieci, tj. prawie o 20% mniej, niż w roku

szkolnym 2003/04. Uczniowie szkół na wsi stanowili 41,6% (0,9 mln) uczniów w kraju, a ich liczba w porównaniu do danych sprzed 5 lat spadła o 19,6%. Analogicznie zmalało też grono absolwentów szkół podstawowych. W roku szkolnym 2007/08 szkoły podstawowe w kraju ukończyło o 19,1% mniej dzieci niż w roku szkolnym 2003/04. Podobnie sytuacja wyglądała w szkołach na wsi, gdzie liczba absolwentów spadła o 17,3%.

Na 1 szkołę podstawową na wsi w roku szkolnym 2008/09 przypadało 101 uczniów, a w miastach – 339. We wszystkich województwach w ciągu 5 lat wartość tego wskaźnika spadła.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2008/09 wyniósł na obszarach wiejskich 86,7, podczas gdy w miastach 105,1. Było to spowodowane w dużej mierze tym, iż dzieci z terenów wiejskich były dowożone do szkół zlokalizowanych w miastach. Wartość współczynnika skolaryzacji w porównaniu do roku szkolnego 2003/04 zmalała we wszystkich województwach.

W roku szkolnym 2008/09 do szkół podstawowych w kraju było dowożonych 13,0% uczniów (294,8 tys.), w tym na wsi co czwarte dziecko (237,1 tys.).

W analizowanych latach w szkołach podstawowych zwiększyła się liczba komputerów, w tym również tych przeznaczonych do użytku uczniów. W roku szkolnym 2008/09, w szkołach podstawowych w kraju było 270,9 tys. komputerów, w tym 58,3% znajdowało się w szkołach wiejskich. Na wsi odnotowano także większy odsetek komputerów przeznaczonych do użytku uczniów – 81,5%, podczas gdy w miastach – 73,1%. Tym samym, ze względu na mniejszą liczebność uczniów szkół podstawowych na wsi, na 1 komputer przypadało dwa razy mniej uczniów (7,4) niż w miastach (16,0). Na przestrzeni 5 lat w szkołach wiejskich we wszystkich województwach wzrosła liczba komputerów, w większości z nich prawie lub ponad dwukrotnie. Znacznie wzrosła też liczba komputerów, z których korzystać mogli uczniowie.

W roku szkolnym 2008/09 ponad połowa gimnazjów w Polsce zlokalizowana była na obszarach wiejskich (3,3 tys.), a kształciło się w nich 35,9% ogółu gimnazjalistów w Polsce. W porównaniu do roku szkolnego 2003/04 zanotowano wzrost liczby gimnazjów na obszarach wiejskich o 5,8%, a spadek liczby gimnazjalistów o 12,8%. W roku szkolnym 2007/08 gimnazja wiejskie ukończyło 170,8 tys. absolwentów, co stanowiło 36,5% absolwentów w kraju.

W roku szkolnym 2008/09 na 1 gimnazjum na wsi przypadało 146 uczniów, w miastach – 283. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół gimnazjalnych w roku szkolnym 2008/09 na terenach wiejskich wyniósł 73,5, a w miastach – 113,2.

W roku szkolnym 2008/09 w kraju do gimnazjów dojeżdżało 22,9% uczniów (309,7 tys.). Do szkół na obszarach wiejskich dowożonych było 44,5% ogólnej liczby gimnazjalistów na wsi (215,8 tys.), a w miastach – 10,8% (93,9 tys.). W układzie terytorialnym, najmniej gimnazjalistów mieszkających na terenach wiejskich dowożonych do szkół było w województwie śląskim (31,8%).

W 2011r. w gminie Buczkowice funkcjonowały 4 szkoły podstawowe o łącznej ilości uczniów 626 oraz 5 gimnazjów o łącznej ilości uczniów 399:

- Szkoła Podstawowa i Publiczne Gimnazjum nr 1 (w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Mikołaja Kopernika w Buczkowicach)

- Szkoła Podstawowa i Publiczne Gimnazjum nr 2 im. Jana Brzechwy w Godziszce
- Szkoła Podstawowa i Publiczne Gimnazjum nr 3 im. Bolesława Chrobrego w Rybarzowicach
- Szkoła Podstawowa i Publiczne Gimnazjum nr 4 im. Jerzego Kukuczki w Kalnej

W 2013r. w gminie Buczkowice funkcjonowało Liceum Ogólnokształcące o ilości uczniów 118. wchodzące w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Mikołaja Kopernika w Buczkowicach.

Opieka Społeczna

W Polsce w 2008r. do dyspozycji pensjonariuszy było 1,4 tys. zakładów stacjonarnej pomocy społecznej (z filiami), w tym 0,9 tys. domów pomocy społecznej. Około 40% placówek pomocy społecznej znajdowało się na terenach wiejskich. Z ogólnej liczby 100,8 tys. miejsc, 40,1% przypadało na obiekty zlokalizowane na wsi. W porównaniu do 2003r. liczba zakładów stacjonarnej pomocy społecznej na obszarach wiejskich wzrosła o 18,4%, a najwięcej w województwie śląskim, bo ponad dwukrotnie. Konsekwentnie w czasie 5 lat wzrosła również liczba miejsc w ośrodkach pomocy społecznej położonych na obszarach wiejskich (o 6,9%). Zwiększyła się także liczba korzystających z pomocy w omawianych placówkach, tj. z 37,5 tys. w 2003r. do 39,8 tys. w 2008r. (o 6,2%).

W 2013r. w gminie Buczkowice szerokie zadania z zakresu pomocy społecznej realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Brak było informacji w 2013r. o funkcjonowaniu w obszarze gminy stacjonarnego domu pomocy społecznej. Prywatne obiekty tego typu funkcjonowały w gminach sąsiednich.

Kościoły

W 2013r. w gminie Buczkowice działały:

- Parafia Rzymskokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego w Buczkowicach (2 księży)
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Pocieszenia w Rybarzowicach (2 księży)
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Szkaplerznej w Godziszce (1 ksiądz)
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Antoniego w Kalnej (1 ksiądz)

Inne jednostki infrastruktury społecznej

W 2011r. w gminie Buczkowice działały inne jednostki publiczne:

- Urząd Gminy w Buczkowicach
- Dom Ludowy w Rybarzowicach z salą wielofunkcyjną i Ośrodkiem Zdrowia
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Buczkowicach
- Budynek „Sokolni” w Buczkowicach

W 2011r. w gminie Buczkowice zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej prowadziły jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w: Buczkowicach, Rybarzowicach, Godziszce i Kalnej.

Fot.14. Szkoła w Rybarzowicach

Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2008r. w Polsce funkcjonowało 6,9 tys. turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, w których znajdowało się 597,0 tys. miejsc noclegowych. W miastach zlokalizowanych było 4,0 tys. takich obiektów, które dysponowały 358,9 tys. miejsc noclegowych, natomiast pozostałe 2,9 tys. stanowiły bazę turystyczną obszarów wiejskich z 238,1 tys. miejsc. Porównując dane do 2003r. można zauważyć, że w miastach wzrosła liczba obiektów turystycznych zbiorowego zakwaterowania (o 2,6%), jak również liczba miejsc noclegowych (o 5,6%). W przypadku bazy turystycznej obszarów wiejskich zanotowano, że zarówno liczba obiektów, jak i miejsc noclegowych zmalała w ciągu 5 lat, odpowiednio o 11,2% i 7,2%. W 2008r. na 1 obiekt turystyczny zbiorowego zakwaterowania na wsi przypadały 83 miejsca noclegowe, a w miastach – 90.

Rozpatrując liczbę turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania na obszarach wiejskich, można zauważyć, że od 2003r. w większości województw liczba tych obiektów zmalała, i tym samym zmalała liczba miejsc noclegowych.

W 2008r. średnio w kraju na 1000 km^2 przypadały 22 turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania. Znaczne różnice tego wskaźnika zaobserwowano biorąc pod uwagę lokalizację, bowiem w miastach wyniósł on 187 obiektów, a na terenach wiejskich – 10. Wskaźniki przekraczające średnią krajową dla wsi odnotowano w 6 województwach, w tym w śląskim.

Należy zauważyć, że o ile od 2003 r. zmniejszyła się baza turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w kraju, to liczba osób z niej korzystających, jak i liczba noclegów zwiększyła się w ciągu tego okresu. Porównując 2008r. z 2003r. zaobserwowano, że coraz liczniej z turystycznej oferty w kraju korzystają cudzoziemcy. Ich liczba na obszarach wiejskich wzrosła w czasie 5 lat o ponad 29,2% i udzielono im o 24,7% więcej noclegów.

W gminie Buczkowice zlokalizowane były obiekty turystyczne:

- Villa Seniora, ul. Jama 1002, Buczkowice (45 miejsc)
- Ośrodek Wypoczynkowy Kłosek, ul. Wczasowa 1062, Buczkowice (44 miejsca)
- Pensjonat Zielony Dach, ul. Żywiecka, Rybarzowice (24 miejsca)
- Gościniec Skalite, ul. Skalite 115, Godziszka (18 miejsc)
- Całoroczne Domki Drewniane, Bogumiła i Leon Kwaśny, ul. Lipowska 974, Buczkowice (60 miejsc)
- Domek letniskowy, ul. Łąkowa 800, Buczkowice (6 miejsc)
- Domki Bogumiłów, Jastrzębia 795, Rybarzowice (8 miejsc)
- Pokoje gościnne Mazur, ul. Grunwaldzka, Buczkowice (13 miejsc)

4.4. Ochrona zdrowia mieszkańców

W 2008r. odnotowano w kraju 14,9 tys. zakładów opieki zdrowotnej, z czego na terenach wiejskich zlokalizowana była co czwarta taka placówka. W skali kraju ich liczba w czasie 5 lat zwiększyła się o 24,0%, a na wsi o 24,5%.

W 2008r. w miastach zarejestrowanych było 4,9 tys. praktyk lekarskich i stomatologicznych, natomiast na wsi trzykrotnie mniej. Mieszkańcom miast w 2008r. udzielono 237,9 tys. porad, tj. 10,2 porady na 1 pacjenta. Tymczasem na wsi udzielono łącznie 47,1 tys. porad lekarskich, co dało 3,2 porady na pacjenta.

W 2008r. funkcjonowało w kraju 10,6 tys. aptek i 1,1 tys. punktów aptecznych. Zaledwie 17,2% z ogólnej liczby aptek działało na wsi, podczas gdy tam zlokalizowanych było aż 96,1% punktów aptecznych. Na 1 aptekę i punkt apteczny przypadało 5,1 tys. mieszkańców wsi, a w miastach – 2,6 tys. W związku ze wzrostem liczby aptek i punktów aptecznych na wsi (o 656) od 2003 r. na 1 taki obiekt w 2008r. przypadało o 21,8% mniej mieszkańców wsi niż przed 5 laty.

Analizując obszary wiejskie w układzie terytorialnym można zauważyć, że na przestrzeni 5 lat we wszystkich województwach wzrosła liczba zakładów opieki zdrowotnej (łącznie o 749). W okresie 5 lat zarówno w ujęciu obszarów wiejskich ogółem, jak i w poszczególnych województwach wzrosła liczba porad udzielonych na 1 mieszkańca. Najwięcej porad na 1 osobę w 2008r. udzielono w województwie śląskim (4,2).

W gminie Buczkowice ilość osób na 1 zakład opieki zdrowotnej wyniosła w 2011r. 3653. Dla porównania w gminach sąsiednich w 2011r. współczynnik ten wynosił: Łodygowice 4579, Wilkowice: 1626. Ilość zakładów opieki zdrowotnej w 2011r.: Buczkowice: 3, Łodygowice: 3, Wilkowice: 8.

5. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Zagrożenie powodziowe

Hydrotechniczne przekształcenie koryt rzek wywiera zróżnicowany wpływ na stosunki wodne i zagrożenie powodziowe. Umożliwia szybkie przeprowadzenie wód wezbraniowych przez tereny zabudowane, co prowadzi do obniżenia stanów maksymalnych rzek. Jednocześnie wzrasta energia przepływu, co wzmaga zagrożenie erozyjne. W przypadku wezbrań ekstremalnych prowadzi to do gwałtownego wzrostu prawdopodobieństwa wystąpienia podmycia zabudowy hydrotechnicznej oraz formowania zatorów korytowych ze zniszczonych obmurowań.

Wylewy wezbraniowe występować mogą na terenie gminy Buczkowice z koryta Żylicy i jej dopływów: Bruśnika, Godziszczanki. Uwarunkowaniami zwiększającymi zagrożenie z ich strony są przede wszystkim zaniedbania w utrzymywaniu prawidłowego profilu koryt oraz stosowanie wąskośrednicowych przepustów.

Dla zapobiegania zalewaniu powodziowemu lub rozmyciu, dla umożliwienia prawidłowej gospodarki wodnej oraz ochrony otuliny biologicznej cieków urządza się pasy ochronne wzdłuż cieków (o min. szer. po 5m od skarpy, zalecane 15m), gdzie umożliwia się powszechny dostęp do wód, prowadzenie robót remontowych i konserwacyjnych w korytach, zapewnia się swobodny spływ wody i lodu, utrzymuje się i rozwija ekosystemy wodne i wodozależne. Preferowanym sposobem zagospodarowania pasów ochronnych jest zieleń łęgowa lub łąki i pastwiska, z wykluczeniem gruntów ornych i zabudowy.

W obszarze gminy Buczkowice istnieją następujące obszary zagrożenia powodziowego:

- <u>obszary szczególnego zagrożenia powodzią</u>.

Wyznaczone na podstawie „Studium określającego granice bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły" (R.Z.G.W Kraków) według prawdopodobieństwa zalania 1 raz na 100 lat (prawdopodobieństwo przekroczenia 1%). Stanowią obszary służące przepuszczaniu wód powodziowych wzdłuż potoku Żylica w Buczkowicach i Rybarzowicach, oraz wzdłuż potoku Kalonka w Kalnej.

- <u>obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi</u>.

Wobec braku specjalistycznych opracowań, zostały wyznaczone na podstawie zebranych informacji o historycznie zarezerwowanym maksymalnym poziomie wód powierzchniowych, w tym na podstawie opracowania ekofizjograficznego wzdłuż potoków: Biały, Bruśnik, Godziszczanka (Potok Graniczny), Malinowy Potok, Kalonka, Potok Godziszczański, potoki Bez Nazwy w rojonie ul. Akacjowej i ul. Bór w Buczkowicach.

Przestępczość

Pomimo braku w gminie Buczkowice posterunku policji, stan bezpieczeństwa ludzi i mienia należy ocenić jako dobry.

Nadzwyczajne zagrożenia

Część zagrożeń środowiska, związana z działalnością człowieka, ma charakter potencjalny i w znacznej mierze uwarunkowany zdarzeniami losowymi. Należą do nich przede wszystkim wypadki komunikacyjne z udziałem pojazdów transportujących substancje niebezpieczne, awarie systemów technologicznych w niektórych zakładach, a także katastrofy budowlane. Na terenie gminy Buczkowice dokonywany jest tranzytowy ruch międzynarodowy, w tym pojazdów przewożących substancje niebezpieczne. Brak obiektów produkcyjnych przemysłu chemicznego itp., powoduje brak zagrożenia awariami systemów technologicznych. Występowanie skomplikowanych konstrukcji budowlanych takich jak mosty, estakady i wieże powoduje średnie zagrożenie ewentualnymi katastrofami budowlanymi.

Zagrożenie pożarowe

Lasy Nadleśnictwa Bielsko zaliczone zostały do średniej II kategorii zagrożenia pożarowego. Największe zagrożenie istnieje wiosną przed rozpoczęciem wegetacji, co spowodowane jest wypalaniem traw. Zagrożenie to dotyczy głównie lasów sąsiadujących z polami. Zagrożenie pożarowe stwarza także ruch turystyczny, szczególnie w dłuższych okresach bez opadów. Na terenie gminy funkcjonują 4 placówki Ochotniczej Straży Pożarnej. Najbliższa Komenda Państwowej Straży Pożarnej znajduje się w Bielsku-Białej.

6. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Struktura własności gruntów charakteryzuje się przeważającym udziałem gruntów prywatnych, co stanowi cechę korzystną, ponieważ grunty prywatne są na ogół użytkowane efektywniej, niż grunty np. Skarbu Państwa. Fakt, że większość dróg wewnętrznych stanowi własność prywatną, znacznie zwiększa jednak koszty rozbudowy sieci dróg publicznych i uzbrojenia.

Własność Gminy Buczkowice stanowią niemal wyłącznie grunty pod obiektami publicznymi oraz drogami publicznymi, co odpowiada zadaniom własnym gminy.

Problemem jest nieuregulowany stan prawny licznych gruntów prywatnych, dróg w zarządzie Skarbu Państwa oraz tzw. wspólnisk (dawnych własności gromady).

Znaczącym problemem jest bardzo niekorzystna struktura podziałów geodezyjnych działek budowlanych (rozdrobnienie) oraz działek drogowych (mała szerokość).

Niekorzystnym czynnikiem jest znaczne rozdrobnienie nieruchomości rolnych.

7. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Brak jest na terenie gminy Buczkowice:

- uzdrowisk
- pomników zagłady
- terenów kolejowych

8. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Badania w ramach Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO)

Na terenie gminy Buczkowice rozpoznano i udokumentowano 11 osuwisk. Osuwiska te zajmują łączną powierzchnię 10,7 ha, co daje wskaźnik osuwiskowości powierzchniowej 0,6% czyli bardzo niewielki. Podobnie małe wartości osiąga wskaźnik gęstości osuwisk wyrażany jako stosunek liczby osuwisk do powierzchni obszaru gminy (0,56 osuwiska na 1 km^2). Przy granicy z gminą Szczyrk zarejestrowano jeszcze jedno duże osuwisko o powierzchni ok. 5 ha. Jednakże, biorąc pod uwagę fakt, że jedynie nieznaczna część jęzora tego osuwiska znajduje się na terenie gminy Buczkowice, a jego zasadnicza część (w tym obszar oderwania) jest na terenie gminy Szczyrk, nie uwzględniono tego osuwiska w informacjach dotyczących liczebności osuwisk.

W okresie prowadzenia prac terenowych wszystkie osuwiska były nieaktywne. Tylko w jednym przypadku uzyskano informację o przebiegu ruchów masowych. Aktywność osuwisk zaznaczyła się w rejonie wsi Kalna w związku ze wstrząsami sejsmicznymi na Podhalu w 2004 roku, z czym osoba informująca wiąże ślady spękań na jej budynku (przy osuwiskach nr 8 i 9).

Pod względem charakteru występowania osuwisk gminę Buczkowice można podzielić na dwa rejony. Pierwszy obejmuje południowo-zachodnią część terenu gminy i wyróżniony został w obrębie skał górnych warstw godulskich oraz dolnych istebniańskich. Obejmuje swym zasięgiem podnóża G. Skalite w rejonie wsi Stara Godziszka (odpowiednio osuwiska nr 7, 12 oraz 6). Poza tym osuwiska występują również w dolinie potoku Malinowego w rejonie wsi Godziszka-Dział i Kalna (nr 8, 9, 10, 11), gdzie są związane raczej z zaleganiem warstw krośnieńskich (łupków z wkładkami piaskowców).

Drugi wydzielony obszar znajduje się w północno-zachodniej części gminy. Zarejestrowane osuwiska (nr 1 i 2) znajdują się w obrębie występowania warstw istebniańskich górnych, gdzie piaskowcom towarzyszą łupki pstre.

Generalnie, przy 11 zarejestrowanych osuwiskach, cała gmina Buczkowice charakteryzuje się występowaniem niewielkich form osuwiskowych. Mają one powierzchnie poniżej 1 ha, a tylko największe dochodzi do 5 ha. Są to osuwiska przeważnie skalno-zwietrzelinowe i zwietrzelinowe. Większość osuwisk znajduje się na terenach niezalesionych, które częściowo są użytkowane.

Na terenie gminy wyznaczone 3 obszary, które są potencjalnie zagrożone ruchami masowymi w południowo-zachodniej jak i północno-zachodniej części gminy. Tereny takie należy wiązać z występowaniem warstw istebniańskich i obecnością utworów łupkowych. W tych rejonach nachylenia stoków są także większe, co jest dodatkowym czynnikiem sprzyjającym ruchom masowym. Wyznaczony też został obszar w rejonie osuwisk występujących w sołectwie Kalna na pn. od potoku Malinowego. Jest to obszar, gdzie

większe nachylenia stoków są czynnikiem pasywnym sprzyjającym osuwaniu, a morfologia terenu wskazuje na podobieństwo do lokalizacji, gdzie osuwiska występowały w przeszłości.

➔ WYKAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 9** do niniejszego studium. Wykaz może być zmieniany na podstawie aktualnego stanu faktycznego i prawnego.

Potencjalny rozwój ruchów masowych

Na terenie gminy Buczkowice dalszy rozwój ruchów masowych może nastąpić w rejonach najbardziej podatnych na procesy geodynamiczne, a więc w strefie powstałej z przemieszczeń tektonicznych oraz w miejscach, gdzie płytko w podłożu występują skały podatne na rozwój osuwisk. Za takie utwory należy uznać warstwy godulskie i istebniańskie. Na terenie gminy Buczkowice zarejestrowano jedynie osuwiska nieaktywne.

Możliwość uaktywnienia się osuwisk związana jest głównie z nawalnymi lub długotrwałymi opadami atmosferycznymi. Te właśnie czynniki sprawcze w powiązaniu z większymi spadkami terenu należy uznać za decydujące. Nie należy też zignorować czynnika sprawczego jakim mogłoby być oddziaływanie wstrząsów sejsmicznych. Wydaje się, że kolejnym istotnym czynnikiem sprawczym może być antropopresja, zwłaszcza w przypadku dalszej zabudowy stoków nad Żylicą we wsi Buczkowice.

Stoki w rejonie osuwisk nr 1 i 2 są łagodniejsze, a na posadowionej infrastrukturze liniowej nie widać śladów deformacji. W przypadku osuwiska nr 7 potencjalnie mogą być zagrożone zabudowania położone poniżej czoła. Żadne ze zinwentaryzowanych osuwisk nie niszczy drogi gminnej lub powiatowej. Można uważać, że w przypadku nasilenia się ruchów masowych zniszczeniu mogłyby ulec drogi gruntowe, użytkowane obecnie jako dojazdowe do użytków rolnych i posesji.

Poza obszarami zidentyfikowanych osuwisk, tereny zagrożone potencjalnymi ruchami masowymi znajdują się w rejonie wsi Kalna oraz u podnóży Magury na stokach rozciągających się w kierunku przysiółka Laszczaki i wsi Meszna, gdzie spadki terenu są większe.

Ocena potencjalnego zagrożenia osuwaniem w zagospodarowaniu przestrzennym

Przy ocenie potencjalnego zagrożenia przez ruchy masowe ziemi należy uwzględniać osuwiska aktywne, okresowo aktywne i nieaktywne.

Osuwiska aktywne wyróżniają się wyraźną rzeźbą i charakterystycznym zespołem mezoform takich jak szczeliny i spękania, świeże i zmieniające się wybrzuszenia powierzchni terenu, zarwania i naruszenia darni, występowanie zagłębień bezodpływowych i małych zbiorników wodnych. Są to obszary nie nadające się pod jakiekolwiek budownictwo, gdyż procesy grawitacyjne o różnym natężeniu występują w tych terenach przez co najmniej od kilku do kilkunastu lat.

Osuwiska okresowo-aktywne to tereny objęte procesem osuwania, w których stwierdzono ślady niedawnych zsunięć i przemieszczeń grawitacyjnych. W takich obszarach bardzo prawdopodobne jest możliwie szybkie uaktywnienie się osuwiska. Tego typu osuwiska należą do terenów niebezpiecznych. W terenach tych również nie powinno się lokalizować inwestycji w planach zagospodarowania przestrzennego.

Osuwiska nieaktywne obejmują tereny objęte ruchami osuwiskowymi, na których w czasie około ostatnich 20 latach nie stwierdzono wyraźnych śladów przemieszczeń. Nie oznacza to jednak, że tereny te już nie podlegają procesom osuwiskowym. Jest bardzo prawdopodobne, że w czasach historycznych na obszarach tych występowały procesy osuwiskowe. Zaleca się, aby w tych obszarach ograniczyć budownictwo mieszkaniowe, a każdy planowany obiekt posiadał dokumentację geologiczno-inżynierską.

Tereny osuwisk aktywnych powinny być wyłączone z budownictwa mieszkaniowego oraz użyteczności publicznej (szkoły) w planie zagospodarowania przestrzennego. W wyjątkowych wypadkach jest możliwe dopuszczenie budownictwa mieszkaniowego, pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej zawierającej zalecenia dotyczące zabezpieczeń oraz, że prace budowlane nie naruszą zaburzenia równowagi i nie spowoduje uaktywnienia się osuwiska. Pozostała zabudowa może być dopuszczona pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, zawierającej zalecenia dotyczące zabezpieczeń i oświadczeń, że projektowana inwestycja nie naruszy zaburzenia równowagi i nie spowoduje uaktywnienia się osuwiska.

Na terenie gminy Buczkowice, w okresie prac badawczych SOPO, nie stwierdzono osuwisk aktywnych. Nie można jednak całkowicie wykluczyć, że pod wpływem antropopresji lub opadów ekstremalnych nie nastąpi aktywizacja ruchów masowych w przyszłości.

Gmina Buczkowice należy do rejonów stosunkowo mało narażonych na oddziaływanie ruchów masowych. Na terenie gminy potencjalne zagrożenie ruchami masowymi jest raczej związane z możliwością odmłodzenia osuwisk nieaktywnych lub powstania nowych zsuwów w terenach predysponowanych.

Ze względu na aktualny sposób zagospodarowania terenu, dotychczasowa infrastruktura i zabudowania czy inne linie przesyłowe w niewielkim stopniu narażone są na potencjalne zniszczenie. Zniszczeniu mogą ulec przede wszystkim grunty rolne i drogi dojazdowe. Jednakże w przypadku silnej antropopresji (zwłaszcza w rejonie osuwisk nr 4 i 5), a także przy nasileniu czynników sprawczych (np. bardzo intensywnych czy długotrwałych opadów) ruchy masowe mogą ulec intensyfikacji i stać się przyczyną całkowitego zniszczenia dóbr materialnych.

Przy podejmowaniu ważnych zadań inwestycyjnych uważa się za wskazane wykonywanie dodatkowych specjalistycznych badań geologiczno-inżynierskich. [30],

30) T. Mrozek, A. Wójcik, Objaśnienia do Mapy Osuwisk i Terenów Zagrożonych Ruchami Masowymi, Gmina Buczkowice, PIG-PIB 2010

9. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, TERENÓW GÓRNICZYCH ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

9.1. Udokumentowane złoża kopalin

W obszarze gminy Buczkowice występuje ukomentowane złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej "Rybarzowice", w przeszłości częściowo eksploatowane w rejonie ul. Ceglanej. Eksploatacji tego złoża zaniechano.

W terenie złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej "Rybarzowice -cegielnia Kubica" w rejonie ul. Wilkowskiej/Woprowskiej zakończono eksploatację.

9.2. Tereny górnicze

W obszarze gminy Buczkowice nie ustanowiono terenów górniczych.

9.3. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

W obszarze gminy Buczkowice (zachodni narożnik wsi Buczkowice w rejonie Jamy) występuje kredowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP-348 [31]. Zbiornik został opisany w rozdziale 3.3.2.

31) Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, skala 1: 500 000, PIG 2000r.)

10. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

10.1. Stan komunikacji

Komunikacja drogowa

W 2008r. długość wszystkich dróg zamiejskich o nawierzchni twardej wynosiła w Polsce 209,0 tys. km, w tym długość dróg zamiejskich o nawierzchni twardej ulepszonej stanowiła 89,1%. Warto zwrócić uwagę, iż w 2008r. w porównaniu do 2003r. wzrosła długość dróg zamiejskich o nawierzchni twardej (o 4,5%), zwiększyła się również długość dróg zamiejskich o nawierzchni twardej ulepszonej (o 7,2%). Największy odsetek dróg zamiejskich o nawierzchni twardej w 2008r. stanowiły drogi powiatowe (48,2% dróg zamiejskich o nawierzchni twardej, 51,6% dróg zamiejskich o nawierzchni twardej ulepszonej) oraz drogi gminne (odpowiednio 33,4% i 27,8%). Odsetek dróg wojewódzkich nie przekraczał 11,6% wszystkich dróg zamiejskich o nawierzchni twardej oraz 12,9% dróg zamiejskich o nawierzchni twardej ulepszonej, zaś odsetek dróg krajowych wyniósł odpowiednio 6,8% oraz 7,6%.

W analizowanych latach zwiększył się udział dróg gminnych i to zarówno w ogóle dróg zamiejskich o nawierzchni twardej (o 2,5 pp.), jak i dróg zamiejskich o nawierzchni twardej ulepszonej (o 4,0 pp.). Zmniejszyły się natomiast udziały dróg krajowych (odpowiednio o 0,2 i 0,4 pp.), wojewódzkich (o 0,4 i 0,9 pp.) i powiatowych (o 1,9 i 2,8 pp.). Największe zagęszczenie wszystkich dróg zamiejskich o nawierzchni twardej na 100 km^2 na obszarach wiejskich zarejestrowano w województwach małopolskim (136,1 km/100 km2) oraz śląskim (130,9).

W 2013r. w gminie Buczkowice funkcjonowały następujące drogi:

- droga ekspresowa S-69 (w budowie) z Bielska-Białej do Żywca o długości ... km z węzłem ”Buczkowice” w Rybarzowicach
- droga krajowa nr 69 klasy GP (główna o ruchu przyspieszonym) z Bielska-Białej do Żywca o długości ok. 1,8 km,
- droga wojewódzka nr 942 klasy G (główna) z Bielska-Białej do Wisły o długości ok. 2,9 km
- sieć dróg powiatowych o łącznej długości ok. 12,5 km:
  - nr 1400 S Łodygowice – Kalna – Godziszka, klasa L (lokalna)
  - nr 1041 S Buczkowice – Rybarzowice, klasa L (lokalna)
  - nr 1042 S Słotwina – Godziszka, klasa L (lokalna)
  - nr 4404 S Szczyrk – Buczkowice (ul. Grunwaldzka), klasa L (lokalna)
- sieć dróg gminnych o długości 100,9 km

- ścieżka rowerowa wzdłuż potoku Żylica o długości 5,4 km

Zarządcą drogi krajowej nr 69 jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Katowicach. Z chwilą oddania do użytku drogi ekspresowej S-69, droga nr 69 obniży kategorię i klasę techniczną.

Zarządcą drogi wojewódzkiej nr 942 jest Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, który obejmie zarząd również nad planowaną obwodnicą Buczkowic i Rybarzowic z węzła drogi ekspresowej do Szczyrku. Z chwilą oddania do użytku planowanej obwodnicy, istniejąca droga nr 942 powinna uzyskać niższą kategorię.

Zarządcą dróg powiatowych jest Zarząd Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej. Wszystkie drogi powiatowe powinny posiadać klasę techniczną Z (zbiorczą), ale z uwagi na istniejącą zabudowę i zagospodarowanie posiadają niższą kategorię L (lokalną). Zarządca nie planuje przebudowy tych dróg, poza drobnymi korektami (np. nienormatywne łuki).

Drogi kategorii gminnej określa stosowna uchwała Rady Gminy Buczkowice. Wszystkie drogi gminne posiadają klasę L (lokalną) lub D (dojazdową). Zarząd nad tymi drogami sprawuje Wójt Gminy Buczkowice przy pomocy Urzędu Gminy. Prawie wszystkie drogi gminne nie spełniają parametrów technicznych wymaganych dla dróg publicznych. Istniejący stan władania i zagospodarowania terenów przyległych (budynki, trwałe ogrodzenia) utrudniają lub wykluczają niezbędne poszerzenia i modernizacje. Część dróg gminnych posiada jezdnię szerokości zaledwie 3m i pas o szerokości ok. 4m. Brak jest chodników. Ponieważ natężenie ruchu w ekstensywnej zabudowie jest niskie, istniejąca sieć obecnie spełnia swe podstawowe zadania. W związku z planowanym rozwojem zabudowy konieczne będą jednak poszerzenia (budowa tzw. mijanek), modernizacje (budowa chodników) lub zmiana organizacji ruchu (na jednokierunkowy).

Oprócz w/w dróg publicznych, Gmina Buczkowice zarządza drogami wewnętrznymi (ogólnodostępnymi) niezaliczonymi do żadnej kategorii dróg publicznych.

Komunikacja autobusowa

Komunikację autobusową zapewnia PKS Bielsko-Biała, PKS Żywiec oraz prywatni przewoźnicy.

Rys.6. Schemat powiązań komunikacyjnych realizowanych przez PKS Bielsko-Biała, stan w 2013r

Komunikacja kolejowa

Brak jest w obszarze gminy Buczkowice linii kolejowych. Najbliższa linia (z Bielska-Białej do Żywca) przebiega przez sąsiednie gminy Wilkowice i Łodygowice. Jest to linia nr 139 zelektryfikowana jednotorowa o znaczeniu międzynarodowym (Katowice – Zwardoń). Najbliższa stacja kolejowa jest w Łodygowicach. W obszarze gminy Buczkowice nie jest planowana budowa linii kolejowej.

10.2. Stan systemów infrastruktury technicznej

W 2010 r. 75% ludności wiejskiej w Polsce korzystało z wodociągu, a 25% z kanalizacji. Z gazu z sieci korzystało 21% gospodarstw domowych na obszarach wiejskich. Od 2002 r. wzrósł odsetek mieszkań wyposażonych w łazienkę (o 2,4 p.proc.), ustęp spłukiwany (o 2,5 p.proc.) oraz centralne ogrzewanie (o 2,8 p.proc.) [32].

10.2.1. Zaopatrzenie w wodę

W 2008r. długość sieci wodociągowej wynosiła w Polsce 204,2 tys. km i w porównaniu z 2003r. była dłuższa o 24,7 tys. km (tj. o 13,8%). Na ogólną długość sieci wodociągowej w kraju, aż 77,8% jej długości w 2008r. przypadało na obszary wiejskie. Tym niemniej zagęszczenie sieci wodociągowej na wsi (70,1 km/100 km^2) było znacznie mniejsze, niż w miastach (273,6 km/100 km^2). W układzie przestrzennym największe zagęszczenie sieci wodociągowej na obszarach wiejskich odnotowano w województwie śląskim (107,9 km/100 km^2). Z sieci wodociągowej korzystało 74,2% mieszkańców obszarów wiejskich i 95,2% mieszkańców miast.

W gminie Buczkowice udział ludności korzystającej z instalacji wodociągowej w 2011r. wynosił 38%. Dla porównania w 2011r. sąsiednich gminach udział ten wynosił: Łodygowice: 67%, Wilkowice: 77%.

W 2010r. w gminie Buczkowice funkcjonowały obiekty i sieć wodociągowa o długości 52,3 km oraz 4,9 km w budowie.

10.2.2. Gospodarka ściekowa

Długość sieci kanalizacyjnej w 2008 r. na obszarach wiejskich wynosiła w Polsce 46,9 tys. km i w porównaniu do 2003 r. było to o 18,1 tys. km więcej (tj. o 62,8%). Przez tereny wiejskie przebiegało 49,5% ogólnej jej długości w kraju. W 2008 r. zagęszczenie sieci kanalizacyjnej na obszarach wiejskich było równe 16,1 km/100 km^2, a w miastach – 224,0 km/100 km^2. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 22,6% ogółu mieszkańców obszarów wiejskich i 85,5% ogółu mieszkańców miast.

W 2011r. w gminie Buczkowice udział ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej w wynosił 57,1%. Dla porównania w 2011r. w sąsiednich gminach udział ten wynosił: Łodygowice: 3,4%, Wilkowice: 30,6%.

Pozytywnym zjawiskiem zaobserwowanym na obszarach wiejskich w Polsce był wzrost odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. W 2003r. z oczyszczalni korzystało 16,5% ogółu mieszkańców wsi, a w 2008r. – 25,7%. Wartości te były jednak znacznie niższe niż w miastach, gdzie z oczyszczalni ścieków korzystało w 2003r. 84,2% ogółu ludności miast, a w 2008r. – 86,9%. Pomimo niewielkiego odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków na obszarach wiejskich w 2008r. oczyszczono 87,5% ogółu ścieków wytwarzanych na wsi, podczas gdy w miastach – 93,2%. W analizowanych latach na obszarach wiejskich zmniejszył się jednak udział ścieków oczyszczanych w

32 i następne) Powszechny Spis Rolny 2010, GUS 2013,
Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS 2012

ogóle wszystkich ścieków na wsi wymagających oczyszczenia (o 4,9 pp.). W układzie przestrzennym w 2008r. na obszarach wiejskich najmniejszy odsetek ścieków oczyszczonych odnotowano w województwie śląskim (52,5%).

W gminie Buczkowice udział ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków w 2011r. wynosił 61%. Dla porównania w 2011r. w sąsiednich gminach udział ten wynosił: Łodygowice: 13%, Wilkowice: 37%.

W gminie Buczkowice funkcjonują obiekty i sieć kanalizacyjna o długości ok. 150 km, w tym kolektor tłoczny odprowadzający ścieki do oczyszczalni spółki AQUA S.A. na terenie miasta Bielska-Białej.

Gmina Buczkowice (wg stanu w kwietniu 2014r.) skanalizowana była w 95%. Taki wskaźnik przewyższa średni wskaźnik skanalizowania miast w Polsce (!).

10.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez obszar gminy Buczkowice przebiegają następujące napowietrzne linie wysokiego napięcia:

- WN 110 kV GPZ Magurka – GPZ Szczyrk
- WN 110 kV GPZ Szczyrk – GPZ Żywiec

Istnieje napowietrzna i kablowa sieć średniego napięcia SN i niskiego napięcia nN oraz stacje transformatorowe SN/nN. Zarządcą sieci jest TAURON Dystrybucja S.A.
Parametry zasilania i zapas mocy jest wystarczający i umożliwia dalszą rozbudowę sieci. Wszystkie podmioty posiadają przyłącze do sieci energetycznej.

W 2010r. w gminie Buczkowice funkcjonowała sieć oświetlenia ulicznego złożona z 790 lamp.

Brak było w 2013r. Na terenie gminy Buczkowice źródeł wytwórczych energii elektrycznej. Źródła takie nie są planowane.

10.2.4. Zaopatrzenie w gaz

W latach 2004 - 2008 w Polsce wzrosła również długość sieci gazowej na obszarach wiejskich. W 2008r. wynosiła ona 60,1 tys. km i w porównaniu do 2003r. była o 4,8 tys. km dłuższa (tj. o 8,6%). W 2008r. 54,4% długości sieci gazowej znajdowało się na obszarach wiejskich. Gęstość sieci gazowej na obszarach wiejskich wynosiła 20,6 km/100 km^2, podczas gdy w miastach – 235,8 km/100 km^2. W układzie przestrzennym największe zagęszczenie sieci gazowej na obszarach wiejskich wystąpiło w Polsce południowej, tj. w województwach: małopolskim (115,2 km/100 km^2), podkarpackim (79,3) i śląskim (65,7). Z sieci gazowej korzystało 18,8% mieszkańców wsi i 72,7% mieszkańców miast.

W gminie Buczkowice udział ludności korzystającej z instalacji gazowej w 2011r. wynosił 52,6%. Dla porównania w 2011r. w sąsiednich gminach udział ten wynosił: Łodygowice: 40,1%, Wilkowice: 58,3%.

W gminie Buczkowice funkcjonowały obiekty i sieć gazownicza o długości ok . 127,8 km (wg 2010r.):

- gazociąg wysokiego ciśnienia DN300 PN6,3 MPa (Wapienica – Żywiec)
- przyłącze do SRP Buczkowice (planowane do zmiany przebiegu)
- stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia w Buczkowicach i Rybarzowicach
- sieci średniego ciśnienia ze stacjami redukcyjno-pomiarowymi.

Zarządcą sieci przesyłowych jest OPG Gaz-System S.A. w Świerklanach. Zarządcą sieci zaopatrzenia w gaz jest PGNiG S.A. w Bielsku-Białej.

10.2.5. Gospodarka odpadami

W gminie Buczkowice w latach 2009-2011 liczba budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych spadła o 30. Dla porównania w sąsiedniej gminie Łodygowice ilość ta spadła o 136, a w gminie Wilkowice wzrosła o 63.

W 2010r. dla obsługi gminie Buczkowice funkcjonowało składowisko odpadów komunalnych na terenie gminy Wilkowice (przy ul. Woprowskiej/Wilkowskiej) we wspólnym zarządzie obu gmin.

Obecnie miejscem przetwarzania odpadów komunalnych jest regionalna instalacja prowadzona przez Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej przy ul. Krakowskiej. Zakład został oddany do użytku w maju 2012r.

10.2.6. Energia cieplna

Mieszkańcy gminy Buczkowice korzystają w przeważającej większości z indywidualnych źródeł ciepła znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie kotłowe lub etażowe CO) opalanych węglem, gazem i drewnem. Do produkcji energii cieplnej wykorzystywana jest też energia elektryczna i olej opałowy. Obiekty użyteczności publicznej w ramach tzw. termomodernizacji wyposażane są sukcesywnie w kotłownie gazowe.

W 2013r. brak było na terenie gminy Buczkowice sieci ciepłowniczej, oraz centralnych lub grupowych ciepłowni.

10.2.7. Łączność publiczna (telekomunikacja)

W latach 2004 – 2008 zanotowano w Polsce spadek liczby placówek pocztowych, telefonicznych łączy głównych oraz aparatów telefonicznych ogólnodostępnych samoinkasujących. W 2008r. w kraju działało 8,5 tys. placówek pocztowych, z czego na wsi 4,5 tys. (53,3%). Ponadto 1 placówka pocztowa obsługiwała 3,3 tys. ludności na wsi i 5,9 tys. ludności w mieście. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, iż na wsi 1 placówka przypadała średnio na 64,7 km^2, a w mieście na 5,4 km^2. Największą liczbę ludności na obszarach wiejskich obsługiwały poczty w województwach: małopolskim (4,6 tys.) i śląskim (4,2 tys.).

W 2008r. na obszarach wiejskich było 1,8 mln abonentów telefonii stacjonarnej, a w miastach – 7,5 mln, co w przeliczeniu na 1000 ludności dawało 119 abonentów na wsi i 320 abonentów w miastach. W analizowanych latach zmniejszyła się także liczba aparatów telefonicznych ogólnodostępnych samoinkasujących. W 2003r. na wsi działało ich 22,5 tys., w miastach – 63,1 tys., a w 2008r. odpowiednio 15,5 tys. i 32,7 tys. W 2008r. na 1 aparat publiczny przypadało 958 osób na wsi i 712 osób w miastach.

W dobie społeczeństwa informacyjnego coraz większą rolę odgrywa Internet. W 2008r. na obszarach wiejskich z Internetu korzystało 43,6% ludności, zaś w miastach – 63,5%. Wśród ogółu ludności wiejskiej 35,7% mieszkańców korzystało z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy od momentu badania (w mieście – 56,7%), 4,6% – od 3 do 12 miesięcy (w mieście – 3,8%) i 3,4% – ponad rok wcześniej (w mieście – 3,0%). Pomimo coraz większej dostępności Internetu, mieszkańcy obszarów wiejskich w porównaniu z mieszkańcami miast rzadziej i mniej regularnie z niego korzystają.

W 2008r. w kraju było 8,0 mln abonentów telefonicznych operatorów sieci publicznej, w tym 20,6% mieszkających na wsi. W okresie 5 lat ich liczba znacznie się

zmniejszyła, zarówno w ujęciu ogólnokrajowym (o 27,2%), jak i na obszarach wiejskich (o 40,2%).

W 2010r. w gminie Buczkowice funkcjonowała centrala telefonii stacjonarnej z 1280 numerami w budynku Urzędu Gminy w Buczkowicach, oraz 3 stacje bazowe telefonii komórkowej.

10.2.8. Cmentarze

W 2010r. w gminie Buczkowice istniały następujące cmentarze:

- komunalne: w Buczkowicach, w Rybarzowicach i w Godziszce
- parafialne: w Buczkowicach, w Rybarzowicach i w Godziszce

11. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Wojewoda Śląski nie zgłosił do niniejszego studium wniosków dotyczących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Oznacza to, że programy, o których mowa w art. 48 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawierające zadania rządowe służące przyszłej realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym nie obejmują obszarów w granicach gminy Buczkowice.

W 2013r. w trakcie sporządzania niniejszego studium trwała realizacja inwestycji o znaczeniu krajowym, na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego nr 6/2009 znak IF/III/5340/24/09 z dnia 30 grudnia 2009r:

- budowa drogi ekspresowej S-69

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. poinformowały, że stycznie do obszaru gminy Buczkowice, na terenie gmin Łodygowice i Wilkowice planowana jest przyszła realizacja inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym:

- modernizacja linii kolejowej nr 139 odcinek Katowice - Zwardoń w ciągu międzynarodowego korytarza E 65 Południe

Marszałek Województwa Śląskiego zgłosił do niniejszego studium wniosek dotyczący następującej realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- budowa drogi ekspresowej S-69

Marszałek Województwa Śląskiego w 2013r. w trakcie sporządzania niniejszego studium wystąpił do Wójta Gminy Buczkowice o zaopiniowanie przyszłej realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim:

- budowa obwodnicy Buczkowic i Rybarzowic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 942.

O uwzględnienie w niniejszym studium powyższej obwodnicy wystąpił również Burmistrz sąsiedniego Miasta Szczyrk.

Powyższe oznacza, że programy, o których mowa w art. 48 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawierające zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim obejmują obszary w granicach gminy Buczkowice.

Starosta bielski nie zgłosił do niniejszego studium wniosków dot. realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Oznacza to, że programy, o których mowa w art. 48 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawierające zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym nie obejmują obszarów w granicach gminy Buczkowice.

12. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI LOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Lokalne cele publiczne określa Strategia Rozwoju Gminy Buczkowice do roku 2015, (oprac: Beskidzki Fundusz Ekorozwoju S.A., Bielsko-Biała 2001r.). Dokument ten określa misję gminy: *„Zapewnienie mieszkańcom i przyjezdnym atrakcyjnego miejsca zamieszkania, pracy, wypoczynku na dziś i na przyszłość”*.

Wybrane cele rozwoju gminy
(związane z zadaniami publicznymi, dotąd niezrealizowane lub częściowo zrealizowane):

A. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

1. MODERNIZACJA DRÓG WRAZ Z ICH INFRASTRUKTURĄ
   - Budowa obwodnicy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 942 Bielsko-Biała - Wisła
   - Modernizacja dróg powiatowych (w tym budowa zatok dla autobusów)
   - Budowa i modernizacja dróg gminnych (w tym budowa nawierzchni, poboczy i chodników, odwodnienia)
   - Budowa parkingów
2. ROZBUDOWA SIECI WODOCIĄGÓW
   - Rozbudowa wodociągów w oparciu o ujęcia lokalne w Godziszce, Kalnej oraz na Żylicy w Szczyrku
   - Podłączenie systemu wodociągów do wodociągu grupowego Węgierska Górka – Żywiec – Bielsko-Biała
3. ZABEZPIECZENIE GMINY PRZED WYLEWAMI RZEK
   - Zabezpieczenie górnych odcinków Bruśnika i Godziszczanki
   - Ochrona przed erozją i degradacją dolin rzek

B. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
   - Modernizacja systemów ogrzewania
   - Docieplenie budynków
2. NATURALIZACJA LASÓW, ZWIĘKSZENIE LESISTOŚCI GMINY
3. OCHRONA AKUSTYCZNA TERENÓW ZLOKALIZOWANYCH PRZY TRASACH KOMUNIKACYJNYCH
   - System ekranowania wzdłuż drogi krajowej (ekspresowej S-69)

C. OCHRONA ZDROWIA

1. WZROST POZIOMU OBSŁUGI Z ZAKRESU OPIEKI ZDROWOTNEJ I SOCJALNEJ
   - Uruchomienie poradni specjalistycznych
   - Zorganizowanie opieki socjalnej w domach rodzinnych lub placówkach

D. ROZWÓJ OŚWIATY, EDUKACJI I KULTURY

1. MODERNIZACJA BAZY DYDAKTYCZNEJ I SPORTOWEJ
   - Budowa i modernizacja sal gimnastycznych

E. MIESZKALNICTWO

1. BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE, LETNISKOWE I REKREACYJNE
   - Uzbrojenie nowych terenów mieszkaniowych
   - Wykup terenów pod inwestycje mieszkaniowe
   - Wspieranie organizacji budownictwa mieszkaniowego
2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI MIESZKAŃ
   (do wskaźnika 330 mieszkań /1 tys. mieszkańców).

F. PRACA

1. INSTYTUCJONALNE WSPOMAGANIE BIZNESU W GMINIE
2. UTWORZENIE INKUBATORA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI JAKO OŚRODKA DORADZTWA I OBSŁUGI BIZNESU

G. MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ

1. BUDOWA I MODERNIZACJA BAZY NOCLEGOWEJ
2. URZĄDZENIE PARKINGÓW I MIEJSC OBSŁUGI PODRÓŻNYCH

H. BUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ

1. BUDOWA POLA GOLFOWEGO
2. BUDOWA TRAS NARCIARSTWA BIEGOWEGO I TURYSTYCZNEGO
3. BUDOWA KORTÓW TENISOWYCH I DO SQUASHA
4. BUDOWA ŚCIEŻEK I TRAS DO TURYSTYKI
   - Budowa ścieżek rowerowych
   - Budowa tras turystyki konnej
   - Budowa ścieżek do joggingu
   - Budowa ścieżek dydaktycznych (przyrodniczych)
5. URZĄDZENIE TERENÓW WZDŁUŻ RZEKI ŻYLICY
   - Urządzenie małej architektury użytkowej (placów zabaw, ścieżek spacerowych, miejsc biwakowych itp.)
   - Przygotowanie ścieżek spacerowych
6. BUDOWA KOMPLEKSU SPORTOWO-REKREACYJNEGO
   - Budowa Skate Parku
   - Budowa krytego zespołu kąpieliskowego z zapleczem rozrywkowym (nowoczesną dyskoteką, bilardem i kręgielnią)

13. STAN PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

Drogi publiczne

Najważniejszymi przestrzeniami publicznymi istotnymi dla prawidłowego funkcjonowania ogółu lokalnej społeczności są drogi. W gminie Buczkowice stwierdza się zróżnicowany stan dróg.

Realizowana droga ekspresowa S-69 stanowi jedno z najnowocześniejszych i najbardziej korzystnych rozwiązań komunikacyjnych w skali województwa (estakada nad głównym pasmem osadniczym wsi Rybarzowice i korytarzem ekologicznym potoku Żylica). Wysoką jakość rozwiązań przestrzennych powinna również posiadać obwodnica klasy G (główna) w ciągu drogi wojewódzkiej 942 do Szczyrku.

Drogi powiatowe klasy L (lokalne) i istniejąca droga wojewódzka posiadają średni stan techniczno-użytkowy. W wyniku modernizacji większość tych dróg wyposażono w jednostronny chodnik i zatoki, oraz wyremontowano nawierzchnie. Z uwagi na istniejącą zabudowę i zagospodarowanie niemożliwe jest jednak poszerzenie jezdni, ani korekta większości nienormatywnych łuków.

Ogólnie niekorzystny stan techniczno-użytkowy posiada większość dróg gminnych klasy D (dojazdowych). Drogi te pomimo utwardzonej nawierzchni nie posiadają chodników, a często nawet pobocza. Wiele dróg gminnych nie odpowiada żadnej klasie technicznej stanowiąc ciągi pieszo-jezdne.

Dobry stan techniczno-użytkowy posiadają nowe drogi rowerowe.

Place publiczne

Najważniejszymi placami są:

- targowisko w Buczkowicach
- parkingi przy Urzędzie Gminy, Gminnym Ośrodku Zdrowia, Domu Ludowym, Sokolni, strażnicach OSP itp.
- place i parkingi przy kościołach

Stan powyższych przestrzeni należy określić jako średni.

Inne przestrzenie publiczne

- obiekty sportowo-rekreacyjne w Buczkowicach, Godziszce i Kalnej
- obiekty szkolne i przedszkolne
- cmentarze
- skwery i place zabaw

Stan powyższych przestrzeni należy określić jako dobry.

14. OBSZARY PROBLEMOWE

Stwierdza się brak istotnych konfliktów przestrzennych w obszarze gminy Buczkowice. W przeszłości najpoważniejszy konflikt dotyczył lokalizacji drogi ekspresowej S-69. Dotychczasową planową gospodarkę przestrzenną ocenić należy jako stabilną i zrównoważoną.

Stwierdza się w obszarze gminy Buczkowice następujące obszary problemowe:

- teren drogi ekspresowej S-69, który wymaga analizy porealizacyjnej oraz bieżącego monitoringu w zakresie oddziaływania na tereny sąsiednie.
- tereny dróg publicznych najniższej kategorii (gminnej), ponieważ drogi te nie posiadają normatywnych parametrów techniczno-użytkowych. Rozwój zabudowy wymaga rozbudowy i modernizacji dróg istniejących oraz budowy nowych połączeń.
- przestrzeń terenów rolnych oraz przeznaczonych do zabudowy, z uwagi na rozdrobnienie własności i niekorzystną strukturę podziałów geodezyjnych. Obszar ten wymaga przekształceń poprzez scalenia i podziały.
- strefy zagrożeń naturalnych (powodziowych i osuwiskowych), gdzie planowany jest rozwój zabudowy lub infrastruktury. Ochrona ludzi i mienia wymaga stosowania tam zabezpieczających środków technicznych.
- strefa udokumentowanego złoża surowców ilastych dla ceramiki w Rybarzowicach podlega ochronie prawnej jako dobro publiczne. Zagospodarowanie tego terenu nie powinno wykluczać jego przyszłej eksploatacji.
- tereny planowanych lokalizacji inwestycji ponadlokalnych z zakresu infrastruktury (np. droga obwodowa do Szczyrku, linia gazociągu przesyłowego), z uwagi na konflikty z właścicielami gruntu.

15. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego przyjęty Uchwałą nr II/21/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 68 z dnia 27 lipca 2004 r., pozycja 2049), ustala w szczególności następujące CELE I KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ w obszarze gminy Buczkowice:

I. Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa:
   1. Wspieranie tworzenia warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacji gospodarczej i transferu technologii
   2. Rozwój i wspieranie restrukturyzacji wybranych dziedzin usług publicznych
   3. Przeciwdziałanie największym zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa publicznego
   4. Wykreowanie zintegrowanego regionalnego produktu turystycznego
   5. Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej poprawiającej warunki inwestowania
   6. Rozwijanie potencjału wewnętrznego obszarów zagrożonych marginalizacją

II. Wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej
   1. Kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających tworzeniu alternatywnych sposobów transportu w stosunku do samochodu i bardziej przyjaznych środowisku

III. Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych
   1. Ochrona zasobów środowiska
   2. Racjonalne użytkowanie terenów o wysokich walorach środowiska i dużej atrakcyjności dla rozwoju rekreacji i turystyki
   3. Wzmocnienie ekonomicznej siły i żywotności strukturalnie słabych obszarów wiejskich

IV. Rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury
   1. Wspieranie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym
   2. Promowanie rozwoju pasażerskiego transportu zbiorowego
   3. Promowanie rozwoju zintegrowanych systemów transportu kombinowanego
   4. Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej

V. Stymulowanie innowacji w regionalnym systemie zarządzania przestrzenią
   1. Promowanie innowacyjnych instrumentów zarządzania przestrzenią

VI. Rozwój współpracy międzyregionalnej w zakresie planowania przestrzennego
   2. Rozwijanie współpracy międzyregionalnej w obszarze makroregionu
   3. Rozwijanie współpracy ponadnarodowej

Zgodnie z rysunkami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, gmina Buczkowice powinna stanowić:

- obszar wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich poprzez zróżnicowanie działalności gospodarczej
- element europejskiego i krajowego pasma rozwoju, gdzie należy:

– wspierać rozwój infrastruktury technicznej i transportowej, poprawiającej warunki inwestowania
– lokalizować funkcje dynamizujących rozwój i chroniące środowisko
- obszar zurbanizowany w otoczeniu strefy śródmiejskiej, gdzie należy:
– promować zwarte ośrodki osadnicze, efektywnie wykorzystujące teren
- (częściowo) obszar objęty prawną formą ochrony przyrody

Wnioski mieszkańców do studium

Potrzeby rozwoju gminy określają wnioski złożone do niniejszego studium przez lokalną społeczność. Ogłoszenie prasowe o przyjmowaniu wniosków ukazało się w dniu 9 maja 2013r. Termin końcowy składania wniosków ustalono w ogłoszeniu na 10 czerwca 2013r. W ustalonym terminie wpłynęło 115 wniosków. Przed ustalonym terminem wpłynęło 295 wniosków, a po terminie (ale przed ogłoszeniem o wyłożeniu projektu do publicznego wglądu) wpłynęło 120 wniosków. Razem wpłynęło 530 wniosków.

Niemal wszystkie wnioski dotyczyły zmiany przeznaczenia działek na budowlane, w tym najwięcej pod zabudowę mieszkalną. Najwięcej wniosków złożono w Buczkowicach pomiędzy potokiem Bruśnik i ul. Jama i ul. Bielską, w Godziszcze i Kalnej. Rejon Jamy w Buczkowicach stanowi teren najsilniejszej presji inwestycyjnej mieszkańców.

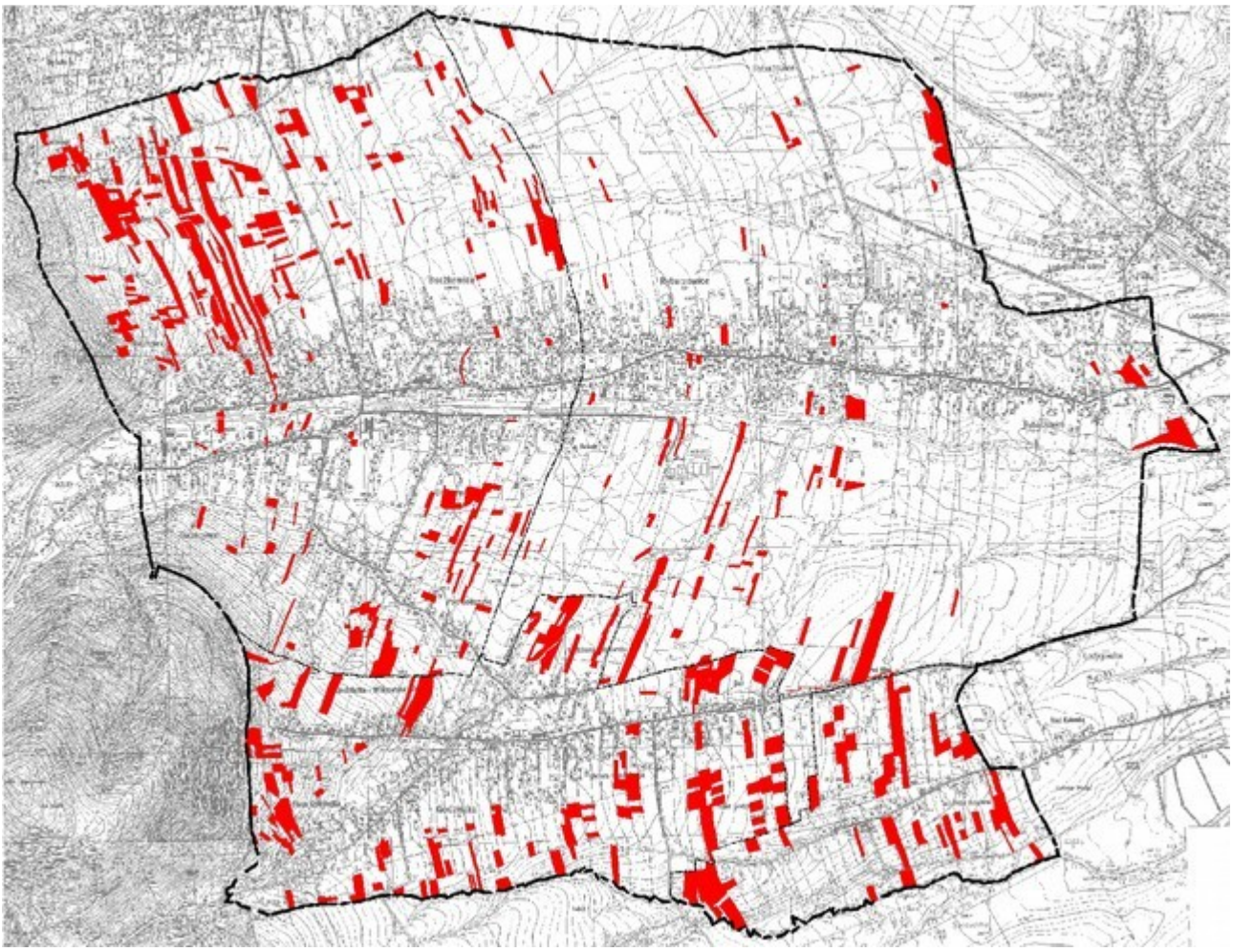

Rys.7. wnioski złożone do studium przez lokalną społeczność dotyczyły zmiany przeznaczenia na budowlane

16. PODSUMOWANIE

Pod wieloma względami zaznacza się przewaga rozwojowa obszarów wiejskich położonych w województwach silnie zurbanizowanych takich jak śląskie, w tym gminy Buczkowice, względem obszarów miejskich. W wyniku coraz większej mobilności ludności, jak również postępujących zmian stylu życia, obszary wiejskie stopniowo zmieniają swoje funkcje. W ostatnich latach zwiększyła się liczba wsi mających charakter rezydencjalny [33].

W latach 2000 - 2011 zmniejszyły się różnice pomiędzy warunkami życia w miastach i na wsi pod względem struktury dochodów i wydatków, spożycia, warunków mieszkaniowych i wyposażenia w dobra trwałego użytkowania [34].

Obszary wiejskie w Polsce w 2008r. zajmowały ponad 93% terytorium kraju i stanowiły miejsce zamieszkania dla ponad 14 milionów osób. Liczba ludności obszarów wiejskich, w przeciwieństwie do miejskich, w ostatnich latach systematycznie rosła. Zmiany te kształtowane były głównie pod wpływem ruchu naturalnego oraz migracji między miastem a wsią. Populacja obszarów wiejskich charakteryzowała się korzystniejszą strukturą ludności, na terenach tych wystąpił wyższy niż w miastach odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, niższy zaś odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym.

Pozytywnym zjawiskiem zaobserwowanym na obszarach wiejskich, był wzrost wskaźnika zatrudnienia i spadek stopy bezrobocia. Warto również zaznaczyć, że na obszarach wiejskich nastąpiły zmiany w strukturze pracujących, odnotowano spadek udziału osób pracujących w rolnictwie, a wzrost udziału osób pracujących w przemyśle i budownictwie oraz usługach rynkowych [35].

Dochód rozporządzalny w miastach utrzymywał się na poziomie wyższym o kilkanaście procent od przeciętnej krajowej, podczas gdy na wsi stanowił około 4/5 przeciętnej krajowej. Zmieniła się jednak struktura dochodów - silniej na wsi niż miastach. Wzrósł udział dochodów z pracy najemnej i emerytur, spadł z rolnictwa i rent. Zmieniła się także struktura wydatków w miastach i na wsi. Przede wszystkim spadł udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe, zarówno w miastach, jak i na wsi, co świadczy o poprawie sytuacji materialnej. Największe różnice pomiędzy miastem a wsią zaobserwować można w przypadku wydatków na: rekreację i kulturę, edukację oraz restauracje i hotele, które w znacznie większym stopniu są ponoszone w miastach [36].

Poziom wyposażenia terenów wiejskich w zakresie szeroko rozumianej infrastruktury technicznej i związanych z nią warunków mieszkaniowych oraz infrastruktury społecznej w ostatnich latach ulegał systematycznej poprawie. Nastąpiło również polepszenie stanu wyposażenia w urządzenia oraz obiekty ochrony środowiska i

33) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008, GUS 2010

34) Sytuacja Społeczno-ekonomiczna Gospodarstw Domowych w latach 2000-2011. Zróżnicowanie Miasto-Wieś, GUS 2013

35) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008, GUS 2010

36) Sytuacja Społeczno-ekonomiczna Gospodarstw Domowych w latach 2000-2011. Zróżnicowanie Miasto Wieś, GUS 2013

gospodarki wodnej. Duże dysproporcje pomiędzy stopniem wyposażania infrastrukturalnego wsi i miast dotyczyły głównie sieci kanalizacyjnej i gazowej [37].

Polacy mieszkają w coraz większych i lepiej wyposażonych mieszkaniach. W ciągu pierwszego dziesięciolecia XXI wieku najbardziej wzrósł metraż mieszkania na wsi, a najmniej w dużych miastach. Poziom wyposażenia mieszkań gospodarstw domowych na wsi w instalacje sanitarnotechniczne takie jak m. in. ciepła bieżąca woda czy centralne ogrzewanie bardzo zbliżył się do obserwowanego w miastach, dzięki dużo szybszej dynamice zmian. Zacierają się różnice w wyposażeniu pomiędzy miastami a wsią, m.in. w przypadku wyposażenia gospodarstw domowych w komputery oraz dostęp do internetu, telefony komórkowe. Dynamika wzrostu wyposażenia w te dobra jest znacznie większa na wsi niż w miastach. Od wielu lat większy odsetek gospodarstw domowych na wsi, niż w miastach, jest wyposażonych w samochody i rowery.

Cechą charakterystyczną działalności gospodarczej na wsi było prowadzenie małych, tzw.„rodzinnych" firm nastawionych na zaspokojenie lokalnych potrzeb.

Nadal na polskiej wsi dawało się zauważyć duże rozdrobnienie i niską towarowość większości gospodarstw rolnych, uniemożliwiające pełne wykorzystanie istniejących zasobów pracy. Przestrzenna analiza rozwoju wsi i rolnictwa pozwala na wyróżnienie 2 regionów rolniczych – wysokotowarowego rolnictwa Polski zachodniej i północnej oraz niskotowarowego rolnictwa Polski środkowej, południowej (w tym gmina Buczkowice) i wschodniej .

Pożądane zmiany krajowego systemu planowania przestrzennego

W obecnym stanie prawnym, wyłącznie gmina (ogół społeczności) ponosi koszty związane z obowiązkiem zapłaty odszkodowań za grunty pod budowę dróg dojazdowych do działek budowlanych. Instrumenty opłaty adiacenckiej i renty planistycznej w praktyce niemal nie funkcjonują. Zysk związany ze zmianą przeznaczenia gruntów rolnych na cele budowlane należy wyłącznie do prywatnego właściciela.

W obecnym stanie prawnym, gmina nie jest w stanie udźwignąć ciężaru finansowego, związanego z budową dróg dojazdowych. Drogi te realizowane są dlatego jako drogi wewnętrzne przez prywatnych inwestorów w sposób nieskoordynowany i niezgodnie z normatywami projektowania dróg (liczne wąskie dróżki zamiast jednej szerokiej). Układ dróg i towarzyszącej infrastruktury liniowej jest nieefektywny i kosztowny.

Gmina, aby skutecznie realizować plan zagospodarowania przestrzenią, powinna posiadać instrument prawny pozwalający jej wraz z uchwaleniem planu przejąć grunty np. pod drogi. Taki instrument miały polskie samorządy w okresie międzywojennym, gdy maks. 24% terenu przeznaczonego pod zabudowę przechodziło z mocy prawa na cele publiczne (drogi, parki i szkoły) bez odszkodowania [38].

Obecnie korzyści z procesu urbanizacji dotyczą bardzo wąskiej grupy właścicieli „odrolnionej" ziemi, a koszty tego procesu ponosi ogół społeczeństwa. Obecny brak

37) Charakterystyka Obszarów Wiejskich 2004-2008, GUS 2010

38) A. Olbrysz: Dane o skutkach finansowych obecnych regulacji dla budżetów gmin. Szacunki zobowiązań samorządów będących wynikiem uchwalonych planów, materiał z konferencji „Finansowe skutki polskiego systemu gospodarowania przestrzenią", Warszawa 2011r.

konfliktów w tym obszarze wynika z braku wiedzy i braku zainteresowania ogółu faktem, że urbanizacja odbywa się ich kosztem. Ale wobec skali zobowiązań i dynamiki roszczeń konflikt społeczny może być kwestią czasu.

Problemem jest brak instrumentów prawnych nakłaniających właścicieli działek budowlanych do realizacji zabudowy lub do zbycia tych działek na rzecz inwestorów. Brak powiązania podatku od nieruchomości z wartością gruntów powoduje, że realizacja zabudowy na uzbrojonych działkach budowlanych w centrum miejscowości bywa zablokowana poprzez dekady lub nie następuje nigdy (zmarnowana przestrzeń).

Brak wyraźnego rozgraniczenia sytuacji prawnej gruntów rolnych i budowlanych (tzw. wolność zabudowy) napędza zjawiska spekulacyjne, które powodują nieuzasadniony wzrost wartości gruntów zarówno rolnych, jak budowlanych. Oczekiwanie przez właścicieli na potencjalny wzrost wartości gruntów, powoduje zmniejszenie podaży działek budowlanych i konieczność zajmowania nowych terenów pod zabudowę (rozproszenie). Zmniejszona jest również podaż na rynku gruntów rolnych, a wysokie ceny gruntów ograniczają niezbędne przekształcenia w rolnictwie. Obecne ceny gruntów rolnych w Polsce znacznie przewyższają ich wartość produkcyjną (tzw. zysk z kwintala).

W Hiszpanii obowiązuje Ustawa o ziemi (Ley del Suelo) z 1976r, która to została zmieniona w 2007r. Ustawa stanowi o tym, że przestrzeń jako ograniczone dobro naturalne, stanowi jedno z najwyższych dóbr społecznych, dlatego powinna służyć przede wszystkim interesowi publicznemu, a nie prywatnemu. System planowania przestrzennego Hiszpanii zakłada dwa główne cele:

- Zapewnienie wszystkim obywatelom prawa do godnego mieszkania
- Zapobieganie spekulacji nieruchomościami gruntowymi

Godne mieszkanie stanowi podstawową wartość i cel polityki przestrzennej. Cel ten realizowany jest poprzez zwiększenie liczby mieszkań socjalnych, czyli o regulowanej maksymalnej wysokości czynszu. W pojęciu godnego mieszkania zawiera się także możliwość właściwego korzystania ludności ze środowiska kulturowego i naturalnego.

Nakaz zapobiegania spekulacjom skierowany do władz publicznych wynika bezpośrednio z zasady użytkowania ziemi zgodnie z interesem społecznym. Ustawodawca wskazuje na wyjątkowy charakter ziemi jako przedmiotu obrotu gospodarczego. Zasada ta powoduje między innymi, że wzrost wartości związany z przekształceniem gruntu rolnego na budowlany, stanowi zysk wyłącznie publiczny, a nie prywatny. Zysk ten pozwala pokrywać koszty niezbędnej infrastruktury publicznej, co zapewnia realizację tej infrastruktury, zmniejsza ceny gruntów i reguluje ich podaż, a zatem zwiększa dostępność mieszkań.

Od kilku lat w Polsce z powodzeniem stosowana jest tzw. specustawa drogowa wzorowana na między innymi na prawodawstwie hiszpańskim. Wypada oczekiwać, aby również wzorce hiszpańskiej ustawy o ziemi zostały wprowadzone do prawodawstwa polskiego, zamiast krótkowzrocznych i populistycznych pomysłów dalszej „liberalnej deregulacji”.

Potrzeby i możliwości rozwoju przestrzennego gminy Buczkowice.

Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Buczkowice w odniesieniu do wskazań wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego i innych opracowań strategicznych (krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych) oraz rzeczywistych uwarunkowań lokalnych, prowadzi do następujących wniosków:

- Rolnictwo nie będzie miało istotnego znaczenia dla gospodarki na terenie gminy Buczkowice z powodu mało urodzajnych gleb, niezbyt korzystnych warunków klimatycznych oraz niekorzystnej struktury wielkości i własności gospodarstw. Brak scaleń i podziałów wstrzymuje przekształcenia produkcji rolniczej lub wprowadzenie nowych funkcji nierolniczych.
- Istnieją na terenie gminy Buczkowice obszary potencjalnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o dobrych warunkach krajobrazowych. Gmina znajduje się w obrębie aglomeracji bielskiej. W sytuacji niepewnej sytuacji demograficznej, o napływowych osadników konkurują jednak wszystkie gminy ościenne.
- Istnieją na terenie gminy Buczkowice obszary potencjalnego rozwoju aktywności gospodarczej (produkcyjno-magazynowej lub handlu wielkopowierzchniowego) o dobrych warunkach komunikacyjnych (dostęp do drogi ekspresowej poprzez węzeł w Rybarzowicach). O inwestorów konkurują jednak również gminy sąsiednie.
- Na terenie Rybarzowic występuje udokumentowane złoże surowców ilastych dla ceramiki (cegielni). Ich wykorzystanie obecnie wyklucza niekorzystna struktura i rozdrobnienie własności.
- Dobre walory krajobrazowe i zachowane zabytki budownictwa wiejskiego umożliwiają w gminie Buczkowice rozwój turystyki aktywnej (pieszej, rowerowej, konnej), krajoznawczej i agroturystyki.

Polityka przestrzenna gminy Buczkowice powinna uwzględniać zmieniającą się sytuację gospodarczą w kraju, w tym niepewne warunki demograficzne. Przestrzeń gminy, jako dobro naturalne i ograniczone (nieodnawialne), powinna podlegać ochronie poprzez gospodarkę racjonalną i oszczędną.

Skład zespołu autorskiego:

mgr inż. arch. Marcin Ulewicz (główny projektant)
mgr inż. Przemysław Lubiński
mgr Marcin Jakubiec
mgr inż. arch. Przemysław Bielenin

GMINA BUCZKOWICE

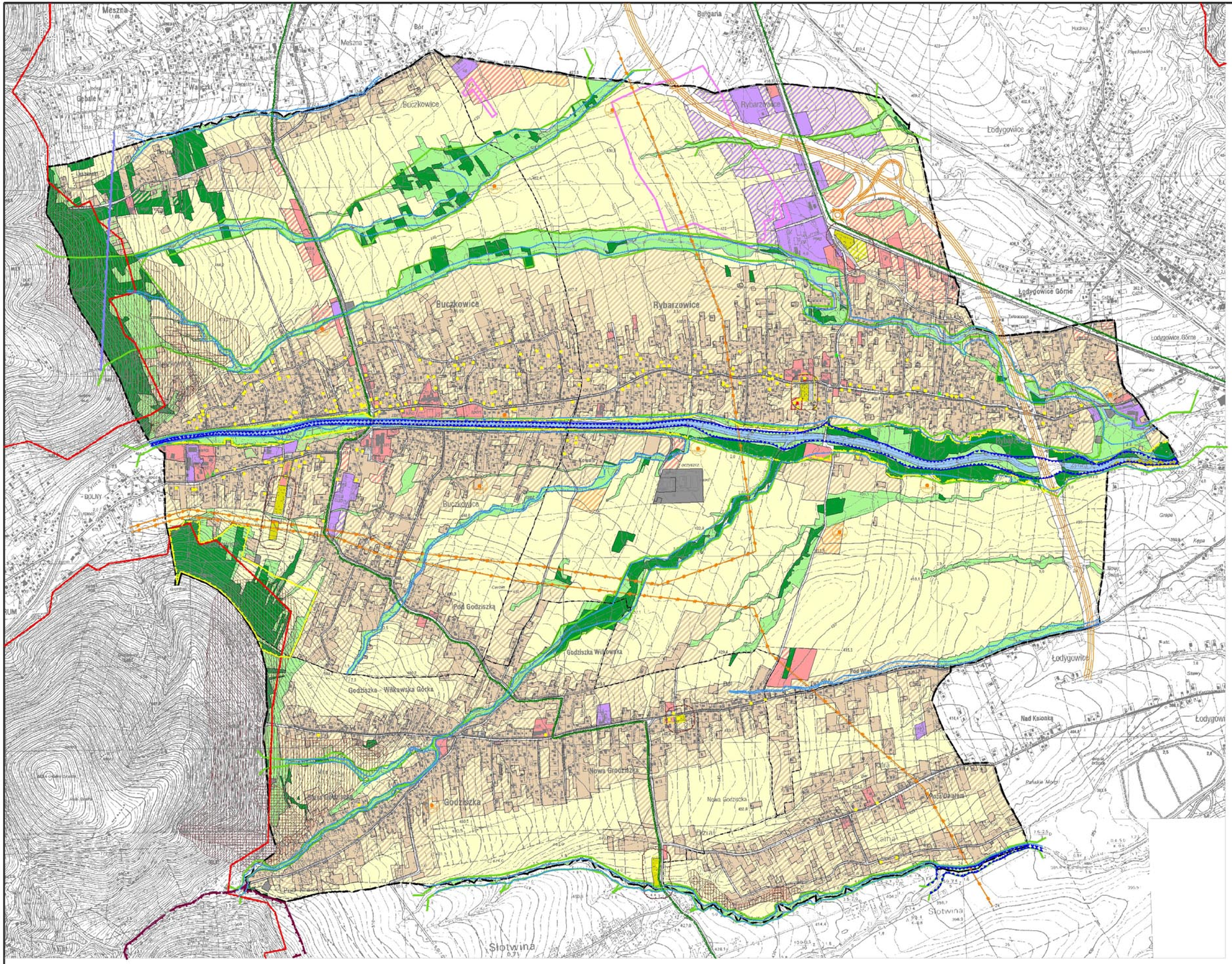

Legenda:

oznaczenia podstawowe:

- granica Gminy Buczkowice
- granice sołectw (obrębów geodezyjnych)
- linie rozgraniczające tereny odmiennej funkcji

infrastruktura techniczna:

- droga ekspresowa S69 z węzłem
- strefy sanitarne cmentarzy 50m
- sieci energetyczne wysokiego napięcia 110 kV

ochrona zabytków

- obiekty w rejestrze zabytków
- obiekty w gminnej ewidencji zabytków
- strefa "A" ochrony konserwatorskiej
- strefy "B" ochrony konserwatorskiej
- stanowiska archeologiczne ze strefą ochrony

ochrona środowiska przyrodniczego

- granica obszaru NATURA 2000
- granice parków krajobrazowych
- granice otulin parków krajobrazowych
- proponowane stanowisko dokumentacyjne
- pomniki przyrody istniejące i proponowane
- proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy
- ważniejsze korytarze ekologiczne
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi
- złoże surowców ilastych ceramiki
- osuwiska (nieaktywne)
- obszary potencjalnie zagrożone osuwaniem
- granica Głównego Zbiornika Wód Podziemnych

istniejąca funkcja terenu i zabudowy

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługową
- zabudowa usługowa z mieszkaniową
- zabudowa produkcyjna, usługowa i magazynowa
- infrastruktura techniczna
- ważniejsze cieki wodne
- użytki rolne bez zabudowy
- zieleń bez zabudowy
- lasy
- cmentarze z infrastrukturą
- place i parkingi
- ważniejsze drogi

funkcja terenu i zabudowy ustalona w planie

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługową
- zabudowa usługowa z mieszkaniową
- zabudowa produkcyjna, usługowa i magazynowa
- cmentarze z infrastrukturą
- zabudowa zagrodowa

załącznik nr 2 do uchwały
Rady Gminy Buczkowice
Nr XI/91/19
z dnia 10 października 2019 r.

skala 1:10 000

0 — 0,5 km
0 100 200 300 400 500 m

studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego

UWARUNKOWANIA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINA BUCZKOWICE

Część II - KIERUNKI
Część III - UZASADNIENIE I SYNTEZA

załącznik nr 3 do uchwały
Rady Gminy Buczkowice
Nr XI/91/19
z dnia 30 października 2019 r.

„Jedno pokolenie odchodzi, drugie przychodzi,
a ziemia trwa na wieki.
Słońce wschodzi i zachodzi
i zmierza pospiesznie na miejsce, z którego znowu wschodzi.
Wiatr wiejący na południe wraca ku północy,
wiejąc bez przerwy, ciągle wraca, skąd wyszedł.
Choć wszystkie rzeki spływają do morza,
morze się nie wypełnia.
Do miejsca, ku któremu płyną,
kierują się nieustannie.
Wszystko porusza się ciągle,
a człowiek nie jest w stanie opowiedzieć wszystkiego.”

(Koh: 1, 5-8)

SPIS TREŚCI:

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
WSTĘP ……..5
SŁOWNK DEFINICJI ……..6

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENU…….. ....……..7
1.1 Wpływ uwarunkowań na potrzeby i możliwości rozwoju gminy, w tym lokalnego rynku pracy ……7
1.2 Zasady ogólne dla rozwoju poszczególnych funkcji przy zachowaniu wymogów ładu przestrzennego ...……8
1.3 Określenie kierunków zagospodarowania obszarów …….....8

2. OBSZARY URBANIZACJI, W TYM KONTYNUACJI I ROZWOJU ZABUDOWY …….9
2.1 Kierunki i zasady kształtowania obszarów kontynuacji zabudowy …….....9
2.1.1 Obszary zabudowy mieszkaniowej M ….....9
2.1.2 Obszary zabudowy usługowej U …….....10
2.1.3 Obszary zabudowy aktywności gospodarczej P …….....10
2.1.4 Obszary zabudowy zagrodowej G …….....11
2.1.5 Obszary cmentarzy C …….....11
2.1.6 Obszary infrastruktury technicznej T …….....12
2.2 Kierunki i zasady kształtowania obszarów rozwoju zabudowy …….....12
2.2.1 Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej (m) ….....12
2.2.2 Obszary rozwoju zabudowy usługowej (u) …….....12
2.2.3 Obszary rozwoju zabudowy aktywności gospodarczej (p) …….....13
2.3 Ogólne zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania (wskaźniki i wytyczne urbanistyczne) ….....13
2.4 Zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe (bilans terenu) ….....17

3. OBSZARY PRZESTRZENI CHRONIONEJ ……...20
3.1 Obszary produkcji rolniczej R …….....20
3.2 Obszary zieleni Z …….....21
3.3 Obszary lasów L …….....21
3.3 Obszary wód W …….....21

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU …..23
4.1 Główne działania w zakresie ochrony zasobów środowiska ……...23
4.2 Zasady zagospodarowania w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny oraz w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego 24
4.3 Zasady zagospodarowania obszaru chronionego NATURA 2000 ….....24
4.4 Zasady zagospodarowania pozostałych obszarów chronionych ……...25
4.5 Inne tereny istotne dla ochrony środowiska ….....26

5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ……27
5.1. Wnioski z analizy historycznej obszaru.....27
5.2 Rejestr zabytków …… ……...27
5.3 Gminna ewidencja zabytków …….....27
5.4 Strefa „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej …….....28
5.5 Strefa „B” – częściowej ochrony konserwatorskiej …….....28
5.6 Stanowiska archeologiczne ze strefą ochrony „OW”…….....28

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ……..29
6.1. Kierunek rozwoju układu komunikacyjnego……29
6.1.1 Drogi ……29
6.1.2 Kolej ……32
6.1.3 Ścieżki rowerowe ……...32
6.1.4 Komunikacja zbiorowa, w tym autobusowa 32

6.2 Kierunek rozwoju sieci i urządzeń zaopatrzenia w wodę ……...33
6.3 Kierunek rozwoju sieci i urządzeń odprowadzania ścieków ……33
6.4 Kierunek rozwoju sieci i urządzeń elektroenergetycznych ……..34
6.5 Kierunek rozwoju sieci i urządzeń gazowych ……....35
6.6 Kierunek rozwoju sieci i urządzeń grzewczych ……..35
6.7 Kierunek rozwoju gospodarki odpadami ……35
6.8 Kierunek rozwoju sieci i urządzeń łączności publicznej …….....36
6.9 Cmentarze ….....37

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM …….37
7.1 Inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, w tym drogowej ….....37
7.2 Inwestycje z zakresu obiektów sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i zieleni publicznej ….....38
7.3 Inwestycje inne 38

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM …….....39
8.1 Inwestycje o znaczeniu krajowym ….....39
8.2 Inwestycje o znaczeniu wojewódzkim ….....39
8.3 Inwestycje o znaczeniu powiatowym ….....39

9. OBSZARY PROBLEMOWE ……..41

10. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI 42

11. OBSZARY ZAGROŻEŃ NATURALNYCH: ……42
11.1 Obszary zagrożone zalewaniem powodziowym ……42
11.2 Obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych ……..43

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY ….....44
13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ….....45

14. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH, POZOSTAŁE OBSZARY CHRONIONE …….....45

15. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ……..45

16. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ……..45

17. DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE ROZWÓJ GMINY ……...46
17.1. Działania w zakresie oferty turystycznej …….....46
17.2. Inne działania ……....50

III. UZASADNIENIE I SYNTEZA ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM ……52

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Fot.1. Kotlina Żywiecka z gminą Buczkowice w widoku z góry Skrzyczne.

WSTĘP

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawowy dokument kształtujący politykę przestrzenną gminy. Studium nie stanowi prawa miejscowego i nie wpływa na prawa osób prawnych lub fizycznych, w tym nie reguluje sposobu korzystania z nieruchomości. Ustalenia studium są jednak wiążące dla Rady Gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Rada Gminy może bowiem uchwalić plan miejscowy jako prawo lokalne, po stwierdzeniu braku sprzeczności z ustaleniami studium.

Od dłuższego czasu prowadzone są prace nad zmianą przepisów, która ma wzmocnić rolę studium. Nowe studium miałoby być związane ustaleniami planu wojewódzkiego w zakresie obszarów chronionych i lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, miałoby zawierać dodatkowe ustalenia, oraz wpływać na wszystkie gminne dokumenty planistyczne (plany miejscowe, decyzje o warunkach zabudowy itp.)

W niniejszym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Buczkowice położono nacisk na przejrzystość i jednoznaczność struktury przestrzennej gminy, wprowadzając po raz pierwszy dwie podstawowe kategorie: obszaru urbanizacji (kontynuacji i rozwoju zabudowy) oraz obszaru przestrzeni chronionej (przed zabudową).

W obszarze urbanizacji, powinno nastąpić uproszczenie procesu inwestycyjnego. Lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej niezwiązanej z rolnictwem, poza granicą obszaru urbanizacji podlegać powinna znacznym ograniczeniom. Wymogi związane z gospodarką ściekową, powodują bowiem zapobieganie rozproszeniu zabudowy, oraz nakazują pełne wyposażenie obszarów mieszkaniowych w infrastrukturę drogową i techniczną, a w szczególności wodno-kanalizacyjną.

SŁOWNIK DEFINICJI

Ilekroć w studium jest mowa o:

1. **„obszarze urbanizacji”** - należy przez to rozumieć obszar planowany do zabudowy, którego granice są wyznaczone przy uwzględnieniu istniejącej struktury podziałów geodezyjnych terenu, w ramach określonych potrzeb rozwoju gminy w odniesieniu do poszczególnych rodzajów użytkowania terenu, zapewniający możliwość realizacji potrzeb wspólnoty gminy, a w tym w szczególności lokalnego uzbrojenia terenu, oraz stanowiący podstawę do wyznaczania granic aglomeracji.
2. **„obszarze kontynuacji zabudowy”** - należy przez to rozumieć obszar zabudowy istniejącej lub zaplanowanej w planie miejscowym, znajdujący się w obszarze urbanizacji, na którym przewiduje się uzupełnienie zabudowy niewymagające znaczących inwestycji w zakresie uzbrojenia terenu,
3. **„obszarze rozwoju zabudowy”** - należy przez to rozumieć obszar znajdujący się w obszarze urbanizacji, na którym przewiduje się lokalizację zabudowy wymagającej znaczących inwestycji w zakresie uzbrojenia terenu,
4. **„obszarze przestrzeni chronionej”** - należy przez to rozumieć obszar planowany do ochrony przed zabudową niezwiązaną z celami ochrony i udostępnianiem terenów chronionych, w tym w szczególności tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
5. **„usługach publicznych”** – należy przez to rozumieć obiekty administracji publicznej, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej lub socjalnej, sportu i rekreacji zbiorowej, lub podobne, w tym także obiekty biurowe i socjalne, oraz towarzyszące obiekty gospodarcze, garażowe i techniczne.
6. **„usługach komercyjnych”** – należy przez to rozumieć obiekty handlu detalicznego, obsługi finansowej, gastronomii, rzemiosła, turystyki, rozrywki, obsługi samochodów, lub podobne, w tym także obiekty biurowe i socjalne, oraz towarzyszące obiekty gospodarcze, garażowe i techniczne.
7. **„aktywności gospodarczej”** - należy przez to rozumieć obiekty produkcyjne, składowe i magazynowe, usług komercyjnych, handlu hurtowego oraz bazy transportowe, maszyn rolniczych itp, w tym także obiekty biurowe i socjalne, oraz towarzyszące budynki gospodarcze, garażowe i techniczne.
8. **„zabudowie zagrodowej”** – należy przez to rozumieć „zabudowę zagrodową” wg definicji zawartej w przepisach techniczno-budowlanych.
9. **„zabudowie rekreacji indywidualnej”** – należy przez to rozumieć „budynki rekreacji indywidualnej” wg definicji zawartej w przepisach techniczno-budowlanych. Budynki takie stanowią jeden z rodzajów zabudowy letniskowej.
10. **„zabudowie zamieszkania zbiorowego”** - należy przez to rozumieć „budynki zamieszkania zbiorowego” wg definicji zawartej w przepisach techniczno-budowlanych.
12. **„turystyce”** – należy przez to rozumieć „usługi turystyczne”, wg definicji zawartej w ustawie o usługach turystycznych,
13. **„agroturystyce”** - należy przez to rozumieć działalność wynajmu dla turystów maksymalnie 5 pokoi w gospodarstwie rolnym,
14. **„obszarze przestrzeni publicznej”** - należy przez to rozumieć obszar, o którym mowa w art. 2 pkt 6. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
15. **„infrastrukturze technicznej” -** należy przez to rozumieć uzbrojenie terenu, o którym mowa w art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wraz z niezbędną zabudową techniczną.

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENU

Fot.2. Wysokie walory krajobrazowe predysponują gminę Buczkowice do rozwoju zabudowy mieszkaniowej

1.1. Wpływ uwarunkowań na potrzeby i możliwości rozwoju gminy, w tym lokalnego rynku pracy

Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Buczkowice w odniesieniu do wskazań wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego i innych opracowań strategicznych (krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych) oraz rzeczywistych uwarunkowań lokalnych, prowadzi do następujących wniosków:

- Rolnictwo nie będzie miało istotnego znaczenia dla gospodarki na terenie gminy Buczkowice z powodu mało urodzajnych gleb, niezbyt korzystnych warunków klimatycznych oraz niekorzystnej struktury wielkości i własności gospodarstw. Brak scaleń i podziałów wstrzymuje przekształcenia produkcji rolniczej lub wprowadzenie nowych funkcji nierolniczych.
- Istnieją na terenie gminy Buczkowice obszary potencjalnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o dobrych warunkach krajobrazowych. Gmina znajduje się w obrębie aglomeracji bielskiej.
- Istnieją na terenie gminy Buczkowice obszary potencjalnego rozwoju aktywności gospodarczej (produkcyjno-magazynowej lub handlu wielkopowierzchniowego) o dobrych warunkach komunikacyjnych (dostęp do drogi ekspresowej poprzez węzeł w Rybarzowicach).
- Na terenie Rybarzowic występuje udokumentowane złoże surowców ilastych dla ceramiki (cegielni). Ich wykorzystanie obecnie wyklucza niekorzystna struktura i rozdrobnienie własności,

- Dobre walory krajobrazowe i zachowane zabytki budownictwa wiejskiego umożliwiają w gminie Buczkowice rozwój turystyki aktywnej (pieszej, rowerowej, konnej), krajoznawczej i agroturystyki.

Polityka przestrzenna gminy Buczkowice powinna uwzględniać zmieniającą się sytuację gospodarczą w kraju, w tym niepewne warunki demograficzne. Przestrzeń gminy, jako dobro naturalne i ograniczone (nieodnawialne), powinna podlegać ochronie poprzez gospodarkę racjonalną i oszczędną.

1.2. Zasady ogólne dla rozwoju poszczególnych funkcji przy zachowaniu wymogów ładu przestrzennego

W celu konkretyzacji struktury przestrzennej gminy, a także zapobieganiu niekontrolowanemu jej rozprzestrzenianiu się, zostały wyznaczone w studium granice obszarów o odmiennym kierunku zagospodarowania, w szczególności rozgraniczające przestrzeń chronioną od obszaru urbanizacji, oraz określające dopuszczalny ich zasięg. Wewnątrz obszaru urbanizacji należy uwzględnić tereny istniejącej zieleni (np. cieków, skwerów, parków) jako tereny otwarte, służące zachowaniu lokalnych walorów przyrody.

Granice mają charakter orientacyjny, a ich ostateczny przebieg zostanie ustalony w planach miejscowych lub innych dokumentach planistycznych powiązanych ze studium. Dopuszcza się korektę tych granic, pod warunkiem realizacji zasad zrównoważonego rozwoju i kształtowania ładu przestrzennego określonych w studium, a w szczególności: nienaruszalności najcenniejszych elementów sytemu przyrodniczego, nie rozpraszania zabudowy i tworzenia zwartych zespołów zabudowy, integralności zagospodarowania przestrzennego oraz infrastruktury drogowej i technicznej, respektowania ustaleń strefowych.

Ustalone granice powinny być doprecyzowane w trakcie sporządzania np. planów miejscowych przy uwzględnieniu między innymi:

- granic podziału geodezyjnego i struktury własności nieruchomości,
- ukształtowania terenu,
- istniejącej zabudowy, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- istniejącej roślinności i cieków wodnych, w szczególności granic lasu,
- granic zagospodarowania terenu ustalonych przepisami odrębnymi,

Granice obszarów ustalonych w studium nie są ściśle wiążące przy wyznaczaniu linii rozgraniczających w rysunkach planów miejscowych i innych dokumentach planistycznych. Należy przyjąć granicę tolerancji przy precyzyjnym interpretowaniu granic obszarów w zakresie 0-30m.

1.3. Określenie kierunków zagospodarowania obszarów

W obszarze opracowania granicami oznaczonymi na rysunku studium kierunków wydzielono obszary o odmiennych kierunkach zagospodarowania. Dla każdego obszaru ustalono postulowane kierunki zagospodarowania:

- główne (funkcje dominujące zabudowy i terenów),
- dopuszczane (funkcje uzupełniające i towarzyszące zabudowy i terenów),
- ograniczane (funkcje warunkowo dopuszczane lub wykluczane)

2. OBSZARY URBANIZACJI, W TYM KONTYNUACJI I ROZWOJU ZABUDOWY

Fot.4. Zabudowa usługowa w centrum Buczkowic.

2.1 Kierunki i zasady kształtowania obszarów kontynuacji zabudowy

Definicję obszaru kontynuacji zabudowy ustalono w słowniku na wstępie. Za obszar kontynuacji zabudowy przyjmuje się oznaczone na rysunku studium tereny w obszarze urbanizacji, które posiadają możliwość przyłączenia do istniejących sieci infrastruktury technicznej oraz posiadającą pośredni lub bezpośredni dostęp do istniejącej drogi publicznej. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla tego obszaru ustalono przeznaczenie pod zabudowę, lub obszar bezpośrednio sąsiaduje z takim przeznaczeniem. Zagospodarowanie rolne i leśne dopuszcza się w tym obszarze tymczasowo.

2.1.1 Obszary zabudowy mieszkaniowej M

a) kierunek główny:

- zabudowa mieszkalna jednorodzinna,
- place postojowe, drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze, drogi dla rowerów itp.,
- zieleń urządzona, w szczególności ogrody i sady itp.

b) kierunek dopuszczany:

- zabudowa zamieszkania zbiorowego (np. domy seniora itp.)
- usługi komercyjne,
- usługi publiczne,
- przestrzenie publiczne, w szczególności place itp.,
- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych itp.,
- zieleń izolacyjna np. wzdłuż nowych dróg publicznych,
- place, boiska, trasy i inne urządzenia sportowe, rekreacyjne i turystyczne,
- infrastruktura techniczna.

c) kierunek ograniczany:

- ograniczenie zabudowy mieszkalnej wielorodzinnej do istniejącej,

- ograniczenie zabudowy rekreacji indywidualnej zgodnie z ustaleniami dla obszaru problemowego w pkt. 9 studium,
- wykluczenie produkcji, składów i magazynów,
- ograniczenie zabudowy zagrodowej do istniejącej, lub do działek na skraju obszaru urbanizacji,
- istniejące obiekty sprzeczne z ustalonym kierunkiem głównym lub dopuszczanym powinny podlegać przekształceniom w tych kierunkach,
- dopuszcza się tymczasowe zachowanie istniejących gruntów rolnych lub leśnych, do czasu zagospodarowania zgodnie z ustalonym kierunkiem głównym lub dopuszczanym.

2.1.2 Obszary zabudowy usługowej U

Definicję usług komercyjnych i usług publicznych podano w słowniczku na wstępie opracowania.

a) kierunek główny:

- usługi komercyjne,
- usługi publiczne,
- przestrzenie publiczne, w szczególności place targowe, place wielofunkcyjne przeznaczone dla imprez masowych, okolicznościowych itp.,
- place postojowe, drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze, drogi dla rowerów itp.,
- place, boiska, trasy i inne urządzenia sportowe, rekreacyjne i turystyczne,
- zieleń urządzona, w szczególności parki i skwery itp.

b) kierunek dopuszczany:

- zabudowa mieszkalna jednorodzinna,
- zabudowa zamieszkania zbiorowego (np. domy seniora itp.),
- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych itp.,
- infrastruktura techniczna.

c) kierunek ograniczany:

- ograniczenie zabudowy rekreacji indywidualnej zgodnie z ustaleniami dla obszaru problemowego w pkt. 9 studium,
- ograniczenie produkcji, składów i magazynów do istniejącej, lub do działek na skraju obszaru urbanizacji,
- ograniczenie zabudowy zagrodowej do istniejącej, lub do działek na skraju obszaru urbanizacji,
- istniejące obiekty sprzeczne z ustalonym kierunkiem głównym lub dopuszczanym powinny podlegać przekształceniom w tych kierunkach,
- dopuszcza się tymczasowe zachowanie istniejących gruntów rolnych lub leśnych, do czasu zagospodarowania zgodnie z ustalonym kierunkiem głównym lub dopuszczanym.

2.1.3 Obszary zabudowy aktywności gospodarczej P

Definicję aktywności gospodarczej podano w słowniczku na wstępie opracowania.

a) kierunek główny:

- zabudowa aktywności gospodarczej,
- infrastruktura techniczna,
- place postojowe, manewrowe i składowe, drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze itp.,

b) kierunek dopuszczany:

- zabudowa usług komercyjnych z ograniczeniem turystyki,

- obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2,
- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych itp.,

c) kierunek ograniczany:

- wykluczenie zabudowy mieszkalnej,
- wykluczenie usług publicznych,
- wykluczenie zabudowy zagrodowej,
- istniejące obiekty sprzeczne z ustalonym kierunkiem głównym lub dopuszczanym powinny podlegać przekształceniom w tych kierunkach,
- tymczasowe zachowanie istniejących użytków rolnych lub leśnych do czasu zagospodarowania zgodnie z ustalonym kierunkiem głównym lub dopuszczanym,

2.1.4 Obszary zabudowy zagrodowej G

Definicję zabudowy zagrodowej podano w słowniczku na wstępie opracowania.

a) kierunek główny:

- zabudowa zagrodowa, dopuszcza się określenie w dokumentach planistycznych minimalnej wielkości powiązanego z tą zabudową gospodarstwa rolnego, aby preferować gospodarstwa produkcyjne zamiast socjalnych,
- place postojowe, drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze itp.,
- zieleń urządzona, w szczególności ogrody i sady itp.,

b) kierunek dopuszczany:

- infrastruktura techniczna,
- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych itp.,

c) kierunek ograniczany:

- ograniczenie aktywności gospodarczej do przetwórstwa rolno-spożywczego lub agroturystyki,
- dopuszcza się tymczasowe zachowanie istniejących użytków rolnych lub leśnych, do czasu zagospodarowania zgodnie z ustalonym kierunkiem głównym lub dopuszczanym.

2.1.5. Obszary cmentarzy C

a) kierunek główny:

- cmentarz,
- place postojowe, drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze, drogi dla rowerów itp.,

b) kierunek dopuszczany:

- infrastruktura techniczna,
- przestrzenie publiczne i ogólnodostępne, w szczególności place uroczystości kościelnych itp.,
- zieleń urządzona, w szczególności parki i skwery itp.,
- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych itp.,
- dopuszcza się funkcje aktywności gospodarczej związanej działalnością cmentarza (np. zakłady stolarskie i kamieniarskie),
- tymczasowe zachowanie istniejących użytków rolnych lub leśnych do czasu zagospodarowania zgodnie z ustalonym kierunkiem głównym lub dopuszczanym.

c) kierunek ograniczany:

- na podstawie przepisów sanitarnych wyklucza się zabudowę mieszkalną oraz związaną z produkcją lub przechowywaniem żywności. Wymaganą odległość budynków określają strefy sanitarne 50m i 150m, w zależności od wyposażenia obiektów w sieć wodociągową,

- na podstawie przepisów sanitarnych wyklucza się lokalizację zbiorowych powierzchniowych ujęć wody w odległości mniejszej niż 500m od granicy cmentarza.
- w rejonie cmentarza komunalnego w Buczkowicach dopuszcza się lokalizację trasy narciarstwa biegowego. Organizacja imprez sportowych powinna uwzględniać powagę uroczystości pogrzebowych.

2.1.6 Obszary infrastruktury technicznej T

Definicję infrastruktury technicznej podano w słowniczku na wstępie opracowania.

a) kierunek główny:

- infrastruktura techniczna,

b) kierunek dopuszczany:

- zabudowa aktywności gospodarczej,
- place postojowe, manewrowe i składowe, drogi wewnętrzne, dojazdy niewydzielone,

c) kierunek ograniczany:

- ogranicza się funkcje inne, niż wymienione w pkt. a i b.

2.2. Kierunki i zasady kształtowania obszarów rozwoju zabudowy

Definicję obszaru rozwoju zabudowy ustalono w słowniku na wstępie. Za obszar rozwoju zabudowy przyjmuje się oznaczone na rysunku studium tereny w obszarze urbanizacji, które wymagają znaczącej rozbudowy sieci infrastruktury technicznej lub dróg dojazdowych. Obszary te w obowiązującym w 2014r. miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nie były przeznaczone pod zabudowę. Przeznaczenie tych obszarów pod zabudowę powinno być uzależnione od umów infrastrukturalnych z inwestorem czyli gwarantujących wykonanie odpowiedniego uzbrojenia w tym dróg (np. w trybie art. 16 ustawy o drogach publicznych), lub innych środków zabezpieczających budżet gminy przed nadmiernymi wydatkami. Przeznaczenie tych terenów pod zabudowę wymaga sporządzenia prognozy skutków finansowych.

W obszarach rozwoju zabudowy brak jest obowiązku zmiany planu miejscowego w celu przeznaczenia pod zabudowę. Obszary te mogą zachować dotychczasowe przeznaczenie rolne lub leśne, bez zabudowy.

Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej (m) i usługowej (u) w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego stanowią obszar problemowy, o którym mowa w pkt. 9 studium.

2.2.1 Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej (m)

a) kierunek główny:

- zabudowa mieszkalna jednorodzinna,
- place postojowe, drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze, drogi dla rowerów itp.,
- zieleń urządzona, w szczególności ogrody i sady itp.

b) kierunek dopuszczany:

- zachowanie istniejących gruntów rolnych lub leśnych,
- zabudowa zamieszkania zbiorowego (np. domy seniora itp.)
- usługi komercyjne,
- usługi publiczne,
- przestrzenie publiczne, w szczególności place itp.,
- place, boiska, trasy i inne urządzenia sportowe, rekreacyjne i turystyczne,
- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych itp.,
- zieleń izolacyjna np. wzdłuż nowych dróg publicznych,
- infrastruktura techniczna,

c) kierunek ograniczany:

- wykluczenie zabudowy mieszkalnej wielorodzinnej,
- ograniczenie zabudowy rekreacji indywidualnej zgodnie z ustaleniami dla obszaru problemowego w pkt. 9 studium,
- wykluczenie produkcji, składów i magazynów,
- ograniczenie zabudowy zagrodowej do działek na skraju obszaru urbanizacji,
- ograniczenie zabudowy w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego zgodnie z ustaleniami dla obszaru problemowego w pkt. 9 studium,

2.2.2 Obszary rozwoju zabudowy usługowej (u)

Definicję usług komercyjnych i usług publicznych podano w słowniczku na wstępie opracowania.

a) kierunek główny:

- usługi komercyjne,
- usługi publiczne,
- przestrzenie publiczne, w szczególności place targowe, place wielofunkcyjne przeznaczone dla imprez masowych, okolicznościowych itp.,
- place postojowe, drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze, drogi dla rowerów itp.,
- place, boiska, trasy i inne urządzenia sportowe, rekreacyjne i turystyczne,
- zieleń urządzona, w szczególności parki i skwery itp.

b) kierunek dopuszczany:

- zachowanie istniejących gruntów rolnych lub leśnych,
- zabudowa mieszkalna jednorodzinna,
- zabudowa zamieszkania zbiorowego (np. domy seniora itp.),
- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych itp.,
- infrastruktura techniczna,

c) kierunek ograniczany:

- ograniczenie zabudowy rekreacji indywidualnej zgodnie z ustaleniami dla obszaru problemowego w pkt. 9 studium,
- ograniczenie produkcji, składów i magazynów do działek na skraju obszaru urbanizacji,
- ograniczenie zabudowy zagrodowej do działek na skraju obszaru urbanizacji,
- ograniczenie zabudowy w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego zgodnie z ustaleniami dla obszaru problemowego w pkt. 9 studium,

2.2.3 Obszary rozwoju zabudowy aktywności gospodarczej (p)

Definicję aktywności gospodarczej podano w słowniczku na wstępie opracowania.

a) kierunek główny:

- zabudowa aktywności gospodarczej,
- infrastruktura techniczna,
- place postojowe, manewrowe i składowe, drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze itp.,

b) kierunek dopuszczany:

- zachowanie istniejących gruntów rolnych lub leśnych,
- zabudowa usług komercyjnych z ograniczeniem turystyki,
- obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2,
- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych itp.,

c) kierunek ograniczany:

- wykluczenie zabudowy mieszkalnej,
- wykluczenie usług publicznych,
- wykluczenie zabudowy zagrodowej,

2.3. Ogólne zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania (wskaźniki i wytyczne urbanistyczne)

Poniższe zasady obowiązują w całym obszarze gminy i powinny być stosowane w planach miejscowych lub innych dokumentach planistycznych powiązanych ze studium.

a) wielkość działek budowlanych (przeznaczonych pod zabudowę)

Postuluje się ustalanie warunków w sposób nie ograniczający nabytych przez właścicieli nieruchomości uprawnień do zabudowy. Nie należy formułować np. "prawa do zabudowy dla działek o pow. minimalnej" aby nie doprowadzać do odmowy wydania pozwolenia na budowę na wydzielonych już działkach w terenach przeznaczonych pod zabudowę. Przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami przewidują również podziały niezależne od ustaleń planu (art. 95), które mogą doprowadzić do wydzielenia działek budowlanych.

Przy podziale nieruchomości postuluje się stosowanie minimalnych i zalecanych powierzchni działek przeznaczonych pod zabudowę:

- dla zabudowy usług publicznych, komercyjnych i aktywności gospodarczej: postuluje się dostosowanie powierzchni działki do programu funkcjonalno-użytkowego obiektu, w tym niezbędnej ilości miejsc postojowych i wymaganej powierzchni biologicznie czynnej, lub większą;
- dla zabudowy mieszkalnej: postuluje się powierzchnię minimalną: 700m^2 oraz zalecaną 1000m^2, lub większą;
- dla zabudowy zagrodowej: postuluje się powierzchnię minimalną: 1500m^2 oraz zalecaną 2000m^2, lub większą;

W przypadku działek istniejących o mniejszych powierzchniach niż wymienione wyżej, postuluje się dopuszczenie zabudowy pod warunkiem zapewnienia wymaganych współczynników intensywności zabudowy, wymaganej obsługi infrastruktury technicznej, w tym drogowej oraz niezbędnej ilości miejsc postojowych.

b) wielkość powierzchni zabudowy:

- dla zabudowy usług publicznych, komercyjnych i aktywności gospodarczej: postuluje się dostosowanie wielkości powierzchni zabudowy do programu funkcjonalno-użytkowego obiektu;
- dla zabudowy mieszkalnej: postuluje się powierzchnię maksymalną zabudowy: 30% pow. działki budowlanej oraz zalecaną 20% pow. działki budowlanej, lub mniejszą;
- dla zabudowy zagrodowej: postuluje się powierzchnię maksymalną zabudowy: 50% pow. działki budowlanej oraz zalecaną 30% pow. działki budowlanej, lub mniejszą;

Minimalnej wielkości powierzchni zabudowy nie ustala się. Ustalenie takie jest bezprzedmiotowe z uwagi na wiejski charakter zabudowy.

c) gabaryty zabudowy:

- dla zabudowy usług publicznych, komercyjnych i aktywności gospodarczej: postuluje się dostosowanie wysokości zabudowy do programu funkcjonalno-użytkowego obiektu, oraz wymogów harmonijnego wkomponowania w krajobraz;
- dla zabudowy mieszkalnej: postuluje się maksymalną wysokość zabudowy: 3 kondygnacje nadziemne, w tym poddasze oraz zalecaną wysokość: 2 kondygnacje nadziemne, w tym poddasze, lub mniejszą;
- dla zabudowy zagrodowej: postuluje się maksymalną wysokość zabudowy: 2 kondygnacje nadziemne, w tym poddasze oraz zalecaną wysokość: 1 kondygnacja nadziemna;

Minimalnej wysokości zabudowy nie ustala się. Ustalenie takie jest bezprzedmiotowe z uwagi na wiejski charakter zabudowy.

Dopuszcza się stosowanie dodatkowych wytycznych w zakresie gabarytów, np. wysokość zabudowy w metrach, szerokości elewacji frontowej itp. Dopuszcza się ustalenie większych gabarytów dla niewielkich części zabudowy stanowiących dominantę urbanistyczną lub uzasadnionych funkcją użytkową (np. wież, kominów, masztów itp).

d) układ zabudowy mieszkalnej i usługowej:

- linie zabudowy: Należy kształtować linie nieprzekraczalne lub wyjątkowo obowiązujące, z uwagi na dominujący w gminie nieregularny układ zabudowy. Linie zabudowy powinny zostać ustalone w odniesieniu do dróg publicznych i wewnętrznych, placów, cieków wodnych oraz innych ważnych przestrzeni publicznych zgodnie z zasadami kompozycji urbanistycznej.
- układ zabudowy: Zaleca się zabudowę w układzie wolnostojącym. Dopuszcza się zabudowę w układzie bliźniaczym. Postuluje się wykluczenie zabudowy w układzie szeregowym. Dopuszcza się zabudowę szeregową przy głównych placach w centrum miejscowości.

e) forma architektoniczna zabudowy mieszkalnej i usługowej:

W całym obszarze gminy zaleca się tradycyjną formę budynków na rzucie wydłużonego prostokąta. Budynki mogą łączyć tradycję lokalną z wpływami architektury miejskiej. Jest to proces semiurbanizacji, czyli upodobnienia wsi do osiedli podmiejskich.

Występują dwa główne typy brył: wywodzący się z lokalnej tradycji beskidzkiej jedno- lub dwukondygnacyjny budynek nakryty dachem dwuspadowym o kącie nachylenia połaci ponad 30º, lub importowany typ budynku nakrytego dwuspadowym dachem o niewielkim nachyleniu połaci - często nazywanym „domem tyrolskim”.

Postuluje się ograniczenie stosowania form współczesnych (w tym tzw. organicznych, nieregularnych itp.).

Preferuje się naturalne elementy wykończenia elewacji: kamień, drewno, cegła ceramiczna. Postuluje się ograniczenie stosowania elementów plastikowych, w tym tzw. siddingu, oraz wykluczenie stosowania prefabrykowanych elementów metalowych, np. płyt warstwowych.

f) forma i pokrycie dachów zabudowy mieszkalnej i usługowej::

Preferuje się tradycyjną formę dachu jako dwuspadowego, symetrycznego i kalenicowego, o nachyleniu połaci w zakresie od 30 do 50°, w jego odmianach: szczytowej, z pojedynczym półszczytem lub naczółkiem.

Postuluje się ograniczenie dachów "płaskich" lub pulpitowych

Postuluje się ograniczenie stosowania współczesnych form dachu (w tym łukowych i łupinowych).

Postuluje się ograniczenie dachów czterospadowych (kopertowych i namiotowych), zwłaszcza o nachyleniu poniżej 30º, jako tradycyjnych dla innych regionów kraju.

Wymaganym pokryciem dachu powinna być dachówka ceramiczna lub materiały podobne (np. blachodachówka) w kolorach naturalnych materiałów pokryciowych (brąz, czerwień, grafitowy i zieleń).

g) ogrodzenia i elementy małej architektury:

Preferuje się stosowanie materiałów naturalnych do budowy ogrodzeń, małej architektury i utwardzeń placów i dojść pieszych: kamienia, drewna, stali kutej i cegły ceramicznej. Postuluje się ograniczenie stosowania elementów plastikowych, lub z prefabrykowanych przęseł betonowych.

h) wielkość powierzchni biologicznie czynnej:

- dla zabudowy usług publicznych i komercyjnych: postuluje się dostosowanie wielkości powierzchni biologicznie czynnej do programu funkcjonalno-użytkowego

obiektu, oraz postuluje się powierzchnię minimalną 20% pow. działki budowlanej; oraz zalecaną 30% pow. działki budowlanej, lub większą;

- dla zabudowy mieszkalnej i zabudowy zagrodowej: postuluje się minimalną powierzchnię biologicznie czynną: 40% pow. działki budowlanej oraz zalecaną 60% pow. działki budowlanej, lub większą;
- dla zabudowy aktywności gospodarczej: postuluje się dostosowanie wielkości powierzchni biologicznie czynnej do programu funkcjonalno-użytkowego obiektu, oraz postuluje się minimalną powierzchnię biologicznie czynną: 10% pow. działki budowlanej oraz zalecaną 20% pow. działki budowlanej, lub większą;

Maksymalnej wielkości powierzchni biologicznie czynnej nie ustala się. Ustalenie takie jest bezprzedmiotowe z uwagi na przepisy ochrony środowiska.

i) wymagana ilość miejsc postojowych dla samochodów:

- dla zabudowy usług publicznych i komercyjnych: postuluje się dostosowanie wymaganej ilości miejsc postojowych do istniejącej lub planowanej wielkości powierzchni użytkowej, ilości użytkowników i rodzaju usług, stosując np. współczynnik od 1 do 5 miejsc / 100m^2 pow. użytkowej usług, w tym co najmniej 5% powinny stanowić miejsca przeznaczone dla osób niepełnosprawnych (wyposażonych w kartę parkingową).
- dla zabudowy mieszkalnej: postuluje się dostosowanie wymaganej ilości miejsc postojowych do istniejącej lub planowanej ilości mieszkań lub łóżek zamieszkania zbiorowego, stosując np. współczynnik od 1 do 2 miejsc / 1 mieszkanie.
- dla zabudowy aktywności gospodarczej: postuluje się dostosowanie wymaganej ilości miejsc postojowych do istniejącej lub planowanej ilości pracowników i klientów, stosując np. współczynnik od 0,5 do 1 miejsca / 1 pracownika, w tym przynajmniej 3% powinny stanowić miejsca przeznaczone dla osób niepełnosprawnych (wyposażonych w kartę parkingową).

W przypadku zagospodarowywania działek budowlanych jako tereny ogrodzone, część miejsc należy urządzić jako ogólnodostępne dla użytkowników okresowych (gości lub klientów) przed linią ogrodzenia.

j) zasady kształtowania obszarów przestrzeni publicznej:

Definicję obszaru przestrzeni publicznej zawarto w słowniku na wstępie.

Na terenie gminy do obszarów przestrzeni publicznych zalicza się tereny będące własnością lub w zarządzie podmiotów administracji publicznej, a w szczególności:

- drogi publiczne i wewnętrzne ogólnodostępne oraz ścieżki rowerowe,
- place publiczne lub ogólnodostępne,
- tereny cmentarzy,
- tereny zabudowy usług publicznych,
- tereny ogólnodostępnej zieleni urządzonej np. parków i skwerów,
- tereny ogólnodostępnych obiektów sportowych,
- tereny ogólnodostępnych obiektów i szlaków turystycznych.

Postuluje się ustalanie warunków kształtowania i ochrony przestrzeni publicznych w zakresie:

- zasad lokalizacji urządzeń reklamowych i informacyjnych,
- bezpieczeństwa publicznego, w szczególności ograniczania przestępczości,
- likwidacji barier przestrzennych, w szczególności dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- ochrony lokalnych walorów przyrodniczych, w szczególności wód i zieleni,
- ochrony lokalnych walorów dziedzictwa kulturowego, w tym zabytków.

k) intensywność zabudowy:

Zgodnie z obecnymi przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jako „intensywność zabudowy" należy rozumieć wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej (art. 15 ust. 2 pkt 6).
Zgodnie z definicją w Polskiej Normie, jako „powierzchnię całkowitą" należy rozumieć sumę powierzchni całkowitych wszystkich kondygnacji budynku (poniżej i powyżej poziomu terenu).
Intensywność wyraża się ułamkiem dziesiętnym.
Dawniej, intensywność zabudowy odnosiło się do sumy kondygnacji wyłącznie nad poziomem terenu.

Maksymalna intensywność zabudowy (w tym podziemnej) powinna wynosić:

- dla zabudowy mieszkalnej: ok. 0,9
- dla zabudowy usług komercyjnych: ok. 1,6
- dla zabudowy aktywności gospodarczej: ok. 2,0

Ustalanie minimalnej intensywności zabudowy w gminie wiejskiej należy uznać za bezcelowe. Zabudowa o niskiej intensywności nie narusza ładu przestrzennego terenów wiejskich, ponieważ luki w zabudowie wypełniają użytki rolne lub leśne. Brak jest równocześnie narzędzi prawnych (np. podatkowych) nakłaniających właścicieli działek budowlanych do ich zabudowy. Wymóg ustawowy w tym zakresie powoduje wprowadzanie w planach miejscowych tzw. regulacji pozornych.

2.4. Zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe (bilans terenu)

Tradycyjnie dla określania pojemności terenu, w urbanistyce dawniej używano dwóch wskaźników intensywności zabudowy terenu: brutto i netto.

$$\text{Intensywność zabudowy } (i) = \frac{\text{Powierzchnia ogólna zabudowy}}{\text{Powierzchnia terenu zabudowy (brutto lub netto)}}$$

gdzie: Powierzchnia ogólna zabudowy to suma powierzchni całkowitej wszystkich kondygnacji *nadziemnych* budynków (liczona w zewnętrznym obrysie ścian),
gdzie: Teren zabudowy brutto to większa część wyodrębniona wzdłuż czytelnych granic np. osi głównych dróg (np. kwartał, obszar w studium),
gdzie: Teren zabudowy netto to powierzchnie pod zabudową oraz niezbędnej zieleni, dojść, dojazdów (np. działka budowlana).

W gminie wiejskiej z przewagą ekstensywnej zabudowy wolnostojącej, racjonalna pod względem ekonomicznym i użytkowym jest intensywność zabudowy mieszkaniowej **brutto ok. 0,1** oraz **netto ok. 0,2**. Można ją uzyskać przy wysokości zabudowy średnio dwukondygnacyjnej, przy udziale powierzchni zabudowy w powierzchni działki wynoszącym ok. 10%. Na działce budowlanej o pow. 10 arów pozwala to wybudować dwukondygnacyjny domek o powierzchni zabudowy ok. 100 m^2.

- BILANS TERENU stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 10** do niniejszego studium. Bilans sporządzono na podstawie rysunku KIERUNKÓW w skali 1:10 000.

- ZAPOTRZEBOWANIE NA TERENY MIESZKANIOWE stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 11** do niniejszego studium.

Zgodnie z powyższą analizą, zaproponowano potencjalne zwiększenie powierzchni terenów mieszkaniowych w perspektywie do roku 2030.

Rzeczywiste zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe może różnić się od potencjalnego, ponieważ uwzględnia realną zmianę populacji, zmianę stylu życia, zamożność i siłę nabywczą ludności. Popyt uzależniony jest nie tylko od wskaźników gospodarczych, ale również od systemu prawnego gospodarki gruntami. W kraju podaż

działek budowlanych (przeznaczonych pod zabudowę) jest ograniczona z powodu braku narzędzi prawnych przynaglających właścicieli do zabudowy działek lub ich zbycia. Z tego powodu znaczna powierzchnia terenów przeznaczonych w planie miejscowym do zabudowy pozostaje niewykorzystana i wymagała powiększenia o rezerwę.

Potrzeby rozwoju gminy określają również wnioski i uwagi złożone do niniejszego studium przez lokalną społeczność. Wnioski i uwagi stanowią jedno z uwarunkowań rozwoju.

Fot.5. ulica Widokowa w Kalnej (droga powiatowa). W tle góra Skrzyczne.

3. OBSZARY PRZESTRZENI CHRONIONEJ

Definicję obszarów przestrzeni chronionej zawarto w słowniczku na wstępie opracowania.

Fot.6. Przestrzeń terenów rolnych i lasów nad potokiem Bruśnik. W tle góry Skalite i Skrzyczne.

3.1. Obszary produkcji rolniczej R

a) kierunek główny:

- grunty rolne bez zabudowy,
- uprawy plantacyjne drzew i roślin, np. stanowiących odnawialne źródło energii,

b) kierunek dopuszczany:

- niezbędne drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze, drogi dla rowerów, szlaki turystyczne, sezonowe place postojowe itp.,
- niezbędna infrastruktura techniczna,
- zalesienia pod warunkiem ochrony melioracji,
- zieleń urządzona, w szczególności ogrody, sady, parki i skwery itp., bez zabudowy,
- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych, użytki ekologiczne itp.,
- stawy hodowlane,
- sezonowe place, boiska, trasy i inne urządzenia sportowe, rekreacyjne i turystyczne, pod warunkiem zachowania: stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, walorów przyrody proponowanych do ochrony w pkt. 4.4 studium, oraz korytarzy ekologicznych. Tereny te stanowią obszary problemowe, o których mowa w pkt 9 studium.
- dopuszcza się eksploatację górniczą w udokumentowanym złożu surowców ilastych ceramiki,

c) kierunek ograniczany:

- wykluczenie nowej zabudowy, w szczególności mieszkalnej i rekreacji indywidualnej,
- ograniczenie budowy ogrodzeń w celu zapewnienia drożności korytarzy ekologicznych,
- wyjątkowo dopuszcza się rozwiązania przestrzenne inne od wymienionych w pkt. a) i b), kolidujące z obszarami zabudowy np. odnawialne źródła energii, pole golfowe itp., pod warunkiem braku kolizji z kierunkiem głównym, pod warunkiem

pozytywnego wpływu na lokalny rynek pracy, pod warunkiem ochrony walorów przyrody, w tym krajobrazu i korytarzy ekologicznych. Dokładna lokalizacja tych przedsięwzięć nie jest znana na obecnym etapie. Tereny te stanowią obszary problemowe, o których mowa w pkt 9 studium.

3.2. Obszary zieleni Z

Część wyznaczonych na rysunku studium obszarów zieleni Z, stanowiące niewielkie enklawy w otoczeniu obszarów urbanizacji, zalicza się do obszarów urbanizacji.

a) kierunek główny:

- zieleń nieurządzona, w szczególności otuliny biologiczne cieków wodnych,
- ekstensywne użytki rolne (łąki i pastwiska), bez zabudowy

b) kierunek dopuszczany:

- zieleń urządzona, w szczególności ogrody, parki i skwery itp., bez zabudowy,
- budowle i urządzenia wodne i przeciwpowodziowe,
- niezbędne drogi publiczne, wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze, drogi dla rowerów, szlaki turystyczne itp.,
- place, boiska, trasy i inne urządzenia sportowe, rekreacyjne i turystyczne, pod warunkiem zachowania: stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, walorów przyrody proponowanych do ochrony w pkt. 4.4 studium, oraz korytarzy ekologicznych. Tereny te stanowią obszary problemowe, o których mowa w pkt 9 studium.
- niezbędna infrastruktura techniczna,
- dopuszcza się zalesienia pod warunkiem ochrony melioracji i swobodnego przepływu wód powodziowych, wyłącznie poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią

c) kierunek ograniczany:

- wykluczenie nowej zabudowy, w szczególności mieszkalnej i rekreacji indywidualnej,
- dopuszczenie wyłącznie zabudowy niezbędnej jako zaplecze parku, urządzeń sportowych i turystycznych,
- ograniczenie budowy ogrodzeń w celu zapewnienia ogólnego dostępu do wód, swobodnego przepływu wód powodziowych oraz drożności korytarzy ekologicznych;
- ograniczenie intensywnej gospodarki rolnej, a w szczególności gruntów ornych oraz upraw plantacyjnych;

3.3. Obszary lasów L

a) kierunek główny:

- wielofunkcyjne lasy, bez zabudowy,

b) kierunek dopuszczany:

- zabudowa gospodarcza niezbędna dla gospodarki leśnej,
- urządzenia turystyczne, sezonowe trasy narciarstwa biegowego itp.- bez zabudowy, oraz pod warunkiem zachowania: stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, walorów przyrody proponowanych do ochrony w pkt. 4.4 studium, oraz korytarzy ekologicznych. Tereny te stanowią obszary problemowe, o których mowa w pkt 9 studium.
- niezbędne drogi publiczne i wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze, drogi dla rowerów, szlaki turystyczne, parkingi leśne itp.,
- niezbędna infrastruktura techniczna,

c) kierunek ograniczany:

- wykluczenie zabudowy innej, niż wymieniona w pkt. b),
- ograniczenie budowy ogrodzeń w celu zapewnienia drożności korytarzy ekologicznych.

3.4. Obszary wód W

a) kierunek główny:

- budowle i urządzenia wodne i przeciwpowodziowe,

b) kierunek dopuszczany:

- zieleń nieurządzona stanowiąca otuliny biologiczne cieków wodnych,
- niezbędne drogi publiczne i wewnętrzne, dojazdy niewydzielone, dojścia piesze, drogi dla rowerów, szlaki turystyczne, parkingi itp.,
- niezbędna infrastruktura techniczna,

c) kierunek ograniczany:

- wykluczenie zabudowy,
- wykluczenie budowy ogrodzeń w celu zapewnienia drożności korytarzy ekologicznych,
- wykluczenie zalesień w celu zapewnienia swobodnego przepływu wód powodziowych.

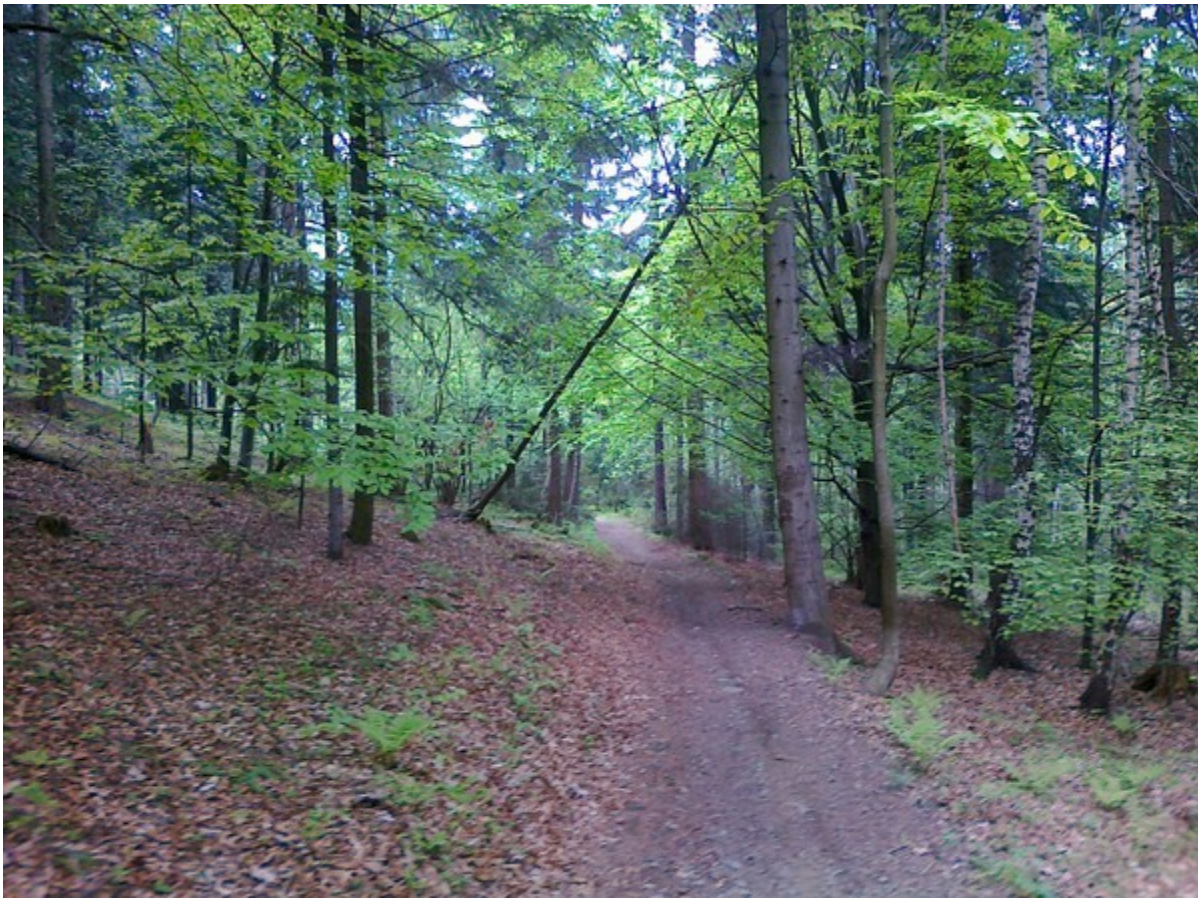

Fot.7. Droga leśna z Godziszki przez Buczkowice do Szczyrku umożliwia uprawianie narciarstwa biegowego.

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Fot.8. Źródła potoku Białego (dopływ rzeki Białej) u podnóża Magury. Rejon ul. Jama w Buczkowicach.

4.1. Główne działania w zakresie ochrony zasobów środowiska

Korzystanie z zasobów środowiska, powinno uwzględniać wymagania zrównoważonego rozwoju, którego definicję zawarto w ustawie o ochronie środowiska.

Z uwagi na ochronę zwartej zabudowy wiejskiej, postuluje się zakaz budowy na terenie gminy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpieniem poważnych awarii, w rozumieniu definicji tych zakładów według przepisów o ochronie środowiska.

Postuluje się zakaz lokalizacji na terenie gminy inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, z wyjątkiem inwestycji drogowych lub infrastruktury technicznej.

Dopuszcza się na terenie gminy lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, wyłącznie na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W planach miejscowych i innych dokumentach planistycznych należy uwzględniać zasady ochrony środowiska w szczególności poprzez:

- określanie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń,
- ochronę przed powstającymi zanieczyszczeniami,
- przywracanie środowiska do właściwego stanu,
- zachowanie walorów krajobrazowych,
- zachowanie równowagi przyrodniczej,
- zachowanie prawidłowych warunków życia ludzi,
- oszczędne korzystanie z terenu,

Do zasobów środowiska należy zaliczyć w szczególności:

- wody, gleby, powietrze
- złoża kopalin,
- obiekty przyrodnicze, w tym: krajobraz, zwierzęta i rośliny zagrożone wyginięciem, drzewa, krzewy i zieleń,
- lasy i grunty leśne,
- dziko występujące zwierzęta
- zwierzęta gospodarskie i domowe,
- grunty rolne,

4.2. Zasady zagospodarowania w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otulinie, oraz w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego.

Podstawy prawne tworzenia i ochrony obszarów krajobrazu parków krajobrazowych i ich otulin zawarte są w ustawie o ochronie przyrody.

Część zachodnia obszaru gminy Buczkowice (sołectwa Buczkowice i Godziszka) położona jest w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny, natomiast część wschodnia sołectwa Rybarzowice położona jest w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego.

Sejmik województwa ustanawia, w drodze uchwały, Plan Ochrony dla parku krajobrazowego.

Plany miejscowe i inne dokumenty planistyczne powinny uwzględniać ustanowione Plany Ochrony parków krajobrazowych. Brak było Planu Ochrony dla parków krajobrazowych w obszarze niniejszego studium do czasu jego uchwalenia.

Granice parków krajobrazowych i ich otulin oznaczono na rysunku studium.

4.3. Zasady zagospodarowania obszaru chronionego NATURA 2000

Podstawy prawne tworzenia i ustalania zasad ochrony obszarów Natura 2000 zawarte są w ustawie o ochronie przyrody.

Gmina Buczkowice zlokalizowana jest poza obszarami Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. W części południowo-zachodniej, na terenie sołectwa Godziszka, gmina graniczy na krótkim odcinku ze Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Śląski" (kod obszaru PLH240005), natomiast Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały" (kod obszaru PLH240023), leży na wschód od gminy, w odległości około 3,5 km.

W odniesieniu do zamierzeń mogących znacząco oddziaływać na Natura 2000, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o ochronie przyrody.

Granice przylegającego obszaru NATURA 2000 oznaczono na rysunku studium.

4.4. Zasady zagospodarowania pozostałych obszarów chronionych

4.4.1 pomniki przyrody

Podstawy prawne ustanawiania i ustalania zasad ochrony pomników przyrody zawarte są w ustawie o ochronie przyrody

Na terenie gminy Buczkowice ustanowiono jedynie 2 pomniki przyrody:

- Dąb szypułkowy „Gruby Dąb" o obwodzie pnia 635 cm, rosnący w pasie drogowym drogi powiatowej nr 1401 S Buczkowice – Rybarzowice w sołectwie Rybarzowice;
- Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 300 cm, rosnący na prywatnej posesji nr 475 w sołectwie Rybarzowice.

Zgodnie z przyjętą przez Radę Gminy Buczkowice aktualizacją „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Buczkowice na lata 2009-2016", postuluje się ustanowienie dodatkowych pomników przyrody:

- drzewo gatunku Daglezja zielona o obwodzie pnia 210cm, rosnące w Buczkowicach obok budynku Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Grunwaldzkiej.
- drzewo gatunku Lipa drobnolistna o obwodzie pnia 379cm, rosnące w Buczkowicach obok bramy wjazdowej na teren Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Grunwaldzkiej.

Wojewoda w drodze rozporządzenia, lub Rada Gminy w drodze uchwały ustanawia pomnik przyrody, oraz określa ustalenia dotyczące czynnej ochrony.
Pomniki przyrody istniejące i proponowane oznaczono na rysunku studium.

4.4.2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Podstawy prawne ustanawiania i ustalania zasad ochrony pomników przyrody zawarte są w ustawie o ochronie przyrody

Zgodnie z przyjętą przez Radę Gminy Buczkowice aktualizacją „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Buczkowice na lata 2009-2016", postuluje się wprowadzenie następujących form ochrony przyrody na terenie gminy Buczkowice:

- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Żylica-Buczkowice" w Buczkowicach, którego celem ochrony byłby fragment dobrze zachowanej nadrzecznej olszyny górskiej z udziałem chronionych gatunków roślin.
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Groniczek" w Buczkowicach, którego celem ochrony byłby fragment dolnoreglowego boru jodłowo-świerkowego z licznymi chronionymi gatunkami roślin.
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Żylica-Rybarzowice" w Rybarzowicach, którego celem ochrony byłby fragment potoku „Żylica", z przylegającymi do niego żwirowiskami, stawami, dobrze zachowanymi fragmentami lasów łęgowych, zaroślami oraz łąkami.

Granice proponowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oznaczono na rysunku studium.

4.4.3 użytki ekologiczne

Podstawy prawne ustanawiania i ustalania zasad ochrony użytków ekologicznych zawarte są w ustawie o ochronie przyrody.

Brak jest na terenie gminy Buczkowice istniejących lub proponowanych użytków ekologicznych.

4.4.4 stanowiska dokumentacyjne

Podstawy prawne ustanawiania i ustalania zasad ochrony stanowisk dokumentacyjnych zawarte są w ustawie o ochronie przyrody

Brak jest na terenie gminy Buczkowice ustanowionych stanowisk dokumentacyjnych. Zgodnie z przyjętą przez Radę Gminy Buczkowice aktualizacją „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Buczkowice na lata 2009-2016", postuluje się wprowadzenie następującej formy ochrony przyrody:

- Stanowisko dokumentacyjne „Grzebienie Żylicy" w Rybarzowicach, którego celem ochrony byłby skalisty odcinek potoku Żylica z odsłonięciem stromo ustawionych ławic piaskowców przypominających grzebienie.

Proponowane stanowisko dokumentacyjne oznaczono na rysunku studium.

4.5. Inne tereny istotne dla ochrony środowiska

Brak jest na terenie gminy Buczkowice innych form ochrony takich jak: parki narodowe, pomniki florystyczne lub faunistyczne.

Przez gminę Buczkowice przebiega międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Beskid Śląski – Beskid Mały" oraz ponadregionalny korytarz migracji ptaków „Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego".

Zlokalizowany jest na terenie gminy (przy granicy zachodniej) obszar węzłowy korytarzy migracyjnych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych „Beskid Śląski".

Na terenie gminy Buczkowice tereny, których użytkowanie i zagospodarowanie powinno być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej, to:

- doliny potoków: Bruśnik, Godziszczanka, Kalonka, Malinowy oraz Biały, stanowiących lokalne korytarze ekologiczne,
- tereny leśne
- tereny zadrzewień śródpolnych,
- tereny upraw polowych,

Dla ochrony powyższych terenów na rysunku studium wyznaczono obszary L (lasu), Z (zieleni), W (wód) i R (produkcji rolniczej).

Utrzymywanie i korzystanie z wód nie powinno pogarszać ich stanu ekologicznego, w tym stanu ekosystemów zależnych od wód. W tym celu, przy zagospodarowaniu terenu stosuje się odpowiednio przepisy prawa wodnego. Elementem jakości wód płynących są w szczególności: zmienna głębokość i szerokość cieku, struktura i skład podłoża cieku, struktura strefy nadbrzeżnej i ciągłość morfologiczna cieku.

Fot.9. Lasy łęgowe nad Żylicą w

Rybarzowicach. Planowane do ochrony w zespole przyrodniczo-krajobrazowym.

5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW

Podstawy prawne ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zawarte są w szczególności w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Fot.10. Młyn w Rybarzowicach wpisany do rejestru zabytków, wymaga rewitalizacji.

5.1. Wnioski z analizy historycznej obszaru

Teren gminy Buczkowice w czasach historycznych nie stanowił ważniejszego węzła osadniczego. Gmina nie stanowiła siedziby władzy świeckiej, ani kościelnej. Nie prowadziły tędy ważniejsze szlaki kupieckie. Brak jest w gminie śladów osadnictwa takich jak np. grodziska. Nieliczne są ślady osadnictwa z epoki średniowiecza lub starsze. Wśród udokumentowanych śladów osadnictwa przeważają te z epoki nowożytnej.

W sąsiednich Łodygowicach funkcjonował dwór będący siedzibą feudała – właściciela terenów obecnej gminy. Od początku epoki nowożytnej (I poł. XVI w.), majątek łodygowski należał do właścicieli Żywiecczyzny. Prawdopodobnie wówczas powstały niewielkie przysiółki Buczkowice, Godziszka, Rybarzowice i Szczyrk. Pierwszy udokumentowany ślad istnienia wsi z terenu gminy dotyczy Rybarzowic i pochodzi z 1581r. Wg innych źródeł, najstarszy dokument pochodzi z 1580r. i dotyczy Buczkowic. Do rozwoju miejscowości w majątku łodygowskim przyczyniło się osadnictwo wałaskie.

Główne pasmo osadnicze rozwijało się wzdłuż potoku Żylica. Wsie Buczkowice, Rybarzowice oraz Godziszka stanowią tzw. wsie leśno-łanowe. Zagrody w takich wsiach znajdowały się po jednej lub obu stronach głównej drogi, która przebiegała dnem doliny. Każda zagroda zbudowana była na własnym łanie wykarczowanego pola (zrębie), który odchodził od drogi. Dalej przechodził w należący do tego samego gospodarza płat lasu, który biegł aż do działu wód (wzniesienia) stanowiącego granicę wsi. Łan stanowił dawną jednostkę podziału pól. Obszar 1 łana odpowiadał powierzchni średniej wielkości 1 gospodarstwa. Łan dzielił się na morgi, morgi dzieliły się na zagony. W 1630 r. spis ludności wykazał, że majątek łodygowski składał się z 10 wsi, w tym: Rybarzowice (252 kmieci),

Buczkowice (233 kmieci) i Godziszka (102 kmieci).

W latach 1818-1820 w granicach gminy wybudowano odcinek II Głównej Cesarskiej Szosy Handlowej, łączącej Białą z Nowym Sączem (obecna droga krajowa nr 69 w Rybarzowicach). W 1878r. wybudowano linię kolejową z Bielska do Żywca na skraju obecnej gminy. W XIXw. prowadzono intensywną eksploatację lasów w Szczyrku. W celu spławiania drewna uregulowano potok Żylica od Salmopola do Buczkowic. W Buczkowicach drewno ładowano na wozy i wywożono lub przerabiano w tartakach na miejscu.

Strukturę i przynależność administracyjną terenu zmieniano wielokrotnie. W dniu 24.03.1990r. powołano gminę Buczkowice w dzisiejszym kształcie z siedzibą w Buczkowicach. W skład gminy weszły 4 miejscowości: Buczkowice, Godziszka, Kalna i Rybarzowice.

Cechami zagospodarowania gminy pozostają *rozdrobnienie gospodarstw* i *rozproszenie zabudowy.* Rozdrobnienie wynika z tradycji historycznej i związane jest z typem osadniczym wsi (leśno-łanowej). Rozproszenie zabudowy spowodowane jest również tradycją historyczną. Południowa Małopolska należała do terenów gęsto zaludnionych o liberalnej polityce osiedleńczej.

Uwarunkowania historyczne ukształtowały obecne dziedzictwo kulturowe oraz zabytki. Brak jest na terenie gminy zabytków średniowiecznych lub nowożytnych, zarówno kultury sakralnej, jak i świeckiej. Najcenniejszym zabytkiem na terenie gminy pozostaje murowany młyn wodny w Rybarzowicach z 1886r. Ten dobrze zachowany obiekt w chwili obecnej jest niewykorzystany. Kościoły w Buczkowicach, Rybarzowicach i Godziszce posiadają drugorzędne walory zabytkowe, ale stanowią ważne dominanty kształtujące historyczny krajobraz wsi. Malowniczym elementem tego krajobrazu są również liczne kapliczki i figury przydrożne.

Istotnym walorem lokalnego dziedzictwa są elementy kultury ludowej Podbeskidzia, w tym wiejska zabudowa drewniana. Brak jest jednak na terenie gminy drewnianych kościołów lub zajazdów. Liczne jeszcze w latach 80-tych XX w. chałupy, stodoły i tartaki do chwili obecnej zachowały się w niewielkim stopniu. Zachowane obiekty są w złym stanie technicznym. Pozostają rozproszone i nie tworzą zwartych układów. Ich ochrona w strefach jest zatem niemożliwa. Ochrona w miejscu jest utrudniona z uwagi na kolizję z zabudową współczesną. Formą odpowiednią dla ochrony obiektów drewnianych wydaje się utworzenie parku kulturowego (skansenu), gdzie przenoszone byłyby najlepiej zachowane obiekty z terenu gminy. Zabytkowa zabudowa murowana podlega sukcesywnej modernizacji i bieżącym remontom.

Wykazy zabytków ujętych w rejestrze zabytków, gminnej ewidencji zabytków oraz stanowisk archeologicznych stanowią załączniki do niniejszego studium i powinny być uwzględnione w planach miejscowych i innych dokumentach planistycznych. Ewentualne zmiany i uzupełnienia w wykazach nie dezaktualizują ustaleń studium.

5.2. Rejestr zabytków

Rejestr zabytków prowadzi Wojewódzki Konserwator Zabytków.

- REJESTR ZABYTKÓW stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 6** do niniejszego studium. Rejestr wg stanu w grudniu 2014r. może być zmieniany na podstawie aktualnego stanu faktycznego i prawnego.

Obiekty ujęte w rejestrze zabytków oznaczono na rysunku studium.

Postuluje się rewitalizację zabytków i ich otoczenia. Zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków objęte są rygorami prawnymi wynikającymi z przepisów ustaw. Rygory te obowiązują niezależnie od położenia obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza strefą.

Informację o wpisie do rejestru zabytków umieszcza się w księdze wieczystej oraz katastrze nieruchomości.

5.3. Gminna ewidencja zabytków

Gminną ewidencję zabytków prowadzi Wójt Gminy Buczkowice.

- GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 7** do niniejszego studium. Ewidencja wg stanu w grudniu 2014r. może być zmieniana na podstawie aktualnego stanu faktycznego i prawnego.

Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków oznaczono na rysunku studium.

Postuluje się rewitalizację zabytków i ich otoczenia. Do robót budowlanych przy zabytku, lub do jego rozbiórki stosuje się odpowiednio przepisy odrębne, w tym prawa budowlanego.

5.4. Strefa „A" – ścisłej ochrony konserwatorskiej

Strefa „A" obejmuje obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego wsi zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym. Jest to obszar uznany za szczególnie ważny jako materialne świadectwo historyczne. W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelka prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną i gospodarczą.

Strefę „A" oznaczono na rysunku studium. Strefa ta obejmuje otoczenie zabytkowego budynku mieszkalnego z młynem w Rybarzowicach.

Dla strefy „A" obowiązują zasady ochrony ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub innym dokumencie planistycznym powiązanym ze studium.

W strefie „A" proponuje się ustalenie się następujących warunków:

- należy uzgadniać z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkie działania inwestycyjne, zagospodarowanie terenu, korektę przebiegu drogi, zmianę nawierzchni drogi i placu, małej architektury, prace pielęgnacyjne zieleni, wycinki i nowe nasadzenia;
- należy zachować i konserwować lub rewaloryzować obiekt ujęty w rejestrze zabytków;
- wyklucza się wprowadzanie nowych dominant;
- należy utrzymać i pielęgnować istniejącą zieleń oraz przywrócić i rewaloryzować zieleń zdegradowaną;
- należy wprowadzić nawierzchnie chodników, dróg i placów z materiałów naturalnych lub podobnych;
- podziały geodezyjne terenu należy uzgodnić z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- należy zlikwidować istniejące obiekty prowizoryczne w przypadku złego stanu technicznego bądź kolizji z docelowym zagospodarowaniem terenu, lub je wyremontować, zmodernizować i zmienić funkcję na ustaloną w planie;
- należy porządkować podwórza przez wprowadzenie nawierzchni utwardzonej lub zieleni,
- należy stosować tradycyjne materiały pokryć dachowych;
- w przypadku wymiany stolarki okiennej, należy stosować formę zgodną z tradycją historyczną;
- zakazuje się umieszczania na zabytku urządzeń technicznych i reklam w sposób pogarszający jego ekspozycję.

5.5. Strefa „B" – częściowej ochrony konserwatorskiej

Strefa „B" obejmuje obszary, w których elementy dawnego układu przestrzennego wsi zachowały się w stosunkowo dobrym stanie.

Strefy „B" oznaczono na rysunku studium. Strefy te obejmują:

- otoczenie kościoła i cmentarza parafialnego w Buczkowicach
- otoczenie kościoła i cmentarz parafialny w Rybarzowicach

- otoczenie kościoła i cmentarz parafialny w Godziszce
- starszą część cmentarza komunalnego w Godziszce

Dla strefy „B" obowiązują zasady ochrony ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub innym dokumencie planistycznym powiązanym ze studium.

W strefie „B" proponuje się ustalenie się następujących warunków: ustala się następujące warunki w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:

- należy utrzymać historyczne dominanty architektoniczne z wykluczeniem wprowadzania nowych, oraz elementów pogarszających ekspozycję zabytków;
- nie należy nasadzać drzew wysokich powodujących przesłonięcie ekspozycji zabytków;
- nie należy lokalizować wolnostojących nośników reklamowych, masztów, wież, siłowni wiatrowych i innych urządzeń w sposób pogarszający ekspozycję zabytków;
- zaleca się działania rewaloryzacyjne i rekompozycyjne oraz harmonijne nawiązanie ewentualnych nowych zabudowań do tradycyjnej formy i charakteru;
- zaleca się utrzymanie gabarytów budynków zabytkowych;
- zaleca się utrzymanie tradycyjnej formy budynków zabytkowych z utrzymaniem tradycyjnego, jednolitego pokrycia dachów, architektury i kąta spadku dachów;
- zaleca się ochronę zabytkowej zieleni urządzonej oraz starodrzewia.

5.6. Stanowiska archeologiczne ze strefą ochrony „OW"

- WYKAZ UDOKUMENTOWANYCH STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 8** do niniejszego studium. Wykaz wg stanu w grudniu 2014r. może być zmieniany na podstawie aktualnego stanu faktycznego i prawnego.

Stanowiska archeologiczne wraz z numerem, oraz granice stref „OW" oznaczono na rysunku studium. W strefach tych obowiązują zasady ochrony ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub innym dokumencie planistycznym powiązanym ze studium.

Stanowiska te winny być uwzględnione i oznaczone przy sporządzaniu planów miejscowych i projektów zagospodarowania inwestycji. Nie należy jednak wykluczać możliwości, że dane dotyczące zabytkowej zawartości stanowisk oraz ich zasięgu ulegną zmianie po przeprowadzeniu badań archeologicznych.

W strefie „OW" proponuje się ustalenie następujących warunków:

- planowane zamierzenia inwestycyjne, w szczególności budowa melioracji, sieci infrastruktury technicznej, dróg lub innych obiektów, mogą być warunkowo dopuszczone wyłącznie po indywidualnym uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z zastrzeżeniem sytuacji, w której występuje konieczność przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologicznych;
- wszelkie prace ziemne, po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, muszą być prowadzone pod specjalistycznym nadzorem archeologicznym na podstawie odrębnego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- bez uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków, dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych bez ingerencji w głąb gruntu, oraz prac rolniczych z wyłączeniem orki głębokiej.

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I

INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Fot.11. Droga ekspresowa S-69 w Rybarzowicach.

6.1. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego

6.1.1. Drogi

Układ dróg ustalony na rysunku studium stanowi oznaczenie orientacyjne i może podlegać modyfikacji w trakcie sporządzania planu miejscowego, analogicznie jak granice obszarów wyznaczonych w studium.

Klasyfikacja drogi do odpowiedniej kategorii drogi publicznej następuje zgodnie z przepisami ustawy o drogach publicznych.

a) KDS droga publiczna klasy "S" (ekspresowa)

- S-69 z Bielska-Białej do Żywca (dalej przez Zwardoń do Słowacji) z węzłem ”Buczkowice” w Rybarzowicach

Zarządcą drogi ekspresowej jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Katowicach.

Przy lokalizowaniu obiektów budowlanych w terenach sąsiadujących z pasem drogi, w planach miejscowych i innych dokumentach planistycznych należy ustalać strefy ograniczonego inwestowania poprzez:

- ustalenie pasów zieleni izolacyjnej,
- ustalenie nieprzekraczalnej linii zabudowy wzdłuż jezdni zgodnie z przepisami o drogach publicznych,
- uwzględnienie stref uciążliwości powodowanych przez hałas, spaliny i drgania, gdzie zgodnie z przepisami ogranicza się lokalizację obiektów chronionych np. mieszkalnych.

b) KDG drogi publiczne klasy "G" (główna)

- ul. Żywiecka w Rybarzowicach obecnie droga krajowa nr 69 z Bielska-Białej do Żywca.

Zarządcą drogi obecnie jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Katowicach. Z chwilą oddania do użytku drogi ekspresowej S-69, droga nr 69 obniży kategorię i klasę techniczną. Droga będzie stanowić połączenie alternatywne do drogi ekspresowej w przypadkach nadzwyczajnych oraz łączyć będzie sąsiednie gminy.

Postuluje się sukcesywną przebudowę i modernizację drogi, w celu uzyskania docelowych parametrów technicznych, a w szczególności:

- budowę chodników,
- budowę ścieżki rowerowej,
- wyposażenie wszystkich przystanków autobusowych w zatoki,
- ograniczenie bezpośrednich zjazdów do nieruchomości i ruchu lokalnego, poprzez rozbudowę sąsiednich dróg niższej klasy,
- przebudowę skrzyżowań z drogami klasy Z i L (zalecane ronda lub dodatkowe pasy wyłączeń z ruchu i włączeń).

- planowana obwodnica Buczkowic i Rybarzowic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 942 z węzła drogi ekspresowej w Rybarzowicach do Szczyrku. Oznaczona jako „(kdg)" na rysunku studium. Po zrealizowaniu powinna przenosić ruch tranzytowy z obecnej drogi wojewódzkiej nr 942 z Bielska-Białej do Wisły. Droga posiadać będzie drogi serwisowe dla obsługi zjazdów do nieruchomości oraz ruchu pieszego i rowerowego. Zarządcą drogi wojewódzkiej nr 942 jest Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach.
  Na rysunku studium oznaczono orientacyjnie jeden z wariantów przebiegu tej drogi na odcinku, który nie powoduje konfliktów społecznych.
  Dopuszcza się inne warianty przebiegu tej drogi, z uwagi na brak wydanej decyzji środowiskowej w grudniu 2014r.
  Z uwagi na walory krajobrazowe otuliny Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, postuluje się ograniczenie budowy ekranów akustycznych wzdłuż planowanej obwodnicy. Zaleca się stosowanie pasów zieleni izolacyjnej, skarp i innych urządzeń, które nie naruszają walorów krajobrazowych.

c) KDZ drogi publiczne klasy "Z" (zbiorcze)

- ul. Bielska, ul. Wiślańska w Buczkowicach obecnie droga wojewódzka nr 942 klasy G (główna) z Bielska-Białej do Wisły o długości ok. 2,9 km. Z chwilą oddania do użytku obwodnicy Buczkowic i Rybarzowic, droga nr 942 obniży kategorię i klasę techniczną. Łączy centrum gminy z Wilkowicami i Szczyrkiem.
- droga powiatowa nr 1405 S (Buczkowice – Godziszka) obecnie klasy L (lokalna). Łączy centrum gminy z jej południową częścią.
- droga powiatowa nr 1400 S (Łodygowice – Kalna – Godziszka), obecnie klasy L (lokalna). Łączy południową część gminy z węzłem drogi ekspresowej „Łodygowice".
- droga powiatowa nr 1401 S (Buczkowice – Rybarzowice), obecnie klasy L (lokalna). Obsługuje główne pasmo osadnicze Buczkowic i Rybarzowic, łączy centrum gminy z Łodygowicami.

Zarządcą dróg powiatowych jest Zarząd Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej.

- droga gminna: ul. Bielska w Rybarzowicach, obecnie klasy D. Łączy centrum Rybarzowic z węzłem drogi ekspresowej „Buczkowice".

Postuluje się sukcesywną przebudowę i modernizację dróg, w celu uzyskania docelowych parametrów technicznych, a w szczególności:

- zwiększenie szerokości jezdni i korony drogi,
- korektę nienormatywnych łuków poziomych,
- poprawę widoczności poprzez przebudowę zieleni i obiektów kolidujących,
- rozbudowę chodników w obszarach urbanizacji,
- budowę ścieżek rowerowych,
- wyposażenie wszystkich przystanków autobusowych w zatoki,
- budowę miejsc obsługi podróżnych (stacje obsługi pojazdów, parkingi itp.)
- ograniczanie ilości zjazdów do nieruchomości poprzez rozbudowę sąsiednich dróg niższej klasy,
- modernizację skrzyżowań z drogami klasy L,

Dopuszcza się zachowanie przez drogi powiatowe dotychczasowej klasy L (lokalnej), zamiast postulowanej Z (zbiorczej).

d) KDL drogi publiczne klasy "L" (lokalne)

- droga powiatowa nr 1402 S (ul. Lipowska w Godziszce) łączy Godziszkę ze Słotwiną w gminie Lipowa,
- droga powiatowa nr 4404 S (ul. Grunwaldzka w Buczkowicach) łączy centrum gminy ze Szczyrkiem,
- drogi kategorii gminnej istniejące lub planowane, w szczególności oznaczone na rysunku studium,

Postuluje się sukcesywną przebudowę i modernizację dróg istniejących, w celu uzyskania docelowych parametrów technicznych oraz prawidłowego kształtowania przestrzeni publicznych, a w szczególności:

- zwiększenie szerokości jezdni i korony drogi,
- korektę nienormatywnych łuków poziomych,
- poprawę widoczności poprzez przebudowę zieleni i obiektów kolidujących,
- budowę chodników w obszarach urbanizacji,
- budowę w miarę możliwości ścieżek rowerowych,
- budowę nowych nawierzchni utwardzonych (np. asfaltowych) oraz oznakowania dróg,
- oznakowanie dróg gminnych zgodnie z nazewnictwem ulic,

Drogi planowane postuluje się do sukcesywnej realizacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi. Układ dróg może być rozbudowany o drogi nieoznaczone na rysunku studium.

e) KDD drogi gminne klasy "D" (dojazdowe)

Stanowią istniejące i planowane drogi kategorii gminnej, oznaczone lub nieoznaczone na rysunku studium, w szczególności wymienione w uchwale Rady Narodowej Miasta Szczyrk nr XVII/78/86 z dnia 18 grudnia 1986r. Zaliczenie do odpowiedniej kategorii następuje zgodnie z przepisami ustawy o drogach publicznych.

Istniejące częściowo nie spełniają parametrów technicznych wymaganych dla dróg publicznych. Układ dróg może być rozbudowany o drogi nieoznaczone na rysunku studium.

Z uwagi na rzeczywiste uwarunkowania istniejącego stanu władania i zagospodarowania terenów przyległych (budynki, trwałe ogrodzenia) niezbędne poszerzenia są utrudnione lub niemożliwe. W celu poprawy funkcjonowania podstawowego układu drogowego postuluje się sukcesywną, w miarę możliwości modernizację istniejących dróg, a w szczególności:

- przebudowę kolidujących ogrodzeń i obiektów,
- poszerzenie jezdni do dwóch pasów ruchu (dwukierunkowe) lub wprowadzenie jednokierunkowej organizacji ruchu,
- budowę chodników w obszarach urbanizacji, w celu segregacji ruchu pieszego,
- stosowanie środków spowalniających ruch na ciągach pieszo-jezdnych,
- budowę nowych nawierzchni utwardzonych (np. asfaltowych) oraz oznakowania dróg,
- oznakowanie dróg gminnych zgodnie z nazewnictwem ulic,

f) inne drogi gminne, niezaliczone do żadnej klasy technicznej

Stanowią istniejące drogi kategorii gminnej, oznaczone lub nieoznaczone na rysunku studium, w szczególności wymienione w uchwale Rady Narodowej Miasta Szczyrk nr XVII/78/86 z dnia 18 grudnia 1986r. Drogi te nie spełniają parametrów technicznych wymaganych dla dróg publicznych, dlatego nie zostały zaliczone do żadnej klasy technicznej. Drogi te stanowią ciągi pieszo-jezdne.

Z uwagi na rzeczywiste uwarunkowania istniejącego stanu władania i

zagospodarowania terenów przyległych (budynki, trwałe ogrodzenia) niezbędne poszerzenia są utrudnione lub niemożliwe. W celu poprawy funkcjonowania podstawowego układu drogowego postuluje się sukcesywną, w miarę możliwości modernizację istniejących dróg, a w szczególności:

- przebudowę kolidujących ogrodzeń i obiektów dla umożliwienia odśnieżania i wymagań przeciwpożarowych
- budowę niezbędnych mijanek na jezdniach dwukierunkowych,
- budowę nowych nawierzchni utwardzonych (np. asfaltowych) oraz oznakowania dróg,
- oznakowanie dróg gminnych zgodnie z nazewnictwem ulic,

g) drogi wewnętrzne

Stanowią istniejące i planowane drogi nie zaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych, w tym rolne i leśne. Zaliczają się do nich drogi ogólnodostępne lub zamknięte dla ruchu samochodowego. Istniejące częściowo nie spełniają parametrów technicznych wymaganych dla dróg, w tym warunków przeciwpożarowych.

W celu poprawy funkcjonowania podstawowego układu drogowego postuluje się sukcesywną, modernizację istniejących dróg, a w szczególności:

- przebudowę kolidujących ogrodzeń i obiektów dla umożliwienia odśnieżania i wymagań przeciwpożarowych
- budowę niezbędnych mijanek na jezdniach dwukierunkowych,
- budowę nowych nawierzchni utwardzonych (np. asfaltowych) oraz oznakowania dróg,

Układ dróg może być dowolnie rozbudowywany.

6.1.2. Kolej

W obszarze gminy Buczkowice nie jest planowana budowa linii kolejowej.

Najbliższa linia kolejowa przebiega przez sąsiednie gminy Wilkowice i Łodygowice stycznie do północno-wschodniego narożnika gminy. Jest to linia nr 139 (z Bielska-Białej do Żywca) zelektryfikowana jednotorowa o znaczeniu międzynarodowym (Katowice – Zwardoń) w ciągu międzynarodowego korytarza E 65 Południe.

Zarządcą linii jest PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Planowana jest modernizacja linii dla umożliwienia rozwijania przez tabory wysokich prędkości.

Najbliższe stacje kolejowe to „Łodygowice Górne" i „Łodygowice". W przeszłości miejscowa ludność dojeżdżała do pracy w bielskich fabrykach głównie koleją. Postuluje się powiązanie komunikacji kolejowej (połączeń podmiejskich Bielsko-Biała – Żywiec) z pozostałymi typami komunikacji na terenie gminy.

6.1.3. Ścieżki rowerowe

Z uwagi na turystyczny potencjał gminy Buczkowice, postuluje się sukcesywną budowę i rozbudowę układu ścieżek rowerowych, w szczególności w ramach zagospodarowania terenów przyległych do potoku Żylica. Rysunek studium z uwagi na czytelność, nie zawiera oznaczenia proponowanych ścieżek rowerowych. Ścieżki powinny być w miarę możliwości zlokalizowana poza pasem dróg wyższej klasy (KDG i KDZ), ale w niewielkiej od niej odległości. Zaleca się budowę ścieżek w obszarach Z, R i L wyznaczonych w studium.

Układ ścieżek rowerowych powinien uzupełniać i towarzyszyć istniejącym i planowanym szlakom turystycznym oraz łączyć najważniejsze atrakcje turystyczne. Może wykorzystywać istniejące drogi o niewielkim natężeniu ruchu (KDD i KDL) oraz rolne i leśne, pod warunkiem braku kolizji z podstawową funkcją tych dróg.

Ścieżki rowerowe należy wyposażać w miejsca obsługi rowerzystów (parkingi, miejsca odpoczynku, pola biwakowe itp.)

6.1.4. komunikacja zbiorowa, w tym autobusowa

Komunikację autobusową w gminie Buczkowice obecnie zapewnia PKS Bielsko-

Biała, PKS Żywiec oraz prywatni przewoźnicy. Nad PKS-ami ciąży widmo upadłości. Obecnie na zdewastowanych stacjach PKP „Łodygowice" i „Łodygowice Górne" zatrzymują się wyłącznie składy Kolei Śląskich (przewozy regionalne) relacji Bielsko-Biała - Żywiec o znikomej częstotliwości. Faktycznie kolej podmiejska nie funkcjonuje.

Wzrastająca liczba ludności w miejscowościach podmiejskich aglomeracji bielskiej, powoduje utrzymanie popytu na przewozy w transporcie zbiorowym. Miasto pozostaje bowiem głównym rynkiem pracy i usług.

Obecnie niewykorzystany pozostaje potencjał przewozowy kolei. Do zalet kolei zaliczyć należy: największą pojemność pasażerów, możliwość przewozu roweru, szybkość i niezależność od sytuacji na drogach (np. korków i wypadków drogowych). Wadą jest rzadkie rozmieszczenie przystanków i często niełatwy dostęp do peronów (np. przejścia podziemne). Regres kolei poważnie osłabił jej konkurencyjność i wizerunek.

Aglomeracja bielska ma dobre warunki rozwoju kolei podmiejskiej na bazie istniejącej infrastruktury. Główny dworzec miejski znajduje się w ścisłym centrum administracyjno-usługowym i umożliwia przesiadkę do pociągów dalekobieżnych i autobusów miejskich. Pozostałe stacje sąsiadują z dużymi zakładami pracy lub osiedlami mieszkaniowymi. W gminach podmiejskich stacje zlokalizowane są w centrum miejscowości (np. Łodygowice). Większość osiedli mieszkaniowych znajduje się w odległości od stacji dostępnej rowerem.

Obecnie w aglomeracji bielskiej występuje niekorzystny model transportu. Duża liczba bezpośrednich linii autobusowych lub busowych łączy poszczególne miejscowości z centrum Bielska-Białej. Przewoźnicy prywatni w busach oferują krótki czas oczekiwania na kurs, ale w ich taborze często brakuje miejsca na najbardziej obleganych liniach. Linie autobusowe i busowe częściowo pokrywają się ze sobą oraz z linią kolejową. Transport taki nie jest zintegrowany, a przez to niewydajny, niewygodny i kosztowny, ponieważ tabor tej samej wielkości obsługuje zarówno końcowe linie peryferyjne, jak i oblegane linie w centrum. Busy nie umożliwiają przewozu osób niepełnosprawnych, rowerów ani wózków dziecięcych.

Korzystny model transportu polega na integracji komunikacji autobusowej i busowej z komunikacją kolejową za pomocą tzw. węzłów przesiadkowych. Krótkie linie busowe powinny prowadzić z małych miejscowości do stacji kolejowej, a kolej podmiejska powinna szybko dowozić do śródmieścia. System może być uzupełniany liniami dużych autobusów (typu PKS) w większych miejscowościach najbardziej odległych od stacji (np. Buczkowice, Godziszka). Autobusy powinny również obsługiwać tzw. linie pierścieniowe, czyli łączące większe miejscowości podmiejskie z pominięciem centrum.

Warunkiem działania komunikacji zintegrowanej jest maksymalne ułatwienie przesiadek, poprzez zmniejszenie liczby biletów (np. zintegrowany bilet miesięczny), przebudowę węzłów przesiadkowych i dojazdu do nich, oraz skrócenie oczekiwania na przejazd. Przebudowa stacji kolejowych powinna umożliwiać przesiadkę najlepiej „z drzwi do drzwi" oraz dobrą informację. Stacjom przesiadkowym powinny towarzyszyć parkingi dla samochodów osobowych oraz dla rowerów. Skrócenie oczekiwania na przesiadkę należy osiągnąć poprzez zwiększenie ilości kursów i synchronizację rozkładów jazdy. Integracja transportu zbiorowego powinna obejmować działalność prywatnych przewoźników.

W gminie Buczkowice, z uwagi również na obsługę sąsiedniego Szczyrku, funkcjonować będą bezpośrednie linie autobusowe i busowe do Bielska-Białej i Żywca. W przypadku jednak poprawy funkcjonowania kolei podmiejskich proponuje się integrację pozostałych środków transportu ze stacją przesiadkową „Łodygowice" i „Łodygowice Górne". Najbliżej tych stacji znajdują się wsie Rybarzowice i Kalna. W szczególności system ścieżek rowerowych należy powiązać ze stacjami kolejowymi.

6.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę

a) obszary kontynuacji zabudowy

W celu zaopatrzenia w wodę wyznaczonych w studium obszarów kontynuacji zabudowy przewiduje się budowę i rozbudowę systemu zbiorowych ujęć wody i sieci wodociągowej, dla wyposażenia istniejącej i planowanej zabudowy. Dopuszcza się zachowanie istniejących ujęć przyobiektowych, pod warunkiem spełnienia wymagań przepisów sanitarnych.

Ujęcia zbiorowe dla zaopatrzenia obszarów urbanizacji powinny być lokalizowane w miarę możliwości w obszarach przestrzeni chronionej R, Z, L i W.

b) obszary rozwoju zabudowy

W celu zaopatrzenia w wodę wyznaczonych w studium terenów kontynuacji zabudowy, przewiduje się budowę lokalnych ujęć przyobiektowych i grupowych. Postuluje się budowę sieci wodociągowej w przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub wymaganiami przepisów.

6.3. Kierunki rozwoju sieci i urządzeń odprowadzania ścieków

Gmina Buczkowice problematykę odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych rozwiązuje wspólnie z miastem Bielsko-Biała, w oparciu o oczyszczalnię ścieków komunalnych „Bielsko-Biała - Komorowice". Gmina Buczkowice współtworzy aglomerację Bielsko-Biała, ujętą w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Gmina Buczkowice obecnie (stan w kwietniu 2014r.) skanalizowana jest w 95%.

a) obszary kontynuacji zabudowy

W celu zapewnienia właściwej gospodarki ściekowej wyznaczonych w studium obszarów kontynuacji zabudowy przewiduje się budowę i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej dla obsługi istniejącej i planowanej zabudowy.

Zgodnie z przepisami, do sieci publicznej należy obowiązkowo przyłączać istniejące obiekty wyposażone w osadniki bezodpływowe. Zaleca się przyłączenie również obiektów wyposażonych w oczyszczalnie przydomowe. Dopuszcza się zachowanie istniejących oczyszczalni przydomowych pod warunkiem, że spełniają wymagania przepisów.

W przypadkach braku sieci kanalizacyjnej, dopuszcza się tymczasowe odprowadzenie ścieków do zbiorników bezodpływowych, do czasu budowy sieci.

W przypadkach szczególnie uzasadnionych względami technicznymi lub ekonomicznymi, dopuszcza się budowę nowych oczyszczalni przyobiektowych, lub grupowych.

Postuluje się rozbudowę i budowę kanalizacji deszczowej.

b) obszary rozwoju zabudowy

Przewiduje się włączanie obszarów rozwoju zabudowy do kanalizacji sanitarnej poprzez budowę sieci w przypadkach uzasadnionych ekonomicznie.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie dopuszcza się budowę oczyszczalni przyobiektowych, lub grupowych.

Postuluje się ograniczenie budowy zbiorników bezodpływowych, jako rozwiązanie jedynie tymczasowe do czasu budowy kanalizacji.

Postuluje się budowę kanalizacji deszczowej w miarę potrzeb.

6.4. Kierunki i zasady rozwoju sieci i urządzeń elektroenergetycznych

Przez obszar gminy Buczkowice przebiegają następujące napowietrzne linie wysokiego napięcia:

- WN 110 kV GPZ Magurka – GPZ Szczyrk
- WN 110 kV GPZ Szczyrk – GPZ Żywiec

Istnieje napowietrzna i kablowa sieć średniego napięcia SN i niskiego napięcia nN oraz stacje transformatorowe SN/nN.

Parametry zasilania i zapas mocy jest wystarczający i umożliwia dalszą rozbudowę sieci.

Wszystkie podmioty posiadają przyłącze do sieci energetycznej.

Dla pokrycia mocy na docelowe potrzeby gminy przewiduje się:

- budowę i rozbudowę istniejącej sieci elektroenergetycznej w formie linii z preferencją dla kablowych zamiast napowietrznych, z uwagi na wysokie walory krajobrazu,
- rozbudowę istniejących stacji transformatorowych do zapotrzebowania mocy, wynikającego z planowanego zagospodarowania,
- budowę stacji transformatorowych stosownie do potrzeb, usytuowanych na terenie własnym inwestora w ilości i w rejonach lokalizacji, określonych przez zarządcę sieci.

Postuluje się również:

- przełożenie lub skablowanie linii napowietrznych średniego i niskiego napięcia, których obecny przebieg koliduje z istniejącą i planowaną zabudową, lub narusza ład przestrzeni, a w szczególności przestrzeni publicznych lub zabytkowych,
- przystosowanie napowietrznych linii średniego napięcia do nowych wymogów, związanych z planowanym zagospodarowaniem terenu, ustalonym pod linią, w zakresie wysokości zawieszenia przewodów i stopnia obostrzenia linii,
- rozwój sieci oświetleniowej ulic, placów itp.

W celu poprawy efektywności zużycia energii przewiduje się:

- wspieranie rozwoju alternatywnych lokalnych źródeł zasilania sieci elektroenergetycznej, w szczególności odnawialnych źródeł energii (np. farmy fotowoltaiczne), przy wykluczeniu farm wiatrowych z uwagi na walory krajobrazu i drożność ponadregionalnego korytarza migracji ptaków.
- termomodernizacja wraz z instalacją odnawialnych źródeł energii (np. kolektorów słonecznych),
- instalacja efektywnego energetycznie oświetlenia ulic, obiektów publicznych itp.

6.5. Kierunki i zasady rozwoju sieci i urządzeń gazowych

W gminie Buczkowice funkcjonowały obiekty i sieć gazownicza:

- gazociąg wysokiego ciśnienia DN300 PN6,3 MPa (Wapienica – Żywiec)
- przyłącze do SRP Buczkowice (projektowane do zmiany przebiegu)
- stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia w Buczkowicach i Rybarzowicach
- sieci średniego ciśnienia ze stacjami redukcyjno-pomiarowymi.

a) obszary kontynuacji zabudowy

W celu zaopatrzenia w gaz ziemny wyznaczonych w studium obszarów kontynuacji zabudowy przewiduje się budowę i rozbudowę systemu gazociągów średniego ciśnienia, zasilanych ze stacji redukcyjno-pomiarowych.

Postuluje się ograniczanie budowy zbiorników gazu płynnego i wykorzystania gazu w butlach w obszarze kontynuacji zabudowy.

b) obszary rozwoju zabudowy

W celu zaopatrzenia w gaz ziemny wyznaczonych w studium terenów rozwoju zabudowy, postuluje się budowę i rozbudowę sieci publicznej w przypadkach uzasadnionych ekonomicznie. W pozostałych obszarach rozwoju zabudowy dopuszcza się korzystanie z gazu w butlach i zbiornikach gazu płynnego.

6.6. Kierunek rozwoju sieci i urządzeń grzewczych

Gospodarka cieplna ma w gminie Buczkowice decydujące znaczenie dla czystości powietrza atmosferycznego w sezonie grzewczym. Działania mające na celu poprawę czystości powietrza powinny obejmować w szczególności:

- docieplenie przegród budowlanych w istniejących budynkach, dla zmniejszenia

zapotrzebowania na ciepło,

- ograniczenie użytkowania kotłów i pieców opalanych paliwem zasiarczonym, oraz zakaz spalania odpadów stosownie do przepisów,
- modernizację istniejących kotłowni, z zastosowaniem wysokosprawnych urządzeń zapewniających emisję gazów i pyłów na poziomie ustalonym w przepisach,
- spalanie odpadów drewna i innej biomasy dopuszcza się w obszarach zabudowy aktywności gospodarczej P oraz zabudowy zagrodowej G, oraz na skraju obszaru urbanizacji,
- promowane powinny być alternatywne źródła energii, a w szczególności odnawialne (kolektory słoneczne, pompy ciepła, biomasa, energia geotermalna, energia wodna itp.)
- dopuszcza się budowę sieci ciepłowniczej zasilanej ze zbiorczych kotłowni – zapewniających emisję gazów i pyłów na poziomie ustalonym w przepisach,

6.7. Kierunek rozwoju gospodarki odpadami

Zasady gospodarki odpadami komunalnymi zawarte są stosownych uchwałach Rady Gminy oraz Regulaminie Utrzymania Czystości i Porządku. Zgodnie z tym regulaminem, wszyscy mieszkańcy gminy Buczkowice zostali objęci zorganizowanym system odbierania odpadów komunalnych oraz system selektywnego odbierania odpadów.

Miejscem przetwarzania odpadów komunalnych jest regionalna instalacja prowadzona przez Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej przy ul. Krakowskiej. Zakład został oddany do użytku w maju 2012r. Zakład w sposób kompleksowy zagospodarowuje odpady z obszaru całego powiatu bielskiego, przetwarza odpady, odzyskuje surowce wtórne oraz unieszkodliwia na składowisku pozostałości poprocesowe.

Na terenie gminnego składowiska odpadów w Wilkowicach przy ul. Wilkowskiej funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Postuluje się dopuszczenie na terenie gminy Buczkowice w obszarach aktywności gospodarczej P działalności niezbędnych baz transportu i Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych dla potrzeb gminy (PSZOK). Działalność odzysku i recyklingu odpadów ogranicza się do zakładów istniejących.

6.8. Kierunki rozwoju sieci i urządzeń łączności publicznej

W gminie Buczkowice funkcjonuje centrala telefonii stacjonarnej oraz 3 stacje bazowe telefonii komórkowej.

a) sieć przewodowa

Postuluje się modernizację, rozbudowę i budowę sieci. Szczególnie istotny dla rozwoju gminy, w tym lokalnego rynku pracy, jest rozwój internetu szerokopasmowego.

b) sieć bezprzewodowa

Postuluje się modernizację, rozbudowę i budowę sieci bezprzewodowej z następującymi ograniczeniami:

- stacje bazowe telefonii komórkowej oraz przekaźniki radiowe zaleca się lokalizować w obszarach aktywności gospodarczej P i infrastruktury technicznej T ustalonych w studium,
- w obszarach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ogranicza się lokalizację stacji bazowych i przekaźnikowych stosownie do przepisów odrębnych,
- wyklucza się lokalizację wieżowych lub masztowych stacji bazowych i przekaźnikowych w strefach "A" i „B”ochrony konserwatorskiej,

Szczególnie istotny dla rozwoju gminy, w tym lokalnego rynku pracy, jest rozwój bezprzewodowego internetu szerokopasmowego.

6.9. Cmentarze

w gminie Buczkowice istnieją następujące cmentarze:

- komunalne: w Buczkowicach, w Rybarzowicach i w Godziszce
- parafialne: w Buczkowicach, w Rybarzowicach i w Godziszce

Przewiduje się możliwość rozbudowy istniejących cmentarzy pod warunkiem zgodności z przepisami sanitarnymi. Przewiduje się możliwość budowy domów przedpogrzebowych.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE

CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Fot.12. Hala sportowa w Rybarzowicach

Wszystkie inwestycje, o których mowa w pkt. 7 studium, należy realizować pod warunkiem ochrony walorów przyrody, w tym krajobrazu i korytarzy ekologicznych. Dokładna lokalizacja niektórych z wymienionych przedsięwzięć nie jest znana na obecnym etapie. Jeżeli lokalizacje tych przedsięwzięć dotyczą obszarów przestrzeni chronionej R, Z i L, stanowią one obszary problemowe, o których mowa w pkt 9 studium.

7.1. Inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, w tym drogowej:

- Budowa obwodnicy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 942 Bielsko-Biała - Wisła
- Modernizacja dróg powiatowych (w tym budowa zatok dla autobusów)
- Budowa i modernizacja dróg gminnych (w tym budowa nawierzchni, poboczy i chodników, odwodnienia), w szczególności:
  - w Buczkowicach ulice: Woźna, Jaworowa, Leszczynowa, Kamienna, Wierzbowa, Cisowa, Łagodna, Młyńska, Akacjowa, Widłakowa
  - w Rybarzowicach ulice: Bielska, Sosnowa, Motyli, Dębowa, Świerkowa, Jaśminowa, Jodłowa, Kasztanowa, Wierzbowa, Brzozowa, Akacjowa, Krokusów, Topolowa, Wiązowa, Jarzębinowa, Czereśniowa, Poziomkowa, Cedrowa, Porzeczkowa, Tartaczna, Rajska, Jaworowa, Leszczynowa, Kowalska, Migdałowa, Brzoskwiniowa, Rolnicza,
  - w Godziszce ulice: Myśliwska, Łodygowska, Szkolna, Rybarska, Migdałowa, Pierwiosnków, Topolowa, Leszczynowa, Jarzębinowa, Jodłowa, Karpacka, Bieszczadzka

- w Kalnej ulice: Słoneczna, Łodygowska,
- oraz inne ulice wymienione w wykazie dróg gminnych wg stosownej uchwały.

- Rozbudowa wodociągów w oparciu o ujęcia lokalne w Godziszce, Kalnej oraz na Żylicy w Szczyrku
- Inne inwestycje ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Buczkowice, lub innych strategiach lokalnych

7.2. Inwestycje z zakresu obiektów sportowo-rekreacyjnych, turystycznych, kulturalnych i kształtowania przestrzeni publicznej:

- Budowa i modernizacja sal gimnastycznych
- Budowa i modernizacja bazy noclegowej
- Urządzenie parkingów i miejsc obsługi podróżnych, w szczególności:
  - w Rybarzowicach przy ulicach: Beskidzkiej, Bielskiej,
  - w Godziszce przy ulicach: Beskidzkiej i Żywieckiej,
  - w Kalnej przy ulicach: Widokowej,
- budowa Systemu Informacji Przestrzennej (SIP) wraz z oznakowaniem dróg gminnych zgodnie z obowiązującym nazewnictwem ulic w każdym sołectwie Gminy Buczkowice (wizualizacja gminy)
- Przebudowa boiska sportowego w Buczkowicach przy ul. Wyzwolenia
- Budowa pola golfowego
- Budowa toru dla sportów motorowych
- Budowa obiektów rozrywkowych
- Budowa tras narciarstwa biegowego
- Budowa kortów do tenisa i squasha
- Budowa ścieżek rowerowych
- Budowa tras turystyki konnej
- Budowa ścieżek do joggingu
- Budowa ścieżek dydaktycznych (przyrodniczych)
- Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica, w tym budowa ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, ścieżek spacerowych, małej architektury, placów zabaw, miejsc biwakowych itp.)
- Przebudowa basenu przy Zespole Szkół w Buczkowicach
- Budowa skate parku
- Budowa krytego basenu
- Modernizacja Domu Ludowego w Rybarzowicach
- Inne inwestycje ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Buczkowice, lub innych strategiach lokalnych

7.3. Inwestycje inne,

- Zabezpieczenie górnych odcinków Bruśnika i Godziszczanki, pod warunkiem zachowania drożności związanych z nimi korytarzy ekologicznych
- Modernizacja systemów ogrzewania
- Docieplenie budynków
- Rozwój specjalistycznych poradni lekarskich
- Zorganizowanie opieki socjalnej w domach rodzinnych lub placówkach
- Uzbrojenie nowych terenów mieszkaniowych
- Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości, jako ośrodka doradztwa i obsługi biznesu
- Budowa kaplic cmentarnych (domów przedpogrzebowych) w Rybarzowicach i Godziszce
- Inne inwestycje ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Buczkowice, lub innych strategiach lokalnych

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE

CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Fot.13. Węzeł drogi ekspresowej S-69 „Buczkowice" w Rybarzowicach.

8. 1. Inwestycje o znaczeniu krajowym

Wojewoda Śląski nie zgłosił do niniejszego studium wniosków dotyczących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Oznacza to, że programy, o których mowa w art. 48 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawierające zadania rządowe służące przyszłej realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym nie obejmują obszarów w granicach gminy Buczkowice.

Zakończyła się realizacja inwestycji o znaczeniu krajowym na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego nr 6/2009 znak IF/III/5340/24/09 z dnia 30 grudnia 2009r: budowa drogi ekspresowej S-69 na odcinku z Bielska-Białej do Żywca.

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. poinformowały, że stycznie do obszaru gminy Buczkowice, na terenie gmin Łodygowice i Wilkowice planowana jest realizacja inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym: modernizacja linii kolejowej nr 139 odcinek Katowice - Zwardoń w ciągu międzynarodowego korytarza E 65 Południe.

8. 2. Inwestycje o znaczeniu wojewódzkim

Marszałek Województwa Śląskiego w trakcie sporządzania niniejszego studium wystąpił do Wójta Gminy Buczkowice o zaopiniowanie przyszłej realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim: budowa obwodnicy Buczkowic i Rybarzowic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 942. Powyższa inwestycja częściowo została oznaczona na rysunku studium.

Powyższe oznacza, że programy, o których mowa w art. 48 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawierające zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim mogą obejmować obszar w granicach gminy Buczkowice.

8. 3. Inwestycje o znaczeniu powiatowym

Starosta bielski zgłosił do niniejszego studium wniosek dot. realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – budowa narciarskiej trasy biegowej. Oznacza to, że zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym obejmują obszar w granicach gminy Buczkowice.

Narciarska trasa biegowa planowana jest w rejonie cmentarza komunalnego w Buczkowicach, częściowo w obszarze planowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Groniczek" u podnóża góry Skalite. Dokładna lokalizacja tego przedsięwzięcia nie jest znana na obecnym etapie. W studium dopuszczono lokalizację sezonowych tras sportowych, z ograniczeniami w obszarach przestrzeni chronionej R, Z i L oraz w terenie

cmentarza C w Buczkowicach. Teren tej inwestycji stanowi obszar problemowy, o którym mowa w pkt 9 studium.

Fot.14. Strefa przemysłowa przy węźle drogi ekspresowej S-69 w Rybarzowicach.

Fot.15. Kompleks sportowo-rekreacyjny w Godziszce.

9. OBSZARY PROBLEMOWE

Zgodnie ze zmienionymi przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dawne „obszary problemowe" obecnie noszą nazwę „obszarów funkcjonalnych", o których mowa w art. 2 pkt 6a i rozdziale 4a ustawy. Wskazane w studium obszary problemowe stanowią obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.

Fot.16. Estakada drogi ekspresowej S-69 w Rybarzowicach.

Wśród obszarów w gminie Buczkowice, których zagospodarowanie powodować może problemy lub konflikty przestrzenne należy wskazać:

- teren drogi ekspresowej S-69, który wymaga analizy porealizacyjnej oraz bieżącego monitoringu w zakresie oddziaływania na tereny sąsiednie.
- tereny dróg publicznych kategorii gminnej. Drogi te często nie posiadają normatywnych parametrów techniczno-użytkowych. Rozwój zabudowy wymaga rozbudowy i modernizacji dróg istniejących oraz budowy nowych połączeń.
- obszary zagrożeń naturalnych (powodziowych i osuwiskowych), gdzie planowany jest rozwój zabudowy lub infrastruktury. Ochrona ludzi i mienia wymaga stosowania tam zabezpieczających środków technicznych.
- tereny udokumentowanych złóż surowców ilastych dla ceramiki „Rybarzowice" podlegają ochronie prawnej. Zagospodarowanie tych terenów nie powinno wykluczać jego przyszłej eksploatacji.
- tereny planowanych lokalizacji inwestycji ponadlokalnych z zakresu infrastruktury liniowej (np. droga obwodowa do Szczyrku, nitka gazociągu przesyłowego), z uwagi na konflikty z właścicielami gruntu.
- tereny zabudowy letniskowej w szczególności rekreacji indywidualnej. Gospodarka przestrzenna Gminy powinna polegać na ograniczeniu budowy substandardowych

budynków rekreacji indywidualnej, rozumianych jako małogabarytowych budynków niespełniających warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki mieszkalne (całoroczne). Budynki letniskowe powinny stanowić budynki mieszkalne. Dopuszcza się budowę zespołów budynków rekreacji indywidualnej pod warunkiem pełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną, w szczególności wodno-ściekową.

- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej (m) i rozwoju zabudowy usługowej (u) w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. W terenach tych występuje silna presja inwestycyjna. Zmiana przeznaczenia tych terenów w planie miejscowym może wymagać sporządzenia problemowego opracowania ekofizjograficznego, dla potwierdzenia braku negatywnego oddziaływania na środowisko.
- tereny proponowanych inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym (gminnym), o których mowa w pkt 7 studium, oraz inwestycji o znaczeniu powiatowym, o której mowa w pkt 8.3 studium, jeżeli dotyczą obszarów przestrzeni chronionej R, Z i L. Dokładna lokalizacja tych przedsięwzięć nie jest znana na obecnym etapie. Ewentualna lokalizacja tych przedsięwzięć w planie miejscowym może wymagać sporządzenia problemowego opracowania ekofizjograficznego, dla potwierdzenia braku negatywnego oddziaływania na środowisko.
- tereny placów, boisk, tras i innych urządzeń sportowych, rekreacyjnych i turystycznych w obszarach przestrzeni chronionej R, Z i L, z uwagi na konieczność zachowania walorów przyrody w tym korytarzy ekologicznych. Ewentualna lokalizacja tych przedsięwzięć w planie miejscowym może wymagać sporządzenia problemowego opracowania ekofizjograficznego, dla potwierdzenia braku negatywnego oddziaływania na środowisko.
- tereny innych rozwiązań przestrzennych w terenach produkcji rolniczej R, kolidujących z obszarami zabudowy (np. odnawialne źródła energii, pole golfowe), z uwagi na konieczność zachowania walorów przyrody w tym korytarzy ekologicznych. Ewentualna lokalizacja tych przedsięwzięć w planie miejscowym może wymagać sporządzenia problemowego opracowania ekofizjograficznego, dla potwierdzenia braku negatywnego oddziaływania na środowisko.

10. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Na terenie gminy Buczkowice, rekultywacji mogą wymagać obszary ewentualnej eksploatacji górniczej surowców ilastych dla ceramiki w udokumentowanym złożu „Rybarzowice”.

11. OBSZARY ZAGROŻEŃ NATURALNYCH

Przepisy w sprawie ochrony przeciwpowodziowej zawarte są w ustawie Prawo wodne.

Fot.17. Potok Żylica w Buczkowicach

11.1 Obszary zagrożone zalewaniem powodziowym

W obszarze gminy Buczkowice na rysunku studium oznaczono następujące obszary zagrożenia powodziowego:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Wyznaczone na podstawie „Studium określającego granice bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły" (R.Z.G.W Kraków) według prawdopodobieństwa zalania 1 raz na 100 lat (prawdopodobieństwo przekroczenia 1%). Stanowią obszary służące przepuszczaniu wód powodziowych wzdłuż potoku Żylica w Buczkowicach i Rybarzowicach, oraz wzdłuż potoku Kalonka w Kalnej. Zasięg tych obszarów można ustalić odmiennie w planie miejscowym lub innym dokumencie planistycznym na podstawie aktualnych przepisów i danych merytorycznych.

- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Wobec braku specjalistycznych opracowań, zostały wyznaczone na rysunku studium na podstawie zebranych informacji o historycznie zarezerwowanym maksymalnym poziomie wód powierzchniowych, w tym na podstawie opracowania ekofizjograficznego wzdłuż potoków, w szczególności: Biały, Bruśnik, Godziszczanka (Potok Graniczny), Malinowy Potok, Kalonka, Potok Godziszczański, potoki Bez Nazwy w rejonie ul. Akacjowej i ul. Bór w Buczkowicach.
Zasięg tych obszarów można ustalić odmiennie w planie miejscowym lub innym dokumencie planistycznym na podstawie aktualnych przepisów i danych merytorycznych.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, dopuszczenia i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią. Na terenach tych nie dopuszcza się zalesień.

Dla zapobiegania zalewaniu powodziowemu lub rozmyciu, dla umożliwienia prawidłowej gospodarki wodnej oraz ochrony otuliny biologicznej cieków należy urządzać

pasy ochronne wzdłuż cieków (o min. szer. po 5m od skarpy, zalecane 15m lub większe), gdzie umożliwia się powszechny dostęp do wód, prowadzenie robót remontowych i konserwacyjnych w korytach, zapewnia się swobodny spływ wody i lodu, utrzymuje się i rozwija ekosystemy wodne i wodozależne. Preferowanym sposobem zagospodarowania pasów ochronnych jest zieleń łęgowa lub łąki i pastwiska, z wykluczeniem gruntów ornych i zabudowy. Uwarunkowaniami zwiększającymi zagrożenie ze strony cieków są przede wszystkim zaniedbania w utrzymywaniu prawidłowego profilu koryt oraz stosowanie wąskośrednicowych przepustów. Przy zagospodarowaniu terenów wód powierzchniowych należy uwzględniać warunki ochrony ich stanu ekologicznego, o których mowa w pkt. 4.5 studium.

Dla istniejącej oraz planowanej zabudowy w obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi należy w planach miejscowych i innych dokumentach planistycznych określić szczególne warunki zabezpieczające przed skutkami ewentualnych podtopień, w szczególności:

- ograniczać możliwość podpiwniczania nowych obiektów mieszkalnych,
- zapewniać poziom posadowienia posadzki parteru na wysokości nie mniej niż 60 cm powyżej poziomu istniejącego terenu, itp.

Brak jest na terenie gminy Buczkowice obszarów bezodpływowych.

Fot.18. Potok Żylica w Rybarzowicach.

11.2. Obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych

Na terenie gminy Buczkowice rozpoznano i udokumentowano 11 osuwisk. Osuwiska te zajmują łączną powierzchnię 10,7 ha i zostały oznaczone na mapie studium.

- WYKAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 9** do niniejszego studium. Wykaz może być zmieniany na podstawie aktualnego stanu faktycznego i prawnego.

W okresie opracowania mapy osuwisk (2010r.) wszystkie osuwiska były nieaktywne. Tylko w jednym przypadku uzyskano informację o przebiegu ruchów masowych. Aktywność osuwisk zaznaczyła się w rejonie wsi Kalna (przy osuwiskach nr 8 i 9).

Przy 11 zarejestrowanych osuwiskach, gmina Buczkowice charakteryzuje się występowaniem niewielkich form osuwiskowych. Są to osuwiska przeważnie skalno-zwietrzelinowe i zwietrzelinowe. Większość osuwisk znajduje się na terenach niezalesionych, które częściowo są użytkowane.

Na terenie gminy wyznaczone 3 obszary, które są potencjalnie zagrożone ruchami masowymi w południowo-zachodniej jak i północno-zachodniej części gminy. Obszary te zaznaczono na rysunku studium.

Możliwość uaktywnienia się osuwisk związana jest głównie z nawalnymi lub długotrwałymi opadami atmosferycznymi. Te właśnie czynniki w powiązaniu z większymi spadkami terenu należy uznać za decydujące. Nie należy też zignorować czynnika sprawczego jakim mogłoby być oddziaływanie wstrząsów sejsmicznych. Kolejnym istotnym czynnikiem sprawczym może być antropopresja (zabudowa i zagospodarowanie przez człowieka).

Przy ocenie potencjalnego zagrożenia przez ruchy masowe ziemi należy uwzględniać osuwiska aktywne, okresowo aktywne i nieaktywne.

Osuwiska aktywne nie nadają się pod jakiekolwiek budownictwo, gdyż procesy grawitacyjne o różnym natężeniu występują w tych terenach przez co najmniej od kilku do kilkunastu lat. Tereny osuwisk aktywnych powinny być wyłączone z budownictwa mieszkaniowego oraz użyteczności publicznej w planach miejscowych i innych dokumentach planistycznych. W wyjątkowych wypadkach jest możliwe dopuszczenie budownictwa mieszkaniowego, pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej zawierającej zalecenia dotyczące zabezpieczeń, oraz że prace budowlane nie naruszą zaburzenia równowagi i nie spowoduje uaktywnienia się osuwiska. Pozostała zabudowa może być dopuszczona pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, zawierającej zalecenia dotyczące zabezpieczeń i oświadczeń, że projektowana inwestycja nie naruszy zaburzenia równowagi i nie spowoduje uaktywnienia się osuwiska.

Osuwiska okresowo-aktywne należą do terenów niebezpiecznych. W terenach tych również nie powinno się lokalizować inwestycji w planach zagospodarowania przestrzennego.

Osuwiska nieaktywne w czasach historycznych dotknięte były procesami osuwiskowymi. Zaleca się, aby w tych obszarach ograniczyć budownictwo mieszkaniowe, a każdy planowany obiekt posiadał dokumentację geologiczno-inżynierską.

Przy podejmowaniu skomplikowanych zadań inwestycyjnych uważa się za wskazane wykonywanie dodatkowych specjalistycznych badań geologiczno-inżynierskich.

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY

W przypadku podjęcia eksploatacji udokumentowanego złoża surowców ilastych „Rybarzowice", postuluje się wyznaczenie filarów ochronnych dla istniejących i projektowanych obiektów i sieci infrastruktury technicznej oraz dróg. Granice udokumentowanego złoża oznaczono na rysunku studium.

13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Brak jest na terenie gminy Buczkowice pomników zagłady w rozumieniu przepisów odrębnych.

14. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Brak jest na terenie gminy Buczkowice terenów zamkniętych w rozumieniu przepisów odrębnych (związanych z obronnością państwa lub kolejowych).

15. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

15.1. Obszary wymagające scaleń i podziałów

Obszar zarówno urbanizacji, jak i przestrzeni chronionej w gminie Buczkowice jest predysponowany do przekształceń poprzez scalenia i podziały (lub wymianę) gruntów. Nie ustala się jednak obszarów wymaganych scaleń i podziałów nieruchomości, dlatego brak jest obszarów objętych obowiązkiem sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym celu. Zaleca się aby scalenia i podziały (lub wymiana) gruntów prowadzone były dobrowolnie za zgodą właścicieli gruntów. Zaleca się stosowanie promocji i zachęt dla działań scaleniowych.

15.2. Obszary parków kulturowych

Brak jest na terenie gminy Buczkowice parków kulturowych w rozumieniu przepisów odrębnych. Obszary parków kulturowych (np. skansenów), w przypadku ich utworzenia, wymagają obowiązkowo sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

15.3. Obszary przestrzeni publicznej

Nie wyznacza się obszarów objętych obowiązkiem sporządzania planów miejscowych w celu ochrony przestrzeni publicznych.

15.4. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o pow. sprzedaży powyżej 2000m^2

Na terenie gminy Buczkowice lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 dopuszczono w obszarach zabudowy aktywności gospodarczej P i rozwoju zabudowy aktywności gospodarczej (p). Ewentualna lokalizacja takich obiektów wymaga sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

16. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO,

16.1 Obszary terenów górniczych

W przypadku podjęcia eksploatacji surowców ilastych dla ceramiki w złożu „Rybarzowice”, ustala się obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego.

17. DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE ROZWÓJ GMINY

Fot.19. Zabudowa wypoczynkowa „drugich domów" w stylu regionalnym. ul. Jama w Buczkowicach

17.1. Działania w zakresie oferty turystycznej

Ostatnio turystyka stała się wysoko skomercjalizowanym ruchem, który najczęściej oferuje usługi drogie, wysoko komfortowe, co ogranicza korzystanie z tej oferty nawet średnio zamożnych osób. Dużo ludzi odstręcza także bierny charakter takiego odpoczynku, który zwykle odbywa się z wykorzystaniem programów szybkiego zwiedzania. Należy przyjąć, że najliczniejszą grupą klientów będzie ludność z aglomeracji przyjeżdżająca co najwyżej na wypoczynek kilkudniowy, nastawiona na intensywne korzystanie z zagospodarowania turystycznego, w tym odwiedzających sąsiedni Szczyrk. Z uwagi na brak hoteli w gminie Buczkowice, należy dążyć do stworzenia oferty zakwaterowania w pensjonatach, domach agroturystycznych itp.

Turyści przyjeżdżając na dwa do trzech dni nie pragną tracić czasu na dojazdy, poszukiwania bazy turystycznej i dodatkowych atrakcji. Grupa ta musi mieć łatwy dostęp do profesjonalnej informacji turystycznej, nie tylko w gminie, ale również w swoim miejscu zamieszkania. Powinny być to nie tylko foldery i informatory, ale przede wszystkim informacja docierająca poprzez internet pozwalająca na bieżącą aktualizację danych. Dla turystów należy zaproponować:

17.1.1. Turystyka sportów górskich, w tym narciarstwa

Jest tradycyjnie najpopularniejszą formą turystyki w gminie Buczkowice, z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo kurortu narciarskiego w Szczyrku. Buczkowice to swoista „brama do Szczyrku" dlatego lokalna oferta turystyczna zawsze skierowana była do osób podążających do Szczyrku lub Wisły. W sezonie zimowym są to głównie narciarze i skateboardziści, a w sezonie letnim parolotniarze i downhillowcy (miłośnicy karkołomnej jazdy na rowerach górskich). Ponieważ hotele i domy wczasowe tradycyjnie zlokalizowane są w Szczyrku, dawniej oferta gminy obejmowała „zaplecze" tej oferty (np. gastronomia i parkingi).

Obecnie, z uwagi na masowość, hałaśliwość i dość wysokie ceny w Szczyrku, gmina Buczkowice może tworzyć uzupełniającą ofertę noclegową. Obiekty noclegowe w Buczkowicach powinny odróżniać się od szczyrkowskich: kameralnością, spokojem i domową atmosferą.

W obszarze gminy Buczkowice brak jest warunków dla rozwoju infrastruktury narciarstwa zjazdowego. Powstawać tu mogą jedynie krótkie trasy dla dzieci i

początkujących.

Istniejące i planowane ścieżki rowerowe oraz szlaki turystyczne, w sezonie zimowym mogą stanowić bazę dla narciarstwa biegowego.

17.1.4 Turystyka posiadaczy "drugich domów"

Ważną grupą turystów w gminie Buczkowice może okazać się grupa ludzi posiadających własne domy całoroczne lub tzw. letniskowe. Są to zamożne osoby na stałe zamieszkujące w aglomeracjach miejskich (np. śląskiej), tam pracujące i posiadające tam drugie domy lub mieszkania.

Ludzie posiadający drugie domy, choć przyjeżdżają głównie na weekendy w celu ucieczki z miasta, nie powinni „zaszywać się" w swoich domach. Należy kierować do nich szeroką ofertę usług turystycznych, kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, pamiętając że to "stali" klienci i za tydzień znów przyjadą.

Starania gminy powinny zmierzać do zwiększenia bezpieczeństwa publicznego w osiedlach "drugich domów", w tym ograniczenia kradzieży i wandalizmu mienia, pod nieobecność właścicieli. Posiadacze drugich domów mogą na emeryturze na stałe osiedlać się w posiadanych domach na terenie gminy i swymi podatkami w większym stopniu zasilać budżet lokalny. Aby tak było, gmina powinna posiadać właściwe zaopatrzenie w infrastrukturę społeczną (np. ochrona zdrowia).

Tereny zabudowy letniskowej stanowią obszar problemowy, o którym mowa w pkt. 9 studium.

17.1.1. Turystyka krajoznawczo-kulturowa

Najważniejszą pozycję wśród turystycznych walorów krajoznawczych o charakterze kulturowym zajmują zabytki architektury i budownictwa, ponieważ cieszą się największym zainteresowaniem turystów. Kotlina Żywiecka i Beskidy nie należą do obficie wyposażonych w zabytki regionów Polski, zarówno pod względem zespołów urbanistycznych, jak i występowania pojedynczych obiektów. Dawniej taką atrakcję stanowiły drewniane chałupy wiejskie, z których wiele uległo zniszczeniu.

Należy zwrócić uwagę, że gmina Buczkowice konkuruje z innymi gminami o klienta turystycznego. Sąsiednie miejscowości posiadają cenniejsze obiekty dworów, drewnianych kościołów lub skansenów. Unikalny i wyjątkowy dla gminy Buczkowice jest natomiast zespół murowanego młyna w Rybarzowicach.

Dużym zainteresowaniem turystów cieszą się muzea, zwłaszcza ze zbiorami artystycznymi, a także wnętrz, jak również muzea specjalistyczne. W gminie Buczkowice powinien funkcjonować przynajmniej jeden obiekt muzeum lub izby pamięci, gromadzący zabytki lokalnej sztuki ludowej.

Zabytki archeologiczne w gminie Buczkowice nie będą stanowić przedmiotu zainteresowania turystycznego.

Do walorów krajoznawczych zaliczają się osobliwości przyrodnicze. Wśród najbardziej interesujących widokowo, większość związana jest z obszarami górskimi i pogórza Beskidu Śląskiego (np. proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Groniczek"). Część tych obiektów położona jest wzdłuż potoku Żylica (proponowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe „Żylica").

Turystów pragnących odpoczynku fizycznego i umysłowego przyciągnie oferta krajoznawczo-kulturowa związana z odkrywaniem, poznawaniem i zrozumieniem lokalnej geografii, historii, kultury i gospodarki. Atrakcją dla tych osób są nie tylko muzea, zabytki budownictwa i architektury, ale także sztuka ludowa oraz wszelkie miejscowe "osobliwości" i "ciekawostki". Ten rodzaj turystyki funkcjonuje przez cały rok i skierowany jest do osób o zróżnicowanej sprawności fizycznej i zasobności portfela.

Rozwój turystyki krajoznawczo-kulturowej wymaga ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym zabytków i dóbr kultury współczesnej. Odmianą turystyki krajoznawczo-kulturowej jest turystyka sentymentalna, związana np. z powrotem do korzeni rodzinnych.

17.1.2 Turystyka rozrywkowa

Związana jest krótkotrwałymi najczęściej pobytami na świętach, uroczystościach i festynach. Działania gminy Buczkowice powinny polegać na promocji wybranych imprez (np. folklorystycznych) w regionalnych środkach masowego przekazu, aby stały się miejscowym produktem turystycznym. Rozwijając tę ofertę, należy pamiętać, że celem przyjazdów jest głównie konsumpcja gastronomiczna i uciechy rozrywkowe. Imprezy masowe stanowią jednak dobrą okazję dla zapoznania klientów z pozostałymi ofertami gminy, co powinno zaowocować następnie przyjazdami długotrwałymi. Warto w zorganizowaną imprezę turystyczną przekształcić indywidualne dotąd pobyty.

17.1.3 Turystyka zdrowotna

Gmina sąsiaduje i jest funkcjonalnie połączona ze znaną ze szpitala i sanatorium gminą Wilkowice.

Część osób potrzebuje relaksu, odnowy biologicznej i odpoczynku innego niż lecznictwo w uzdrowisku. Lokalne walory związane z przyrodą i krajobrazem predysponują gminę Buczkowice do rozwoju oferty domów pogodnej starości i farm piękności (tzw. SPA). Oferta taka skierowana jest do osób raczej zasobnych finansowo.

17.1.5 Turystyka przygraniczna

Rejon Beskidów graniczy z Czechami i Słowacja. Sąsiednimi regionami są także: Małopolska i Górny Śląsk. Region stanowi ważny element w systemie europejskich powiązań komunikacyjnych. Ze względu na położenie geograficzne, a także na istniejącą sieć komunikacyjną (węzeł drogi ekspresowej w Rybarzowicach), gmina Buczkowice jest predestynowane do rozwoju turystyki tranzytowej: handlowej i tranzytowej.

a) Turystyka handlowa

Turyści odwiedzający województwo śląskie w celach handlowych spędzają czas w pasie przygranicznym. Prowadzą tam interesy, dokonują zakupów oraz korzystają z różnego rodzaju usług. Czas pobytu na terenie województwa, przyjezdnych z tej grupy, ograniczają się często do kilku godzin.

b) Turystyka tranzytowa

Ta forma turystyki opiera się głównie na dalekobieżnym, ciężarowym transporcie drogowym. Turyści tranzytowi korzystają głównie z bazy noclegowej oraz gastronomicznej. Długość ich pobytu na terenie gminy wyznaczona jest przez czas pobytu w miejscach obsługi podróżnych (tzw. MOP) przy drodze ekspresowej.

Pomimo likwidacji granic i ceł, atrakcją uzupełniającą oferty gminy Buczkowice powinna pozostać turystyka przygraniczna. Dla turystów ciekawostką jest zwiedzanie miejscowości zamieszkiwanej przez ludność o odmiennym języku, stroju, obyczajach itp. Konieczna dla rozwoju tego rodzaju turystyki jest ochrona lokalnego dziedzictwa, w tym odrębności sztuki ludowej.

17.1.6 Turystyka rowerowa

Stanowi ważne uzupełnienie oferty w okresie letnim. W gminie Buczkowice istnieją oznakowane, dobrze przygotowane ścieżki rowerowe. Turyści rowerowi zmuszeni jednak są pokonywać pewne odcinki komunikacją inną niż rowerowa. Są to bądź własne samochody, bądź komunikacja zbiorowa, niestety nie przystosowana do przewozu tego typu sprzętu. Należy, zatem zadbać o zorganizowanie sprawnej komunikacji zbiorowej umożliwiającej w wygodny sposób przewóz bagażu i rowerów (np. ze stacji kolejowych w Łodygowicach). Zaś dla turystów podróżujących własnymi samochodami, zorganizowanie systemu parkingów i tras umożliwiających powrót w to samo miejsce inną trasą. Ważne jest również zapewnienie podstawowego serwisu. Interesująca byłaby także oferta umożliwiająca osobny przewóz bagażu do następnego miejsca postoju, lub noclegu.

17.1.7 Turystyka konna

Stanowi uzupełnienie oferty, głównie w okresie letnim. Ponieważ turystyka konna związana jest z agroturystyką, w gminie Buczkowice są dobre warunki dla jej rozwoju. Turystyka konna zwyczajowo skierowana była dotąd do osób zamożnych. Zaleca się jednak różnicowanie oferty dla przyciągnięcia szerszej liczby turystów, w tym imprez masowych np.

kuligów. Oprócz tradycyjnego jeździectwa i powożenia postuluje się rozwój hipoterapii itp.

17.1.8. Turystyka piesza

Stanowić może uzupełnienie oferty. Turyści wędrują zwykle po Beskidach. Obszar gminy Buczkowice stanowić mogą jedynie punkt wyjścia lub urozmaicenie. Wędrowcy są także potencjalnymi klientami pozostałych ofert turystycznych. Należy powodować, aby zatrzymali się tu na dłużej, a następnie wyruszali z Buczkowic lub Godziszki.

Turyści odwiedzający gminę Buczkowice mają do dyspozycji między innymi ścieżki dla pieszych od granicy miasta Szczyrk do Jeziora Żywieckiego w gminie Łodygowice.

Wędrującemu po wzgórzach turyście potrzebne są przede wszystkim szlaki: dobrze wyznakowane, atrakcyjne widokowo z atrakcjami przyrodniczymi. Niezbędne są również wiaty i inne formy zagospodarowania umożliwiające odpoczynek. Trzeba również zadbać o nienagannie oznakowane rozdroża i rzetelne opisany czas przejścia poszczególnych odcinków. Mile widziane na trasie marszruty są obiekty gastronomiczne, oferujące smaczne i tanie posiłki. Odbiorca tej oferty to klient zdolny do dużego wysiłku fizycznego i o raczej niewielkiej zasobności portfela.

17.1.9 Agroturystyka

Uzupełniającą ofertą wsi w gminie Buczkowice powinna stać się agroturystyka (turystyka wiejska), której definicję zawarto w słowniku na wstępie. Agroturystyka daje możliwość potrzebnego ludziom kontaktu z przyrodą, oraz służy regeneracji sił fizycznych i psychicznych. Pobyt na wsi zapewnia przestrzeń, swobodę, czyste powietrze, czystą wodę, zieleń, kwiaty, zapachy, dziedzictwo kultury ludowej. Pozwala również na uprawianie sportów, zbieranie runa leśnego, fotografowanie przyrody. Dla mieszkańców dużych miast jest to wystarczająca atrakcja.

Dodatkowymi może stać się udział w domowej produkcji żywności, nauka przyrządzania potraw regionalnych lub bardziej wyrafinowane atrakcje, jak wyścigi zaprzęgów konnych, kuligi itp. Oferta powinna być rozszerzona o udział w życiu gospodarstwa rolnego.

17.1.6 Ekoturystyka

Specjalną, ale mało popularną (niszową) ofertą gminy Buczkowice może stać się ekoturystyka. Nastawiona jest na odkrywanie i poznawanie lokalnych walorów przyrodniczych. Do jej atrakcji należą użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne i pozostałe stanowiska występowania rzadkich roślin i zwierząt lub pomników przyrody nieożywionej. Osoby uprawiające ten rodzaj turystyki zajmują się najczęściej poszukiwaniem, obserwowaniem i utrwalaniem (nagrywaniem odgłosów, fotografowaniem) gatunków zagrożonych. Z uwagi na znaczne walory przyrodnicze postuluje się rozwój tej odmiany turystyki. Popularyzowanie ekoturystyki polegać powinno na budowie przyrodniczych ścieżek dydaktycznych i rozwoju ośrodków wychowania ekologicznego (np. zielone szkoły). Klienci zainteresowani tą ofertą to osoby raczej młode (uczniowie, studenci) o niskim poziomie dochodów i zróżnicowanej sprawności fizycznej.

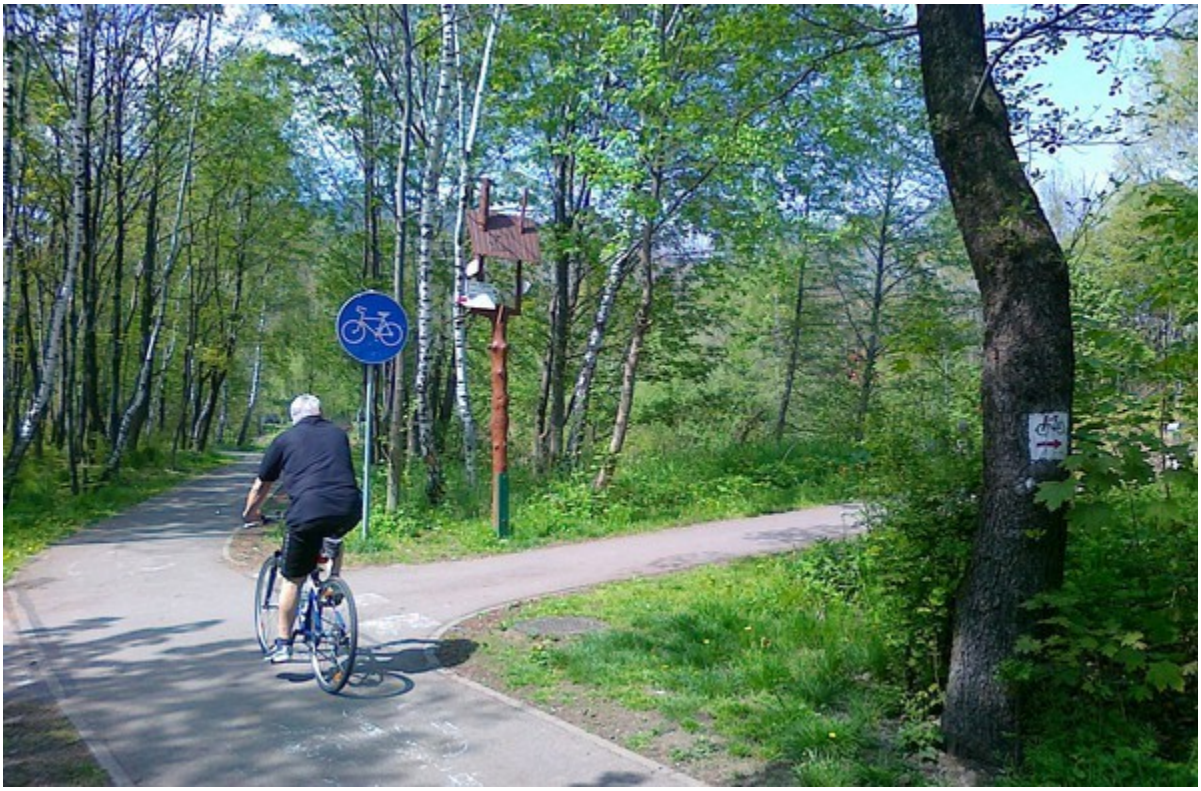

Fot.20. Atutem gminy Buczkowice jest dobrze rozwinięta sieć dróg rowerowych.

17.2. Inne działania

Lokalny samorząd powinien stwarzać korzystne warunki do rozwoju poprzez:

- poprawę dostępności komunikacyjnej, w tym poprawę stanu i standardu dróg, rozwój komunikacji zbiorowej. Przewozy te powinny charakteryzować się dużą częstotliwością i regularnością, co nie tylko ożywi ruch regionalny, ale również podniesie jego rentowność. Połączenia kolejowe, autobusowe i busowe powinny być poprzez kontrolę samorządu, spójne ze sobą i efektywne. Dodatkowo ożywienie ruchu przynosi uproszczenie podróżowania, przez wprowadzenie biletów okresowych, karnetów na wszystkie typy transportu itp. Co najważniejsze przewozy autobusowe i kolejowe powinny posiadać wspólne kasy i stacje/przystanki.
- działania związane z ochroną środowiska i gospodarką komunalną, aby nie stały się barierą dla rozwoju. Ważnym aspektem jest gospodarka wodno-kanalizacyjna oraz odpadami, które zapewnią bezpieczeństwo sanitarne i podniesienie estetyki otoczenia.
- ochronę walorów krajobrazu poprzez lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej lub innej o niezwiązanej z rolnictwem jedynie w granicach obszaru urbanizacji. Należy ograniczać obecne tendencje do lokalizowania nowej zabudowy w formie rozproszonej, ze względu na ochronę krajobrazu, zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i mało efektywne pod względem ekonomicznym wyposażenie infrastrukturalne terenów.
- utrzymanie ładu przestrzennego i porządku na danym terenie na podstawie precyzyjne i profesjonalnie sporządzanych planów miejscowych, strategii lokalnych i innych dokumentów kierownictwa wewnętrznego. Aby działania z zakresu prawa miejscowego i planowania odnosiły zamierzony skutek, należy prowadzić monitoring i stałą kontrolę realizacji tychże zapisów, oraz sporządzać aktualne pakiety ofert inwestycyjnych.
- podejmowanie inicjatyw lokalnych o charakterze integracyjnym, tj. związków, zrzeszeń i porozumień międzygminnych bądź regionalnych, których celem byłoby wspólne programowanie i finansowanie rozwoju. Współdziałanie tego typu nie powinno ograniczać się jedynie do struktur samorządowych. Pożądane jest współdziałanie gminy z pozostałymi elementami organizacji społeczeństwa, w tym w szczególności z podmiotami otoczenia biznesu np. zrzeszeniami pracodawców, izb gospodarczych.

Przedmiotem ich pracy powinny być w szczególności prace nad strategiami rozwoju społeczno-gospodarczego. Zakres współpracy między gminą a zrzeszeniami przedsiębiorców powinien obejmować również: promocję ofert inwestycyjnych, współfinansowanie infrastruktury w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, kreowanie nowatorskich przedsięwzięć gospodarczych, opiniowanie programów szkolnictwa i doradztwa zawodowego.

- wykorzystanie nowoczesnych środków i nośniki promocji, która nie powinna ograniczać się jedynie do prasy, radia czy telewizji. Najważniejszym nośnikiem staje się Internet. Duże efekty przynoszą także wydawnictwa reklamowe, filmy reklamowe. Pożądana jest również działalność propagandowa organizowana na szczeblu regionalnym w formie konferencji i relacji prasowych z różnego typu imprez masowych i targów skupiających potencjalnych klientów.
- prowadzenie i wspieranie organizacji i instytucji kultury fizycznej, sportu i wypoczynku, wspieranie finansowe organizacji masowych imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych,
- wspieranie stowarzyszeń i organizacji społecznych działających na obszarze gminy w zakresie upowszechniania jej historii,
- wspieranie instytucji i osób prowadzących działalność gospodarczą związanych z ochroną zabytków,
- promocja kultury, nauki i sportu, wspieranie i promowanie wybitnych ich przedstawicieli – nagrody, stypendia, pomoc w przygotowaniach,
- umożliwienie partycypacji społecznej, poprzez informowanie miejscowej ludności o celach gospodarki przestrzennej oraz prowadzenie konsultacji,

Fot.21. Wieże kościelne stanowią tradycyjne dominanty. Malowniczy ogród przed kościołem w Buczkowicach.

III. UZASADNIENIE I SYNTEZA ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM

Na podstawie szczegółowej analizy uwarunkowań, oceniając środki i możliwości Gminy jako instytucji, oraz również potencjał środowiska przyrodniczego, kulturowego i gospodarczego, ustalono politykę przestrzenną, syntetycznie ujętą w poniższej tabeli:

UWARUNKOWANIA	KIERUNKI
Siedziba władz gminy w niewielkiej odległości od miast powiatowych Bielsko-Biała i Żywiec.	Buczkowice będą lokalnym ośrodkiem administracyjno-usługowym obsługującym mieszkańców całej gminy.
Gmina wiejska w obszarze aglomeracji bielskiej, w sąsiedztwie miasta Szczyrk.	Gmina stanowi atrakcyjne miejsce zamieszkania, oraz prowadzenia działalności gospodarczej.
Sąsiedztwo ośrodka sportów górskich w Szczyrku.	Gmina posiada warunki rozwoju dla turystyki sportów górskich, jako odmiana od oferty Szczyrku i jej uzupełnienie.
Strefa obszarów rolnych Kotliny Żywieckiej. Mało urodzajne gleby i niezbyt korzystny dla upraw klimat.	Rolnictwo nie będzie miało istotnego znaczenia dla rozwoju gospodarczego. Utrzymanie gruntów w kulturze rolnej wymaga wsparcia.
Mała wielkość gospodarstw i niska produktywność.	Rolnictwo wymaga restrukturyzacji oraz scaleń i wymiany gruntów.
Wysokie walory krajobrazowe u podnóża Beskidu Śląskiego i Małego.	Rozwijana będzie turystyka krajoznawcza, piesza, rowerowa itp. oraz turystyka „drugich domów”.
Zły stan techniczny zabytków wiejskiej architektury drewnianej. Brak wykorzystania młyna wpisanego do rejestru zabytków	Zabytki wiejskiej architektury drewnianej oraz zabytkowy młyn wymagają rewitalizacji.
Doskonałe warunki międzynarodowej komunikacji drogowej w węźle drogi ekspresowej w Rybarzowicach	Strefa rozwoju zabudowy produkcyjno-usługowo-magazynowej, w tym miejsc obsługi podróżnych (MOP).
Nienormatywne parametry techniczno-użytkowe większości dróg publicznych kategorii powiatowej i gminnej.	Pożądana jest budowa obwodnicy Buczkowic i Rybarzowic. Rozwój zabudowy mieszkaniowej wymaga rozbudowy sieci dróg gminnych.
Występowanie złoża surowców ilastych dla ceramiki budowlanej w Rybarzowicach.	Eksploatacja złoża metodą odkrywkową przy zachowaniu warunków ochrony środowiska, oraz pod warunkiem późniejszej rekultywacji.
Przeciętny poziom bezrobocia. Zjawiska demograficzne typowe dla gmin wiejskich w sąsiedztwie aglomeracji.	Podniesienie poziomu życia mieszkańców przez rozwój gospodarczy a w szczególności lokalnego rynku pracy, dostępu do kultury, oświaty, szkolnictwa i ochrony zdrowia.
Wysokie walory przyrodnicze, w tym krajobrazowe podnóża Beskidów oraz dolin potoków.	Ochrona zasobów środowiska, w tym przyrody poprzez ograniczenie obszaru urbanizacji i poprawę infrastruktury technicznej.
Występowanie zagrożeń naturalnych związanych z osuwiskami gruntu i zalewaniem powodziowym	Wyłączenie obszarów zagrożeń naturalnych spod zainwestowania, stosowanie technicznych środków zabezpieczających.

Wszelkie działania związane z planowaniem i zarządzaniem przestrzenią gminy Buczkowice, powinny jako priorytet traktować stabilizację procesów osadniczych przez wzmocnienie gospodarki, a w szczególności lokalnego rynku pracy.

Należy utrzymywać migracyjny napływ mieszkańców, w szczególności młodych i aktywnych. Motorem rozwoju powinna być drobna i średnia przedsiębiorczość, w szczególności związana z usługami. Strefa intensywnej działalności gospodarczej (produkcyjnej, handlowej i magazynowej) powinna rozwijać się przy węźle drogi ekspresowej w Rybarzowicach.

Poprawie warunków pracy i dochodów, powinna towarzyszyć poprawa jakości życia ludności, przez rozwój i modernizację infrastruktury społecznej uwzględniającą "starzenie się społeczeństwa" (oświata, kultura i ochrona zdrowia) oraz infrastruktury technicznej (drogi i sieci).

W celu trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy Buczkowice postuluje się uwzględnianie wszystkich sfer gospodarki: produkcji, usług i rolnictwa, ponieważ ośrodki wielofunkcyjne cechuje najbardziej stabilny rozwój.

Konieczna restrukturyzacja przyniesie dalsze zmniejszenie ilości miejsc pracy w rolnictwie. Największy wpływ na lokalny rynek pracy mają inwestycje przemysłowe, ale o takie konkurują również gminy sąsiednie. Rozwój szeroko pojętych usług, w tym turystyki, może być motorem wspomagającym rozwój gminy Buczkowice.

Skład zespołu autorskiego:

mgr inż. arch. Marcin Ulewicz (główny projektant)
mgr inż. Przemysław Lubiński
mgr Marcin Jakubiec
mgr inż. arch. Przemysław Bielenin

Projektant dziękuje Pracownikom Urzędu Gminy Buczkowice za udzieloną pomoc.

GMINA BUCZKOWICE

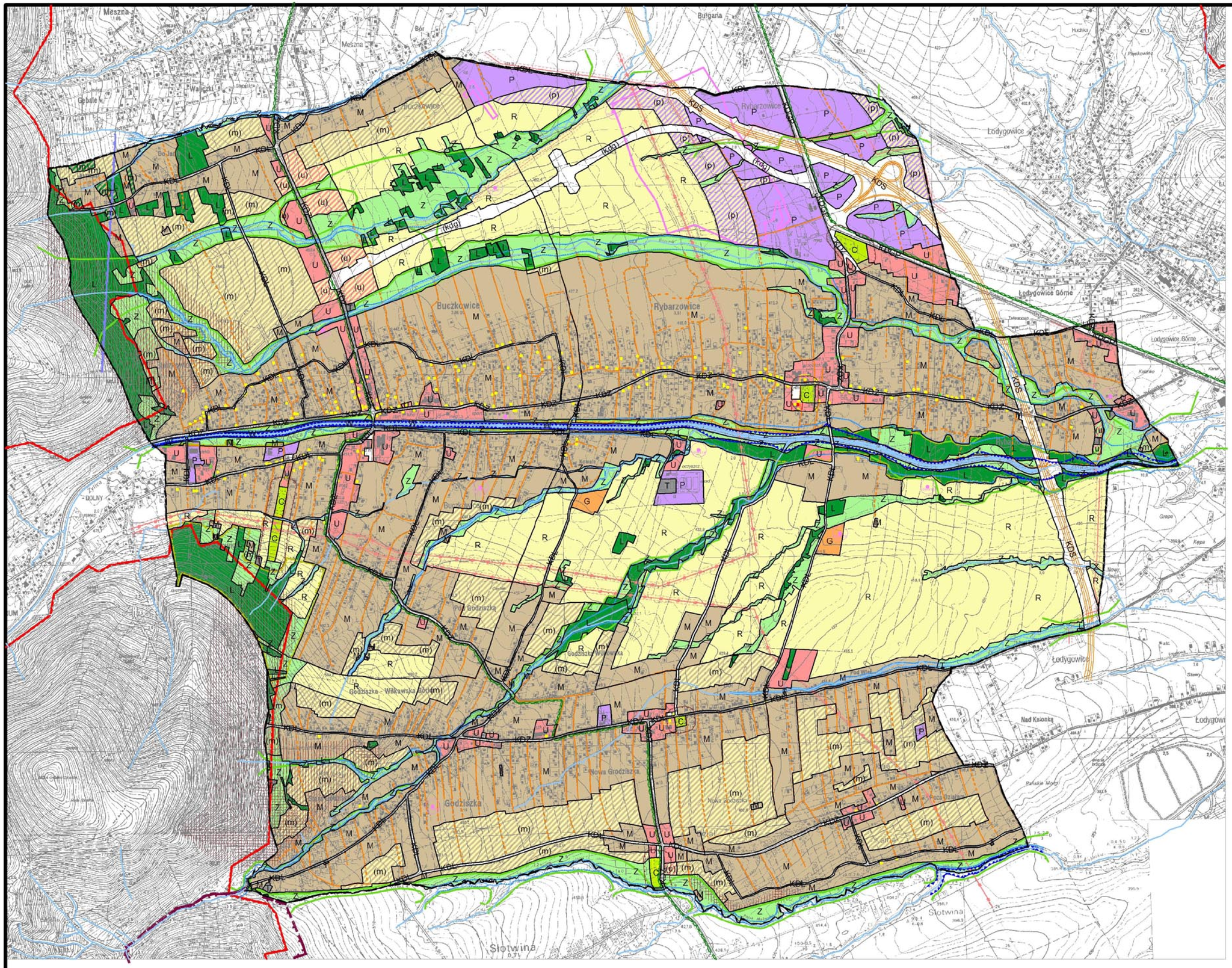

LEGENDA:

	granica Gminy Buczkowice
	granice sołectw (obrębów geodezyjnych)
	granice obszarów o odmiennym kierunku zagospodarowania

OBSZARY URBANIZACJI - kontynuacji zabudowy

M	obszary zabudowy mieszkaniowej
U	obszary zabudowy usługowej
P	obszary zabudowy aktywności gospodarczej
G	obszary zabudowy zagrodowej
C	obszary cmentarzy
T	obszary infrastruktury technicznej

OBSZARY URBANIZACJI - rozwoju zabudowy

(m)	obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej
(u)	obszaru rozwoju zabudowy usługowej
(p)	obszary rozwoju zabudowy aktywności gospodarczej

OBSZARY PRZESTRZENI CHRONIONEJ

R	obszary produkcji rolniczej
Z	obszary zieleni
L	obszary lasów
W	obszary wód (potok Żylica)

OCHRONA ZABYTKÓW

	obiekty w rejestrze zabytków
	obiekty w gminnej ewidencji zabytków
	strefa "A" ścisłej ochrony konserwatorskiej
	strefy "B" częściowej ochrony konserwatorskiej
	stanowiska archeologiczne ze strefą ochrony "OW"

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

	granica obszaru NATURA 2000
	granice parków krajobrazowych
	granice otulin parków krajobrazowych
	proponowane stanowisko dokumentacyjne
	pomniki przyrody istniejące i proponowane
	proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy
	ważniejsze korytarze ekologiczne

OBSZARY ZAGROŻEŃ NATURALNYCH

	obszary szczególnego zagrożenia powodzią
	obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
	osuwiska (nieaktywne)
	obszary potencjalnie zagrożone osuwaniem

OBSZARY ZASOBÓW NATURALNYCH

	granica Głównego Zbiornika Wód Podziemnych
	złoża surowców ilastych ceramiki

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA:

	jezdnie drogi ekspresowej S69 z węzłem
KDS	droga publiczna klasy "S" (ekspresowa)
KDGP	droga publiczna klasy "GP" (główna ruchu przyspieszonego)
KDZ	drogi publiczne klasy "Z" (zbiorcze)
KDL	drogi publiczne klasy "L" (lokalne)
	drogi gminne klasy "D" (dojazdowe),publiczne ciągi pieszo-jezdne
	ważniejsze drogi wewnętrzne
(kdg)	planowana droga obwodowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 942
	ważniejsze place publiczne
	strefy sanitarne cmentarzy 50m
	sieci energetyczne wysokiego napięcia 110 kV ze strefą techniczną
	sieć gazowa wysokiego ciśnienia DN300 ze strefą techniczną
	projektowana sieć gazowa wysokiego ciśnienia DN200 ze strefą techniczną
	ważniejsze cieki wodne

skala 1:10 000

0 0,5 km

0 100 200 300 400 500 m

studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

RYSUNEK UJEDNOLICONY PO ZMIANIE

załącznik nr 4 do uchwały
Rady Gminy Buczkowice
Nr XI/91/19
z dnia 30 października 2019 r.

KIERUNKI

Załącznik nr 5
do uchwały Nr XI/91/19
Rady Gminy Buczkowice
z dnia 30 października 2019 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE O SPOSOBIE ROZPATRZENIA UWAG DO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BUCZKOWICE

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2012r. poz. 647 ze zm.) Rada Gminy Buczkowice rozstrzyga, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 1 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 4, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 2. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 2 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 6, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 3. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 3 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 10, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 4. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 4 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 12, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 5. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 5 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 16, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 6. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 6 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 17, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 7. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 7 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 18, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 8. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 3 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 20, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 9. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 8 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 24, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 10. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 9 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 26, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 11. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 10 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 27, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 12. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 5 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 32, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 13. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 11 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 34, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 14. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 12 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 35, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 15. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 13 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 38, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 16. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 14 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 39, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 17. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 4 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 40, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 18. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 16 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 42, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 19. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 17 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 43, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 20. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 14 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 45, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 21. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 18 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 51, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 22. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 4 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 52, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 23. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 19 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 53, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 24. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 12 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 57, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 25. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 21 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 65, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 26. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 22 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 67, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 27. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 23 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 71, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 28. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 24 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 72, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 29. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 25 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 81, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 30. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 26 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 82, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 31. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 11 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 84, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 32. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 22 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 88, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 33. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 27 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 89, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 34. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 22 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 93, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 35. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 12 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 94, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 36. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 28 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 95, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 37. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 29 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 96, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 38. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 30 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 97, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 39. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 14 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 103, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 40. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 15 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 106, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 41. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 30 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 107, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 42. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 20 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 108, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 43. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 20 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy, wymienionej w wykazie uwag w punkcie 109, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 44. Rozstrzygnięcia Wójta Gminy Buczkowice, o których mowa w § 1-43 oraz wykaz uwag stanowią integralną część dokumentacji prac planistycznych sporządzanego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Buczkowice.

Załącznik nr 5a
do uchwały nr XI/91/19
Rady Gminy Buczkowice
z dnia 30 października 2019 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE O SPOSOBIE ROZPATRZENIA UWAG DO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BUCZKOWICE

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2018r. poz. 1945 ze zm.) Rada Gminy Buczkowice rozstrzyga, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 1 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie częściowego nieuwzględnienia oraz częściowego odrzucenia jako bezprzedmiotowej - uwagi wymienionej w wykazie uwag w punkcie 1, oraz rozstrzyga się o jej częściowym nieuwzględnieniu oraz częściowym odrzuceniu jako bezprzedmiotowej.

§ 2. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 2 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi wymienionej w wykazie uwag w punkcie 2, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 3. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 3 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie nieuwzględnienia uwagi wymienionej w wykazie uwag w punkcie 3, oraz rozstrzyga się o jej nieuwzględnieniu.

§ 4. Przyjmuje się rozstrzygnięcie nr 4 Wójta Gminy Buczkowice wraz z uzasadnieniem, w sprawie odrzucenia jako bezprzedmiotowej uwagi wymienionej w wykazie uwag w punkcie 4, oraz rozstrzyga się o jej odrzuceniu jako bezprzedmiotowej.

§ 5. Rozstrzygnięcia Wójta Gminy Buczkowice, o których mowa w § 1-4 oraz wykaz uwag stanowią integralną część dokumentacji prac planistycznych sporządzanej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Buczkowice dla obszaru drogi obwodowej.

ZAŁĄCZNIK NR 1

załącznik uzupełniający nr 6.a do uchwały
nr XI/91/19 z dnia 30 października 2019 r.
w sprawie zmiany studium

WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

	obszar objęty planem	nr i data uchwały Rady Gminy Buczkowice	miejsce i data publikacji, data wejścia w życie
1.	**Buczkowice** działki nr 1112/5, 1135/4, 1135/5, 1135/6, 1136/3	Nr XXVII/226/2001 z dnia 22.08.2001r.	obowiązuje od 19.09.2001r.
2.	**Kalna** działka nr 112/6	Nr XXXII/273/02 z dnia 19.04.2002r.	obowiązuje od 25.07.2002r.
3.	**Buczkowice** działki nr 2000/2, 2000/3, 2000/7, 2000/9, 2004/2, 2004/3, 2004/4, 2004/5, 2004/9, 2005/2. 2005/3, 2005/4	Nr XXXV/302/02 z dnia 27.08.2002r.	
4.	**Buczkowice** rejon ul. Lipowskiej, Długiej i Miodońskiego	Nr X/80/2003 z dnia 21.10.2003r.	obowiązuje od 07.01.2004r.
5.	**Kalna** obszar sołectwa	Nr XXIV/174/04 z dnia 22.09.2004r	obowiązuje od 24.11.2004r.
6.	**Godziszka** obszar sołectwa	Nr XXIV/173/04 z dnia 22.09.2004r.	obowiązuje od 24.11.2004r.
7.	**Buczkowice** obszar sołectwa	Nr XXIX/205/05 z dnia 02.02.2005r.	obowiązuje od 15.04.2005r.
8.	**Buczkowice** rejon ul. Bielskiej	Nr XXIX/206/05 z dnia 02.02.2005r	obowiązuje od 15.04.2005r.
9.	**Buczkowice** rejon ul. Akacjowej	Nr XIX/91/08 z dnia 27.02.2008r	obowiązuje od 28.04.2008r.
10	**Godziszka** rejon ul. Beskidzkiej	Nr XIX/92/08 z dnia 27.02.2008r	obowiązuje od 28.04.2008r.
11.	**Rybarzowice** obszar sołectwa	Nr XXXIV/226/13 z dnia 27.11.2013r.	Dz. Urz. Woj. Sl. Nr 7333 z dnia 09.12.2013r. obowiązuje od 09.01.2014r.

stan w grudniu 2014r.

ZAŁĄCZNIK NR 2

załącznik uzupełniający nr 6.b
do uchwały w sprawie zmiany studium
nr XI/91/19 z dnia 30 października 2019 r.

WYKAZ WYDANYCH DECYZJI W TRYBIE USTAW SPECJALNYCH

	obszar decyzją i jej treść	organ wydający i nr decyzji	data decyzji
1.	**Rybarzowice** budowa drogi ekspresowej S-69	Wojewoda Śląski nr 6/2009 znak IF/III/5340/24/09	30.12.2009 r.
2.	**Buczkowice, Rybarzowice** budowa obwodnicy Buczkowic	Wojewoda Śląski nr 11/2017 znak IFXIII.7820.46.2017	21.09.2017 r.

ZAŁĄCZNIK NR 3

załącznik uzupełniający nr 6.c do uchwały nr XI/91/19 z dnia 30.10.2019r.

PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE GMINY BUCZKOWICE

DANE STATYSTYCZNE WG SOŁECTW	jednostk.	BUCZKOWICE	RYBARZOWICE	GODZISZKA	KALNA	łącznie gmina
LUDNOŚĆ	**2009**					
ogółem	osoba	4259	3487	2271	794	10811
mężczyźni		2081	1700	1121	396	
kobiety		2178	1787	1150	398	
EKONOMICZNE GRUPY WIEKU	**2009**					
wiek przedprodukcyjny	%	20,0	19,9	20,3	21,0	
wiek produkcyjny		63,2	63,6	64,4	64,6	
wiek poprodukcyjny		16,8	16,5	15,3	14,4	
KLUBY SPORTOWE	**2010**					
ilość klubów	szt.	1	1	1	1	4
członkowie	osoba	75	46	40	50	
ćwiczący		65	46	25	40	
mężczyźni		45	46	25	40	
do lat 18		45	16	7	18	
sekcje sportowe	szt.	1	2	1	1	
instruktorzy, trenerzy	osoba	2	1	1	1	
BIBLIOTEKI	**2011**					
ilość obiektów	obiekt	1	1	1	1	4
pracownicy	osoba	2	1	1	1	
księgozbiór	wolumin	15509	11682	12456	8572	48219
komputery	szt.	4	2	3	2	
komputery dla czytelników		2	1	2	1	
komputery z Internetem		4	2	3	2	
SZKOŁY PODSTAWOWE	**2011**					
ilość szkół	obiekt	1	1	1	1	4
ilość pomieszczeń szkolnych	pom.	15	20	22	22	
ilość oddziałów szkolnych	szt.	12	12	6	6	
uczniowie ogółem	osoba	249	190	135	52	626
chłopcy		128	85	75	26	
dziewczęta		121	105	60	26	
absolwenci ogółem		41	31	23	12	
chłopcy		19	16	13	7	
dziewczęta		22	15	10	5	
uczniowie w oddz. specjaln. i integrac.		3	5	2	4	
uczniowie niepełnospr. indywid. naucz.		1	0	1	3	
komputery	szt.	16	16	22	14	
komputery z Internetem		16	16	17	14	
komputery dla uczniów		14	14	16	9	
pracownie komputerowe	izba	1	1	1	1	
uczniowie na 1 komputer z internetem	osoba	17,79	13,57	9,00	5,78	
uczący się języka obcego ogółem		249	190	135	49	
uczący się języka angielskiego		249	190	135	49	

DANE STATYSTYCZNE WG SOŁECTW	jednostk.	BUCZKOWICE	RYBARZOWICE	GODZISZKA	KALNA	
GIMNAZJA	**2011**					
ilość szkół	obiekt	2	1	1	1	5
ilość pomieszczeń szkolnych	pom.	10	2	12		
ilość oddziałów szkolnych	szt.	9	6	4	3	
uczniowie ogółem	osoba	174	112	75	38	399
chłopcy		85	58	40	21	

dziewczęta		89	54	35	17	
absolwenci ogółem		64	41	22	17	
chłopcy		34	22	10	9	
dziewczęta		30	19	12	8	
uczniowie w oddz. specjaln. i integrac.		0	3	1	2	
uczniowie niepełnospr. indywid. naucz.		0	0	1	1	
komputery	szt.	11	12	22		
komputery z Internetem		11	12	17		
komputery dla uczniów		10	10	16		
pracownie komputerowe	izba	1	1	1		
uczniowie na 1 komputer z internetem	osoba	17,40	11,20	9		
uczący się języka obcego ogółem		174	112	74	73	
uczący się języka angielskiego		174	112	74	37	
uczący się języka niemieckiego		174	112	74	36	
PRZEDSZKOLA	**2011**					
ilość przedszkoli	obiekt	1	1	1	1	4
ilość oddziałów	oddział	7	3	4	2	
miejsca	miejsce	180	60	75		
dzieci	osoba	156	68	101	21	346
chłopcy		82	35	57	13	
dziewczęta		74	33	44	8	
PODMIOTY GOSPODARCZE	**2012**					
podmioty ogółem	jednost.	497	366	223	56	1142
sektor publiczny	gospod.	19	4	3	3	29
sektor prywatny ogółem		478	362	19	53	912
osoby fizyczne prow. działaln. gospod.		420	314	19	45	798
spółki handlowe		23	22	0	3	48
spółki handlowe z kapitałem zagranicz.		2	3	0	0	5
spółdzielnie		1	0	0	0	1
fundacje		1	0	0	0	1
stowarzyszenia i organiz. społeczne		9	3	0	2	14
rodzaj -rolnictwo, leśnictwo, rybactwo		4	6	6	0	
rodzaj -przemysł i budownictwo		126	115	66	20	
rodzaj -usługi		332	229	131	33	
wielkość zatrudnienia 0-9		477	345	212	53	
wielkość zatrudnienia 10-49		17	18	9	3	
wielkość zatrudnienia 50-249		3	3	2	0	
podmioty nowo zarejestrowane ogółem		45	32	19	8	104
podmioty nowo zarejestr.-osoby fizycz.		42	30	19	8	
podmioty nowo zarejestr.-spółki		3	2	0	0	
podmioty wyrejestrowane ogółem		38	28	23	9	98
podmioty wyrejestrowane -osoby fizycz.		38	28	23	9	
podmioty wyrejestrowane -spółki		0	0	0	0	
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU	**2011**					
ilość ogółem	szt.	14	3	11	3	31
indywidualne		13	3	11	3	30
na sprzedaż lub wynajem	mieszk.	1	0	0	0	1
ilość izb ogółem	izba	87	17	66	18	188
powierzchnia użytkowa ogółem	m2	1801	276	1444	375	3896

DANE STATYSTYCZNE WG SOŁECTW	jednostk.	**BUCZKOWICE**	**RYBARZOWICE**	**GODZISZKA**	**KALNA**
SZKOŁY LICEALNE	**2011**				
ilość szkół	obiekt	2			
ilość pomieszczeń szkolnych	pom.	7			

ilość oddziałów szkolnych	szt.	6
uczniowie ogółem	osoba	118
mężczyźni		62
kobiety		46
absolwenci ogółem		28
mężczyźni		11
kobiety		17
absolwenci, którzy zdali maturę		24
absolwenci, którzy przystąpili do matury		27
komputery	szt.	30
komputery z Internetem		30
pracownie komputerowe	izba	1
uczniowie na 1 komputer z internetem	osoba	5,36
uczący się języka obcego ogółem		118
uczący się języka angielskiego		118
uczący się języka niemieckiego		118

ZAŁĄCZNIK NR 4

załącznik uzupełniający nr 6.d do uchwały nr XI/91/19 z dnia 30.10.2019 r.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW wg ewidencji gruntów

użytkowanie gruntów		**powierzchnia [ha]**									
symbol	rodzaj terenów (gruntów)	Buczkowice	%	Godziszka	%	Kalna	%	Rybarzowice	%	gmina łącznie	%
B	mieszkaniowe	100,74	15	54,12	17	22,12	16	63,86	8	240,84	12
Ba	przemysłowe	3,46	1	0,31	0	0,40	0	10,91	1	15,08	1
Bi	inne zabudowane	14,12	2	2,14	1	0,82	1	10,01	1	27,09	1
Bp	zurbanizowane niezabudowane	0,11	0	0,00	0	0,04	0	0,05	0	0,20	0
B-r razem	rolne zabudowane	11,21	2	9,92	3	4,58	3	24,30	3	50,01	3
Bz	rekreacyjno-wypoczynkowe	1,26	0	0,42	0	0,00	0	2,28	0	3,96	0
B.. razem	zabudowane i zurbanizowane	**130,90**	**20**	**66,91**	**21**	**27,96**	**21**	**111,41**	**13**	**337,18**	**17**
dr	drogi	**29,06**	**4**	**13,13**	**4**	**5,97**	**4**	**45,42**	**5**	**93,58**	**5**
W.. razem	wody powierzchniowe razem	**2,60**	**0**	**2,12**	**1**	**0,00**	**0**	**30,92**	**4**	**35,64**	**2**
N	nieużytki	**1,89**	**0**	**1,04**	**0**	**0,00**	**0**	**2,38**	**0**	**5,31**	**0**
Ti	inne komunikacyjne	**0,22**	**0**	**0,00**	**0**	**0,00**	**0**	**0,00**	**0**	**0,22**	**0**
Tr	różne	**0,05**	**0**	**0,30**	**0**	**0,00**	**0**	**2,89**	**0**	**3,24**	**0**
Lz razem	zadrzewione i zakrzewione	**16,80**	**3**	**1,26**	**0**	**0,54**	**0**	**2,18**	**0**	**20,78**	**1**
Ls razem	lasy	**64,69**	**10**	**6,37**	**2**	**0,00**	**0**	**34,79**	**4**	**105,85**	**5**
Ł razem	łąki trwałe	**76,32**	**12**	**21,93**	**7**	**6,53**	**5**	**88,45**	**11**	**193,23**	**10**
Ps razem	pastwiska trwałe	**50,35**	**8**	**24,64**	**8**	**15,33**	**11**	**24,28**	**3**	**114,60**	**6**
R IIIb	orne klasy IIIb	1,39	0	0,00	0	0,00	0	9,04	1	10,43	1
R IVa	orne klasy IVa	66,23	10	104,75	33	59,65	44	305,57	36	536,20	28
R IVb	orne klasy IVb	169,53	26	56,89	18	19,15	14	141,41	17	386,98	20
R V	orne klasy V	41,94	6	14,32	5	0,20	0	39,00	5	95,46	5
R VI	orne klasy VI	1,51	0	1,38	0	0,00	0	0,16	0	3,05	0
R razem	orne	**280,60**	**43**	**177,34**	**56**	**79,00**	**58**	**495,18**	**59**	**1032,12**	**53**
	suma	**653,50**		**315,00**		**135,30**		**837,90**		**1941,75**	

stan 2014r.

ZAŁĄCZNIK NR 5

załącznik uzupełniający nr 6.e do uchwały nr XI/91/19 z dnia 30.10.2019r.

INENTARYZACJA URBANISTYCZNA wg rysunku UWARUNKOWAŃ w skali 1:10 000

tab. A. Istniejące zagospodarowanie terenu (stan 2014r.)

funkcja	BUCZKOWICE		RYBARZOWICE		GODZISZKA		KALNA		GMINA	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
M	149,6779	23	105,9736	13	84,6145	27	39,4965	29	379,7625	**20**
U	12,9260	2	11,5146	1	2,1614	1	0,9052	1	27,5072	**2**
P	4,8527	1	16,3110	2	0,7894	0	0,4194	0	22,3725	**1**
T	0,3165	0	4,7515	1	0,4813	0	0,0225	0	5,5718	**0**
G	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000	**0**
W	7,4284	1	15,2090	2	0,0000	0	0,0000	0	22,6374	**1**
R	321,5022	49	527,1382	63	190,6279	60	85,9796	64	1125,2479	**58**
Z	70,0082	11	70,1567	8	19,4402	6	3,6122	3	163,2173	**8**
L	63,9701	10	36,1036	4	6,6107	2	0,0000	0	106,6844	**5**
C	1,1376	0	1,0399	0	0,9393	0	0,0000	0	3,1168	**0**
place	1,0569	0	0,6329	0	0,3876	0	0,0688	0	2,1462	**0**
drogi	19,6736	3	48,8956	6	9,3767	3	4,7710	4	82,7169	**4**
suma	**652,5501**		**837,7266**		**315,4290**		**135,2752**		**1940,9809**	

tab. B. Tereny zabudowy projektowane w planach miejscowych (stan 2014r.)

funkcja	BUCZKOWICE		RYBARZOWICE		GODZISZKA		KALNA		GMINA	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
M	122,8421	19	147,8227	18	78,4846	25	41,9327	31	391,0821	**20**
U	5,2025	1	22,6154	3	0,0000	0	0,0000	0	27,8179	**1**
P	0,6487	0	30,0079	4	0,0000	0	0,0000	0	30,6566	**2**
G	0,0000	0	5,0101	1	0,0000	0	0,0000	0	5,0101	**0**
C	0,0000	0	0,9077	0	0,0000	0	0,0000	0	0,9077	**0**
suma	**128,6933**		**58,5411**		**78,4846**		**41,9327**		**455,4744**	

uwaga: tereny w tab. B nie zostały faktycznie zabudowane, dlatego nie zmieniają powierzchni w tab. A

oznaczenia:

- **M** teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługową
- **U** teren zabudowy usługowej z mieszkaniową
- **P** teren zabudowy produkcyjnej, usługowej i magazynowej
- **T** teren infrastruktury technicznej
- **G** teren zabudowy zagrodowej
- **W** teren ważniejszych cieków wodnych
- **R** teren użytków rolnych bez zabudowy
- **Z** teren zieleni bez zabudowy
- **L** teren lasów
- **C** teren cmentarzy z infrastrukturą

ZAŁĄCZNIK NR 6

załącznik uzupełniający nr 6.f
do uchwały nr XI/91/19
z dnia 30 października 2019r.

REJESTR ZABYTKÓW w gminie Buczkowice

obręb: RYBARZOWICE

l.p	opis		lokalizacja			data powst.	uwagi
	typ	materiał	nr adres.	ulica	nr działki		
1.	Budynek mieszkalny z młynem wodnym, ujęcie wodne, oprzyrządowanie, otoczenie w granicach dz. nr 4139 i 4140	murowany	70	Grabowa	4139 4140	1886 r.	rejestr zab. Nr A-527/76
2.	Krzyż w obrębie kościoła parafialnego	kamienny	254	Kościelna	1776/2		rejestr zab. Nr B-177/10

ZAŁĄCZNIK NR 7

załącznik uzupełniający nr 6.g
do uchwały nr XI/91/19
z dnia 30 października 2019r.

GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW w gminie Buczkowice

obręb: **BUCZKOWICE**

l.p.	opis		lokalizacja			data powstania	uwagi
	typ	materiał	nr adres.	ulica	nr działki		
1	Dom	murowany	57	Grunwaldzka	3387	1890	przebudowany
2	Dom	drewniany	98	Woźna	3389	ok. 1920	
3	Dom	mur.-drew.	105	Woźna	708/7	ok. 1920	wyremontowany ok. 2010
4	Dom	murowany	269	Zielona	3523	XX w.	zły stan techn.
5	Dom	drewniany	561	Zielona	1314/2	ok. 1920/30	
6	Dom	murowany	538	Zawilców	1474/5	ok. 1920/30	
7	Dom	murowany	691	Wójtowa	3344	ok. 1850	przebudowany
8	Dom -sklep	murowany	375	Wiślańska	1156/2	ok. 1920	
9	Dom	drewniany	375	Wójtowa	3273	ok. 1920	
10	Dom	drew.-mur.	84	Wójtowa	3486	ok. 1890	
11	Dom	murowany	30	Wójtowa	1151/5	ok. 1860/70	
12	Dom	murowany	502	Wyzwolenia	464/12	ok. 1930	
13	Dom	murowany	453	Wyzwolenia	916/5	ok. 1920	
14	Dom	drewniany	420	Lipowa	1001/1	ok. 1910/20	
15	Dom	murowany	416	Wyzwolenia	3460	ok. 1930	
16	Dom	murowany	397	Wyzwolenia	691/1		
17	Dom	murowany	385	Wyzwolenia	3567	ok. 1930	
18	Dom	murowany	474	Wyzwolenia	3311	1929	
19	Dom	murowany	358	Wyzwolenia	3283	ok. 1920	
20	Dom	drewniany	179	Jaworowa	469/3	ok. 1900	tynkowany
21	Dom	murowany	167	Wyzwolenia	991/2	ok. 1920	
22	Dom	drewniany	160	Wyzwolenia	777	ok. 1920	
23	Bud. Gmin. Ośrod. Kultury	murowany	554	Wyzwolenia	907/4	ok. 1920	daw. apteka
24	Dom	drewniany	529	Woźna	1598	ok. 1935	wyremontowany
25	Dom	murowany	520	Woźna	439	ok. 1920	docieplony
26	Dom	drewniany	477	Woźna	1940/2	ok. 1920/30	
27	Dom	drewniany	452	Woźna	75/5	ok. 1930	
28	Dom	murowany	417	Woźna	3501	ok. 1910/20	
29	Dom	murowany	461	Woźna	1606/2	ok. 1930	
30	Dom	drewniany	334	Woźna	475	1913	
31	Dom	murowany	48	Woźna	1945/1	ok. 1930	przebudowany
32	Dom	murowany	275	Woźna	549	ok. 1920	
33	Dom	drewniany	213	Woźna	135/8	ok. 1920	
34	Dom	drewniany	1202	Jarzębinowa	1439/9	ok. 1880	wyremontowany ok. 2010
35	Dom	drewniany	168	Woźna	1659	ok. 1880	

36	Dom	drewniany	168	Woźna	1659	ok. 1890	
37	Dom	drewniany	166	Woźna	3396	ok. 1880	
38	Dom	drewniany	85	Woźna	1958/1	ok. 1920	
39	Dom	letniskowy	85	Woźna	3635	ok. 1930	
40	Dom	murowany	123	Wierzbowa	3483	ok. 1920	częściowo docieplony
41	Dom	murowany	609	Wiślańska	1614	ok. 1930	docieplony
42	Dom	murowany	532	Wiślańska	1308	ok. 1930	
43	Dom	murowany	496	Wiślańska	1133/2	ok. 1930	
44	Dom	drewniany	568	Wiślańska	1952/1	ok. 1920/30	
45	Dom	murowany	427	Wiślańska	1305/5	ok. 1900	
46	Dom	murowany	58	Tartaczna	3467	1920/30	
47	Dom	murowany	79	Strażacka	3361	ok. 1900	
48	Dom	drewniany	490	Wiślańska	490	ok. 1930	
49	Dom	drewniany	426	Wiślańska	2138/2	1927	
50	Dom	murowany	153	Radosna	2140/2	1936	przebudowany
51	Dom	drewniany	418	Radosna	1957/1	1936	przebudowany
52	Dom	drewniany	409	Ogrodnicza	191/2	1920/39	
53	Dom	drewniany	510	Młyńska	571/1	ok. 1920	
54	Dom	murowany	396	Młyńska	3277	ok. 1930	
55	Dom	drewniany	267	Młyńska	3669/1	ok. 1900	zły stan techn.
56	Dom	murowany	212	Malinowa	3581	ok. 1930	przebudowany
57	Dom	murowany	438			1920/30	
58	Dom	drewniany	119	Łagodna	695/2	ok. 1930	
59	Dom	murowany	517	Wiślańska	1813/7	ok.1920/30	docieplony
60	Dom	murowany	192	Woźna	3505	ok. 1920	wyremontowany odeskowany ok. 2010
61	Dom	murowany	479	Łagodna	3516	ok. 1930	
62	Dom	drewniany	533	Lipowska	2410/2	ok. 1920	
63	Dom	drewniany	526	Lipowska	2440/2	ok. 1920	częściowo przebudowany
64	Dom	drewniany	381	Lipowska	2481/6	ok. 1920	
65	Dom	drewniany	270	Lipowska	3446	ok. 1920	
66	Dom-sklep	murowany	240	Lipowska	3443	ok. 1900	
67	Dom	murowany	226	Lipowska	3432	ok. 1870	częściowo przebudowany
68	Dom	murowany	655	Leszczynowa	857/1	ok. 1930	docieplony ok. 2010
69	Dom	murowany	413	Wyzwolenia	3275	ok. 1920	
70	Dom	drewniany	141	Lipowa	3502	ok. 1880	zły stan techn.
71	Dom	murowany	371	Wyzwolenia	3571	ok. 1880	
72	Dom	murowany	16	Legionów	3662/1	1910/20	
73	Dom	drewniany	121	Klonowa	1470/4	1930/35	
74	Dom	drewniany	227	Kalinowa	3522	ok. 1900	
75	Dom	murowany	443	Kwiatowa	262/5	1927	
76	Dom	drewniany	150	Kasztanowa	2356/1	ok. 1930	
77	Dom	drewniany	346	Kasztanowa	3281	ok. 1920	wyremontowany ok. 2005
78	Dom	drewniany	198	Kasztanowa	2356/1	ok. 1925	
79	Dom	murowany	277	Klonowa	3607	ok. 1920/30	
80	Dom	drewniany	565	Wiślańska	1462/7	ok. 1930	
81	Dom	drewniany	530	Klonowa	1473/5	ok. 1920/30	
82	Obora	murowana	238	Klonowa	3573	ok. 1900	ruina
83	Dom	murowany	238	Klonowa	3573	ok. 1900/10	zły stan techniczny

84	Dom	drewniany	593	Grunwaldzka	2362/1	ok. 1920	wyremontowany ok. 2010
85	Dom	murowany	542	Grunwaldzka	2349/2	ok. 1930	
86	Dom	murowany	462	Grunwaldzka	2227/6	ok. 1930	
87	Dom	murowany	543	Grunwaldzka	2227/5	ok. 1930	
88	Dom	murowany	449	Grunwaldzka	2292/5	ok. 1920	częściowo przebudowany
89	Dom	murowany	415	Grunwaldzka	2195	ok. 1930	
90	Dom	murowany	400	Grunwaldzka	2320/4	ok. 1920	docieplony ok.2010
91	Dom	drewniany	359	Grunwaldzka	3544	ok. 1910	częściowo przebudowany
92	Dom	drewniany	309	Grunwaldzka	2314/3	ok. 1930	
93	Dom	drewniany	241	Grunwaldzka	3498	ok. 1920	
94	Dom	drewniany	157	Krótka	3569	ok. 1920	docieplony ok. 1990
95	Dom	drewniany	151	Grunwaldzka	3586	ok. 1900	zły stan techn.
96	Dom	drewniany	314	Gminna	3451	ok. 1920	
97	Dom	drewniany	372	Woźna	841/3	ok. 1920	
98	Dom	murowany	115	Fabryczna	846/2	ok. 1930	
99	Dom	drewniany	107	Fabryczna	3434	ok. 1920	
100	Dom	murowany	18	Fabryczna	843/4	ok. 1930	
101	Dom	drewniany	9	Ciesielska	225/12	ok. 1920	wyremontowany ok. 2010
102	Dom	drewniany	422	Ciesielska	425	ok. 1920	ruina
103	Dom	drewniany	410	Cienista	6/5	ok. 1920	wyremontowany
104	Dom	drewniany	404	Cienista	1306/1	ok. 1920	wyremontowany
105	Dom	drewniany	262	Cienista	1306/2	4 ćw. XIX w.	
106	Dom	murowany	473	Woźna	1590	ok. 1920/30	
107	Dom	drewniany	370	Bielska	3459	ok. 1900	wyremontowany ok. 2010
108	Dom	drewniany	159	Bielska	3519	ok. 1910	
109	Dom - sklep	murowany	172	Bielska	3525		
110	Dom	murowany	28	Wójtowa	3511	1925	
111	Dom	mur.– drew.	214	Wójtowa	1159	1920/30	
112	Dom	murowany	562	Białka	2467/2	ok. 1930	
113	Dom	drewniany	320	Białka	3438	ok. 1910/20	
114	Dom	murowany	59	Białka	3583	ok. 1870	
115	Dom – sklep	murowany	433	Wyzwolenia	3559	ok. 1920	
116	Remiza straży pożarnej	murowana	756	Wyzwolenia	3262	1929	przeb. 1981
117	Budyn. zarządu fabryki	murowany	491	Wyzwolenia	848/4	1920	przeb. ok. 2010
118	Budynek wielofunkc. tzw. Sokolnia	murowany	1300	Wyzwolenia	906/2	1910	daw. kino
119	Przedszkole (daw. szkoła)	murowane	322	Bielska	1099/6	ok. 1920	przebudowane ok.1970 docieplone ok. 2005
120	Krzyż	kamienny	ob. 95	Woźna	706/4	ok. 1880	
121	Kapliczka	kamienna	ob. 94	Kwiatowa	254	1819	
122	Kapliczka	murowana	ob. 714	Grunwaldzka	3518	II poł. XIX w.	

123	Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego	murowany	323	Grunwaldzka	3514, 2340/11	ok. 1910	rozbudowany po 1985
124	Dom	murowany	24	Bielska	3554	ok. 1880	
125	Dom	drewniany	163	Radosna	3560	1932	
126	Cmentarz parafialny	-	-	Kościelna	2340/8	pocz. XXw.	rozbudowany

obręb: **GODZISZKA**

l.p.	opis		lokalizacja			data powstania	uwagi
	typ	materiał	nr adres.	ulica	nr działki		
1	Dom	murowany	69	Górska	1177	I ćw. XX w.	
2	Dom	drewniany	16	Jodłowa	1129/1	1869	
3	Szkoła podstawowa	murowana	162	Beskidzka	249/1	20 lata XX w.	rozbudowana docieplona
4	Figura przydrożna	murowana	obok 548	Łodygowska	424/2	II poł. XIX w.	Chrystus upadający pod krzyżem
5	Krzyż przydrożny	drewniany	obok 187	Łodygowska	3274 ob.Ryb.	lata 20 XX w.	
6	Kaplica	murowana	obok kościoła	Łodygowska	397	ok. 1880	
7	Kościół parafialny p.w. Matki Bożej Szkaplerznej	murowany	224	Łodygowska	675/1	1914	
8	Cmentarz komunalny			Żywiecka	617/1,/2 618/1,/2	1975	
9	Cmentarz parafialny			Łodygowska	675/1	1920	

obręb: **KALNA**

l.p.	opis		lokalizacja			data powstania	uwagi
	typ	materiał	nr adres.	ulica	nr działki		
1	Figura przydrożna	kamienna	obok 91	Widokowa		ok. 1890	Chrystus stojący
2	Kapliczka przydrożna	drewniana	na drzewie	?		II poł. XIX w.	Chrystus frasobliwy
3	Dom	drewniany	73	Widokowa	57	ok. 1920	
4	Dom	murowany	11	Spacerowa	176/4	ok. 1890	
5	Dom	murowany	12	Spacerowa	182/1	ok. 1880	przebudowany

obręb: **RYBARZOWICE**

l.p.	opis		lokalizacja			data powstania	uwagi
	typ	materiał	nr adres.	ulica	nr działki		
1	Dom	murowany	289	Beskidzka	1867/8 1867/12	ok. 1930	podział fizyczny
2	Dom	murowany	289	Beskidzka	1867/14	ok.1920/30	podział fizyczny
3	Dom	murowany	291	Beskidzka	2542	1926/28	
4	Dom	murowany	292	Beskidzka	4022	1921	
5	Dom	murowany	322	Beskidzka	2223	ok. 1920	
6	Dom	murowany	324	Beskidzka / Orla	4238/1	ok. 1930	
7	Dom	mur.-drew.	326	Beskidzka	1955	ok.1920/30	
8	Dom / sklep	murowany	341	Beskidzka	1405/2	pocz. XX w.	
9	Dom	mur.-drew	354	Beskidzka	1874/2	1910/20	
10	Dom	murowany	358	Beskidzka	4109/1	ok. 1930	
11	Dom	drewniany	364	Beskidzka	1589	ok. 1920	
12	Dom	murowany	370	Beskidzka	1717	ok. 1930	
13	Dom	murowany	385	Beskidzka	4225/1	ok. 1930	
14	Dom	murowany	388	Beskidzka	1718/9	ok. 1930	
15	Dom	murowany	444	Krótka	1587/2	ok. 1930	
16	Dom	murowany	462	Beskidzka	4223	1929	
17	Dom	drewniany	516	Bananowa	1476/3	IV ćw. XIX w.	
18	Dom	murowany	527	Beskidzka	1870	ok.1930/60	
19	Dom	murowany	205	Bielska	1839/2	1930	
20	Dom	murowany	206	Beskidzka	4234/2	ok. 1930	
21	Dom	drewniany	211	Kalinowa	1951/4 1951/2	ok. 1910/12	
22	Dom	murowany	213	Beskidzka	4276	ok. 1910/20	
23	Dom	murowany	223	Kowalska	4565	Ok. 1920	
24	Dom	murowany	238	Beskidzka	1321	ok. 1910/20	
25	Dom	drewniany	244	Beskidzka	1496	ok. 1910/20	
26	Dom	drewniany	245	Beskidzka	2532/2	ok. 1920/20	
27	Dom	mur.-drew.	249	Topolowa	3388/4	1914	
28	Dom	murowany	252	Beskidzka	2172	ok. 1920/30	
29	Dom	drewniany	260	Brzoskwiniowa	1586/1	4 ćw. XIX w.	
30	Dom	murowany	261	Beskidzka	1691	ok. 1920	
31	Dom	murowany	280a	Beskidzka	1877/1	ok. 1920/30	
32	Dom	murowany	281	Beskidzka	2076	1927	
33	Dom	murowany	282	Beskidzka	2077	1924	
34	Dom	murowany	286	Beskidzka	2069	ok. 1920	
35	Dom	drewniany	80	Brzoskwiniowa	1573/2	4 ćw. XIX w.	
36	Dom	murowany	82	Rolnicza	4302	ok. 1870	
37	Stodoła	drewniana	82	Rolnicza	4302	ok. 1900	
38	Chałupa	drewniana	82	Rolnicza	4302	3 ćw. XIX w.	
39	Dom	murowany	84	Beskidzka	4292/5	1922	
40	Dom	murowany	86	Morelowa	1491/2	1910	
41	Dom	murowany	(d.95) 90	Beskidzka	1407/3	1900	
42	Dom	murowany	97	Beskidzka	4262/1	1880	
43	Dom	murowany	98	Porzeczkowa	1404/3	ok. 1900/10	
44	Dom	murowany	99	Beskidzka	1335/1	pocz. XX w.	
45	Dom	murowany	103	Tartaczna	1318	ok. 1920	

46	Dom	murowany	106	Leszczynowa	1262/1	ok. 1870	
47	Dom	murowany	109	Jabłoniowa	1219	1930	
48	Dom	murowany	110	Jabłoniowa	1175, 1181	1920	
49	Dom	murowany	112	Jabłoniowa	1180/1, 1180/2	1930	
50	Dom	drewniany	117	Kowalska	4584/1	1920	
51	Dom	murowany	121	Beskidzka	1654/3	1910/20	
52	Dom	drewniany	136	Beskidzka	3999	ok. 1920	
53	Dom	murowany	138	Beskidzka	4249	ok. 1930	
54	Dom	murowany	148	Drozdowa	4570	ok. 1920	
55	Dom	murowany	149	Beskidzka	4311	4 ćw. XIX w.	
56	Dom	murowany	160	Jabłoniowa	1221	1920	
57	Dom	murowany	161	Beskidzka	1322	ok. 1930	
58	Dom	murowany	163	Topolowa	4061	ok. 1920	
59	Dom	drewniany	169	Czereśniowa	1657/1	ok. 1920	
60	Dom	murowany	170	Beskidzka	4074	ok. 1920	
61	Dom	murowany	175	Beskidzka	2489	ok. 1910/20	
62	Dom	drewniany	182	Tartaczna	1267	ok. 1920	
63	Dom	murowany	62	Wiązowa	4041	ok. 1910/20	
64	Dom	drewniany	61	Wesoła	1916	1890	
65	Dom	murowany	59	Beskidzka	4063/7	4 ćw. XIXw.	
66	Dom	murowany	48	Beskidzka	4059	ok. 1920	
67	Dom	murowany	35	Kalinowa	1923	ok. 1920	
68	Chałupa	drewniana	27	Beskidzka	2612/1	4 ćw. XIX w.	
69	Dom	drewniany	21	Krokusów	2079/2	ok. 1912	
70	Dom	drewniany	20	Morelowa	1482/1	ok. 1900	
71	Dom	drewniany	17	Beskidzka	2103 2104/1	1920	
72	Dom	murowany	7	Beskidzka	2281/6	ok. 1910	
73	Dom	drewniany	5	Jesionowa	2304	ok. 1880	
74	Dom	murowany	4	Klonowa	2283/1	ok. 1920	
75	Kościół parafialny p.w. M. B. Przemienienia	murowany	254	Kościelna	1776/2	1868-1879	rozbudowany
76	Dom	drewniany	77	Drzewna	4006	ok. 1900	
77	Dom	mur.-drew.	75	Beskidzka	4008/2	ok. 1920	
78	Dom	drewniany	74	Drzewna	4009	ok. 1920	
79	Piwnica	kamienna	70	Grabowa	4024/1	ok. 1900	obok młyna
80	Piwnica	kamienna	70	Grabowa	4027/4	ok. 1900	obok młyna
81	Budynek inwentarski	murowany	70	Grabowa	4141	ok. 1890	obok młyna
82	Piekarnia	murowana	70	Grabowa	4139	1920	obok młyna
83	Dom	drewniany	68	Beskidzka	1809/1	ok. 1900	
84	Chałupa	drewniana	65	Wiązowa	4039	ok. 1900	
85	Cmentarz parafialny			Beskidzka	4027/1 4028	I poł. XXw.	

ZAŁĄCZNIK NR 8

załącznik uzupełniający nr 6.h
do uchwały nr XI/91/19
z dnia 30 października 2019r.

WYKAZ UDOKUMENTOWANYCH STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH w gminie Buczkowice

obręb: **BUCZKOWICE**

l.p.	nr stanowiska archeologicznego	typ stanowiska	chronologia
1	109487	ślad osadnictwa	epoka kamienia i okres nowożytny
2	109488	ślad osadnictwa	średniowiecze i okres nowożytny
3	109489	ślad osadnictwa	średniowiecze i okres nowożytny
4	1094810	ślad osadnictwa	okres nowożytny

obręb: **GODZISZKA**

l.p.	nr stanowiska archeologicznego	typ stanowiska	chronologia
1	110488	ślad osadnictwa	okres nowożytny

obręb: **RYBARZOWICE**

l.p.	nr stanowiska archeologicznego	typ stanowiska	chronologia
1	1094812	ślad osadnictwa	pradzieje i okres nowożytny
2	1094813	ślad osadnictwa	okres nowożytny
3	1094814	ślad osadnictwa	okres nowożytny
4	1094815	ślad osadnictwa	epoka kamienia i okres nowożytny
5	1094816	ślad osadnictwa	okres nowożytny

ZAŁĄCZNIK NR 9

załącznik uzupełniający nr 6.i
do uchwały nr XI/91/19
z dnia 30 października 2019r.

WYKAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Zestawienie osuwisk na terenie gminy Buczkowice

Nr na mapie	Nr osuwiska w bazie SOPO	Miejscowość	Stopień aktywności A – aktywne O – aktywne okresowo N – nieaktywne	Uwagi dotyczące monitoringu
1	13280	Buczkowice	N	
2	13281	Buczkowice	N	
3	13282	Buczkowice	N	
4	13283	Buczkowice	N	
5	13284	Buczkowice	N	
6	13285	Stara Godziszka	N	
7	13286	Stara Godziszka	N	
8	13287	Kalna	N	
9	13288	Kalna	N	
10	13289	Kalna	N	
11	132908	Kalna	N	
12	13291	Pod Kraisko /Szczyrk Dolny (gm.Buczkowice/gm.Szczyrk)	N	

Zestawienie terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie gminy Buczkowice

Nr na mapie	Nr terenu zagrożonego w bazie SOPO	Miejscowość
I	1756	Buczkowice – Laszczaki
II	1757	Godziszka – Stara Godziszka
III	1767	Nowa Godziszka –Dział

źródło: Mrozek T., Wójcik A., Mapa Osuwisk i Terenów Zagrożonych Ruchami Masowymi, Gmina Buczkowice, PIG-PIB, Warszawa 2010

ZAŁĄCZNIK NR 10

załącznik uzupełniający nr 6.j do uchwały nr XI/91/19 z dnia 30 października 2019 r.

BILANS TERENU wg rysunku KIERUNKÓW w skali 1:10 000

tab. A. Ustalony w studium kierunek zagospodarowania – OBSZARY KONT. ZABUDOWY I PRZEST. CHRONIONEJ

	BUCZKOWICE		RYBARZOWICE		GODZISZKA		KALNA		GMINA	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
M	272,7520	42	240,3985	29	159,4967	51	80,2702	60	752,9174	**39**
U	28,0710	4	31,7942	4	8,9515	3	1,9519	1	70,7686	**4**
P	2,3748	0	62,6713	8	0,7894	0	0,4194	0	66,2549	**4**
T	0,3021	0	1,0969	0	0,4813	0	0,0225	0	1,9028	**0**
G	0,0000	0	3,3557	0	0,0000	0	0,0000	0	3,3557	**0**
W	7,4020	1	12,0726	1	0,0000	0	0,0000	0	19,4746	**1**
R	63,3496	10	280,7913	34	11,5507	4	0,0000	0	355,6916	**18**
Z	88,9465	14	87,5373	11	25,5257	8	11,7392	9	213,7487	**11**
L	61,3559	10	35,3161	4	6,5566	2	0,0000	0	103,2286	**5**
C	1,8958	0	2,2628	0	1,2561	0	0,0000	0	5,4147	**0**
place	0,6824	0	0,3457	0	0,4018	0	0,0561	0	1,4860	**0**
drogi	21,9339	3	53,4673	6	11,3368	4	4,8059	4	91,5439	**5**
razem	**549,0660**	**84**	**811,1097**	**97**	**226,3466**	**72**	**99,2652**	**74**	**1685,7875**	**87**

tab. B. Ustalony w studium kierunek zagospodarowania – OBSZARY ROZWOJU ZABUDOWY

	BUCZKOWICE		RYBARZOWICE		GODZISZKA		KALNA		GMINA	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
(m)	90,7028	14	0,3198	0	89,0824	28	35,5569	26	215,6619	**11**
(u)	12,7813	2	0,5938	0	0,0000	0	0,4531	0	13,8282	**1**
(p)	0,0000	0	25,7033	3	0,0000	0	0,0000	0	25,7033	**1**
razem	**103,4841**	**16**	**26,6169**	**3**	**89,0824**	**28**	**36,0100**	**26**	**255,1934**	**13**
suma	**652,5501**		**837,7266**		**315,4290**		**135,2752**		**1940,9809**	

oznaczenia:

- **M** teren zabudowy mieszkaniowej
- **U** teren zabudowy usługowej
- **P** teren zabudowy aktywności gospodarczej
- **T** teren infrastruktury technicznej
- **G** teren zabudowy zagrodowej
- **W** teren wód
- **R** teren produkcji rolniczej
- **Z** teren zieleni
- **L** teren lasów
- **C** teren cmentarzy

- **(m)** teren rozwoju zabudowy mieszkan.
- **(u)** teren rozwoju zabudowy usług.
- **(p)** teren rozwoju zabudowy prod.-usł.

ZAŁĄCZNIK NR 11

załącznik uzupełniający nr 6.k do uchwały
nr XI/91/19 z dnia 30 października 2019 r.
w sprawie zmiany studium

ZAPOTRZEBOWANIE NA TERENY MIESZKANIOWE

Prognoza demograficzna

Populacja gminy Buczkowice osiągnęła w swoim cyklu rozwoju demograficznego fazę stabilizacji, wyrażoną niewielkimi wahaniami liczebności, stopnia przyrostu naturalnego i salda migracji. Wobec braku prognozy opracowanej przez GUS przyjęto, że wzrost populacji w gminie nie będzie większy, niż w okresie 2000r.-2010r. (z 9.600os. do 10.900os.) t.j. o 1.300 os./10 lat (o 13%). Jako próg czasowy rozwoju przyjmuje się perspektywę 15 lat od roku 2015, t.j. **rok 2030**.

W celu ustalenia kierunków rozwoju gminy prognozuje się ustabilizowaną wielkość populacji w 2030r. jako **13.600,-** mieszkańców, w rozmieszczeniu:

Buczkowice: 5440,- (ok. 40%),
Rybarzowice: 4080,- (ok. 30%),
Godziszka: 2720,- (ok. 20%),
Kalna: 1360,- (ok. 10%).

Rozmieszczenie wzrostu ustalono proporcjonalnie do rozmieszczenia obecnej stabilnej populacji.

Popyt na mieszkania

Mieszkalnictwo stanowi najbardziej terenochłonną funkcję osadniczą, dlatego największe rezerwy terenowe będą wyznaczone pod przyszłą zabudowę mieszkaniową. Popyt na mieszkania może być *potencjalny* lub *rzeczywisty*. Potencjalny popyt wynika z czynników demograficznych i socjologicznych (liczba ludności i pożądany model konsumpcji). Rzeczywisty popyt uwzględnia dodatkowo zamożność i siłę nabywczą ludności.

Przyjęto, że:

1 mieszkanie (1 dom) = 1 gospodarstwo domowe

przeciętna liczebność gospodarstwa domowego = 2,5 osoby

(obecnie: na polskiej wsi: 3,44, w gminie Buczkowice: 3,0. Prognozuje się spadek tego wskaźnika, który zależy głównie od zamożności społeczeństwa i np. w polskim miescie wynosi 2,6 a w Europie zachodniej wynosi poniżej 2,0 osób).

wskaźnik intensywności zabudowy mieszkaniowej brutto (i) = 0,1

standard powierzchni użytkowej 1 mieszkania: 120 m^2

(obecnie średnia powierzchnia istniejących mieszkań w gminie Buczkowice: 90 m^2, ale średnia powierzchnia mieszkań oddawanych współcześnie na polskiej wsi: ponad 130m^2, dlatego przyjęto wartość uśrednioną)

średnia powierzchnia terenu brutto / 1 dom = 13 arów = 0,13 ha

średnia powierzchnia terenu netto (działki budowlanej) / 1 dom = ok. 0,10 ha

docelowa (całkowita) liczba mieszkań 13.600 : 2,5 = 5.440
istniejąca liczba mieszkań w gminie Buczkowice = 3.600
wzrost liczby mieszkań 5.440-3.600=1.840
wzrost powierzchni użytkowej mieszkań (pu) 1.840 x 120 m^2 = 220.800 m^2
wzrost powierzchni ogólnej mieszkań (po=pu x *1,3*) = 287.040 m^2

Wzrost powierzchni mieszkalnictwa

wzrost powierzchni terenu zabudowy mieszkaniowej brutto (tb=po/i) 287.040:0,1=2.870.400 m^2 = **287 ha** w całej gminie (w 2030r.), w rozmieszczeniu:

Buczkowice: 114,8 ha (40%),
Rybarzowice: 86,1 ha (30%),
Godziszka: 57,4 ha (20%),
Kalna: 28,7 ha (10%).

Całkowita powierzchnia mieszkalnictwa (Zapotrzebowanie na zabudowę)

całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań (pu) 5.440 x 120 m^2 = 652.800 m^2
całkowita powierzchnia ogólna mieszkań (po=pu x *1,3*) = 848.640 m^2

całkowita powierzchnia terenu zabudowy mieszkaniowej brutto (tb=po/i) (**zapotrzebowanie potencjalne w 2030r.)** 848.640:0,1=8.486.400 m^2 = **849 ha** w całej gminie, w rozmieszczeniu:

Buczkowice: 339,6 ha (40%),
Rybarzowice: 254,7 ha (30%),
Godziszka: 169,8 ha (20%),
Kalna: 84,9 ha (10%).

Bilans powierzchni mieszkalnictwa (Chłonność zabudowy)

ustalona w niniejszym studium powierzchnia obszarów zabudowy mieszkaniowej M (istniejącej i ustalonej w obowiązujących planach miejscowych): **753 ha**, w rozłożeniu:

Buczkowice: 272,8 ha (36%),
Rybarzowice: 240,4 ha (32%),
Godziszka: 159,5 ha (21%),
Kalna: 80,2 ha (11%).

Zgodnie z powyższym, największy wzrost terenów zabudowy mieszkaniowej t.j. obszaru rozwoju zabudowy (m), powinien nastąpić w Buczkowicach. W pozostałych wsiach: Rybarzowice, Godziszka i Kalna, obszar kontynuacji zabudowy (istniejącej i ustalonej w obowiązujących planach miejscowych) spełnia potencjalne zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe do roku 2030.

Rzeczywiste zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe w 2030r. może różnić się od potencjalnego, ponieważ uwzględnia realną zmianę populacji, zmianę stylu życia, zamożność i siłę nabywczą ludności. Popyt uzależniony jest nie tylko od wskaźników gospodarczych, ale również od systemu prawnego gospodarki gruntami. W kraju podaż działek budowlanych (przeznaczonych pod zabudowę) jest ograniczona z powodu braku narzędzi prawnych przynaglających właścicieli do zabudowy działek lub ich zbycia. Z tego powodu znaczna powierzchnia terenów przeznaczonych w planie miejscowym do zabudowy pozostaje niewykorzystana i wymaga powiększenia o pewną rezerwę.

Potrzeby rozwoju gminy określają również wnioski i uwagi złożone do niniejszego studium przez lokalną społeczność. Wnioski i uwagi stanowią jedno z uwarunkowań rozwoju. Wpłynęło 530 wniosków, a następnie 110 uwag. Niemal wszystkie wnioski dotyczyły zmiany przeznaczenia działek na budowlane, w tym najwięcej pod zabudowę mieszkalną. Najwięcej wniosków złożono w Buczkowicach w rejonie ul. Jama, w Godziszce i Kalnej.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Biorąc powyższe pod uwagę, rzeczywiste zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe może być wyższe od potencjalnego, dlatego niniejsze studium ustala dodatkowe obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej (m) o powierzchni ok. **216 ha** w całej gminie, w rozłożeniu:

Buczkowice: 90,7 ha (m), łącznie z M: 363,5 ha
Rybarzowice: 0,3 ha (m), łącznie z M: 240,7 ha
Godziszka: 89,0 ha (m), łącznie z M: 248,5 ha
Kalna: 35,5 ha (m), łącznie z M: 115,7 ha

dodatkowo w Buczkowicach ustalono znaczny obszar rozwoju zabudowy usługowej (u): 12,8 ha, a w Rybarzowicach znaczny obszar zabudowy aktywności gospodarczej (P): 62,7 ha oraz rozwoju tej zabudowy (p): 25,7 ha.

Ustalone w studium gminy Buczkowice obszary zabudowy mieszkaniowej (M) oraz rozwoju zabudowy mieszkaniowej (m) o łącznej powierzchni 753+216=**969 ha**, powinny sprostać zapotrzebowaniu zarówno potencjalnemu (849 ha) jak i rzeczywistemu, z odpowiednią rezerwą.

Ustalona w studium Gminy Buczkowice powierzchnia obszarów zabudowy mieszkaniowej (969 ha) przewyższa prognozowane zapotrzebowanie (849 ha) o 120 ha, co stanowi **14%** zapotrzebowania. Ustalona powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej, z uwagi na niepewność procesów rozwojowych, została zwiększona w stosunku do wyników analiz zapotrzebowania w stopniu mniejszym od dopuszczonego ustawowo (max. 30%).